

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ كُرَيْبٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

تلك الحجة التي هي في حق الله تعالى بالبيان باعدي وصف الموسوم به

وذكرنا ايضا

الحمد لله رب العالمين

من این غنیمت بیده مار فان کمال قدوه مخممان اصل منظر اسرار حضرت خاکیل صاحب پوری

طبع في دار المطبعه

فہرست کتب نایاب موجودہ مطبع ضویٰ اجناسیر خواہ عالم دہلی

تفسیر معانی الاسرار عن تفسیر حضرت شاہی

تمام قرآن مجید کی عجیب و غریب تفسیر لغویہ

فصل الفوائد لغویہ حضرت محبوب الہی جیلوہ پیر

سیر الابرار فقیرانہ نقوشات مقامات مبرکہ حضرت عالمی

کی تصنیف کچھ نیول میں نہایت مستحسن و مشہور کتاب ہے

بزرگان چشت و سہروردیہ کے حالات میں ابتداء حضرت

خواجہ حسین الدین چشتی رحمہ اللہ حضرت چلند دہلی و دیگر

بزرگان شمس حضرت سید جلال بخاری و حضرت بھادو اللہ

نکرانیات کی سوانح حری مفصل طور پر درج ہے

اور مصنف نے اپنی سیر و سیاحت و ملاقات بمعصوم بزرگان کا ذکر

بھی ضمن میں کیا ہے اصل کتاب ۱۲۴۰ نقوشات مقامات

مبرکہ کے مطبع ہوئی ہے قیمت ۱۰

بحر الحیات مصنفہ حضرت محمد غوث رحمہ اللہ باب فاری

باب اول و معرفت عالم مغیر باب دوم معرفت بایزات عالم

باب سوم معرفت و حقیقت میرزا و باب محمد دم معرفت

ریاضت و چگونگی حالات کمال باب چہم معرفت بیکار انسانانی

و الفروع دم و نہایت آسان باب ششم معرفت بچگونگی حسد

و حفاظت آن آداب چہم معرفت و چہم باب ہشتم معرفت بشت

جسد و ظاہر نشدن مقامات مبرکہ آداب ہفتم در بیان فضیلت

روحانیات باب دہم در حکایات بیکار عالم قیمت ۷۰ جلد ۱۲۴۰

جو اہم غرض محسن الاعمال شمس عالم ادبیہ و غیرہ

حضرت محمد غوث گویا رسی و فوائد حسینہ شمس جو اہم غرض

حسین فوائد رہا چنانچہ حضرت سلطان ابو سعید ابو الخیر طری

سلسلہ اراض و استخراج کو اکابر سلسلہ احوال و غیرہ میں ہے

مرقعہ شریف حضرت شیخ حکیم الدین عجمانی آبادی

رحمانی احوال و عہد مجربہ و فوائد و فواید و فوائد و فوائد

مجموعہ سہ ماہی طبع کر کے بارہ سالہ میں طبع

محب الہی مولانا غفر الدین شمس و مولانا محمد حسین ترمذی و دیگر

حضرت شیخ محمد چشتی و سلسلہ بزرگان چشت و سلسلہ احوال

موصوفیہ حضرت خواجہ عبدالحق عجمانی و دیگر فضائل

غوثیہ قیدیہ و القادی شمس و دیگر فضائل و تحسین الادراج

حالات حضرت خواجہ بزرگ موصوفیہ و ادلاء حضرت شمس

خواجہ مقامات فقر و غلظت و فساد بہار چشت بزرگان میں

قیمت کل مجموعہ ۱۲

روح الارواح ترجمہ لغویہ حضرت خواجہ عثمان ہارونی

منہاج الحائنین لغویہ حضرت شمس الدین آوارہ و غیرہ

کلمات طیبات شمس حضرت غوث پاک منظر جان

شاہ ولی اللہ و شاہ غلام علی و قاضی شمس الدین بانی قی

مکتوبات لغویات و غیرہ درج ہیں قیمت ۷۰

اسرار برہانی ترجمہ نفس رحمانی قیمت ۳۰

ملہات حضرت قطب جمال انسوی قیمت ۴۰

صدقہ حجاب یا چاہا صبا یا نہ کر سو کلہ و غیرہ

غلط نامہ مکملہ شریف سیر الاولیاء مرتبہ فقیر محمد الدین احمد پوری متولی خانقاہ شریف
ونیر حضور حضرت مصنف صاحب کتاب ہذا مقام ملتان شریف محلہ قاضی آباد ولایت
۱۳۱۲ھ

صفحہ	سطر	غلط	صحیح	صفحہ	سطر	غلط	صحیح
۲۵	۱۵	پس	لسن	۱۲۶	۸	مراد	مرد
۲۹	۱۸	دوبن رے	دوب رے	۱۵۶	۲	فصل چہارم	فصل چہارم
۲۹	۱۹	شب خمین	شب خمین	۱۵۷	۲۲	بودہ	توجہ
۳۷	۱۲	بشاوشت	بشاوشت	۱۵۸	نہایتہ		
۴۰	۷	میر	پیر	۱۵۹	۱۴	وصل شیردہم	وصل چہارم
۴۴	۱۲	بانگے	باند کے	۱۶۰	۶	وصل شیردہم	وصل چہارم
۵۱	۱۲	نبتہ	لبتہ	۱۶۱	۱۰	عکس	مکمل
۵۷	۱۱	شاہاؤ	بلاد	۱۶۲	۱۰	نتھی	نبھی
۵۹	۶	بیت ہفتم	بیت ہفتم	۲۰۵	۱	تقوع	تطوع
۶۳	۲	حال	حال	۲۰۵	۱۵	اب من	رب من
۷۰	۱۰	فیوض الحکم	فصوص الحکم	۲۰۶	۸	پیشہ غیب	چیرت غیب
۷۲	۶	کلمین بنی	کلمین بنی	۲۱۰	۱۸	پیداوہ	پیداوار
۹۶	۱۷	میدارد	میداد	۲۱۲	۱۰	پس	واپس
۱۰۰	۷	لود	نود	۲۱۶	۱۲	بردار	پر دار
۱۱۲	۱	کنیت	کنت	۲۱۶	۱۳	رنگذار	رنگذار
۱۲۶	۲۱	کہ فلای	کہ فلان	۲۲۱	۲	بنی عامر	بنی عامر
۱۳۳	۲۰	ولانی	ولادی	۲۳۲			
۱۴۰	۱	متعبر	متبر				
۱۴۲	۳	پنجبار	پنجپار				

عزیز حضرت ابو الخیر شریف
یہ نسخہ ۱۲ جہاد فی الثانی غلط و صحیح ۲ جہاد فی الثانی
۲۳۵-۲۳۴-۲۳۳-۲۳۲-۲۳۱-۲۳۰-۲۲۹-۲۲۸-۲۲۷-۲۲۶-۲۲۵-۲۲۴-۲۲۳-۲۲۲-۲۲۱-۲۲۰-۲۱۹-۲۱۸-۲۱۷-۲۱۶-۲۱۵-۲۱۴-۲۱۳-۲۱۲-۲۱۱-۲۱۰-۲۰۹-۲۰۸-۲۰۷-۲۰۶-۲۰۵-۲۰۴-۲۰۳-۲۰۲-۲۰۱-۲۰۰-۱۹۹-۱۹۸-۱۹۷-۱۹۶-۱۹۵-۱۹۴-۱۹۳-۱۹۲-۱۹۱-۱۹۰-۱۸۹-۱۸۸-۱۸۷-۱۸۶-۱۸۵-۱۸۴-۱۸۳-۱۸۲-۱۸۱-۱۸۰-۱۷۹-۱۷۸-۱۷۷-۱۷۶-۱۷۵-۱۷۴-۱۷۳-۱۷۲-۱۷۱-۱۷۰-۱۶۹-۱۶۸-۱۶۷-۱۶۶-۱۶۵-۱۶۴-۱۶۳-۱۶۲-۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹-۱۵۸-۱۵۷-۱۵۶-۱۵۵-۱۵۴-۱۵۳-۱۵۲-۱۵۱-۱۵۰-۱۴۹-۱۴۸-۱۴۷-۱۴۶-۱۴۵-۱۴۴-۱۴۳-۱۴۲-۱۴۱-۱۴۰-۱۳۹-۱۳۸-۱۳۷-۱۳۶-۱۳۵-۱۳۴-۱۳۳-۱۳۲-۱۳۱-۱۳۰-۱۲۹-۱۲۸-۱۲۷-۱۲۶-۱۲۵-۱۲۴-۱۲۳-۱۲۲-۱۲۱-۱۲۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶-۱۱۵-۱۱۴-۱۱۳-۱۱۲-۱۱۱-۱۱۰-۱۰۹-۱۰۸-۱۰۷-۱۰۶-۱۰۵-۱۰۴-۱۰۳-۱۰۲-۱۰۱-۱۰۰-۹۹-۹۸-۹۷-۹۶-۹۵-۹۴-۹۳-۹۲-۹۱-۹۰-۸۹-۸۸-۸۷-۸۶-۸۵-۸۴-۸۳-۸۲-۸۱-۸۰-۷۹-۷۸-۷۷-۷۶-۷۵-۷۴-۷۳-۷۲-۷۱-۷۰-۶۹-۶۸-۶۷-۶۶-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴-۵۳-۵۲-۵۱-۵۰-۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۵-۴۴-۴۳-۴۲-۴۱-۴۰-۳۹-۳۸-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴-۳۳-۳۲-۳۱-۳۰-۲۹-۲۸-۲۷-۲۶-۲۵-۲۴-۲۳-۲۲-۲۱-۲۰-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱-۰

سلسلہ عالیہ چشتیہ بہشتیہ تنظیم

فخیر کل محکمہ

اللہ محمد

حق موجود

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ علی محمد بن النبی کان علیہا فی ذاتہ حسنات فی صفاتہ واحد فی تجلیاتہ بالافضل
فی افادۃ ابراہیم فی تسلیم سید الدین فی محبتہ امین الدین فی شیعۃ علو الدین
فی مقاربتہ اباسحاق فی حقیقۃ قدۃ الدین فی رسالتہ ناصر الدین فی ولایتہ بابو
فی وجاہتہ مودود فی خلقہ شیرفائی نسبتہ مقتدی اہل عرفان فی معرفتہ
مبعین الدین فی حدوۃ قطب الدین فی احکامہ فزید الدین فی رضائہ
نظام الدین فی اسرارہ نصیر الدین فی ابرارہ کمال الدین فی تعظیمہ سران الدین
فی رضائہ علم الدین فی امتہ محمود فی سیرتہ جلال فی صورتہ حسنات فی افعالہ محمدانی
احو الیحیی فی احیاء القلوب کلیم اللہ فی القلوب والطور نظام الاسلام و المسلمین
فی ارشادہ محمد فخر الدین فی خلقہ وحبہ نور محمد فی اکوانہ محمد عاقل فی احکام
شریعۃ سلطان محمود فی معرفتہ کل محمد فی حدوۃ محمد شریف فی ابرارہ
تاج محمود فی اسرارہ محمود فی رضائہ - الہی بکسرت و غربت خاکرہ
درومندان گل محمد و محمود بخش عاقبت و عاقبت ابن الدین ایشاں محمد
خبر الدین سجادہ نشین احمد پوری و محمد سیف الدین و جمیع پیر پور
و جمیع اہل اسلام گردان آمین ثم آمین - یہ جہاد فی الاول و ثانیہ

طفیل خواجہ قطب الدین سودو
 طفیل خواجہ حاجی شریف
 طفیل شیخ عالم خواجہ عثمان
 طفیل خواجہ شیخ الشان
 معین من تو باشی یا الہی
 طفیل خواجہ قطب الدین پیرم
 بان خواجہ فرید الدین شکر
 طفیل خواجہ محبوب اللہ
 الہی سر بلندی بخش مارا
 طفیل خواجہ روستن باغ
 جہان غیاظہ اسانہ روشن
 بان شیخ کمال الحق والدین
 بکن شیخ سران حسین دنیا
 طفیل شیخ عسکری الحق والدین
 طفیل شیخ راجہ شیخ سودو
 بان شیخ حبیب الدین جمال
 طفیل شیخ حسن محمد
 طفیل حضرت شمسہ حبیبہ
 طفیل حسنہ بی بی بی بی مدنی
 طفیل آنکہ اوغانی است فی اللہ
 طفیل آن حبیب بارگاہ

بزودی مطلب ما سازم و وجود
 برینا آخرت باشی حسرت یفهم
 منور کن دلم با نور خود و قال
 معین الدین بشیر جم دارا سخ
 نگاهم دارا فلاس و تباہی
 تو باشی درد و عالم و تنگی
 مرا از راه خود گردان گهر سخ
 نظام الدین ز روز بخت راشاد
 ز عشقت بهره مندی بخش بار
 نصیر الدین دلی را چیت سر
 دماغم کن ملک و شل گلشن
 نگه دار می مرا بر نیاک آیین
 ضیا بخشی دل تا یک ما
 نمانی داغم انور آیین
 با لبه بود و دل تو نا بود
 تو نمانی و من بخشی کمال
 مرا ده وقت و تو شوق حبیب
 محمد صالح باشی تو هم سر
 تو صاحب دلم بخشی فروغی
 غایب شد گردان و وصل
 غیبان یکسان راجاں بنایست

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

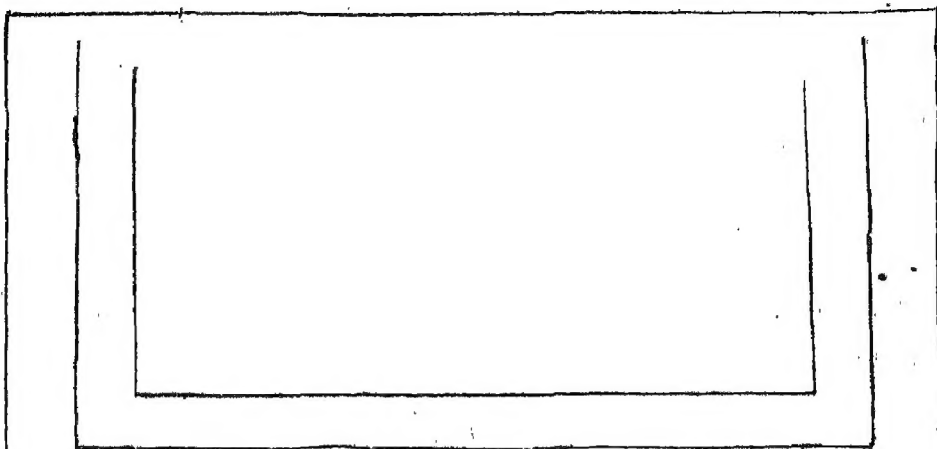
نظام الدین سیر اورنگ آبادی
طفیل آنکه فخر عاشقان بود
محمد شیخ محمد الدین غازی
طفیل آنکه شمس العارفین بود
بہایوں خواجہ نور محمد
طفیل آنکہ محبوب الہ است
چو یوسف سعدن گنج معانی
حبیب بارگاہ الیزاے
بہایوں خواجہ عافتل محمد
طفیل خواجہ مقبول معبود
رفیقہ پاشی اندر سہر و کوئین
طفیل خواجہ سلطان عشاق
شہ ماگل محمد قطب عالم
نمانی از خودی خود فنا یم
بصباح شریعت ہم طریقت
الہی عاقبت باخوب گرداں

الهی بخش ما را غیث و شادی
 و اگر فخر حسن و فخر جلال بود
 بدو در دو جهانم سفر از پی
 و اگر محبوب رب العالین بود
 مرا کن نیز منظور محمد
 بملک مصر عرفا بی و شاه
 بهمان فخر ناز و نهالت
 عزیز شاه و مصر لایوایی
 منور کن دلم از نور احسان
 شمس ملک بقا سلطان محمود
 نگه داری مرا از شر تقلید
 ضیا بخش قلوب و نور آفاق
 که اسرار حقیقت راست اعلم
 بذات خویش گردانی بقایم
 رسانی سوئے اسرار حقیقت
 طفیل انبیا و نیک مردان

ای بکبریت و عزیت خاک راه درویشان گل محمد و محمود بخش عاقبت و عاقبت ابن
الدین ایشان فقیر محمد بنم الدین مجاهد نشین و جمیع اهل اسلام پیرو ادران
چهار اسلحه مسوره با شیر گردان آمین ثم آمین اللهم ارزق حبیبک و حبیب حبیبک محمد صلی الله
علیه و سلم و فقیر کتابخانه مافتقار محمد بنم الدین و الولد الصالحین غلام حسین الدین و غلام
نظام الدین زاده اندر چهار اسلحه آمین ثم آمین بحرمت سیدنا محمد و آله و اصحاب و سلم و مشایخین احمین

مطبع رضوی صلی
مستطاب

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لا اله الا الله الحي في كل لسان، لا اله الا الله المعبود في كل زمان، لا اله الا الله الموجد في كل مكان، لا اله الا الله الذي لا يشغل شأن عن شأن، لا اله الا الله الذي يهبط على نوره الساري في كل شأن بكل ان محمد بن الذي رايض الملكوت بزهج جلاله مؤقته وحياض الجبروت بفيض الغايه متدققه ولاشي الا وصوبه منوط اذ لولا الواسطه كما قيل لذهب موسوط

ویرمیان خلق و خالق را بطه
رحمت اللطیفین برشان و
خلق اهل روح اعظم عقل کل
نبیت غیر از ذات انصاف قرآن

اوسط ایجادِ جهان را واسطہ
شہباز لاکھ نے جان او
عارف اطوار وجودِ حشر و کل
علتِ عنائی امر کن و فکان

میں گویا بے ہیچ، بیچاران بے حد خاک راہ درویشان گل محمد کہ چون کتاب

بسم الله الرحمن الرحيم

١٢

11

10

12/12/12

27

۱۰۰

سیر الاولیاء کالشخص فی الفیاضیت خلاصه لاد مصطفی نقاوه احسن و تصنیف
 سید محمد المعروف بامیر خردین سید کمال الدین احمد بن حضرت سید محمد
 کرمانی قدس الله ارواحهم در بیان اسرار و احوال پیران چشت اهل بهشت خصوصا
 در مناقب حضرت سلطان المشایخ و الاولیاء و خلفه از آن حضرت وانی و کافی
 بود و زیگار و حشت و کلفت از مسینه صافی دلال می زدود و ابواب و فتوح بر سر
 میباز می گشود و سرود میزد و از آن شوق می افروخت و غش و کسل و کمالی را
 پاک میسوخت و سالکان گرم رونده را بصناعت بوارق مقصود می انداخت و
 شش و صفی ز حد بیان من نیست با حشش بهیسه بس دلیل و برهان و
 و بعد از آن در هر قرن شریفی که شجره عظمی که اصلها نبات و فرعها فی السماء است
 در رفعت و ارتفاع آنها از افق ثریا بکمال از عرش اعلی در گذرشته و در دریا
 حقیقه گشته یعنی مشایخ خلف نامدار که از سلف کبار یادگار اند و هر یک در حقیقت
 جل و اعلی آفتاب بوده است و در استیلا جناب حضرت رسالت مآب صلی الله
 علیه و آله و سلم از مقام محبت ترقی کرده بمقام محبوبیت رسیده اند خصوصا شیخنا
 زین العابدین صدق و صفا قطب المشایخ و الاولیاء سلطان المشایخ ثانی کمال و کمال
 حضرت شیخ قاضی محمد عاقل قدس الله سره که این خاک راه درویشان از زمان
 رهوق در سلک غلامان آن شاهنشاه منسلک گشته و تا وصال آن شیخ کامل که
 نهایت سربلندی غلام بود به نسیم صحبت صوری و معنوی او شان خنجر دل شیر مرد
 را آب حیات میداد و تا دور قیامت الهی جاری باد بالتون و القادسه خواست که
 از قونج و زواج نسیم ملفوظات آنحضرت دماغ مستفیدان را مسطر گرداند و از شوق
 شوق آن قبله الواسعین دودی با فلک سازد و احوال مشایخ سابقه ازین
 حضرت را تا حضرت شیخ کمال الدین سلامه بر نه مذکور گرداند و تذکره خلفه را

مناقب
 حضرت

شیخ خود خصوصاً سراج الواسعین قبله العاقین سید المجتوبین حضرت سلطان الملة
والدين محمود رضی اللہ تعالیٰ عنہ کہ این خاک راہ در مستان کوخستہ از خاک بردا
اوست نیز بر طراز دین بحب این داعیہ وزے چند در گوشہ نشستہ و آن صالح
محمد یوسف بن محمد یعقوب بن محمد اسحاق بن ابراہیم عفی عنہم را برائے ترقیم
ہمراہ گرفتہ و بحالہ ہر چہ عبارت از یاد خود یا از کتب معتبرہ می گفتہ خوف بخت
بے کم و کاست می نگاشت و در تہذیب ترکیب و تزیین سین و شین چہ دہم و این
را تذکر الاصفیانی تکلمہ سیر الاولیاء در نقیصۃ النہدی موسوم خستہ و این
کتاب شبہا است بر یک مقدمہ و دو باب و یک خاتمہ مقدمہ متضمن است
بر دو تبصرہ - تبصرہ اول در حلیہ مبارک جناب سالت مای علی اللہ علیہ وسلم
تبصرہ دوم در ذکر اسامی خواجگان چشتیہ مع تاریخہای وصال آنہا
تا حضرت حمزہ دہلوی رضی اللہ تعالیٰ عنہم -

باب اول - در ذکر چہارہ مشلخ محفوظ الہی کہ قدم بر قدم چہارہ معصومند
در چہارہ وصل چون ہر یک شیخ را با دیگر اتصال است بلکہ بمنزلت تفضیل و اجمال است
لہذا اینجا فصل لفظ وصل مرقوم شدہ -

باب دوم - در ملفوظات حضرت قبلہ و شیخ رضی اللہ عنہ -
ششم - در فوائد اعراس مع ذکر آنہا و کجا و با اللہ التوفیق و ہو علم الزما
مقدمہ - ششم - تبصرہ اول در حلیہ مبارک آن سرور کائنات
سفر موجودات سید المرسلین محبوب رب العالمین احمد مصطفیٰ محمد مجتبیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ

کشف اللہ بے بحالہ
صلو علیہ و آلہ

بلغ العدا بیکالہ
حنت جمیع خصالہ

کاسه سر مبارک آن سرور صلی الله علیه وسلم بزرگ بود و موی سر مبارک دراز
 مستوی و زیاده نداشت و دوتائی داشت تا بنام گوشت مابین بنا گوش
 و دوش تا دوش هر سه موی است و آن بر حسب اختلاف در مقدار و قصر و اخلاص
 احوال دنان عدم آنها و امتناط و عدم امتناط است و خلق موی سر از آن سر و جبهه
 و ریح و عمره نیامد و آن سرور صلی الله علیه وسلم موی سر را یک مدت سدل
 کرده بود یعنی فرومی بهشت از جوانب راس و من بعد فرق کرد و آن عبارت از
 بزرگداشتن مویهاست از پیشانی تا تارک چنانچه خطی پیدا آید و آن خط را مفروق
 نامند و نزد علماء هر دو جایز است با مزید استجاب در جانب مشرق و مغرب
 اکثر محدثین خطاب موی از آن سرور ثابت نشده و محدثان روایت این
 عمر را که در صحیحین واقع شده است که دیدم مویهای آن سرور را ملوک بلون زرد و تا
 تاویل کنند و گویند مراد از آن شش مو است بنوعی که در تنظیف موی
 دارد و روایت انس آن چند موی سفید منقسم بود در راس و صدغین و عنقیه و در
 روایت ابو جحیفه عبیده مخصر و در عنقیه و بر روایت دیگر از انس آن سه موی
 سفید زیاده از هفده و هیزده موی نبوده است و بر روایت امیر المؤمنین
 قریب بیست و بر روایت جابر بن عبد الله بن زیاد قتی از بیست کان اذا ادهن لم
 یشیبین و توجه منور آن سرور صلعم گردد بود یا نحو از استطالته که ناشی از سیلان
 خدین و تانی تکلم و الهام است تکلم عبارت از قصر و قن است که مستوجب کمال
 تدویر و الهام پذیر بردن رخسار را گویند و این هر دو از قاعده حسن بیرون
 اند و رومی مبارک آنحضرت صلعم را سلط و لمعان و لطافت و ملاحه بر کمال بود

و

قَدَرُ الْمَلَكَةِ حُسْنٌ

وَالْحُسْنُ مَرَادٌ قَرِيبٌ

صلی علیہ النہا صاحب مواہب اللدنیہ می گوید کہ چون سرور عیش آنحضرت
 نموده میشد و چہ منور و مانند آئینہ و نموده میشد قشال درو و یوار در روی آنحضرت
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم برون آور سراز بردیانی کہ روی است صبح
 زندگانی و بر چنین بسین آن سرور کائنات ہر گاہ شکن می افتاد و شکن چون ماہ نو
 مینمود و ہوشان چون نہ بدیدار تو حیران یا شنید ہست روشن چہاں آئینہ
 سیمائی تو۔ اما لون شریف و سہ باقنق جہور سپید بود شرب بمرہ و اہمت
 و ہمت کہ در بعض روایات آمدہ مراد از آن ہمان حمزت است و اطلاق اسم بر
 ابیض مشرب در عرب شائع است اذا كانت الحمرة مشیبعاً و جبین مبارک
 روشن و وسیع بود و حواجب دراز و کشیدہ و خمیدہ و مویاے حواجب ابنوی
 مجتمع و بین الحاجبین برینہ مطلق نبود موسے چند داشت نظر بدان اگر
 مقرون الحاجبین گویند گنجایش دارد و مفصل حاجبین رگے بود باریک
 کہ بنگاہ خشمناکی متحرک میگشت چشمان مسورہ مبارک آنحضرت مسور نمودہ تر
 و کشیدہ تر بود و برآمدگی و فرو رفتگی و تدویر از چشمان مسور آنحضرت منفی
 است و سپیدی چشم مایل بمرت بود مراد از آن گرگہای سرخ است کہ در
 سپیدی چشم نمودار باشد و آن را بزبان عرب شکل الحین خوانند و سیاہی
 چشم مبارک بر کمال بود مژگان دراز و لبہا و پلک سرمہ ناک مینمود و با عدم
 استعمال سرمہ و کیان میدید آنحضرت در شب تاریک در روز روشن
 نیز از قدام و خلف و میدید آنحضرت در روز کوکب شریار
 در آن گرگین حرف کان باغ داشت مگر چشم او کحل زاغ داشت
 و نظر مبارک او لموسے تحت بیشتر می بود کہ آن بجای تو وضع اقرب
 است و نظر بسوے آسمان مخصوص زمان ورود و نجی می بود و ساموئیل شریف

او نیز احکام بصرداشت و آنحضرت از مجمع الحاجبین هموار و ساقی بود
 بانو عیارتقاع در وسط و دهن شریف آنحضرت وسیع و منبج بود و دندان مبارک
 درست و تمام تاییان و درخشان بودند در میان دندانهای پیش فشرجهای دقیق
 بود که لون و ضیاء دندانهای شریف در آن لامع می بود و لبهای مبارک باریک نرم
 بود و نازک داشت و انبساط و تقسیم بر چهره مبارک آنحضرت همیشه ملازم بود و نحیه مبارک
 آنحضرت انبوه دار و بزرگ بود و چنانکه فرو میگرفت سینه را و از طول و عرض مو
 که خارج ضبط میبود میگرفت و در جانب طول مائل بارسال بود این چنین محفوظ و
 مشهور آمده است از شوارب آنچه بر لب میدید میگرفت و لببالبه نامقصر من
 نمیشد و در حلق و ترک غنقه که مراد از این موئی لب زیرین است چنین بصیرت معلوم
 نشد لیکن ظاهر ترک است و بهم در چنین موی گلو از این شریفین آنحضرت تمام بودند
 گلو و گردن مبارک افراخته و هموار و مصفا بود چنانکه گوی گردن آهو بره نابین
 مشکین آن سرور دراز بود سینه مبارک عریض **مصرعه** ز رسته سینه اش
 جامی الم شرح لک بر خوان و شکم مبارک بایسینه برابر و یک نخت بود و چون
 می نشست پهن در شکم می افتاد و خطی بود از فوق سینه تا ناف از موی ریزه ها
 و جز این خط مذکور در شکم و سینه موی دیگر نداشت و ساعیدین و کتفین و ساقین
 شریف آنحضرت موی دراز بود اما نخبه اندک سواد موی بیاض بدن مبارک را بپوشاند
 بظاهرا و جمیع مفاصل آنحضرت لطیف و مطهر و مصفا بود و در بغل منوره موئی چند بود
 که بعد از مدتی لطف میکرد یعنی بر میگردیدند پشت مبارک پاک و صاف و
 روشن مانند نقره گذاشته بود در میان کتفین نزدیک کتف چپ بر عنق و روت
 کتف چپ خاتم نبوت بود بر اندازه مردارید بزرگ و بضیة کبوتر تنگه سینه
 گفته اند لونه خاتم النبوت علی الصبح شرح و سفید بود کلون بدنه صلی الله علیه و سلم

مکتوب درویشی الله وحده لا شریک له و در روایتی از ترمذی آمده که بران
 عضو شریف مویها هم بود استخوانها جمیع مفاصل آنحضرت بزرگ بود دست و بازو
 و ساق و ران شریف همه درست و تمام مخم و طخم بوده است و نرم و خوش بدن
 که ماس را راحت می بخشید و کفهای دست و پا نرم و پر گوشت و وسیع
 بود و انگشتان مبارک دراز و نرم بود و کفهای پائین عرش سای آنحضرت صلی
 الله علیه و سلم در پیری و همواری مثل کف دست بود یک نعل از خلو در میان کف پا
 مبارک بود که چون بطور خود می گذاشت خلونکوزطاهری شد و چون نرین قدم مبارک
 می نهاد و می استاده آن خلونیرنی ماند و دستام نرین می چسبید لهذا در وصف شریفان
 مسیح القدین نوشته اند و سبابه اصابع قدین شریفین بر آمده تر دراز تر بود و تنه
 سابقین مبارک نسبت باعضاء کم گوشت و باریک و قامت زیبای آن سرور
 کمال اعتدال بود نه کوتاه و نه دراز و مع ذلک با هر دراز قد که برابر می استاده
 یا برابر می نشست بلند و رفیع می نمود و سایه آنحضرت را بنمود چنانکه حکیم ترمذی
 در نوادر الاصول آورده در رفتن آنحضرت قدم بقوت بر می گرفت و تمام
 بر میداشت و هنگام وضع قدم میلان می فرمود مثل شمال سرد و وزیدن نسیم
 عرق آن سرد و بحدی خوشبو می بود که در عروسها می بردند و قطره از آن در
 عطرها می آمیختند بکار می بردند و آن عطر بوی خاص میداد که هیچ شامه نجوبی و
 دلپذیری آن نه بونیده باشد و بهر خانه و کوچه که آنحضرت صلعم می گذشت تا دیر
 بوی خوش در آن موضع می آمد و بول و غائط آنحضرت صلعم را زمین و در می برد از آن
 موضع بوی خوش خارج میشد و تناول بول و خون آن سرور بطریق تبرکات بعضی
 صحابه نبوت پیوسته است و نیز بنیوت پیوسته که شارب آن فضیلات
 طیبه مبارک را مراض مانده و نوشته و فواید طیبه زو تا چند لطف محسوس علی حقیق

گشیت اوالی وصال ایشان در ماه محرم سال یکصد و هشتاد و هفت هجری بود
 مقری سوره قارعه میخواندند و بفرموده زبدهان بچشم تسکیم کرد و دیگر سلطان التالکین قریب حنجره
 رب العالمین خلیفه الله فی العالم خواجہ خواجگان خواجہ ابراهیم ادبهم رضی الله عنه کنیت
 ایشان ابواسحاق و نام ایشان ادبهم بن سلیمان بن منصور بلخی است و وصال ایشان در
 محرم دهم جمادی الاول و بقول در غزوه شوال و نزول بعضی تاریخ نیست و ششم ماه جمادی
 الاول در سنه یکصد و شصت و دو یا یک بقول یکصد و هشتاد و هفت و دیگر ملک
 امام الفقراء سلطان الاصفیاء خواجہ خواجگان حضرت خواجہ خدیجه مرغشی رضی الله عنه
 مرغش شهرست از توابع شام که زانی الرشیدی وصال ایشان بتاریخ چهاردهم ماه شوال است
 و در آداب الطالبین تاریخ نیست و پنجم ماه مذکور و دیگر سلطان اهل طریقه سمرقانی و اصلان
 حقیقه تاج الحارثین مقتدی دین و تاج مناج ربیری حضرت خواجہ پیر و بصره
 رضی الله عنه وصال ایشان در شهر دهم ماه شوال است و نزول بعضی هفتم ماه شوال و هذا
 الصبح و دیگر شمس الفقراء بدر الاقنیا و سید الواصلین سید الکاملین عز و جل حضرت سروری خواجہ
 ابو مشاد و علو دیوزی رضی الله عنه دیوزی بکترال و فتح نون منسوب است بدینور که نام
 شهرست بکوهستان در میان همدان و بغداد و بعضی نوشته علو مختصر علاء الدین است بدانکه
 بعضی نوشته اند که مشاد دیوزی و شیخ علو دیوزی که در سلسله حشمتیه است یکسان است که
 فی تذکره الاصفیاء لیکن از بغضات شریف و سفینه الاولیا و مرآة الاسرار تحقیق پیوسته
 که حضرت شیخ علو دیوزی غیر مشاد دیوزی است و صاحب سیر الاولیا و علو دیوزی را
 کنیت ابو مشاد و نوشته است قاضی مشاد دیوزی از اصحاب شیخ جفید است رضی الله عنه
 وصال ایشان یعنی علو دیوزی بتاریخ چهاردهم ماه محرم است و دیگر تاج الاولیا سراج الاصفیاء
 فکال الشیخ بالاتفاق قطب الآفاق خواجہ ابواسحاق رضی الله عنه اصل ایشان از شام
 است در لطایف اشرفی آورده که حضرت خواجہ علو دیوزی از ایشان پرسید چاهم داری

تاریخ هجری

تاریخ هجری

تاریخ هجری

تاریخ هجری

تاریخ هجری

تاریخ هجری

حالت ۸۰

گفتند ابواسحاق شامی گویند خواجه فرمود ترا از امر و زبوا اسحاق چشتی خوانند که خلافت
 و آن دیار از تو هدایت یابند و هر که در سلسله تو خواهد آمد و از نیز چشتی خوانند که زانی مراة الار
 وصال ایشان در چهاردهم ربیع الآخر که زانی السفینه و مراة الاسرار و آداب الطین و دیگر آن
 سید الامراء قدوة الاشیاء ملک الاولیاء سلطان الاتقیاء بمرئان الاصغیر محبوب بارگاه محمد
 خواجه ابوالاحمد ابدال چشتی رضی الله عنه سلسله چشتیان اند و والد شریف ایشان
 سلطان فرشتا فاضل است مولو لیه صاحب مکرم امجد مولوی محمد حبیب الله تعالی تحقیق این لفظ
 ناقص از حضرت قبله عالم و عالمیان قطب دائرة زمان حضرت خواجه نور محمد صاحب مهاروی
 رضی الله عنه این چنین می آرد که خود بدولت فرمود که از حضرت مولو لیه صاحب و قبله رضی الله
 عنه فرشتا فاضل یفتم فاء و کسر را و چهاره سکون شین مجزیه تا و فو قاضیه ثنائة وفا در آخر سند
 رسیده است و در عبارت نفحات یفتح فاء و اولی ففتح را و سکون سین مهمل و نون استاده وفا
 تحقیق مرقوم است متقول است که پدر ایشان را خم خانه بود روزی فرصت یافته خواججه محمد
 در آن در آمد و در رابسته چهار شکستن گرفتند پدر ایشان را خبر کردند بام برآمد و از غایت
 سنگ بزرگ برداشت که از روزنه بالای بام برایشان زنده روزنه فلان هم آمد و سنگ بگرفت
 و سنگ هوا حلق باستاد چون پدر آن حالت را مشاهده نمود بدست ایشان توبه
 کرد و وصال ایشان در دهم جمادی الآخر که زانی السفینه سال صد و پنجاه و پنج هجری قمری
 منور ایشان در چشت است و دیگر قطب الشایخ و الفقراء ملک الایمة و العلماء ملجأ و اوتاد
 اولیاء پیشوای خلق خدا محبوب ملک لاحد خواجه ابو محمد بن خواجه ابوالاحمد ابدال چشتی وصال
 ایشان در غره رجب سال چهارصد و یازده هجری که زانی السفینه و دیگر علم العلماء سند
 الاولیاء سید الاتقیاء پیشوای اهل تقوی حضرت خواجه ابویوسف چشتی رضی الله عنه
 بن محمد معان است خواهرزاده حضرت خواجه ابو محمد بن خواجه ابوالاحمد چشتی است لقب
 ایشان ناصر الدین وصال ایشان چهارم ربیع الآخر که زانی السفینه در سن چهارصد و پنجاه و

تذکره

خواجگان

تذکره

تذکره

و یکسر سرور مشایخ کبار بادشاه اولیاء و نادر ظل الله فی الحساق و العالمین خواجه خواجگان
 خواجه قطب الدین مودود و چشتی رضی الله عنه بن حضرت ابو یوسف چشتی رضی الله عنه فرزند
 ایشان حضرت خواجه احمد است که سجاد نشین ایشان شده و میگویند تا حال سجادگی در
 خاندان ایشان مسلسل می آید و در هر طبقه یک صاحب معنی از فرزندان ایشان ظاهر شود
 الحمد لله علی ذلک وصال ایشان در غره رجب سال پنجاه و شصت و هفت هجری و مرقد جمیع صاحبان
 در حقیقت است و یکسر قطب الاولیاء قدوة الاصفیاء ملک المشایخ و العلما و خواجه حاجی شریف
 زندنی رضی الله عنه ایشان خلیفه حضرت خواجه مودود چشتی اند و سلسله چشتیه حضرت خواجه
 بزرگ باین واسطه بحضرت خواجه مودود چشتی پیوسته وصال ایشان در ششمین رجب است
 که فی سفینه و در مرآة الاسرار بتاریخ سوم و در آداب الطالبین تاریخ سیزدهم ماه مذکور
 و یکسر صاحب کشف کرامات بادشاه عالم مشاهدات خلیفه کامل حاجی شریف زندنی
 حضرت خواجه عثمان مارونی مارون لفتح راء جمله و او مفتوحه نام مولد حضرت خواجه عثمان
 است که انقله مولد صاحب اکرم محمد مولوی محمد بن حضرت قبله چهاروی رضی الله عنهم و در
 اخبار الاخیار نقل از حضرت چراغ دهلوی می آرد که مولد آنحضرت بهر و ن است لفتح با آقا و
 و سکون راء و ششم و او وصال ایشان در شانزدهم شوال و مرقد مبارک در یک مظهر است که فی
 السفینه و در مرآة الاسرار می آرد تاریخ ششم ماه شوال است در سن سبع و ست مائة و در
 آداب الطالبین پنجم ماه شوال است و یکسر شیخ الشیوخ طریقه راه نای حقیقه عوث العالمین و ارث
 الانبیاء و المرسلین خواجه بزرگ غریب نواز تظل الله فی الارضین حضرت خواجه معین الدین سنجری
 مولد و اصل ایشان سبستان است و نشو و نما ایشان در خراسان و پند بزرگوار ایشان
 خواجه غیاث الدین حسن است که از سادات حسینی بود و ظلمت دیار هندوستان از ماه طلعت
 ایشان بنور اسلام منور گشته که حضرت غریب پرورش خود می فرمودند که هر سالی که بدرگاه
 ایشان برود خالی نمی آید ضروران حال پر طلال تبدیل می یابد این نکته از خواص حیرت است

حضرت خواجه قطب الدین مودود چشتی

خواجه حاجی شریف زندنی

مقدمه اول تبصره دوم

مقدمه اول تبصره دوم

مقدمه اول تبصره دوم

ت
حضرت

وصال ایشان روز دوشنبه ششم ماه ربیع الحبی شش صد و سی و سه یا دو هجری واقع
 شده که آنی مرآة الاسرار و در سفینه می آرد که روز وصال ایشان شنبه بود لیکن بفکر این خاکراه
 در دمندهان همان روز دوشنبه درست بنماید که وصال حضرت غریب از شیخی نیز بر روز دوشنبه تاریخ
 هشتم ماه ربیع و چون ذات شریف غریب بر ورا قدم بر قدم آنحضرت خواجہ بزرگ است و در
 اکثر امور نظا هری وصال تطابق واقع شده در روز نیز مطابقت خواهد بود و الله اعلم بالصواب +
 و دیگر آن شیخ علی الاطلاق قطب الخاق بالاتفاق منبع اسرار مطلع النواشع عالم پادشاه نبی آدم شیخ
 الاسلام نادر قطب الحق والشرع والدین بختیار اوشی الکامی وکیل الباب رضی الله عنه بن کمال
 احمد بن موسی اوشی آوشن قصه بیت در ماوراء النهر و بعضی گویند آوش در دیار فرغانه است مولانا
 از جمعی بودی که جویند که حضرت قبضه عالم هاروی صاحب جنی الله عنه وکیل الباب
 چنین فرموده ای وکیل بالجهل و المعرفة و باب الرحمة و باب الجنة وکیل جمیع القیوس و وجه کمالی معروف
 و مشهور است وصال آنحضرت روز دوشنبه چهارم ماه ربیع الاول سال شش صد و سی و سه هجری
 بر این بیت است کشتگان خجسته سلیم را به هر زمان از غیب جان دیگر است + و دیگر سلطان بن
 بریان الحقیق بنو اوصحاب بن مقتدای ارباب عتقین قطب الاقطاب فرو الاحاب شیخ شیوخ العالم
 فخر الدین الشریع والدین لمجاہ الفقراء و المساکین حضرت خواجہ محمود شکر گنج بن سلیمان رضی الله عنه
 وصال ایشان روز دوشنبه پنجم ماه محرم سال ششصد و شصت و چهارم بقوله ساله هجری واقع شد
 و بقوله ششصد و شصت و هشت یا نه هجری و دیگر قطب العالم نظام ملت و دین به کافآب
 کمال شدرخ او به از جنید و زینلی و معروف به یادگار است ذات فرخ او به شیخ ایشان
 اگر چنین بودند + ورنه بودند اینچنین شیخ او حضرت سلطان المشایخ محبوب الی حضرت
 خواجہ محمد بن احمد بن علی البخاری رضی الله عنه و بقوله جد بزرگوار ایشان خواجہ دانیال بخاری است
 و جد او در آنحضرت خواجہ عرب بخاری هر دو باتفاق از بخارا بمنزمن رسیدند و از غزنین
 در لاهور اقامت کردند و بعد از آن هر دو صاحبان در بلده پادشاهان من بلاد شریقه الیه

ت
حضرتت
حضرتت
حضرت

سلطان المشایخ آمدند و از اود نام خلقت جاویدت در صف نیافت
 پس حضرت سلطان المشایخ رضی الله عنه فرمود که بیا پیش من بنشین حضرت چراغ دهلوی
 عرض کردند که برادران سلیمانان پشت میشود سلطان المشایخ فرمود بنشین که پشت تو کیست
 نخواهد شد بقرن حضرت سلطان المشایخ هیچکس پشت ایشان نبود با وجود آنکه در میان
 محفل شصت و ازان و از ایشان را لقب چراغ دهلوی شد و بعضی بطور دیگر می نویسند و این
 علم بصواب وصال ایشان بهیر و بهم ماه مبارک رمضان قیامت در سن سبع و عسیر و سیاحت
 واقع شد یا بعد و المست که لفظ شمس العارفین که درین کتاب رکلام حضرت مولو لایصاب
 فی الاموالین الاخرین شیخ فخر الدین محمد رضی الله عنه واقع است مراد از آن حضرت چراغ دهلوی است
 مراد از لفظ شکر یا حضرت خواجه جو جو دهنی و خواجه بزرگ غریبی از مراد از خواجه معین الدین حسن
 سجری است و سلطان المشایخ کنایه از خواجه نظام الدین محمد دباوی است و لفظ غریبی و لفظ
 منظر قاضی الحاجات و لفظ سلطان المشایخ ثانی و سلطان الاولیاء درین رساله التبیان حضرت
 شیخی و مرشدی و مولانی قطب الدین لیا شیخ محمد عاقل رضی الله تعالی عنه و لفظ منظر جمال الهی مراد
 حافظ مرتضی بن عبد العزیز سند اکاملین حافظ محمد جمال ثانی است رضی الله تعالی عنه و
 باب اول شکر است بر چهارده وصل در ذکر چهارده مشایخ رضوان الله علیهم و حصل
 اول در ذکر آن جمیع فیوض سبحانی و منبع علوم روحانی در درباری معرفت گوهر کان تحقیقه حاجی
 الحرمین الشریفین حضرت خواجه شیخ کمال الحق والدین علامه رضی الله عنه و بهو المستفیدان
 و باطن من فی الحقیقه قطب الاقطاب علم به زوال محبوب حضرت لایزال و ارث رسول الله صلی الله علیه و آله
 حضرت شیخ نصیر الدین محمود داهی چراغ دهلوی رضی الله عنه و الاصلیت و دین و دولت که
 راست با لقم النصیر از پس تر و ان بد و من است ، نقل است از نجیب الحسن تصنیف
 حضرت شیخ المشایخ منظر الله التام الصمد حضرت شیخ محمد بن حضرت شیخ حسن محمد رضی الله
 تعالی عنه که شیخ کمال الدین از حضرت سلطان المشایخ شیخ نظام الدین محمد دباوی نے

رضی الله عنهم خلافت داشت و از حضرت شیخ نصیر الحق والدین هم خلافت داشت بکرت
 نظر ایشان تا حضرت شیخ یحیی مدنی سجاده گشایست و او را و حضرت شیخ جمال الدین رضی الله
 عنه معصوم مسلسل آمدن والی بومنا در خلفا جاری است و تا یوم القیام قائم خواهد بود
نقل است از محال حسنیه که حضرت چراغ دهاوی بسیار تعظیم حضرت شیخ کمال الدین
 میفرمودند از جمله که دستار شیخ کمال الدین در نظر چراغ دهاوی می افتاد و قائم میشد
 و ستیاد السادات بنده نواز سید محمد گیسو در آن بسیار مناقب شیخ کمال الدین در تالیف خود
 آورده اند و در عهد خود مقتدای عصر بود ابوالمظفر سلطان فیروز شاه انار الله بمرغانه و
 امراء و وزرا بسیار توجه بر حضرت شیخ کمال الدین داشتند - **نقل است** از رجال حسنی که
 چون حضرت شیخ کمال الدین را اشتیاق زیارت خانه کعبه و روضه مطهره رسول علیه السلام
 والسلام غالباً مدتی دست سلطان المشایخ شیخ نظام الحق والدین قدس الله سره رفت
 و التماس عنایت زیارت خانه کعبه کرد حضرت شیخ نظام الحق والدین دواعی و او جامه بلبله خود
 پوشانیده بجای خود گردانیده و خلافت نامه او و شیخ کمال الدین سر بر قدم سلطان
 المشایخ نهاد و روان شد بکرت نظر مبارک شیخ نظام الدین بزیارت خانه کعبه شد و بوقت
 حج گذارد و زیارت بنی علیه الصلوة والسلام زیارت بیت المقدس کرد و بطرف خراسان
 مراجعت کرد و سلاطین و دیار را و لایتهای بلاقات شیخ جمال الدین آمدند و تعظیم کردند و
 ضوحت بسیار آوردند چون در دهلی رسیدند سیزده هزار شکر زعفران و سبزه
 آوردند شیخ نصیر الدین محمود چون سیزده شتر پیر زبال و دیگر اسباب دید فرمود شیخ
 کمال الدین چندین دنیا از چنگر آورده شیخ جمال الدین گفت در راه شنیدم که
 سلطان المشایخ نظام الدین رحلت کرد و شیخ نصیر الدین بر سجاده نشست اگر منقلب
 رفت ابناء مرا مردمان چنین خواهند گفت اسباب ظاهر حال من بسبب آن معنی آوردم
 اکنون در باب علما و صلحا و خیر خواهم کرد و در تجرید خواهم شد همچنان کرد بترسکه زریای

می مالید و علم را گره بسته میداد و میگفت سیاهی است قبول کند بدین طریق بنشیند
مال علم را در جوار و مساکین داد و بخرید شد بعد که تا تارخان بشتاد و تنگ و طیفه
روزمینه پیر وانه از دیوان نوشته آورد شیخ کمال الدین پیش شیخ نصیر الدین آمد
و گفت چه اشارت است شیخ فرمود چون بعینه طلب قصه شما و طیفه شد بمنزله فتوح
است قبول کنید شیخ کمال الدین طیفه قبول کرد برکت نظر مبارک شیخ نظام الدین
شیخ نصیر الدین شیخ کمال الدین از جمله ناد و عباد مقتدای وقت شد و شد الحاح
نقل است از مجالس حسنیه که حضرت محمد و جهانیان رضی الله عنه شرح مشارق
پیش حضرت کمال الدین علامه خواند و نیز در اینجا آورده که حضرت محمد و
جهانیان وقت چاشت در خلوت بود با چند یاران خود و بایشان خوش خرم
بود چنانچه یار با یار حکایت گوید کذاک گفتن گرفت و هر یک را نواختن گرفت
و فرمود بشنوید بر شما بگویم که در بدایت چهار دیدم سلطان محمد تغلق این دعا گو
را و ابوصبیح نسبت به شیخ جلال الدین آنچه را در شهر طلب کرد محمد و من است برکاته
اجازت داد که برود در شهر اوج انتشار فرمان واجب است الله تعالی بخواند این
که ایت است که حق تعالی بپسین کند که باخیر و العافیة بروند و باز آیند چون آدم
شهر در خانقاه شیخ الاسلام شیخ نصیر الدین محمود فرود آمد شیخ حجره طیفه کرد و عاگور
برخواهزاده خود شیخ کمال الدین علامه داد و او حاجی بود و گفت بخوان از زبان شرح
مشارق را شنوند مولانا شمس الدین و قاری مولانا جلال الدین بود **نقل است**
که حضرت سید محمد و جهانیان فرمود منشور خلافت که شیخ نصیر الحق و الدین بر عطا
فرموده اند بدستخط شیخ کمال الدین نوشته شده بود **نقل است** از مجالس حسنیه
که حضرت شیخ کمال الدین در جمیع علوم مستثنی بودند مولانا احمد متحانی سهری و
مولانا عالم پانی پنی و تانارخان و مولانا سنگر نیره ملتانی از شاگردان

شرح و بیان

آنحضرت بود و روزی حضرت شیخ کمال الدین علامه کبیر جامع در پاکی نشسته میرفت و آن
 اثناء جوئے ملاقات کرد حضرت علامه را و پرسید که از کجائی آئی گفت از شهرستان یاز حضرت
 علامه فرمود از کدام سیلخانه هستی او گفت از فرزندان سنگریزه هستم باز حضرت علامه فرمود نام
 پدر تو چیست گفت پس فلان کس هستم از جهت طلب علم آمده ام شیخ فرمود بزرگش آره هستی بعد
 ادای نماز جمعه شیخ او را با خود برد و درون خانه رفت و مادر حضرت شیخ سراج الدین را گفت
 یک بزرگ زاده را آورده ام او را بجای پذیربول کن حایه خوردن او تو کن و ما او را تعلیم کنیم
 او قبول کرد چندان مهر و شفقت می کرد که مادر بر سر میبکند و حضرت شیخ او را تعلیم میکرد و ارشاد
 میفرمود مولانا یکاذه علماء و فحول گشت و مقتدای عصر گشت نگذشت چون وقت نقل حضرت
 قطب الاقطاب حضرت نصیر الدین چراغ دہلوی فریب سید و صحبت فرمودند که خرقه حضرت سلطان
 المشایخ که از خواجگان رضوان الله علیهم رسیده در گور بسین من بنید و عصا و مفتی را بر تن
 گورنگاه بارید است شیخ با گشت شهادت من بید چید و کاسه چوبین بجای خشت زیر سر من بدارید
 و غلبین چوبین نیز در گوش من نهید یعنی جمیع تبرکات خواجگان در محد همراه من نهید پس حاضران
 موافق وصیت عمل نمودند حضرت شیخ عبدالرحمان شیشی صابری بن عبدالرسول بن قاسم عباسی اعلم
 در مرقاة الاسرار می فرماید که این فقیر چون مرتبه ثانی در سینه یکزار و شصت و پنج بحضرت دہلوی
 قدس سره رسیده تمام روز بخشنه و شب جمعه در آستانه ستر که حضرت شیخ نصیر الدین چراغ دہلوی
 قدس سره گدازانیده و انواع سعادت حاصل نمود چون حضور بار و حاضیه پاک آنحضرت پیدایش
 گستاخی نمود و عرض داشت که اکثر خلفاء و مریدان حضرت سامی صاحب مقامات و صاحب کرامات
 عالی بودند چرا خرقه حضرت سلطان المشایخ بیک از آنها مرحمت نکردید فرمودند ای بعضی مریدان صاحب
 کرامات بودند اما چون انتر تعصب قدری در باطن آنها در آنوقت مانده بود از آن جهت متفقاً
 دیانت نبود پس خرقه پیرو سنگریزه را خود گرفتیم و خرقه خود بعضی مریدان را داده بودم که اسیران پیرو
 جاری باشند و غالب است که احزانهای از حجاب تعصب برآمده بر مرتبه توحید مطلق رسیده باشند

استحقاق کلامه خاک پای درویشان کاتب الحرم و فاسک و بدایح باد که اگر حضرت چراغ دهلوی رضی الله عنه
عنه بیکی از مریدان خود خرقه خواجگان خود عظامی کردند بعضی دیگران را تعصیب شد نه آنکه همه را
تعصیب می شد زیرا که ظاهر است هر کس که خرقه خلافت می گرفت او را تعصیب چه کار بلکه برای
او دیگران تعصیب میکردند پس معنی کلام حضرت چراغ دهلوی رضی الله عنه آنست که بعضی مریدان
که در حید و جهید پیغم بودند و بمقام توحید مطلق نرسیده بودند بر آنها شفقت و ترحم نمودیم متفقاً و درایت
کردیم که کسی از خلفاء خاص که کامل و مکمل بودند چنانچه مولانا حضرت شیخ کمال الدین علامه معنی الله عنه
بابت خرقه حضرت سلطان المشایخ ندایم تا بعضی از دیگران که بجمال توحید نرسیده اند و جهید
و جهد عرصت کرده اند تعصیب نکنند و در ملاکت نیفتند که ظاهر است که تعصیب در حق کامل نقصان
و خذلان است نعوذ بالله منها و آخران بعضی نیز توحید مطلق رسیده باشند گفته اند
هر که زول و من پیران گرفت به هیچ بقا زین ده و پیران گرفت
چنانچه حضرت شیخ سعادی میفرماید که مانند بعضیان کسی در گرد که دارد چنین سید پیشرو
و دهلوی جامی میفرماید قدس سره از آن نورس که از تو بر دلم تافت به یقین دانم که آخر
خواهت یافت به و الا نه جمیع خلفاء آنحضرت بمقام توحید مطلق رسیده علی الخصوص بعضی قطب بعضی
قطب الا قطاب بودند بلکه مؤید این معنی است که حضرت مولانا فخرالاولین و الاخرین محمد بنی
حضرت شیخ فخرالدین محمد رضی الله تعالی عنه در آخر عمر با وجود خلفاء راستین مثل حضرت خواجیه
نورالحق و الدین نور محمد همه یاران را اجازت بیعت کردن عام فرمودند تا کسی بر کسی تعصیب نبرد
نکته سابع مذکور شد که حضرت مولانا شیخ کمال الدین از حضرت سلطان المشایخ نیز خرقه خلافت
یافته بودند پس در حضرت ایشان هر دو خرقه جمع شدند الحمد لله علی ذلک **نکته سابع** بعضی که ان
که ندان خرقه محض شنیده میگویند که خرقه خلافت از چراغ دهلوی سلسله جاری نشد گویند که
خود پیران میگذاشتند و خود را در وسطه ادبار می نداشتند **نکته** حضرت غریب پیر و مظهر ذات حق صبی
الحاجات می فرمودند که تا حضرت چراغ دهلوی لقب پیران ما بخوابد است و مشهور است که خواجگان

بیت تو و انداز جناب رسالت مآب صلی الله علیه و سلم تا حضرت چراغ دهلوی بیت و یک خواجه
 میشوند و آن یک که بآن بیت و دو میشوند هر یک سیادند و آن حضرت جبرئیل است و بعد از آن
 لقب شیخ المشایخ است که این خاکپای او شان عوض داشت که آن خرقه گویا علامت خوابگی بود
 فرمودند آری گویا چنین شده است بعد از آن کلمه جانسازان عوض کرد حضرت مولانا و شیخنا
 حضرت خواجه نور محمد مهابادی صاحب بلفظ خوابگی اشتها یافتن این چگونگی باشد فرمودند
 که هر چه در اشتها می آید از آن معنی می باشد که آن شخص این لقب بآن حضرت سابقه است لهذا
 بسیار در خواب و بیداری و در خواب و بیداری و در خواب و بیداری و در خواب و بیداری و در خواب و بیداری
 منینم نقل است از مجاز حسن بنیه که حضرت شیخ حسن فرمودند که پدران شیخ کمال الدین سه
 بودند و یک دختر بود و پسر بزرگ شان شیخ نظام الدین است و او دانشمند شده بود
 روزی در مجلس انجمن باد نشینند و بخت میگردا و گفت شیخ زاده جوان بمیری همدان وقت پ
 اندر اندام او آمد و در خانه رسید و میبرد دوم پسران او شان شیخ نصیر الدین است او پیش حضرت
 کمال الدین دانشمند شده بود و از نو یک پسر شد و بگویند میران نام او اول اراده بستید محمد شیوان
 آورد و خلافت یافت و او را در شهر گلرگه نام است و دفن و بالای حوض کبوتر است
 و در گلرگه بستیم پس شیخ پسر شیخ میران است رضی الله عنهما و ذکر ایشان در دوصل دوم خواهد آمد
 و دختر او شان در خانه پسر شیخ میران الدین بخشوری بود و از فرزند نه شد نقل است از
 مجاز که رحلت حضرت شیخ کمال الدین در بیست و هفتم ماه ذی قعدة ۱۲۵۴ است و غیبت و سبعا به الطهار
 شد علیه الرحمة و الرضوان کرامات و مقامات حضرت شیخ بسیار است اما در اینجا مختصر کرده شد
 اعلم بصواب و مژ شریف او شان در حواله روضه حضرت شیخ چراغ دهلوی است و نیز مرزا خواهر مرزا
 حضرت چراغ دهلوی حضرت زین الدین خوانی در اینجا است

نتمه در ذکر مجمل بعضی برادران دین حضرت علامه صاحب
 یعنی الله تعالی عنه یعنی حلفاء و بعضی مریدان پاک عمقا

حضرت خواجہ نصیر الدین محمود اودھی رضی اللہ عنہ

منہم۔ ان محمد بن عشق و جذبات الہی مخزن غلبات شوق اسرارنا متناہی مست است
 فنجات بے ساز شکستہ پروردندہ نواز حضرت سید محمد گیسو دراز رضی اللہ عنہ بن سید یوسف
 السید الہدوی رضی اللہ عنہ و از اعظم خلفاء حضرت خواجہ نصیر الدین محمود اودھی است ۛ ۛ
 نقل است از مجاہد حسینیہ کہ چون حضرت چراغ دہلوی رحلت فرمودند حضرت سید محمد
 گیسو دراز در خانقاہ حضرت چراغ دہلوی بر سجادہ ارشاد می نشستند و ارشاد خلق میکردند
 از زانو بزانو دیگر نشیندند و فرمودند تا از زانو بزانو دیگر می شوم چه کنم نمیتوانم ضرورت و لاچاریت ۛ
 نقل است از مرآۃ الاسرار کہ حضرت سید محمد گیسو دراز جامع است میان سیادت و علم
 ولایت شانی رفیع و مشربی وسیع و مرتبتی مینع و احوال قوی و ہمتی بلند و کلامی عالی دارد
 او را در بیان مشایخ چشت مشربے خاص۔ و در بیان اسرار حقیقت طریق محض است
 و از غلبات شوق و عشق سخن را کثرت پروردہ میگوید چنانکہ در مصنفات وی ظاہر است و صاحب
 اخیار الایمان بنویسد کہ او را سید گیسو دراز از ان گویند کہ روزی با یکی خواجہ نصیر الدین محمود
 اودھی با چندین دیگر از مریدان بر داشتہ بود و در وقت بروز شدن گیسو سید محمد سبب از وی
 کہ در شت در بابہ پاکی بند شد و او بچہ رعایت ادب استغراق عشق و محبت شیخ بزرگوار
 گیسو مقید بگشت و ہم بران وضع مسافت بعید قطع کرد و بعد از ان کہ شیخ را برین معنی اطلاع
 از او داد خوش حال و بر صدق حقیقت و حسن ادب او آفرینہا نمود و این بیت فرمود
 ہر کومرید سید گیسو دراز شد۔ علیہ و اللہ خلاف نیست کہ او عشقنازش
 را تہیہ اشرف جہانگیر بمناسبت قدس سرہ در مکتوبی نوشتہ است کہ ساداتی در گیسو
 بنجامت عالی شیخ عالیشان اند و سلسلہ حضرت سید گیسو دراز بایشان می رسد و
 لبت گیسو دراز در ہندوستان نہایت بلند بلکہ در ولایت یافتہ اند و حکمت
 باید داشت کہ وجہ موند اول بت انجہ از زبان مبارک حضرت غریب پرور شنیدہ شد

سید محمد گیسو دراز

سید محمد گیسو دراز

۹
شیخ خالص صاحب
نواب صادق محمد
خان صاحب دل و دود

کہ روزی امیر الامراء رکن کدو لا حضرت جنگ بہا در عطلہ العالی پایہ خاصہ حضرت غریب پور سلطان
الشاخ ثانی منع دیگر کہا ران برداشت و تاجہ مسافت رفت حضرت غریب پور چون بر مکان
تشریف بردند حکایت فرمودند کہ حضرت قبلہ عالم و عالمیان خواجہ نور الحق نور محمد صاحب جامعہ
شدید در سفر لاحق شدہ بود و این در ویش دیگر یاران مالکی آنحضرت تا یک منزل بردیم آن
حضرت قبلہ باین در ویش فرمودند کہ حضرت بندہ نواز سید محمد گیسو دراز پالکی شہر برداشتہ
بود و گیسوی او شان مسلوق مان از ان آنحضرت را گیسو دراز می گفتند و شہر در حق او شان دعا
فرمود کہ سلاطین زمان مالکی شما خواهند برداشت حضرت غریب پور فرمودند کہ کلام
حضرت شیخ قبلہ عالم و عالمیان خواجہ نور الحق والدین نور محمد صاحب نیز در حقین در ویش مشہور
این دعا بود کہ شمرہ آن امروز بطور سیرت و خدمت میر سید محمد گیسو دراز را موقوفات است و سہمی
بجوامع الکمال یکبار زمرہ بیدان او کہ نیز محمد نام داشت جمع کردہ دران می نویسد کہ فرستہ شہر مشہور
فضل بلند حضرت شیخ الاسلام فرید الدین گنجشک قدس سرہ از سن پیر سید کہ ترا درون گنجہ
شیخ اکثر مردم محبت پر کالہ شدہ دیدہ اند و باین جهت بگوئیم سبحان اللہ لہا کہ دیدہ کہ سید گنجشک
بدین خط پرسند کہ در کتب سلوک نوشتہ اند کہ سہمی را انحال بیاید علی الاطلاق بگوئیم اما علی
معلوم من نسبت گفت علی الاطلاق بگوئیم این اثر علی جلال است بحسب علیرہ در مخالفت کہہ می فرستند
کہ این کوہای عالم بجا آن نگریزہ باشند و آتش کہ سکتہ و این آتش سوزنی نیست و لیکن
صد ہزار همچون این آتش بیک شمرہ او بگوئیم می آیند و این مرد را پر کالہ بر کالہ کردن چہ باشد
شاید صد ہزار پر کالہ شود و در میان آن کوہا سہمی و آتشها صورتی است کہ شہر اہل و عذر ان
مرد نتواند کرد و ہم در مخالفت صورت جمیل بینی بنویسند پیدائی آید و جلالین اجزا را بجا بنویسند
و ہر یکہ دو ان سوی او می آید بعد از ان بید قدرت خویش از ان قوی تر و تمام تر و لطیف تر
تر سیکر داند مقولہ دیگر اگر شست باطن نیار و مبارک باشد و الاسرہایہ صوفیان جز فرغ
دل و جمع ہم نیست و اگر یک ساعت لطیف دل بحق تعالی حاضر شود آن بہشت است بکہ تبار

(۱۰۱۳ھ)
مولانا سید محمد
محمد شہر

بہشت خدای آن ساعت بایکروز و ہنوز را لگان آمدہ باشد
 بفرغ دل زمانے نظر بحجب روی ہوا کہ چتر شاہی ہمہ عمر باو ہوئی ہوا
مقولہ دیگر ہر چیز آفتی دارد و عشق را دو آفت سیکے آفت ابتدا و دوم آفت انتہاء آفت
 ابتدا آفت کہ چندان درد عشق و غم طلب معشوق بروی طاری شود کہ اٹھیا گود و مے بر این
 برآید تا اور دران لذت کامل دست دہد و پیچ راہ وصول بحجب نیرد و مے بداند کہ چیز درد
 غم نقدی دیگر نیست و ہمیدان باند بعد مرور ایم درد و غم و طبیعت او شود و عادت گیرد و ذوق
 سرگرد و لغو بآئند من ذلک آفت انتہاء آفت کہ بوصول معشوق رسد و مشغول بہ لذت وصال
 گردد و حقت فراق و الم ہجران از وی برود و بعد مرور ایم وصال عادت و طبیعت او گردد و ذوق
 وصال ہم برود و مطلوب از حالتی جز ذوق و خوشی و راحت بحجب نیست وصالے بے ذوق محبت
 فراق بے لذت و الم و چہ کار آید مرد سرد شود و سپہ از وی باو نہاند عشق برود و محروم از ذوق حال
 محبوب گردد و لغو بآئند من ذلک اگر چہ وصال باشد اما محبت ذوق کجا کہ بدان راحت گیرد و مجرد
 وصال چہ کار آید اما عشق بر خورد و آفت کہ در حالت ابتدا مشغول بہ لذت فراق و ذوق و الم و حقت
 ہجران باشد و در انتہا ہر چند وصال او زیادہ گردد و ذوق وصال او مزید تر گردد و طلب زیادہ
 شود و در درد و افراید و ذوق نماید این عاشق را گویند کہ عاقبت بالآخر شود و عشق بر خورد و
 و خط کامل گرفت اگر چہ عارف این را نقصان داند اما ذوق اینجا است و از تصانیف آنحضرت کتاب
 الاسماست کہ لیسہ از حقائق و معارف دران درج فرمودہ اند و دوسم را حضرت شیخ محمد صاحب
 شرح فرمود و در کتاب چہل و دو نسخہ مندرج است و آنحضرت را کمالات بسیار و خوارق
 بی شمار است و در او اہل حال بحضرت دہلی تشریف داشت کہ بعد از ان بدیار دکن تشریف برد
 و در شہر گلبرگ سکونت اختیار فرمود و اینجا قبولیت عظیم یافت کہ سلاطین آنجا دختران خود با اولاد
 ایشان نسبت کردہ میدہند صاحب لطائف اشرقی گوید کہ ولادت آنحضرت در تاریخ چہارم ماہ
 رجب سنہ ۸۴۵ عشرین و سبعمایہ در دہلی واقع شد و مدت یکصد و بیست سال در قید حیات بود و در

شده جس عشرین و ثمانیۃ تبارخ شایسته ہم ماہ ذیقعدہ وفات یافت و در شہر کلگر کہ بد فون
گشت کہ مرقد یک اوقبلہ خانہات خلایق است مشہور آن مست بادہ بے غار و آن فارغ از گفتگو
اغیار موصوف باوصاف مژکی میر سید محمد بن سید محمد جعفر کی رضی اللہ عنہم مرید و خلیفہ حضرت
خواجہ نصیر الدین محمود اودہی است و آن را مصنفات بسیار است چنانچہ بحر المعانی و وقایع
المعانی و حقائق و رسالہ در بیان روح و رسالہ دیگر مسمی بہ پنج نکات و بحر الانساب دین
بحر الانساب نسب اہل بیت و نسب آباء و اجداد خود مفسر بیان فرمود فیرجع الیہ و مسافرت
بسیار کردہ و سہ صد و ہشتاد و بی را دریافتہ در بحر المعانی مفصل مذکور است و کمالات اورا
حد سے نیست کہ بحر المعانی شاہد انت ہر کرا ذوق باشد مطالعہ او غایر دین عشرت فیر از
صد سال متجاویز بود و از زمان سلطنت سلطان محمد تغلق تا زمان سلطان محمد بہلول لودہی
در قید حیات بود و مرقد مبارک میر سید محمد کی در شہر سرسند زیارت گاہ عالم است جتہ الشہ
علیہم مشہور آن عالم لعل آراستہ و آن عارف بحقایق پیراستہ ممتاز بعبق و آزادگی
مولانا حضرت خواجگی قدس سرہ مرید و خلیفہ حضرت نصیر الدین محمود اودہی قدس سرہ است
مرقد مبارک و شان بیرون شہر کالپی زیارت گاہ خلق است + مشہور آن محقق بمقام حکمت رسیدہ
و آن عارف جام وصال چشیدہ و آن موصوف بصفت حضرت کریم شیخ صدر الدین حکیم
قدس سرہ از مکمل خلفاء حضرت خواجہ نصیر الدین محمود اودہی است و اورا خلفا بسیار است
و اکثر شہبازان در دام تربیت او آمدند بمرتبہ ارشاد رسیدہ چنانچہ شیخ فتح اللہ اودہی
و حضرت مخدوم شیخ احمد چشتی از خلفا اوست و آنحضرت را شیخ صدر الدین طیب دہلوی
میگفتہ مرقد مبارک او درون قلعہ دہلی علاقہ ای است - مشہور آن مقتدای دین متین و پیروی
اصحاب یقین قاضی عبدالمقتدر بن قاضی رکن الدین قدس سرہما از کمال خلفا و حضرت چرخ
دہلوی است آنحضرت را کمالات و کرامات بسیار است کہ در کتاب قب الصمد یقین مذکور
است مخدوم شیخ حسام الدین از خلفا اوست و رحلت قاضی عبدالمقتدر تبارخ شایستہ

حضرت
نصیر الدین
صاحب

حضرت
نصیر الدین
صاحب

حضرت
نصیر الدین
صاحب

حضرت
نصیر الدین
صاحب

ماہ محرم در ۱۹ شہ احد و شعبانہ - مشہوم شیخ المشائخ کامل مکمل حضرت محمد متوکل
کہنوی قدس سرہ مرید و خلیفہ حضرت چراغ دہلوی **قصہ** است از مرآۃ الاسرار کہ آمد فوت
خلافت نجدت شیخ متوکل چار شد مردم برای سہی و سفارش کردن گرفتہ درین باب
بسیارست چراغ دہلوی اجازت درخواست کرد آنحضرت فرمود بابا محمد برہر کیسہ کہ اعتقاد
درستہ باشی کہ البتہ سخن ترا رد نخواہد کرد از وی شفاعت مردم بکن شخصی کہ سخن ترا گوش
نہ کند باری گوچر کہ ہر گاہ کیسہ گفتہ در ویشان قبول نمیکند بڑہ کاری شود و تہا بہتہ نہ کار
ساختن مردم نیا فریدہ اند از منقولہ اوست کہ برای انوار و اسرار الہیہ صلی علیہ
بابا تا در و اسرار دوست مسکن سازند و ہر چلی کہ بر و وار شود ظاہر نہ کند و اگر کند آن
حال باز نہ ہند مشہوم - آن مقرب حضرت رب المعبود شیخ دانیال عرف مولنا عود
شیخہ حضرت چراغ دہلوی است مشہوم مولنا احمد حقانی قدس سرہ کہ از مریدان
باکی عفا و حضرت چراغ دہلوی است - مشہوم حضرت مخدوم شیخ سیلان خٹو
قدس سرہ کہ مرید و خلیفہ حضرت چراغ دہلوی است - مشہوم حضرت خواجہ محمود کیا
کوشتہ شرب لایزال سہر حلقہ عاشقان لا اوبالی بود اگرچہ مرید حضرت شیخ
المشائخ زکریا الدین و شیخ المشائخ شیخ شہاب الدین امام کہ خلیفہ حضرت سلطان
المشائخ بود اما استفادہ از حضرت چراغ دہلوی داشت و ویو آن شمار اجازت
حضرت چراغ دہلوی نوشتہ است و از ہر قسم سخن لطیف در آن مندرج نہستہ
تتبع دیگر در مسمی بمرآۃ العارضین و این بیت مشرکالات اواز اشعار آنست جام
لایزال است سہ رفت ز مسعود بیا بہ صفات بشرہ چونکہ ہاں ذات بود بیا
ذات شدہ - **حکمتہ** منقول است از حضرت غنیب پرور رضی اللہ عنہ کہ روز
حضرت مسعود کیا بنیاد برای شیخ خود نے آور و یکے عالمی در راہ ملائی تشریف
کہ نقش کدام کس برداشتہ اید فرمود کہ نقش حق تعالی برداشتہ ام علمائے خاہر

در کتب مشائخ

در کتب مشائخ

مستحق شده زیر قطعه فیروزه آباد بر لب چون آنحضرت را شهبید ساخته اعضا و مبارک و با پاره پاره
 کرده در آب انداختند بعد از وقوع این قضیه بر چند معتقدان و احباب در آنجا انداختند اثری
 از آن نیاقتند بعد از سردی بسیار جمیع اعضا و جمیع شده و چشم گردیده در جگره حاصل حضرت سلطان
 المشایخ رضی الله عنهم در کلهو کهری یافتند از آنجا بروا شنبه در مقبره پیران قریب مقام خواجہ
 قطب الاسلام بختیاراوشی در لادو سرائی مدفون ساختند چون این خبر بحضرت شیخ رسید قاضی
 را فرمودند که یکبار مشہد کرده اند قاضی گفت که حق تعالی را پای ثابت کرده بود حضرت شیخ
 فرمود که اضافه برای ادنی ملائمت درست است - شما پرسیده بود که نقش خدا تعالی پیرا
 مالکیت حق تعالی میگفت که الله ما فی السموات والارض یا حق تعالی را لایس نقش میگفت
 قاضی از جواب عاری شد پس آنحضرت را جوش آمد فرمودند ای روسیاه فی الحال رو کتا قاضی

سیاه و حالش تیار گردیده

وصل دوم در ذکر آن بحر علم و زهد و تقوی و آن گنج علم وجود و سخا و
 علی السرا طر مطلع علی الصائره دفع بلیات مشکوک حل مشکلات مصباح العارفین نور رب العالمین
 حضرت شیخ سراج الملة والدین رضی الله عنه **نقل است** از محاسن حسنیه که حضرت شیخ
 سراج الدین از قطب الاقطاب حضرت چراغ دہلوی رضی الله تعالی عنه خرقة خلافت
 پوشیده و در آنوقت آنحضرت پس چار سالگی بودند بعد از آن در کبر سن از والدین بزرگوار
 خود یعنی حضرت شیخ کمال الدین رضی الله عنه خرقة خلافت پوشیده اند و احیاء سنت مشایخ پیشینیان
 فرموده اند **نقل است** از محاسن حسنیه که از بیکت نقش مبارک حضرت چراغ دہلوی رضی
 وجود مسعود ایشان نبضه شہود آمده و کمالات اولی و آخری در یافت و آنچنان بود که
 حضرت شیخ کمال الدین علامه چون از زیارت خانه کعبه باز در وطنی آمده شیخ قطب الدین
 فرمود اگر شما هم حضور خواہید ماند پس نسل نخواہد شد اگر شما میل شود نسل بدینیت شود
 شیخ علامه سخن شیخ نصیر الدین رضی الله تعالی عنه قبول کرده معین شد تا شش سال

خواجہ سراج الملة والدین رضی

حضرت شیخ سراج الملة والدین رضی

قال دار الملة

با منکوحہ الفت نشد زیر الکادسیاہ قام بود روزی شیخ نصیر الدین خواہنرا دہ خود شیخ
 زین الدین را فرمود کہ یک خانہ راست بکند چون شیخ زین الدین خانہ مرتب کرد شیخ نصیر
 بعد از ادای نماز جمعہ دران خانہ شیخ کمال الدین و منکوحہ او بہ درو را طلبیدند و فرمودند این
 خانہ شمارا داہم درینجا یاسید و فرمودند مردان ہر رنگ نظرمی کنند و نظریہ شکم این عورت
 نمکنند بیکان بیکان او یا از شکم این عورت پیدا شوند بیکت نفس مبارک ایشان از اولاد
 شیخ کمال الدین علماء و صلحا خاستند و علی الخصوص این درو را ہی حقیقت پیدا شد ۛ ۛ
نقل است از مجالس حسنیہ کہ حضرت شیخ سراج الدین در طلب علم دین چہل سال مجاہدہ
 کشیدہ و از مولانا علامہ احمد تھانیسی و مولانا عالم پانی پتی و مولانا عالم سنگریزہ کہ پیر
 ملانی مستفید حضرت شیخ علامہ اند استفادہ گرفتہ و در تقوی بیعیل روزگار بودہ چنانچہ مذکور است
 کہ سلطان فیروز شاہ حضرت سراج الملک والدین را بصوب دکن طلبید بشتہ و بہت ہزار
 تنیکچہ دہنی برای خرچ راہ فرستادہ ایشان قبول نفرمودند و گفتند کہ حق تبارک و تعالی مرا
 در کجرات ہرچہ ضرور است عطای فرماید پس اگر بصوب دکن روانہ شوم سفر ما برای تحصیل
 خواہد بود و این نزد شاہ و صاحبین مذہبم است **نقل است** از مجالس حسنیہ کہ حضرت
 مخدوم جہانیاں سید جلال الحق والدین بخاری بعد از رحلت حضرت نصیر الدین چرخ دہلوی
 در وار الملک دہلی رحمۃ اللہ عنہ الآفات تشریف فرما شدند و در محفل کہ جمیع علماء بود حضرت شیخ
 سراج الحق الدین نیز دران محفل بودند حضرت مخدوم جہانیاں نیز دران محفل تشریف آوردند و
 حضرت مخدوم جہانیاں را رضی اللہ عنہ دران حال تعریف حضرت شیخ سراج الدین بنودہ
 وراثت و مکالمہ حضرت مخدوم جہانیاں رضی اللہ عنہ بر علماء از مشکلات علوم شانزدہ سوال
 فرمود ہر یک سوال را حضرت شیخ سراج الدین جواب داد تا آنکہ حضرت سید جلال الدین متعرف
 شدند چون از ان محفل بہرینجا رفت از کسے حضرت مخدوم جہانیاں پرسید کہ این مرد عالم
 کدام کس بود گفتند فرزند حضرت شیخ کمال الدین علامہ است پس حضرت مخدوم جہانیاں

بخدمت حضرت شیخ سراج الدین رفتند و اعتذار از حال میبایست نمودند و گفتند که ما شاگردان الدین
بزرگوار شما ایم و نیز منشور خلافت که حضرت چراغ دهلوی با عطا فرموده بود بقلم شیخ والد بزرگوار
شما بود و حضرت شیخ سراج الدین نیز اعتذار فرمودند که سبحان الله عجیب صحبت و عجب میبایست بود
نقل است از مجالس حسنیه که اکثر ظهور خوارق عادات که از حضرت شیخ سراج الدین ملاحظه
عنه الصائرو اخبار عن المعنیات و دفع بلیات و عوایق و قضا حاجت خلایق بود و ذات مبارک
کثیر الوجد الجال بود **نقل است** از مجالس حسنیه که حضرت شیخ سراج الحق والدین را با دو دختر شیخ
الشاخ شیخ بیچین شیخ لطیف الدین نسبت میگویند پنج پسر و یک دختر از وی متولد شد پسر
بزرگ اوّل شیخ معین الحق والدین محمد دوم شیخ علم الحق والدین سیوم شیخ محمد چهارم شیخ
محمد الحق والدین پنجم شیخ سعد الدین عرفا شیخ خواجہ و دختر منقر النساء بی بی مریم رحمهما الله و
هر یک علی صلاح و علم بود حضرت شیخ معین الدین محمد عالم و صاحب جذب و تارک بود و گاه گاه سیاحت
میکردند ناگاه مال بروی غالب شد و از اختیار خود میگذاشته صاحب نفس بود هر چه از زبان
مبارک و بیرون میآمد بآن میشد و او صاف حمیده او سلطان احمد شریف گفت از شیخ علم الدین
هم بزرگ است وزیران گفتند آری فرمان شد ما ایشان را خواهم دید عهده داران و طایفه ایشان
را مقرر کردند اما ممکن نبود که شیخ معین الدین با سلطان ملاقات کند در آن ایام شیخ عزیز الله در
احمد آباد ساکن شده بودند شیخ علم الدین محمد پیش شیخ معین الحق والدین آمد و گفت ای حضرت
شیخ با شیخ عزیز الله ملاقات خواهید کرد گفت آری پسندگی شیخ علم الحق والدین ایشان فرمود
روز جمعه است از جهت نماز جمعه میروید ایشان فرمود آری ازین پس ایشان را در مسجد جامع بودند
سلطان احمد هم ملاقات در مسجد کرد و نزد یک خود نشاند شیخ معین الدین نزد یک سلطان احمد نشست
پس سلطان احمد بر خورست در مقامی که شیخ معین الدین نشسته بود آنجا آمد و صاف نمود و گفت ما را
دعا کنید سلطان از متعقدان ایشان شد شیخ معین الدین باز گشت و بر شیخ علم الدین گفت ایشان
بلا یا خداوند از بلا اجتناب کنید نه اختلاط دوم پسر شیخ علم الحق والدین محمد معین از عدلت حضرت

شیخ الاسلام شیخ سراج الحق والدین محمد ایشان را بر سجاده مشیخت نشاندند و سخن آبا و اجداد
و مشایخ خود را زنده گردانید چنانچه در وصل آئیده ذکر مبارک ایشان خواهد شد سی و سوم پسر شیخ
محمد سبائی مشغول شدی بر نسخه که شیخ سراج الدین سبق میگفت شیخ محمد هم چنان سبائی میکرد و بعد از
نقل شیخ سراج الدین سبق می گفت شیخ محمد هم چنان سبائی میکرد و بعد از نقل شیخ سراج الدین هر کس
العلم سبق خود را از هر محلی گذارشته بود شیخ محمد هم ازان محل بیشتر سبق می گفت مردی اهل صلاح
و تقوی بود در حق ایشان شیخ سراج الدین وقت رحلت فرمود علوم که در مدت چهل سال
تحصیل کردیم پیش علمای شیخ محمد باندک مدت حاصل کرد حضرت شیخ جمال الحق والدین محمد عرف بشیخ
جهن فرموده است از زبان حضرت والد شیخ را جن باید دارم روزی مولانا بدر الدین باکی
مصنف منتهی و تعلیق و شرح بخاری و غیر ذلک که بحر علوم بودند با حضرت شیخ محمد ملاقات کرد
و میان ایشان مباحثه علم بسیار شد و مولانا بدر الدین خوشحال شدند و گفتند انت الاسد
ابن الاسد و نیز از بزرگان شنیده ام که شیخ محمد در مجلس حکایت دنیا نیکو و پالای یعنی مشغول
شدن اهل غفلت بودی همین وقت سبائی بیرون آمدی مرید حضرت خواجہ رکن الحق الدین
فدس سره بود خواجہ رکن الدین بروی بسیار لطف و نظر میکرد و در وقت رحلت بر دست شیخ غریب
بارانی بلبوس خود داد فرمود حضرت شیخ محمد بن حضرت شیخ الاسلام شیخ سراج الدین محمد را رسائی
شیخ غریب الله بعد از رحلت خواجہ رکن الدین بدانی داد بعضی میگویند آن جامه خلافت بود چهارم
پسر شیخ محمد الحق والدین محمد ایشان عالم و عامل و موقر بودند حضرت شیخ جهن فرموده است
از خدمت والد یاد دارم روزی میگفت که شیخ رحمت الله بن شیخ غریب میگفت ما را نعمت از شیخ ایشان
محمد الحق والدین محمد هم رسیده است روزی پیش ایشان رسیدیم ما را نکلدان داد و گفت تو صاحب
کندوری خواهی شد نفس ایشان در کار شد و نیز شیخ جهن فرموده است که من از والد خود
شنیده ام فریاد از وزرای سلطان احمد روزی حضرت شیخ محمد الحق والدین محمد گفت
که ترا از تذکره علماء دور خواهم کرد شیخ محمد الدین گفت ترا از دیوان دور کردیم او غریب

عقربیت از عہد معزول شد در دیوان نیاید چنانچہ شیخ سید الدین عرف شیخ
 خواجہ اوصاحب علم و عمل و اہل سخاوت و کرامت بود و در حق او شیخ سراج الحق والدين محمد بوقت
 رحلت فرمودند ہر کہ دہ سال علم بخواند فرزندم شیخ خواجہ درد و سال خواهد خواند در وقت
 حیات شیخ سراج الحق والدين سبق بزند و پسند نامہ میگفت بعد از رحلت شیخ الاسلام
 شیخ سراج الدین عالمی از خراسان رسیدہ بود شیخ خواجہ پیش ایشان علم خواند و یکبار علم
 فحول گشت و ہفتصد سوالات بر مدارک کرد و خود جوابات گفت و سخاوت و مہمانپختی و
 در ہر روز بے غیر مہمان طعام بخورد و علماء و صلحاء و صوفیان در جماعت خانہ ایشان مجلس
 برگزیدہ مانند علم میخواندند و ارشاد میکردند چنانچہ شیخ کبیر و حید مرید و خلیفہ حضرت شیخ تاج
 باشہ شیخ عمر بن شیخ حید قدس سرہ العزیز و سید سیدہ اللہ بیگمالی و فقیہ علی بن سید مام محمد
 غزالی و قطب الدین خلوتی از جملہ شاگردان ایشان بود بسیار از ایشان نظر داشت و از جملہ
 شاگردان ملک ابوالکفائی و پیر سلطان احمد بود و دختر حضرت شیخ سراج الدین کہ اسمها
 بے بیہ مریم است قاری قرآن و طالب العلم و اہل سخاوت و حرمت بود و ہر کہ پیش او
 می آمد او را چیزے می داد منکوہ سید نبیہ سلطان سید احمد کبیر قدس سرہ بود و
 نقل است از مجالس حسنیہ در بیان مرض و رحلت حضرت شیخ الاسلام شیخ سراج الملة
 و الدین محمد رضی اللہ عنہ کہ روزے چند شیخ الاسلام ملول شد و شیخ علم الدین را طلبید و گفت
 ملائکہ آمدہ اند میخواہند کہ نظر بر اعمال ما کنند ما میگوئیم مسلمانیم و عصیان ما عارضی اند تو بہ
 کردیم و العوارض لا تعین خدمت شیخ علم الدین گفت دیگر چه میگویند شیخ سراج الملة والدين
 فرمود چیزے میگویند کہ پیش ما میگوئیم و قد اومرنا بظہارنا نعمات الحق وھن ربی و حق
 بالیت قومی یعلمون بما غفلی ربی و جعلنی من المکرمین شب خمین وقت عشاء ربیت
 یکم ماہ جمادی الاول من سبع عشر وثمانیۃ دار القادر خرامید علیہ الرحمۃ و الغفران و قرار
 شریف ایشان در قلعہ نہروالہ کہ مشہور بہ پیش گجرات است مولانا ہتمزہ ناگوری مرید

وصل سوم - ۴۰ تذکر حضرت خواجہ علم الحق والدین محمد

مستعمل خدمت شیخ سراج الدین بود او تاریخ نقل گفت	
قطعه	
امروز رفت علم ازین شهر چون عیان مفتاح و بهم مطلق و توضیح و بهم بدیع - این طلعت سراسر و هر از کجا است از عالمان شهر چنین بود آیت ۳ ۳ ۳ ماه جمادی الاول در بستان او کینه ز شهر در سال بود به صد و هفتاد و شماره او	امروز نیت آنکه کند نزد و س بیان آن کیست گوگوید و در درس میتوان دائم سران ملت و دین رفت از جهان بقوس صد هزار زار رفت را بنگان ۳ لیل انجیس و وقت عشا بود و دفن شان از اجرت رسول خدا و زند سبتان
وصل سوم در ذکر شمع شبستان شیخ و کرامت و چهره سراج دو دمان ولایت و هدایت سند الوالدین دلیل التالکین حضرت شیخ علم الحق والدین محمد رضی الله عنه	

خرقه خلافت از والد بزرگوار خود داشت و بعد وصال حضرت سراج الحق والدین محمد میرزا
میشخت سجادگی نشست و صاحب نسبت پیران چشت از جمیع برادران همین حضرت علم الحق الدین
شد در کشف و کرامات خطی وافر داشت و در جمیع علوم صوری و معنوی بهره کامل و احیائیت
آباء و اجداد و شایخ چشتیه کما حقہ فرمود **نقل است** از مجالس حسنیہ کہ والدہ ایشان
مفخر النساء صاحب نفس بود هر چه میفرمود بهمان بوقوع می آمد روزی حضرت شیخ علم الحق
والدین محمد را فرمود کہ چراغ پس من شیخ علم الحق والدین از فرزند او شیخ حضرت شیخ را چون از
خواهد شد قطب ربانی حضرت شیخ حسن میفرماید ہم چنانکہ آن مفخر النساء فرموده بود
ہمچنان شد و رحلت ایشان بتاریخ بستان ششم ماه صفر المظفر و مزار ایشان در قطعه

مشہور بہ حق کجرات واقع است

وصل چہارم در ذکر آن سرور مشایخ کبار بادشاہ اولیاء
نامدار سلالہ خاندان عظام قدوہ دودمان کرام شیخ الاولیاء
والاصفیاء شیخ محمود معروف بشیخ راجن رضی اللہ عنہ

خرقہ خلافت از والد بزرگوار خود داشت و نیز یک نسبت شیخ سہروردیہ بھرتا ایشان
از شیخ المشایخ قارن الملتہ والدین رضی اللہ عنہ رسیدہ کہ تا الیوم آن نسبت در پی
بزرگوار ما جاری است والی یوم القیام جاری باد پس دین وصل برای بیان آن
نسبت ذکر مشایخ سلسلہ سہروردیہ منوہ می آید و نیز دشمن ہر شیخ از مکان و تاریخ
عوس ہر چو کہ معلوم شدہ بر خے از فوائد کہ مناسب نمود اجمالاً مذکور می گرد و بواللہ
التوفیق ونعم الموفق۔ بسم اللہ الرحمن الرحیم حضرت شیخ قارن الملتہ والدین
نسبت و خرقہ خلافت از حضرت شیخ المشایخ مقصد ای اولیائی روزگار بشیوائی صلحای علی مقدس
بادشاہ اہل یقین حضرت شیخ قاضی علم الحق والدین رضا میداشت و منقول است
کہ مزار مبارک حضرت قاضی علم الحق والدین رضی اللہ عنہ در شہر اوچہ تہر کہ واقعہ است
اتما محقق شدہ و حضرت قاضی علم الحق والدین خرقہ خلافت از حضرت شیخ المشایخ
قطب الاقطاب مستغرق جمال لایزال شیخ صدر الدین راجو المعروف براجن قتال رضا
پوشیدہ نقل است از مرآۃ الاسراء کہ حضرت محمد و مہمانیان رضا می فرمود
کہ حق تعالی مرا بخلق مشغول گردانید و شیخ راجو را بخود و دی پیوستہ در عالم آخرت
بود و با خلق اختلاط نہ کردی و بغایت عظیم القدر بود و زبان قاطع داشت از فقر
و لطف ہر چہ بر زبانش گذشتہ در ساحتی بوجود آمدی۔ صاحب تاریخ محمدی

و کتب
سہروردیہ
شیخ المشایخ
قارن الملتہ
خواجه محمود
راجن

می نویسد که اکثر مردم را پیوند بسلسله ارادت حضرت مخدوم جهان‌نیا بوسیله اوست
و بعضی بوسیله ولادت حضرت ناصرالدین محمود نیز می‌بینند و در اخبار و اخبار می‌گویند که
حضرت شیخ صدرالدین راجو ارادت و خرقه خلافت از پدر بزرگوار خود حضرت سیدی
احمد کبیر رضی الله عنه نیز می‌بیند لیکن در سلسله ما همین نسبت که از برادر خود می‌دارند ثابت است
و کلمات و خوارق عادات آنحضرت بسیار مشهور است و معروف و کمالاتش از هر من
حاجت بذکر نیست و تا الیوم اگر بر مرقد مبارکش کسی چند روز متواتر برای حاجت برود
بسرعتی برادر رسد و برای برآمدن حاجات کثرتی که عبارت از روعن زرد و دلیه گندم
و قند سرخ مساوی حلوا پنجه معروف و مشهور محبوب است و نیز قطعه چوب کنار و بیدار
به هم آمیخته اند و بر خالقاه مبارک ایشان موجود است به جهت دفع تب غیب متعارف است
و بعمل آمده و از خلفاء آنحضرت اکثر بتکمیل رسیده اند و خلفاء صاحب ارشاد شده و مرقد
مشهور ایشان در اوچه تبرک الله بهن الشمس است و وفاتش شب شنبه شانزدهم ماه جمادی الآخر
۸۲۶ سلیم و عشرين و ثمان مائنه واقع شده و حضرت صدرالدین شیخ راجن قتال نسبت
خرقه خلافت از شیخ الشانچ قطب الاقطاب و ستاد العصر فرید الدین محمد مفسر شریعه
عین البیوت افتخار آل رسول حضرت جلال الحق و الشرع و الدین حسین المعروف بمخدوم
جهان‌نیا جهان گشت رضی الله عنه بن حضرت سیدی احمد کبیر بن قطب الاقطاب فرد
الاغیاب حضرت سید حسین جلال الدین بخاری رضی الله عنه می‌داشت و حضرت مخدوم
جهان‌نیا از منتقان روزگار و عارفان صاحب سیر بود و در علوم ظاهری و باطنی و
در فقر و استغناء نظیر کسی نداشت و در جمیع امور صوری و معنوی قدم بر قدم آنحضرت
رسالت پناه صلوات الله علیه و سلم می‌رفت و او را قبولیت تمام و احوال بزرگ و نفسی قاطع
دست داده بود و او خلیفه پیران چهارده خانوادہ است و از جامع العلوم منقول است
که حضرت مخدوم جهان‌نیا را اگر چه از جمیع مشایخ نسبت خلافت رسیده اما سلسله نسبت

بزرگ حضرت
شیخ مخدوم جهان‌نیا

رعایت بر میا میفرمودند یکی نسبت سلسله چشتیه علیه که از حضرات چترآغ دهلوی بالیشان رسیده
 نکته فرمود شیخ غریب پرورد قاضی الحاجات رضا وقتی که حضرت سید غلام جهانیان بشرف
 بیعت غریب پرورد ارادت نمود حضرت غریب پرورد پرسید که در کدام سلسله ارادت دارند
 سید موصوف گفت که از اولاد مخدوم جهانیان هستم او شان سلسله سهروردیه دارند حضرت غریب
 پرورد فرمود که حضرت مخدوم جهانیان رضا بعد حصول نسبت سلسله چشتیه از چترآغ دهلوی رضا در
 سلسله دیگری بیعت کم میفرمودند حضرت سید غلام جهانیان نیز در سلسله چشتیه منسلک است ایچند ع
 ذلک دوم نسبت سلسله چشتیه بخاریه که از جد بزرگوار بالیشان رسیده سیوم نسبت سلسله
 سهروردیه مکرره که مذکور خواهد شد **نقل است** از جامع العلوم که چون حضرت مخدوم جهانیان
 به مدینه مطهره رسید و بپایان روضه ستر که آنحضرت صلی الله علیه وسلم باستاد و گفت السلام علیکم
 یا جدی از روضه ستر که آنحضرت جواب برگرد علیک السلام یا ولدی چون بزرگرات و خوارق
 عادات ایشان حاجت نیست بعضی فوائد منقول از ایشان مذکور میشود **نقل است** از خزانه
 جلالی که حضرت سید السادات حضرت مخدوم جهانیان رضی الله عنه کسی را که بیعت می کردند
 میفرمودند من از آنها نیستم کسی را مرید گیرم فاما عقه اخوت میکنم بحکم حدیث نبوی صلی الله علیه
 علیه سلم اکثر واخوان الخیر فان الله تعالی یکریمه سیتمی ان یعذب الرجل بین یدیک اخوان
 یعنی برادران دینی بسیار گیرد که خدا تعالی کریم است از کرم او نشنود که عذاب کند مردم
 را پیش برادران او و مخدوم رضی الله عنه دست او میگرفت و باین عبارت میفرمود هر دو
 برادر تو بکشیم و میگفت استغفر الله لا اله الا هو الحی القيوم و اتوب الیه سه بار و دو
 میخوانند و بعد میگفت اللهم اشح صدق و دست مبارک بر سینه او می نهاد و بعد میفرمود
 اول موی پیشانی او قصر میکرد و بعد راستا و چپا سر موی او قصر میکرد و بعضی اوقات
 موی پیشانی او کتفا کرد و وقت را ندن مقراض مخدوم رضی الله عنه میخواند اللهم قطع
 وامله واحفظه عن المعاصی بعد از ندن مقراض میگفت اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد و

و یا زلت وسلم اللههم ثبتنا علی التّوبة واحفظنا بین المعصية والحفظ منک
 بحق محمد صلی الله علیه وسلم واهل البیت محمد علیه الصلوٰة والسلام و
 بحق شیخ اکبر عجاوین الحق والشرع والدين والنیمة العارفة صدر الحق والشیخ
 والدين و بحق الشیخ قطب العالم رکن الحق والشرع والدين قدس سرارهم ان
 تحفظت عن المعاصی - بعده اگر کسی التماس حلق میکرد فرمودے حاجت نیست
 تو پسندہ است چون الحاج بسیار کردے اجازت حلق فرمودے بعده اگر کلاه موجود
 میبودے فی الحال می پوشانید و بوقت پوشانیدن کلاه مخدوم قدس سرہ می خواند
 الہی توجہ بتاج الکرامات السعادات واحفظہ عن المعاصی و ثبتہ علی دین الاسلام
 بعد از ابرای مقراض و دعا چنیے وصیت می فرمود بعضیے را سقیم قرآن وفقہ و بعضیے را
 مستغولی ذکر لا الہ الا الله و بعضیے را بنگاہ داشتن اوراد شیخ بہا و الحق والدين قدس سرہ
 و بعضیے را بشیرینی بدست مبارک خود در دهن او میداد و دعا میخواند اللهم ارزق حلاوة
 الایمان **نقل است** از خزانه جلالی کہ مولنا شیخ قوام الدین بن ظہیر الدین سوال نبشت کہ
 چون مریدے را شیخ نقل کند و رحلت فرماید از دیگر شیخ کامل کہ حیات باشند این مرید
 تربیت گرفتن باشد یا نہ **جواب** بدستخط مبارک خود قلمی فرمود کہ در کتاب تحفة البرہ
 و در کتاب سلوک میگوید کہ شیخ دیگر پیوندد تا اورا از تکمیل حاصل آید و سعی او باطل
 ضائع نشود و ہم در تحفہ می نویسد کہ ہر چند مشایخ بیشتر باشند و میان او و در میان حضرت
 رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم طریقہ روشن تر باشد چنانچہ شیخ و چراغ و موضع بیشتر روشنائی
 بیشتر پیدا آید و از تحفہ کتب اصحاب شیخ نجم الدین کبرار رضی اللہ عنہ معلوم شدہ است کہ
 خدمت شیخ نجم الدین قدس سرہ را سہ شیخ بودہ یکے شیخ اسماعیل قسری و دوم علیہا سر
 وینوم ضیاء الدین ابی انجب رضوان اللہ علیہم اجمعین و این سبب بود کہ اورا شیخ تراش
 می گفتند زیرا چہ مدد و قوت او از سہ شیخ بود و چون از طبقات مشایخ صفویہ بن نوع مستخرج

نه چنی است واجب باشد برو که خود را بکار و ضائع نگذارد و در حکم شیخ در آید تا حق تعالی
 او را اکمالیت روزی کند و حضرت شیخ فضل الله دنیا و عباسی در جواهر جلالی آورده که شیخ
 قوام الدین مذکور در اوج قبر که همین سوال را استفتا از بزرگان عصر نموده و حضرت جمال
 در ویش او چه رضی الله عنه همین جواب سالیقه مرقوم او شان را نقل می فرمود و حضرت
 مخدوم جهانیا ن یقین بخواب فرمود و یقین مبارک خویش همین عبارت تحریر فرمود و قلایح اب
 الشیخ المحدث الاستاذ الجليل فیما اجاب یعنی حضرت جمال در ویش رضی الله عنه جواب
 معصیب فرموده است و حق گفته است و نیز حضرت مخدوم جهانیا ن رضی الله عنه این
 کلام مرقوم فرمود و کان الشیخ القطب خلیل الحق والشیخ والدین ابی سعید المتبریزی
 قدس الله روحه فلما توفی شیعته قبل کماله فی السلوک و جاء الشیخ المعادنی قطب
 المعادنی شرفا بالحق والشیخ والدین الکبری المصهور و ردی قدس سینه کتاب عند
 و تم سلوک بتوبه و اجازة بالذوق والارشاد و رضی الله عنهم والله اعلم بالقلب
 و در زیر استفتاء چنین رقم فرمود کتبه حسین ابن احمد حسینی البخاری بصرة الله تعالی بعبودیا
 نقشه و جعل یوم خلیل من الله این و نیز در جواهر جلالی مسطور است بعضی مروجان با پیر
 بیعت کرده باشند بر آن بنده میکنند نزد یک دیگر میروند و بیعت می کنند و خرقه او هم می شناسند
 این معنی چیزی نیست زیرا که مرید محبت حق بر اندازد محبت پیر خود حاصل آرد چون با دو پیوسته
 کند خرقه و پیرش باید چگونه راست آید زیرا که در رفیق بر پیر پیوسته و دیگر اختلاف مشایخ نیست
 تکیه بیعت و چون و سه رفته شود باید که در آن حال زمان زمان پیر خود را یاد کند و اول یاد
 ساز گرداند **نکته** حضرت شیخ غریب پیر و میفرمودند که مرید او درست نیست که بر پیر دیگر را دعوت
 آرد بلکه استقاد هم درست نیست که در پیر خود آن فائده که اند و گویس که نمی بیند پس پیروی
 ناقص است او خود همیشه در ذممه همان باشد و اگر در پیر خود میباید پس پیش دیگر رفتن
 چه سود اگر یک در هر جای پیر خود می بیند آن را مضائقه نیست و اگر پیر رحلت فرموده باشد

مخلفان پیر خود رجوع کند **نقل است** از اخبار الاخیار مشهور است که وی پیر درویشی که مصلحت
 کردی نعمت اورا میگرفت یعنی چندان بوجه خدمت کردی و ادب وزیدگی که آن کس
 بلی اختیار شده نعمت خود را بوی ایثار میفرمود و ولادت حضرت سید محمد دوم جهانیان قدر
 سرکه در شب برات ماه شهبان سن سی و نهم واقع شده و مدت هفتاد و نه سال در تیر
 حیات بود و بتاریخ دهم ماه ذی الحجه روز چهارشنبه عید قربان سن خست و نهمین و سبع مایه و در
 آخر سلطنت سلطان فیروز شاه بامشاه دلی بر حجت حق پیوست و در خطه اوج میر که مزار ایشان
 ایشان انظر من الشمس است و زیارتگاه شرق و غرب و حضرت محمد دوم جهانیان خرقه خلافت
 از حضرت قطب الاقطاب فرو الاحاب سلطان الاولیاء غوث العالم حضرت شیخ
 رکن الحق والدین رحمۃ اللہ علیہ که کنیت ایشان ابو الفتح و لقب ایشان شیخ فیض اللہ است
 پویشیده و حضرت ایشان پنجاه و دو سال بر سجاده پدر و جد بزرگوار خود نشسته بایش
 طالبان قیام و شتند و صاحب علوم ظاهری و باطنی و کشف و کرامات و بس غظیم القدر و جلیل
 ایشان بودند که کتب از اوصاف ایشان مملو اند **نقل است** که وقتی والد ایشان بسلام
 حضرت شیخ بهاؤ الدین اکبر یا رضی اللہ عنہ آمده بودند و حضرت شیخ تعظیم فرمودند و در آن
 ایام والد شیخ رکن الدین را تعجب آمد که سبب تعظیم چه باشد حضرت شیخ فرمودند که تعظیم مرا
 شخصی است که در شکم شماست و او چراغ خاندان ما است و ذات ایشان نهم ماه جمادی الاول
 سال هفصد سی و پنج در رکعت آخر صلوٰۃ تسبیح واقع شده **نقل است** از حضرت چرخ دهن
 رضی اللہ عنہ که چون حضرت شیخ رکن الدین ابو الفتح از ملتان بدین آمدی خلق را از عطا
 ظاہر و باطن ایشان هر روز روز عید می بود و در شب قدر **نقل است** که حضرت
 رکن الدین پنج مرتبه درو سله تشریف آورده و بخدمت حضرت سلطان المشایخ رضی اللہ
 عنہ بسیار محبت و اتحاد بود و گفت حضرت غیب پرور شیخ سلطان المشایخ ثانی سیف فرمود
 که روزی حضرت شیخ رکن الدین رضی اللہ عنہ و حضرت سلطان المشایخ رضی اللہ عنہ

در یک مجلس بودند شخصی سوال کرد که سبب هجرت حضرت نبی علیه الصلوة والسلام از مکه
 مبارک چه بود حضرت شیخ رکن الدین و العالم فرمود که در فاکسن چنین می آید که بعضی کمالات
 حضرت جناب رسالت آب علی الشهد علیه و آله و سلم را موقوف برین هجرت بود که وقت
 نزول حضرت علیه الصلوة و السلام در مدینه آن باقی کمالات نبوة آنجا حاصل شده و
 حضرت سلطان المشایخ رضی الله عنه فرمودند که در فاکسن چنین می آید که چون بعضی کسان
 بسبب ضعف و دیگر موانع در حضور آنحضرت در مکه مطلقه مستقیم نتوانستند شد برای فقیه سیانی
 اوشان هجرت واقع شد حضرت شیخ غریب پرور فرمودند سبحان الله چه توانم
 بیکدیگر میداشتند که حضرت رکن العالم در وقت وفات حضرت سلطان المشایخ بهم در دلی
 بودند و امامت نماز جنازه حضرت سلطان المشایخ رضی الله عنه ایشان نمود و آن قریبه
 حضرت شیخ رکن العالم را بیدار شد اتفاق اقامت در دلی شد بود حضرت شیخ
 رکن العالم فرمودند حکمت اقامت ما این بود که حق تعالی مرا بسعادت امامت جنازه
 سلطان المشایخ مشرف گردانیده الله العزیز عمر حضرت شیخ رکن العالم هشتاد و هشت
 سال است و وفات ایشان در نهم جمادی الاول سال هفصد و سی و پنج هجری و بقولی تاریخ
 شانزدهم ماه مذکور و نزول بعضی ماه حجب اول مراد مبارک ایشان از پائین مرقد مبارک
 خود حضرت شیخ بهاء الدین ذکر یا نموده بودند بعد از مدتی با شارت غیبی روضه مبارک
 ایشان علیده نمودند که تا حال حاجت رومی خلق الله است و حضرت شیخ رکن العالم خورش
 خلافت از پدر بزرگوار خود شیخ المشایخ بران العارضین سند الوهلیین حضرت شیخ صدوق
 محمد رضی الله عنه میداشت **نقل است** که حضرت شیخ بهاء الدین ذکر یا را هفت پسر
 بعد از آن حضرت اموال و سباب که مانده بود هفت جاستمت نمودند از جمله مقدار
 هفتاد و یک بیت که از نفقه و اجناس دیگر شیخ صدر الدین عارف ارش رسید همه را در اول
 روز نصیب ویشان و فقرا نمود در ملک خود چیریس نگذاشت بعضی کسان عرض نمودند

تذکره سهروردیه
 شیخ بهاء الدین

که حضرت شیخ اشیرخ این قدر مال جهاد داشت که بمقادیر کنگه کبک سیم شمار سیده
والفها حب نزد خود بپنج گداخته فرمودند که ایشان را از خون این مار می آید و در
درشتن ایشان حکمت وضع نظر خلق الله بود که بحال فقر ایشان تمام حسن درشت و این
در ویش را از خون این مار نمی آید و فایده حضرت ایشان روز شنبه بخت و بسویم
فی الحجه سال شصده هشتاد و چهار هجری بود و شیخ حضرت صدر الدین محمد خرقه خلافت
از پدر بزرگوار خود عوث المکاشع ثقات العالمین بقیه شیخ الشیوخ حضرت بهاء الحق
والدین ذکر یا لسانی قدس الله سره میداشت و ایشان را درین طریق شایسته عظیم
و عالی قوی بود و در ریاضات و مجاہدات نظیر نداشت و در کشف و کرامات و مریا
مشایخ کیار ممتاز بود و سلسله نسب و باسد تقریبی که جداوری حضرت امیر المومنین علیه
کرم الله وجهه است منتهی میشود و سلسله شهر و دید ایشان اشتهار یافت و چندین خلفاء
صاحب کمال بخدمت وی صاحب ارشاد شدند از جمله یک حضرت قطب الاقطاب شیخ سرخ
شاه سید جلال الدین رحمه الله علیه حضرت محمد و م جهانیان بخاری است رضی الله عنه
چون این باب را بخواهید بدان ایشان ربط بندگی است بلیت - واجب آید چون که اندام او به
شروع کردن از افهام او و لهذا بر نمی ذکر ایشان کرده می شود حضرت ..
قطب العالم سید جلال الدین بخاری بن حضرت سید جعفر بن حضرت سید محمد بن حضرت
سید محمود بن حضرت سید احمد بن حضرت سید عبد الله بن حضرت سید علی اصغر بن
حضرت امام جعفر ثانی بن سید حضرت امام علی التقی الهاوی بن حضرت امام محمد تقی
الخوانسار بن حضرت امام علی موسی رضا بن حضرت امام موسی کاظم بن حضرت امام جعفر
صادق بن حضرت امام محمد باقر بن حضرت امام زین العابدین بن حضرت امیر المومنین
امام حسین بن حضرت امیر المومنین علی المرتضی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم
اجمین است خوارق عادات و کرامات آنحضرت سید جلال الدین لافقه و لای

سید خواجگان سهروردیه

ذکر خواجگان سهروردیه

و اکثر شایخ دیار را در دربار ایشان خیره سائیت فی الواقع این ذات مبارک روزی
 تصرف شاه می دارد **نقل است** که حضرت مولانا شیخنا حضرت خواجه نور محمد
 رضی الله عنه که بر مرقد منور ایشان تشریف می آوردند میفرمودند که چنانکه بر مکان
 حضرت خواجه غریب نواز رحمت می آید اینجا نیز بر آن طور راحت حاصل میشود و روزی
 سرنائی بر مرقد مبارک ایشان سزا و میخواست حضرت شیخنا فرمودند که تاثیر این مکان است
 که مانند لذت این سرناء دیگر کسی جان ندیده شد مگر بر مکان حضرت خواجه صاحب
 که یکبار اینجا آمده یا اینجا می آید و از فرموده مبارک ایشان است که عارف هیچ چیز را ضعیف
 نمی شود بجز وصال و نیز فرمودند که علامته عارف سخاوت و رحمت و شفقت و دوری
 از غفقت و لذت دیگر سنگی و گریستن و نیز فرموده است من ترك الشبهوات على
 الدوام و احتمل الجفاء من الانام و دجع الى الله و اعرض عما سوى الله
 فهو العارف بالله **نقل است** از شیخ غریب پرور که روزی لمعان نور از چهره
 مبارک شاه سید جلال الدین لامع میشد که چشم بعینه خیره میشد میدان ازین
 حال بجزت شاه صاحب عرض نمودند پس او شان دست بجا کستر آلوده بر روی
 مبارک خود مالیدند از آن روز در فقراء او شان این سنت جاری شده و نیز
 حضرت غریب پرور میفرمودند که روزی حضرت شاه سید جلال الدین در ظاهر
 وقت نماز پیشین در خواب راحت گذرانید و وقت عصر برخاسته نماز و جماعت
 مشغول شدند یکس خادم گستاخی کرده عرض داشت که ذات مبارک نماز ظهر خوانده و
 بجه و منور نماز مشغول شده چه معنی دارد فرمودند این در ویش در مسجد صفی الحق
 نماز ظهر جماعت ادا کرده و بهمان وضو اینجا رسیده بنماز مشغول شده خادم چه بنیت
 اینجا رفت فی الواقع همچنان بود که خود میفرمودند اینجا شیخ حضرت غریب پرور فرمود
 که از حد و ضام بر خاصان درست نیست و از جمله خلفاء حضرت بهاء الدین ذکر را

و ذکر شیخ فخرالدین عراقی که داماد آنحضرت است مقوله اوست - ماهر تو دیدیم ز درت
گذشتیم و از جمله صفات از پیکر آن ذات گذشتیم و الی آخره - سه چور از خویشت
کردند خود فاش و عراقی را چرا بدنام کردند و از آنجمله میر سید حسین صاحب
نزهت الابرار است و حسن افغان که در حق آنحضرت شیخ می فرمودند که در قیامت
حق تعالی اگر از ذکر یا پرسید که بدرگاه ما چه تحفه آوردی عرض نمائیم که حسن افغان را
آورده ام و از آنجمله حضرت سید عثمان قطب جهان مشهور طبعی شهباز رضی الله عنه
که کشف و کرامات و تصرف او شان ظاهر و باهر است و از آنجمله میر سخی سرور
رضی الله عنه و از آنجمله شاه عالم مشهور به پیر پشته است **نقل است** بعضی مردم
از حضرت شیخ اشیم و سخنان بجزت حضرت شکر گنج رسانیدند که موافق حضرت
گنج شکر نبود پس بجزت آنحضرت شیخ اشیم رفته بجزت حضرت گنج شکر نوشت
که در میان ما و شما عشق بازی است سخن دیگر گنجایش ندارد و حضرت گنج شکر جواب
نوشت که در میان ما و شما عشق است و بازی نیست **وفات** حضرت شیخ
بهاؤ الدین ذکر یابین شیخ و جیه الدین بتاریخ هفتم ماه صفر المنظر در سال ۷۵۴ شمسیت
و بیخ سال در زمان سلطنت سلطان غیاث الدین بلبن واقع شده و مرقد منور ایشان
در پلکان شریف دارالامان گشت و حل مشکلات کافه آنان گردید و عمر مبارک ایشان
یکصد سال کامل بود نه بیش و نه کم و حضرت شیخ بهاؤ الدین ذکر انبیت و خرقه
خلافت از قبله ارباب بصیرة محقق با سراسر حقیقت ممتاز ببعثت ربوبیت غوث عصر
وحید و هر حضرت شیخ شهاب الدین شهر و روضه پوشیده است و کنیت ایشان
ابو حفص و لقب شیخ اشیم و نام ایشان عمر بن محمد بکری از اولاد حضرت آبا بکر
صدیق اند رضی الله عنهم و آنحضرت را تصانیف بسیار است از آنجمله عوارف المعانی
است که دستور العمل جمیع مشایخ خصوصاً دستور مشایخ است **نقل است** از نفحات

ذکر خواجگان فخرالدین عراقی

میر سید حسین صاحب

نزهت الابرار است

حسن افغان که در حق

آنحضرت شیخ می فرمودند

که در قیامت حق تعالی

اگر از ذکر یا پرسید که

بدرگاه ما چه تحفه آوردی

عرض نمائیم که حسن افغان

را آورده ام

و از آنجمله حضرت سید عثمان

که در وقت ابتداء حال بخدنت حضرت غوث صمدانی قطب ربانی محبوب سبحانی رسیده و
 می آرد که شیخ سعد الدین حموی پرسیدند که شیخ محی الدین عربی را چون یافتی گفت بحر سواج
 لا نهایت و پس گفت شیخ شهاب الدین را چون دیدی گفت نور متابعت البنی صلی الله علیه و سلم
 فی جبین السهروردی شئی آخر و وفاتش روز چهارشنبه غره ماه محرم الحرام ۶۳۲ هجری
 و تثنین و سنت مایه و در زمان خلافت ابوجعفر منصور است مرقد منور ایشان درون شهر
 بغداد است و آنحضرت شیخ شهاب الدین نسبت و خرقه خلافت از عم بزرگوار خود شیخ المشایخ
 مقفله ای ارباب طریقت کاشف اسرار حقیقت حضرت شیخ ضیاء الحق والدین ابی البخیه القادر
 سهروردی میداشت و سلسله نسب وی به حضرت ابوبکر صمدی رضی الله عنه می رسد و حضرت
 بخیه الدین خرقه خلافت از حضرت شیخ احمد غالی بهم میداشت و در سابق عشر خزانه جلای مذکور
 است که خرقه خلافت از قطب ربانی غوث صمدانی محی الدین شیخ عبدالقادر حیلانی بهم داشت
 چنانچه این نسبت و سلسله قادریه مذکور خواهد شد و وفاتش بتاریخ هفتم ماه جمادی الآخر
 روز جمعه ۶۴۰ هجری و تثنین و خماسیه در زمان خلافت ابوالمنظر بویست واقع شده و در غینه
 آورده و فوات ایشان در شب دوشنبه دوازدهم ماه جمادی الآخر است و درین سلسله
 سهروردیه نسبت و خرقه خلافت از عم بزرگوار خود شیخ المشایخ منظر آیات الهی کاشف اسرار
 نامتناهی قدوة الطریقه سر الحقیقه خاوم الشریعه حضرت شیخ و جیه الدین ابی حفص عمر
 سهروردی رضی الله عنه مقرر است حضرت شیخ و جیه الدین از اجل مشایخ اند و فوات ایشان
 و مزار شریف ایشان در بغداد است و حضرت شیخ و جیه الدین خرقه خلافت از حضرت
 شیخ المشایخ والد بزرگوار خود حضرت شیخ محمد بن عبداللہ سهروردی المعروف بمعویه پوشیده
 نقل است از خزانه جلای که حضرت شیخ ابی حفص سهروردی را والد خود محمد بن عبداللہ
 معروف بمعویه و حضرت شیخ انخی فرخ ریحانی بشاکت یکدیگر خرقه پوشانیدند و نیز در خزانه
 جلای در وصایا از کلام حضرت مخدوم جهانیاں بقول است لبس الخرقه و جیه الدین عمر بن والی

شیخ و جیه الدین
 در بغداد است

شیخ و جیه الدین
 در بغداد است

شیخ و جیه الدین
 در بغداد است

شیخ و جیه الدین
 در بغداد است

محمد بن عبد الله المعروف بجهویه ومن الشيخ اخي فرخ زنجانی احد سہامات رکالید الآخر فی آخر قریۃ
 پس برین قول حضرت محمد بن عبد الله و حضرت فرخ زنجانی کہ در سلسلہ مرقوم میشوند سہا
 مشارکت بخشیدن خرقة خلافتہ آنکہ محمد بن عبد الله خرقة خلافتہ از حضرت اخي فرخ زنجانی داشت
 بیکلا و شان حضرت محمد بن عبد الله خرقة خلافتہ از حضرت احمد اسود دیویری داشت و حضرت
 احمد از حضرت ممشا دیویری و حضرت ممشا دیویری از حضرت جتید بغدادی می داشت
 رضی الله عنہم فاما مکره این حضرت ممشا دیویری غیر آن ابو ممشا و علو دیویری است کہ
 در سلسلہ حقیقیہ مرقوم است بدانکہ وفات حضرت اخي فرخ زنجانی روز چهارشنبہ غرہ
 رجب در سلسلہ سبع و خمسين و اربعایمہ در زمان خلافتہ ابو جعفر عبد الله واقع شدہ و وقعیہ
 زنجان فرار منور ایشان است و حضرت اخي فرخ زنجانی نسبت و خرقة خلافتہ از حضرت
 شیخ المشایخ قدوة الاولیاء سراج الاصفیاء حقایق شناس حضرت شیخ ابو عباس تہاوی
 رضی الله عنہ میداشت نام ایشان احمد بن محمد بن افضل است **نقل است** از تفحات کہ
 ایشان فرمود کہ آنکہ خداوند بہت اند اگر دست چپ ایشان را از حق تعالی بجانہ مشغول دارد
 بہت راست خود آن دست چپ خود را قطع میسازند و حضرت شیخ ابو العباس خرقة خلافتہ
 از شمس العارفین بدر الکاملین حضرت شیخ المشایخ شیخ ابی عبد الله خفیف رضی الله عنہ
 پوشیدہ و نام ایشان محمد بن خفیف است حضرت ایشان در وقت خود شیخ ایشان بود
 و او را شیخ الاسلام نیز میگفتند و در علوم ظاہر و باطن مقتدا بود اکثر جماعتی از اہل تصوف
 توی بدو میکردند و ایشان را تصانیف بسیار است و آن نظر کہ او را در حقایق و اسرار بود
 در عبادت کس را نبود بعد از وی در این خلق نماند کہ نسبت بدو داشت و آنکہ باو نسبت داشت
 او شان را خفیضان خوانند **نقل است** از مرآة الاسرار چون وفاتش نزدیکی رسید
 خادمہ را گفت کہ من بندہ عجمی و گر نیز پا بودم غلجہ برگردن من بندہ و بندہ بر پا کس و
 همچنان رختہ بپوشیدہ بنشینان باشد کہ در پذیرد پس بعد وفات شیخ خادم این عمل نصیحت نمود

بزرگوار ابو عباس تہاوی

خفیف
بزرگوار ابی عبد الله

آغاز کرد و مانع آواز داد که مان ای بنیجر کن میخوایی که غریزه کرده مارا خواب گردانی کمالات
 و خوارق عادات نچندان است که در تحریر آید و فائش مرزبان خلافت ابو بکر عبدالمکریم بن
 مطیع تیارخ نسبت سیوم ماه رمضان المبارک ۱۱۳۹ تسبیح و تسبیح و ثلثائیه و بقول در سنه
 ثلثین و ثلثائیه واقع شده و در سفینه آورده که وفات ایشان در سال سیصد و هشتاد و یک
 هجری است مرقدا ایشان در شیراز است مد عمر بقول بود و پنج سال است و بقول یکصد و چهار
 سال و حضرت شیخ عبداللہ خفیف خرقه خلافت از شیخ المشایخ مقتدا ای روزگار بشوای اهل اسرار
 حضرت ابی محمد جعفر خراز اصطخری رضی اللہ عنہ پوشیده است ایشان از مشایخ کبار آن زمان
 اند **نقل است** از لغات الانس که حضرت شیخ عبداللہ خفیف گفته است که ابو جعفر خراز
 صاحب حسین بن حمویہ از اصطرخ نزد یک مادر آمد این زیدان گفت آرزوی آن دارم که امشب و سه را
 نزد یک حاضر کنی و بر آن مجلس حاضر کردم و در آن مجلس این زیدان خراز را گفت دوست میدارم که از
 حکایات خود چیزی بگویی گفت مرا خود حکایت نیست اما اگر میخوایی آنچه از مشایخ دیده ام یا تو
 حکایت کنم این زیدان گفت من هم این میخوانم خراز گفت من و جمعی دیگر پیش حسن بن حمویہ
 بودیم و او سر در پیش افکنده بود و نگاه صبح زد و بان صبح از ما غائب شد مادر یک بیکر گفتیم
 و با یک بیکر گفتیم این قصه آیا هیچکس گوید که خواهند گفت باز ناورده دیگر آورده اند سه روز بودیم که
 و کرات دیدیم و از او خبر شنیدیم و هر که از او خبر می پرسید گفتیم مشغول هست بعد سه روز ناگاه
 میدیدیم که از مسجد درآمد متغیر اللون و از پیچیده که داشت کس را با او امکان سخن گفتن نبود من همیشه
 با وی مباحث میکردم گفتیم آریا اشیع نزدیک مقدار سه پیر تازده است اجازت میدی که بیارم و
 همیشه ویرا پیر تازده خوش می آمد گفت بیا آوردم یک لقمه بخورد پس اشاره کرد که بخورید شیخ خفیف
 خفیف گفت که این زیدان روی بمن کرد که هیچ شک نیست که این مرد است صادق اما این حکایت
 را باور نمیدارم حیل سازد که مرا باورش و گفتیم که از برای شیخ جامه خواب بنیدارید تا خواب کسب و از
 رنج راه بر آید جامه خواب انداختند شیخ خواب شد و من باین زیدان نه شستم و آن را

شیخ خفیف

بیان میگردد تا آنوقت که گفت باورد ششم و ششم عید الله را پرسیدند که آنحال چگونه بود گفت
وی از مکان خود دور شده بود اما آن را لباس پوشتانیدند که آن از البهار غائب شد
حضرت ابو جعفر خراز خرقه خلافت از حضرت شیخ المشایخ سلطان الزاهدین برهان العاقبتین
حضرت شیخ ابی عمر اصطفی رضی الله عنه که اسم مبارکش عبد الرحیم است میداشت نقل است از
نفحات الانس که جعفر خراز گفته است که بطرح رفتم تا عبد الرحیم را زیارت کنم به در سراسی و
رسیدم دیدم که خراب شده است بروی در آمد دیدم که در زاویه خانه نشسته با کهنه خرقه و بر سر
بلا که حیران شدم و متحرم کردم مرا گفت ترا چه شد که حیران شده گفتیم و یکجای حال می مری از
جای برخاست و بپایان سرافرو آمد و سنگی عظیم برداشت و بر بام پرود و گفت بر خیز ای قوی و
این را فرو آور من عجب ماندم گفت امروز هفده روز است که هیچم نخورده ام بیرون برو و هر چه توانی
بیارشاید که مرا اشتها آید و با تو بخورم من بیرون آمدم و از هر چه در بازار یافتیم چیزی آوردم و
پیش وی نهادم در آن نگرست و گفت بنشین بخور شاید که مرا رغبت شود و ششم و بر غبت خوردن
گرفتم در میان آن چیزی را که آورده بودم یک خر بوزه بود آن را به بردم گفت ازین با نکی من ده
اندک باو و دوام دندان در آن زد و خائیدن گرفت نتوانست که فرو برد و بنیاد خست گفت
بزدار که در بسته شده حضرت عبد الرحیم اصطفی خرقه خلافت از اجل مشایخ کبار و مقتدا و زما
نما در شهنشا و اولیاء و بهر شیخ المشایخ حضرت شیخ محمد عسکر المعروف ابو تراب بخشی بن محمد بن
احمد بن حسین پوشیده نقل است از نفحات که با حضرت ابو حاتم عطار رهبری و حاتم
احمد بنی محبت داشت و از مقوله او است که عارف آنست که همه چیز او را تیره نکند و همه چیز
با روشن شود و آتم او شان گفته که نیت از عبادات چیز می باشد به نفع ترا از اصلاح خواطر
دلها و هم و گفتم من مشغول با الله عن الله ادر که المقت فی الوقت و هم
وی گفته اذ انقارت علی احد کون النعم فلیک علی نفسه فقد سلك عید طریقه الصالحین
و کان هو یقول بنی و بنی الله حمدان علی یددی الی حمار القصة یدعی و هم و گفتم که

بیرزنده را بهیچ وجه

در حضرت شیخ محمد

که چون اعراض حق سبحانه بنده را همراه شود زبان او در حق اولیاء لطف و درو بخار دراز شود
حضرت ابوتراب در یادیه در نماز بود با هموم او را بسوخت پس از یک سال جماعتی در اینجا
رسیدند و او را دیدند استاده و بقیه و خشک شده و کوزه در پیش نهاده و در دست عصا
گرفته در سخن و مائتین و در سقینه آورده است که وفات ایشان هفتادم
جمادی الاول واقع شده و حضرت ابوتراب بخشی خرقه خلافت از شیخ المشایخ بادت اعظم
قدوه اولیاء مکرم حقیقه مجسم حضرت شیخ حاتم احم رضی الله عنه پوشیده کنیت و
ابو عبد الرحمن است و تام والد بزرگوار ایشان عنوان نقل است از تفحات که وی احم نبود
ضعیفه با و سخن میگفت در اثنا ی سخن با و از و صادر شد جهت دفع خیالت
گفت آواز ب بلند تر کن یعنی با و چنان ظاهر نمود که گوش حاتم گراست و سخن باریک نشنود
آن ضعیفه شادان شد و آن لقب بروی بماند شش از و طلب موعظه نمود فرمود ۱۵۲
ادب معصیه موالات فاعفه فی موضع لایزال بزرگ چیزه فرستاد
قبول کرد گفتند هر قبول کردی گفت در گفتن آن دل خود و عذری و دیگر متن عز خود و دل
دیدم نقل است روزی از و پرسیدند از کجا بخوری گفت ولله خزان السقوت و
الارض ولكن المنافقین کایفقهون و فائش در زمان خلافت عبداللہ بن
مارون رشید در سال اربع عشر و مائتین و بقره در سن سبع و ثلاثین و مائتین واقع شده
و حضرت حاتم احم خرقه خلافت از حضرت شیخ المشایخ متوکل ابرار متصرف اسرار پیشوا
اولیاء نامدار خواجہ ابوعلی شفیق بن ابراهیم بلخی رضی الله عنه پوشیده و وی از طبقه اولی
از قدامت مشایخ بلخ است نقل است از تفحات که حضرت شفیق بلخی فرمود که تو کمال است
که دل تو آرام گیرد با آنچه حق تعالی وعده فرموده است و در بعضی تواریخ بلخ مذکور است که
حضرت شفیق را در سال اربع و سبعین و مائت در ولایت خراسان شهید کردند و فرار شریف و
نیز در اینجا است و حضرت ابوعلی شفیق بلخی خرقه خلافت از حضرت سلطان الساکین مقرب

بزرگوار
حضرت

بزرگوار
حضرت

حضرت رب العالمین تبارک ملکوت دنیا ماکا سلطنت عقیقی ظل الله فی عالم القدم رئیس اسناد
حضرت خواجہ ابرہہ ایم اہم رضی اللہ عنہ پوشیدہ از نیجاتا جناب رسالت مآب صلی اللہ
علیہ وسلم این سلسلہ سرور ویدہ سلسلہ علیہ شیشہ شیشہ کی است لہذا تا اینجا اقتصار شد در سلسلہ شیشہ
از حضرت خواجگان خواجہ سدید الدین نسبت خلافتہ بشایح کرام ما میرسد و در سلسلہ سرور
از حضرت شفیق الخی ہر دو صاحب مرید و خلیفہ حضرت سلطان ابراہیم اہم اند بدان کہ
چون سلسلہ سرور ویدہ با ختم رسید باز ششم ذکر حضرت شیخ محمود عرف راجن مرقوم میگردد
نقل است از مجالس حسنیہ کہ حضرت شیخ راجن در احمد آباد رحلت فرمود و پنج ماہ در بہان
احمد آباد مرقوم مبارک ایشان گشت بعد از ان حضرت شیخ المشایخ حضرت شیخ جہن از اینجا
بیرون در پرتن نبروا لکجرات بردند زیارت گاہ خلق اللہ ساختند نقل است از مجالس
حسنیہ کہ حضرت شیخ جہن از زبان ملک صدر جہان بن مولانا خواجہ بن حضرت شیخ سید الدین
محمود شیشہ کہ در مجلس حضرت شیخ ابو الفتح چون بندگی شیخ راجن می آمدند از ہر جا کہ روئے
مبارک شیخ راجن میدید بر پائند و میگفت از ہر جگہ کہ قطب الاقطاب خواجہ نصیر الدین محمود
دستار شیخ کمال الدین میدید استاد ہیشہ بتایح بست و دوم ماہ صفر المظفر رحلت ایشان
واقع شد ۹۵

سیدہ حضرت شیشہ

وصل پنجم در ذکر آن قبیلہ اہل یقین قد وہ واصلین جبل متین بطل
انوار رب العالمین شیخ المشایخ حضرت جمال الملک الدین المعروف شیخ
جہن رضی اللہ عنہ۔

وخرقہ خلافتہ از پدر بزرگوار حضرت محمود راجن رضی اللہ عنہ پوشیدہ و بر سندیخت و سادہ
ارشاد و کامروای طالبین گردیدہ نقل است از مجالس حسنیہ کہ نظر التام لاصد حضرت
شیخ محمد بن شیخ حسن محمد از والد بزرگوار خود پرسید کہ حضرت شیخ جہن را حضرت شیخ نصیر الدین

شیخ جمال الدین

بن شیخ محمد الحق الدین بن شیخ سراج الدین بن شیخ کمال الدین علامه رضی الله عنهم اجازت و
 خرقه خلافت هم دادند حضرت شیخ حسن محمد فرمود که شیخ بر شیخ جمن چنان لطف نمود که بر
 هیچکس فرموده اند شیخ جمن هم در خدمت شیخ راجن و در خدمت شیخ نصیر الدین شیخ تغات
 نه کردند اما اجازت بالحق معلوم نیست حضرت شیخ منظر الله التام الصمد شیخ محمد بن شیخ
 حسن محمد رضی الله عنه میفرماید که من از شیخ المشایخ شیخ محمد بن شیخ جمن پرسیدم که حضرت شیخ
 جمن خلافت از شیخ نصیر الدین هم دارند یا ندارند فرمودند که دارند مادر ما چنین فرموده اند
 شیخ محمد بن شیخ حسن میفرماید که حضرت شیخ محمد بن شیخ جمن خلافت از والد بزرگوار من شیخ
 محمد بن شیخ گرفته بودند و نیز از پدر خود حضرت شیخ جمن میداشتند کتاب الحروف می گویند که
 نسبت سه خشیته در مشایخ ما از حضرت شیخ محمد بن شیخ حسن محمد جاری شده نقل است
 از مجالس حسنیة که در موقوفه خود حضرت جمن آورده که از حضرت والد خود شیخ محمود عرف بر این
 دارم که یکی از مریدان خواجہ یعقوب میگفت که چون سلطان المشایخ حضرت شیخ نظام الدین شیخ
 برهان الدین را یک گوش بستند چندین حضور شد که میفرمود کاشکے گوشت و ووم هم بستو تا مرید شد
 و آنچنان بود که حضرت سلطان المشایخ وقت شیخ برهان الدین را دستار بر سر بست یک گوش درون
 دستار آمد هم از آن روز شیخ برهان الدین غریبه از بچیان محبت و مریدان ایشان نیز بچیان
 دستار می بندند حکایت منقول از مجالس حسنیة که چون شیخ نصیر الدین بن شیخ محمد الدین
 بن شیخ سراج الدین بن شیخ علامه رحلت نمودند حضرت شیخ المشایخ شیخ جمن هر دو فرزندان
 شیخ نصیر الدین که شیخ احمد و شیخ ابو محمد باشند و والده او شان زوجه حضرت شیخ نصیر الدین را
 برای او را و طایفه ایشان بطرف سلطان محمود بجای پائیس بر فرزند چون چند روز در جای پائیس
 گذشتند آن فخر النساء حضرت شیخ جمن فرمودند که ما اینجا عاقر شدیم و احمد کایا و برویم حضرت شیخ
 جمن فرمود که کار بادشاهان مشکل است مردان شش ماه می گذارند شما در چند روز عاقر
 شدید بعد از آن فخر النساء در خواب دید که بندگی حضرت شیخ نصیر الدین آوند و می گویند که

در خدمت شیخ
 خشی احمد و شیخ

در خدمت شیخ
 خشی احمد و شیخ

تفصیل کندوری

ترا کسی مثل شود کندوری بار و لاج بزرگان ما کند تا کار زود شود **تقصیل** نه نیم
 آنا را زد - ده نیم آثار گوشت - و دو آنار و ربع روغن ستور بار و لاج بزرگان به بزند تا کار
 زود شود چون از خواب بیدار شدند بخدمت حضرت شیخ حجت بن بیان فرمودند که امروز
 روز جمعه است سلطان یکسی ملاقات نمیکند اما موجب فرموده آن فخر النساء هر دو خوردگان
 همراه کرده بجانب سلطان روانه شدند و آن فخر النساء و یحیی بن کندوری مشغول گردید چون
 حضرت شیخ حجت بن بر مکه آن سلطان محمود رفتند دیدند که سلطان محمود بدو سکه فرمان استاده
 شیخ حجت بن خوردگان گفتند شما با شهید تا خبر کنم حضرت شیخ حجت رفتند خدمتکاران سلطان
 محمود دیده گفتند چرا تشریف آورده اند یک کینک بود او گفت شیخ نصیر الدین رحلت فرمود
 ایشان بجهت فرزندان شیخ تشریف آورده برای خبر کردن میروند و ایشان گفتند چه چیز
 حاجت است بندگی حضرت شیخ حجت را گفتند شما خوردگان را همراه ببرید چون حضرت شیخ
 حجت بن شیخ احمد و شیخ ابو محمد رفتند سلطان پرسید که یا شیخ این خوردگان کیستند حضرت شیخ
 حجت فرمود بندگی حضرت شیخ نصیر الدین رحلت فرمودند ایشان فرزندان شیخ اند سلطان حجت
 بسیار فرسود و گفت مرا بسیار اشتیاق ملاقات بود اما چه کنم که ملاقات نشد بعد پرسید که
 وظیفه حضرت شیخ چه بود شیخ حجت فرمود که کثیر از دولت تنگه دوران وقت نادکس باشد که
 گوشه نشین بود و انجمنین وظیفه دارد و حضرت شیخ نصیر الدین بر لای ذات خود چیزی تقریر
 نه کرده و در آنوقت عادت چنان بود لطف و طیفه بعد رحلت مقرر داشت می کردند سلطان
 فرمود ملک حمید الملک را تمام وظیفه بدیهد و دوازده سوار فاضل کند حمید الملک عرض کرد که
 ایشان بزرگ زاده اند ایشان را خواندن باید چون چاکرے باشد خواندن ایشان فوت
 شود بعد سلطان گفت بدیهد باز حمید الملک همین عرض کرد بعد سلطان گفت همین مقدار که
 است بدیهد و مقرر دارد و قاعده حمید الملک بود که سلطان چیزی می فرمود او کار نمی کرد
 تا دیگرے هم پروا نمی داد در آن مجلس ملک یوسف حاضر بود ملک یوسف فرمود ای ملک

حمید الملک فرمان بادشاه میشود که مقرر داشت ایشان تمام ندیدید ملک حمید الملک سود
خوب باشد چون حضرت شیخ جتن باز آمدند طعام مهیا شده بود فایض قطب الاولیاء
حضرت شیخ حسن محمد میفرمایند که هرگز مشکل پیش آید می باید که این طعام بخت کند کار آسان
شود و این کاتب الحروف نیز به پیغمبر آورده که سیرع الاجابت است و رحلت حضرت
شیخ جتن بن شیم راجع رضی الله عنهما بتاریخ بنیستم ماه ذی الحجه واقع شده و قریب والد بزرگوار
خود مدفون گشت

وصل ششم در ذکر قطب الاولیاء شیخ الاتقیاء قدوة الاصفیاء
حضرت شیخ المشایخ الموسوم بمحمد المعروف شیخ حسن محمد رضی الله عنه

باید دانست که شیخ حسن محمد بن شیخ احمد است که عرف بمیان خود دارد و شیخ میان خود بن شیخ نصیر الدین
و شیخ نصیر الدین فرزند شیخ محمد الدین و حضرت محمد الدین فرزند شیخ صالح الدین بن شیخ کمال الدین است
است و شیخ محمد الدین برادر شیخ علم الدین است چنانچه بالا مذکور است پس شیخ حسن محمد برادر زاد
حضرت شیخ جتن است و نسبت و فرق خلافت از عم خود حضرت شیخ جتن یافت و سر حلقه مشایخ
گردید و سنت پیران چشت احیاء نمود و دودمان خود را منور ساخت و مجالس حسینه که حضرت شیخ
محمد صاحب جمع فرمود و ملفوظ این حضرت است بلکه تمام کتاب چهل و دو نسخه شریف فیض اوست علی
الخصوص معانی حکایت چهار برادر خود را خود شیخ فرمود و چهل و دو نسخه مرقوم است فی جع الخیار
و کرامات آنحضرت را حدیث و ازان حضرت خلفا بسیار اند علی الخصوص این چنین شیخ
مظهر الله التام الصلوة شیخ محمد صاحب فرزند و خلیفه اوست خلاصه آنکه اوصاف آنحضرت قطب الاولیاء
مستغنی البیان است و مقوله شیخ سعدی را مصداق بلیت فزون است اوصاف شاه انبیا
نگین و دین تنگ میدان کتاب و گران جلد اسعدی انشا کند و مکرر دفتر بگیرد و لا کند اما
بعضی فوائد از مجالس حسینه منقول میشود که حضرت قطب الاولیاء شیخ حسن محمد حکایت در سبب موت

سردن وقت ارادت فرمودند نقل است که حضرت آدم علیه السلام را پس فرزند و که متولد
 میشد او را بکسی و کار میخواست میگردید تا چند فرزند آن شدند هر یکی که لایق کار می دانست
 مشغول گردانید چون شیث پیغمبر علیه السلام بزاد حضرت شیث در ابتدا محبوب بود بهتر آدم
 علیه السلام متعلق بود تا این لایق که آدم کار کسب است بهتر پسر جبرئیل علیه السلام بنیاد و گفت که شیث
 حیوانی است بعد از آن شیث علیه السلام مخلوق مشغول شد تا چنان که خلق بدیشان تعلق گرفت
 آمد و ش خلق به شیث شد باز متبر جبرئیل علیه السلام آمد و مقراض بر شیث آورد و گفت هر که
 خواهد با تو تعلق کند بدین مقراض میوی او از سرستان تا میان تو و میان آنکس تعلق حاصل آید
 اصل مقراض از اینجا است اما در اصل خرقة خلافت اختلاف است بعضی از بهتر ابراهیم علیه السلام
 میگیرند و آن این است که چون نمرود لعین ابراهیم خلیل صلوٰۃ اللہ علیہ از شکنج نبرد و در
 آتش افکند در آن حال مجروح شده بود و جبرئیل علیه السلام پیراهن از بهشت بیاورد ایشان را
 پوشانیده تا آتش بر ایشان بوستان گشت و بعضی از پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم میگیرند و اینجا بود که
 در شب حوارج چون پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم از حضرت رب العزة خرقة یافت حق تعالی رسول علیه
 الصلوٰۃ والسلام را فرمود که میان یاران خود سوزان کن و جواب این سوال هم رسول علیه الصلوٰۃ
 والسلام را معلوم کنانید که هر که این جواب گوید این خرقة مرا و بدی بعد از آن رسول اللہ صلی
 اللہ علیہ وسلم اول از حضرت ابوبکر رضی اللہ عنہ سوال کرد که اگر این خرقة بتو دهم چه کنی جواب گفت
 که من صدق و رزم بعهده از حضرت عمر رضی اللہ عنہ سوال پرسید او جواب گفت من عدل کنم
 و انصاف و رزم بعهده از حضرت عثمان رضی اللہ عنہ سوال فرمود او جواب گفت که من سخاوت
 عطا و رزم بعهده از امیر المومنین علی کرم اللہ وجہه سوال فرمود او گفت من بدین خرقة پرده
 پوش خلق باشم و عیب خلق را بپوشم بعهده حضرت رسالت پناه صلی اللہ علیہ وسلم خرقة مبارک کشید
 و گفت بستان مرا فرمان بود که هر که این جواب گوید خرقة او را بدی **نقل است** از
 قطب الاولیاء شیخ حسن محمد رحمه اللہ که حضرت مسیح مصلی اللہ علیہ وسلم در فرموده هر که خواهد که صوفی شود باید که

در این خرقة
 پوشیده شود

بجای حضرت
شیخ حسن محمد

هر روز هزار بار سورت اخلاص و هزار بار درود مبارک بخواند نقل است در زیارت
حضرت شیخ حسن محمد رضی الله عنه مروی است که درین زمان کسی اهل سماعت
فرمودند که اگر اهل سماعت نباشند دنیا بپاکی شود پس آن مرد گفت چنانچه در زمان ماضی همچون شیخ
نصیر الدین و سلطان المشایخ و حضرت گنج شکر و غیر ایشان بودند حال مثل ایشان کسی
نیست در جواب فرمودند در زمان او شان همچنین مردمان می گفتند کشت قطب الاولیا
حضرت شیخ حسن محمد میفرمود اگر در ولایت مخفی کرد عادت و سبب اخفا باشد پیش مردمان
بگوید و اظهار کند معلوم شود که مرگ مخفی است کشته مناسب این معنی حضرت غریب
شیخ رضی الله عنه فرمود که قدوة العارفين والهدى میان محمد شریف جیور رضی الله عنه در آخر عمر از ایشان
بسیار امور مخفی سر میزد و پیش حضرت قیله عالم شیخ خود خواجه نور محمد صاحب این امر بیان
کرده است حضرت قبله عالم فرمود که معلوم میشود که میان محمد شریف جیور بیدان آمده باشند
اندکی اندک مدت رحلت فرمودند انا لله وانا اليه راجعون کشته چون قطب الاولیا
شیخ حسن محمد را نسبت قادریه علیه از حضرت محمد غیاث نور بخش رسیده و خرقه خلافت از ایشان
هم پوشیده و تا الیوم این نسبت شجره قادریه عالمیه در مشایخ ما جاری است و تا الیوم هم این
جاری یاد و تا ابد این سلسله پیوسته نابد کردن آیام بدان نسبت نابد که درین وصل فرمود
مشایخ سلسله قادریه عالمیه کرده میشود قائل که از زبان حق تر جان حضرت غریب پرور
شیخ شنیده و مطابق آن در خلاصه الفوائد نیز دیده که حضرت قطب جهان آبادی شیخ کلیم
رضی الله عنه فرزند آن خود را درین سلسله قادریه مجتبی فرموده بودند و میفرمودند که سلسله
چشتیه بهشتیه پیران اناحات شاقه است و درین حضرت غوث الاعظم رضی الله عنه
فراخ است و باعث پوشیدگی و هر کس در آن گنجایش سیدار و سبیل الله الرحمن الرحیم
قل يا عبادي الذين اسرفوا على انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب
جميعا انه هو الغفور الرحيم ما بعد فلهذا شجرة طيبة اصلها ثابت و فرعها في السماء

و رفت مسید المرسلین خاتم النبیین حبیب رب العالمین فخر الاولین و آخرین که اسم مبارکش
 ازین بیت منبر می آید **ع** علی تجید احمد والی علیہ تاج محمد کائنات صلی الله علیه
 و آله و سلم بن حضرت عبداللہ بن حضرت عبدالملطیب بن حضرت ہاشم بن حضرت عبدالمطلب
 بن قصی بن کلاب بن مرہ بن کعب بن لوی بن نزار بن معد بن عدنان و ولادت با سعادت
 آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم با اتفاق علماء و اہل سیر فیہ از طلوع صبح صادق پیش از طلوع شمس روز
 و شنبہ است و بقول از امام محمد باقر رضی اللہ عنہ ولادت آنحضرت بتاریخ و ہم ماہ ربیع الاول
 بود چون آنحضرت چہل سالہ شد آثار وحی بران ظاہر گشت **ن** نقل است از مرآۃ الاسرار
 کہ چون سال چہل و یکم برآمد آنحضرت بطریق معهود و در عبادت بفراموشی بود کہ جبرئیل
 بر آنحضرت ظاہر گشت و سورۃ کریمہ قراء با اسم ترکیبی اہل تعلیم نمود بعد از ان حضرت جبرئیل
 حضرت معلم را در میان صفا و مروہ برد و ہر دو پای خود را بر زمین زد چشمہ آب پیدا شد
 پس اول خود حضرت جبرئیل و وضو ساخت بعد از ان ترتیب وضو با حضرت آموخت بعد از ان
 حضرت جبرئیل ایست کرد دو رکعت نماز گذارد و آنحضرت بوی اقتدا نمود آنگاہ جبرئیل گفت
 طریق وضو و نماز گذاردن این است و تا الان همان سنت در میان مشایخ معمول است
 کہ در وقت تلقین مرید دو رکعت نماز با وضو میگذازد و در **و** قات آنحضرت صلی اللہ
 علیہ وسلم اختلاف است نزد جمہور ارباب و از دہم ماہ ربیع الاول سال یازدہم
 ہجرت **س** در دہ از دہ ربیع الاول با غرضان بنی سہروردی خلیفان با ذات حق شد
 ہمقران بنی این مقولہ مولای محمد و مستادی سندی و خالی مولوی صاحب مولود
 غوث بخش جوید ظلمہ است کہ او شان نیز انجمن تحقیق کردہ و اکثر اعراض را تحقق کردہ و بیت
 نظم فرمود کہ ہر کس موضوع خود ذکر خواہد یافت و بقول بعضی دوم ماہ مذکور است بنی
ن نقل است از مرآۃ الاسرار کہ سلطان المشایخ در کتاب راحت القلوب از صحاح

نزار بن انوار حضرت فخری راجع بہ ذکر قرب خانقاہ فرمود ہر سال ان ہما ان گشت روز در چار دیواری تہنہ و تحنہ غوثیہ شد دفتر تحقیق
 ان نشان است در حکمت ۱۲ جلد ۱۲

احادیث حدیث برای علی کرم الله وجهه مینویسد که وفات حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم
بتاریخ دویم ماه ربیع الاول واقع شد روز دیگر برای معجزه نگه داشتند و آنحضرت را نه حجره بود
از هر حجره یک روز طعام میدادند پس روز دوازدهم ابابکر صدیق رضی الله عنه طعام و هنر
کرد چنانچه جمله اهل مینه را رسیده و شهرت تمام یافت و از آن جهت اهل اسلام میگویند که
دوازدهم ماه عوس آنحضرت است اما بروایت صحیح نقل آنحضرت دویم ماه ربیع الاول
بود بنا بر آن اکثر پیران حجت بتاریخ دویم ماه مذکور عوس میکردند و خرقة و خلافت معهود
از جناب رسالت مآب صلی الله علیه و سلم حضرت امام المشرق والمغرب علی ابن ابی
طالب کرم الله وجهه را عطا شد نام ابیطالب عید شرف و بقوله عمران چنانچه العا در
اول این وصل مذکور شد +

و در خرقة خلافت
حضرت علی کرم الله وجهه

قصیده

آفتاب وجود اهل صفا	وان امام مستین ولی خدا
آن امام که قائم هست بحق	در زمین و زمان ارض و سما
اوست جان حقیقه انسان	جمله فانی شوند او بر حجاب
او بعلم است بر سر عالم	او بفقراست بر سر فقرا
ما شود روشنت که والی اوست	با من ایخواج که کن این غوغا
مومنان جمله رو باو دارند	که امیر است مادی و مولا
گفت احمد خود از سیر تحقیق	که علی است ولی بهر دوسرا
سرا و دیدستید کونین	در شب قریب و بر مقام دلی
او علی است ابن عتبم رسول	اوست والی و شوهر زهرا
از علی می شنید نطق علی	بعلی خبر علی نبود آنجا
نوره نیست خبر مشیت او	از شری تا آنکه فوق فرق ثری

عارفان را جمال و قدرت	شادی جان مردم عرفا
ماه سه فتره ایم او خورشید	ماه سه قطره ایم او دریا
ماه سه مرده ایم او زنده	ماه سه پستی ایم او اعلی
شمس دین چونکه صدای عشق	جان فدا کن برای آن لا
نما شود جانت واصل جانان	نما شود قطره ات سوئی دریا
بندۀ خاندان بجان بدیش	اگر بخوابی رسی به تحت لوا

بنامک نوزدهم شهر رمضان سن الحین هجری آنحضرت امام المشرق والمغرب از دست
ابن طنج زخمی شد و بیت ریخ بست یکم ماه مذکور بوجاهل حق پیوست بدیت بت و یک
از سه رمضان که شاه دین علی با سر و برگ شهادت شد گل باغ جنان به رضی الله
عنه - خرقه خلافت حضرت امیر المؤمنین کرم الله وجهه بحسین شریفین و شیخ المشایخ خواجه
حسن بصری و خواجگیل بن زیاد یحیی رضی الله تعالی عنهم عنایت کرد *

و چهار پیر عبارت از ایشان است و از ایشان چهارده خانواده شدند - اول زیدیان
دویم عیاضیان سومی ادهیان چهارم هریان پنجم حشمتیان ششم عجمیان هفتم طیفوریان
هشتم کرخیان نهم سقانیان دهم جندیان یازدهم کاذره نیان دوازدهم طوسیان
سیزدهم شهروردیان چهاردهم فردوسیان -

دوازده خانواده دیگر فرم این خانواده است اول قادریه خوشیه دویم سیوییه
سیوم نقشبندیه چهارم نوریه پنجم خضویه ششم شطاریه هفتم حسنیه بخاریه هشتم زایدیه
الفاریه دهم صفویه یازدهم عیدروسیه دوازدهم قلندریه *

و این سلسله قادریه عالییه که اصلها ثابت و فرعها فی السماست بواسطه امام الهام
سید شایب اهل اجنه حضرت امام حسین شهید که کنیت او شان ابو عبد الله رضی الله
عنه با همه الطهارت و شایع کبار میرسد ولادت حضرت امام حسین در مدینه نورش

بنامک نوزدهم شهر رمضان سن الحین هجری آنحضرت امام المشرق والمغرب از دست
ابن طنج زخمی شد و بیت ریخ بست یکم ماه مذکور بوجاهل حق پیوست بدیت بت و یک
از سه رمضان که شاه دین علی با سر و برگ شهادت شد گل باغ جنان به رضی الله
عنه - خرقه خلافت حضرت امیر المؤمنین کرم الله وجهه بحسین شریفین و شیخ المشایخ خواجه
حسن بصری و خواجگیل بن زیاد یحیی رضی الله تعالی عنهم عنایت کرد *

و چهار پیر عبارت از ایشان است و از ایشان چهارده خانواده شدند - اول زیدیان
دویم عیاضیان سومی ادهیان چهارم هریان پنجم حشمتیان ششم عجمیان هفتم طیفوریان
هشتم کرخیان نهم سقانیان دهم جندیان یازدهم کاذره نیان دوازدهم طوسیان
سیزدهم شهروردیان چهاردهم فردوسیان -

دوازده خانواده دیگر فرم این خانواده است اول قادریه خوشیه دویم سیوییه
سیوم نقشبندیه چهارم نوریه پنجم خضویه ششم شطاریه هفتم حسنیه بخاریه هشتم زایدیه
الفاریه دهم صفویه یازدهم عیدروسیه دوازدهم قلندریه *

و این سلسله قادریه عالییه که اصلها ثابت و فرعها فی السماست بواسطه امام الهام
سید شایب اهل اجنه حضرت امام حسین شهید که کنیت او شان ابو عبد الله رضی الله
عنه با همه الطهارت و شایع کبار میرسد ولادت حضرت امام حسین در مدینه نورش

چهارم ماه شعبان سال چهارم از هجرت گویند مدت علی ایثان شش ماه بود و پنجم فرزندش
 شش ماهه نمازه است مگر ایثان و حضرت یحیی بن زکریا پیغمبر علیه السلام و شهادت ایشان
 در کربلا روز شنبه عاشوره وقت نماز و بقولے روز جمعه وقت نماز جمعه سال شصت
 و یک هجری واقع شد بیت جرعه شہد شهادت خود و نشانه لب حسین بن روز عاشور
 چنانچه هست در عالم عیان بنائمه اظهار و مشایخ کبار که خرقه خلافت ید بید و عن و عن
 متواصل شدیم حضرت امام بهام سید الخا ص و العام سلطان الساجدین حضرت
 امام زین العابدین رضی اللہ عنہ کنیت او ابو محمد و ابو الحسن و ابو بکر نیز گفته اند و لقب ایثان
 و تمام علی و ایثان فرزند حضرت ابام حنین اند و امام چهارم اند و ولادت ایشان یکصد
 مسوره بوده است در سال سی و مسه اند هجرت و بقولے سنتی و هشت و بقولے سنی و شش و نام
 مادر ایشان سیدہ النساء شہر بانو است دختر یزید و جرد که از اولاد نو شیر و ان عادل بوده است
 و مدت عمر شریف ایشان شصت و یک سال و بقولے شصت و دو سال و بقولے پنجاه و شش
 سال و بقولے پنجاه و شش سال و گویند ہر گاہ کہ ایشان وضو میاخذند چہرہ مبارک ایشان زرد
 میشد و لہزہ بر اندام ایشان می افتاد چون ایشان را پر رسیدند فرمودند کہ پیش کہ خواہم
 استباد و وصال ایشان در شب ہر دہم محرم سال نو و چار ہجری یا پنج و نو و ہجری واقع شد
 بیت ہر دہم ماہ محرم ساجد و رگاہ قدس پشاد زین العابدین رخت سفر بست از بہار
 قبر ایشان نزد یک بقبر امام حسن رضی اللہ عنہم و عنہم ان عالم العسلم مصطفی وارث و لایت
 پیشوای اہل یقین امام پنجم محمد باقر بن زین العابدین رضی اللہ عنہ کنیت ایشان ابو جعفر است و
 لقب باقر و نام محمد و ولادت ایشان در مدینہ طیبہ پیش از قتل امیر المومنین امام حسین
 رضی اللہ تعالیٰ عنہم سیصد سال بود و روز جمعہ سوم ماہ صفر سال پنجاه و ہفت ہجری ناگہا
 مادر ایشان سیدہ النساء فاطمہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا بود بیت امیر المومنین حسن رضی اللہ
 عنہا جایز رضی میفرماید کہ روزی یا رسول صلواتی ہم مرا فرمودند ای جابر شاید تو بماتی

حضرت امام
 زین العابدین

حضرت امام محمد

آنوقت ملاقات کنی با یکی از فرزندان من که میرا محمد بن علی بن حسین گویند خدا تعالی او را
نور و حکمت خواهد داد و میرا از من سلام رسانی مدت عمر شریفش پنجاه و هفت سال و بقول
شصت و شش سال و بقول پنجاه و هشت سال و بقول هفتاد و سه سال وصال ایشان در
یکصد و چهارده هجری و بقول یکصد و پنجاه هجری و بقول یکصد و هفده هجری روز و شنبه
هفتم ذی الحجه واقع و مرقم مبارک ایشان در بقیع نزدیک مقبره امام زین العابدین واقع است
منهم آن سر طقه کمل عارفین و آن محبوب رب العالمین اما بالحق و الثواب ناطق حضرت
امام جعفر صادق کسبت ایشان ابو محمد الله یا ابو اسماعیل و لقب صادق و نام جعفر بن
محمد بن علی بن حسین رضی الله تعالی عنهم امام ششم است که در شش جہات عالم از روی
حقیقت مقصوف و آدو شریفش نام قروه بنت قاسم بن محمد بن ابوبکر صدیق است رضی الله تعالی
عنہم جمعین نسبت خرقه خلافت حضرت امام جعفر صادق از دو جانب است یک از جانب
امام محمد باقر دیگر از پدر و والدہ خود قاسم بن محمد بن ابی بکر صدیق رضی الله تعالی عنہ و
حضرت قاسم بن محمد بن ابی بکر از حضرت سلمان فارسی و ایشان را از حضرت صدیق
اکبر رسیده پنجاه این نسبت در سلسلہ نقشبندیہ مذکور خواهد شد و لادت حضرت امام جعفر
صادق هفتادم بیع الاول و هشتاد و شش روز و شنبه پانزدهم رجب در سن ثمان و اربعین م
از سن پانزده چون از رجب پیوست شد رحلت گزین امام جعفر صادق امام صفی
صدق و یقین و مستقیم آن پیشوای الی عرفان معشوق رب العالمان قبلہ در دو جهان و
امام برحق اطاعتش لازم امام موسی کاظم بن امام جعفر صادق رضی الله عنہما کسبت ایشان
ابو الحسن و ابو ابراهیم و لقب ایشان کاظم و نام موسی رضی الله عنہ امام ہفتم است و
ولادت ایشان روز یکشنبه و ہفتم صفر در سال یکصد و بیست و هشت ہجری و مدت
حیاتش پنجاه و پنج سال و بقول پنجاه و چهار سال و ایام امامت سی و پنج سال و هشتاد
از رجب گذشت چون شش شد حکم حق کن شد امام موسی کاظم بعد از امامان

بزرگوار امام جعفر صادق

بزرگوار امام جعفر صادق

بزرگوار امام جعفر صادق

سیر حضرت
علی رضی

و صحفه مشوره ایشان در بخار شریف است هجدهم آن قبیله عجله ولیا و آن که ایل
صدق و مدفا محبوب خالق ارض و سما حضرت علی موسی رضا بن امام موسی کاظم رضا
امام هشتم است که بیت ایشان ابو الحسن گویند که حضرت امام موسی کاظم فرمود که در میرا
عطا کردم که نیست خود و لقب رضا است و نام علی ولادت ایشان در مدینه بود و در پیشینه
یازدهم ربیع الآخر در سال یکصد و پنجاه و شش هجری از سفر النساء ام الرضیا روایت کنند گفت
چون بر رضا حاضر شدم هرگز در خود نقل حل نیافتم و در خواب از شکم خود آواز تنبیه و تلمیل
میشنیدم و در زمانه که بوجود آمد دست ما بر زمین نهاد و روی آسمان کرد و بهاء و مبارک
می جنبانید چنانکه کسی سخن گوید و مناجات کند مدت عمر شریفش چهل و نه سال و بقوله
چهل و چهار و بقوله چهل و پنج و بقوله پنجاه سال و صاحب بیت است و یکی از ماه رمضان آن
علی موسی رضا شده چنان اندر زمین میرفت زین عالم ایشان به و صاحب منتخب التامیج
مینویسد که وفات امام بهام و آخر ماه صفر سن ثلاثه و مائتین در سناباد طوس که بمشهور
مشهور است واقع شده نقل است از مرآة الامیرار که حضرت شیخ علاء الدین سیستانی در
کتاب چهل مجلس میفرماید که چون امام رضا رضی الله تعالی عنه بطلب مامون خلیفه در باغ
رفت و قدس انگور زبر آورده از دست خلیفه بخورد و دانست که زبر خورده است و به
روز فوت خواهد شد پس پیر خود محمد ثقی را گفت که بهفت ساله در اینجا بود یک ساعت
او را از اینجا و بطوس آورد و وصیت کرد که مرا فلان جای را خاک ناز کن پس سنگی پیدا کرد
بر آن خطی نوشته باشد و در زیر آن سنگ فن کن بعد از آن فرمود که چون بیایم بوسی
امانت نهاده ام در فلان درخت هر دو بر دار آن امانت که گنا جیب و جامع است
و آن جامع بود که امیر المومنین حضرت علی کرم الله وجهه نوشته است و اسرار جیب پیدا
کرده و به یکس آنرا نهانید الا آنکه امام باشد و امام لازم نیست که به وقت ظاهر باشد اما
آن کتاب موقوف باشد تا یکی از فرزندان امیر المومنین بدرجه برسد که امام باشد امام

جز حینی نباشد و این ساحت آن کتاب و چند چیز دیگر که از آنها و دلالت است بهنان است
 سالکگاه امام محمد مهدی ظاهر شود و بدو برسد انتهای کلام شیخ هشتم آن مقتدای اهل عرفان
 رهنمای عاشقان محبوب ایزد سبحان و سید و جهانیان الله بالله فی الله مصروف شیخ
 المشایخ شیخ معروف کرخی قدس سره از طبقه اولی شایخ است کنیت ابو محفوظ نام پدر و
 فیروز و بعضی گفته اند فیروزان و بعضی گفته اند فیروزین علی کرخی پدر و مولی بود و متوفی ازاد
 کرده امام علی موسی رضا و در بیان آنحضرت بود و گویند بر دست و و مسلمان شده بود و در
 بار داده بود و از دام کردن دریا آمد و هلاک شد سئل معروف عن المحبته فقال المحبة نیت
 من لعلم الخلق انما هي من مواهب الحق قبر شریفش در بغداد است و مجرب است هر که دعا
 خواهد استجاب گردد و سه تا فی ماه محرم با خداست بهم وصال و خواجه معروف کرخی عمار
 رازنهان و فی سن مائتین از دنیا سفر فرمود و هشتم آن محدث اسرار معروف مخزن کسوز
 هدایت مطلع النوار صمدیت شیخ المشایخ حضرت شیخ سری سقطی بن الفضل سقطی از طبقه
 اولی است کنیت او ابو الحسین است سری فرمود که معرفت از بالا فرود آید چون مرغ
 پرواز کنان تا ولی بیند که درو شرم بود و حیا آنجا فرود آید و بهم وی فرمود بیا نیت الحق
 بحق یل النقص للتقوی الحق و بهم وی فرمود من تزمین للناس بهما لیس فی سقط عن عین الله
 عز وجل و صلاش در بیستم از ماه رمضان یافت قرب کردگار به ابو الحسن سری سقطی احسن اهل
 زمان و وقت یاداد در سن ثلث و خمس و مائتین واقع شد و مرقد مبارک ایشان در شوش تبریه
 بعد از است و هشتم آن سید طایفه اولیا محبوب سرور انبیا شیخ المشایخ حضرت شیخ جنید بغدادی
 رضی الله تعالی عنه از طبقه ثانی است کنیت او ابو القاسم و لقب وی قواری و زجاج و خزاز
 و قواری و زجاج از ان گویند که پدر و سه آئینه فروخت و خزاز بالخانه المعجمه الزاء المعجمه
 المتدرة المکررة انما قیل له لانه کان یعمل الخرز اصل و روانها و نذ است و مولد و منشأ از
 بغداد و و سه فرموده است که تصوف آنست که ساجدی نشینی به تیار شیخ الاسلام گفت که

بزرگوار حضرت شیخ
 سرخی حضرت شیخ
 سربا بنایان را
 حضرت شیخ
 بزرگوار حضرت شیخ
 سرخی

بزرگوار حضرت شیخ
 جنید

با تیار چه باشد گفت یافت بجهت و دیدار بجهت کسیت و هم و موفرو و استغراق الواجب فی العلم
 خیر من استغراقه فی الوجه و هم و موفرو و استغراقه فی الجالس و اعلمها الجلوس مع الفکر فی میدان
 التوحید و هم و موفرو و استغراقه فی الله عزوجل و ایتا ان تنظر فی العین الحق بها استغراقه
 عزوجل الی غیر الله عزوجل فستقط عن عین الله عزوجل و هم و موفرو و استغراقه که موافقت با یاران
 بهتر از شفقت شیخ الاسلام گفت طاعت داری به از حرف داری سبیل الجنید کیون عطاء من
 غیل عمل فقال کل العمل من عطاء یسکن ^{۲۹۲} و شمس بلیت هفتم از رجب آن خواجہ عظیم
 با خداوند حقیقی جب رام اقترا + روز شنبه در و صدد و نوک و وجر می بود و در تاریخ یاغی سال
 دوسد و نوک و وشت نوشته و یقوت و وصد و نوک و وجر می بود و در تاریخ یاغی سال
 ست با وصال شیخ المشایخ شیخ ابوبکر شبلی رضی الله تعالی عنه از طبقه رابعه است نام و
 جعفر بن یونس و گفته اند دلف بن جعفر و گفته اند محمد بن دلف بر قبر و می و بعد از جعفر بن
 یونس نوشته اند و در حق او حضرت شیخ جنید فرمود کل قوم تابع و تاج هذا القوم الشیخ
 و حضرت شیخ شبلی در تفسیر قول باری **قل المؤمنین یضون ابصارهم** نوشته اند ابصار الرؤ
 عن المحامد و ابصار القلوب عما سوى الله گفته اند که وی شنید کسی میگفت ده نیار بر نگفرا و
 بر آورد و گفت اذ اکان الخیار عشرة بلائ ^{۲۹۳} حکیم الشیخ ^{۲۹۴} پیشوای سالکان بود
 شبلی ولی است و هفتم از مذی الحجه بحبت شد روان در سن اربعین و ثلث مائت
 هشتاد و هشت عمر و بود و هفتم آن مقتدای روزگار و پیشوای مشایخ کبار و اولیای زمانه
 حضرت شیخ عبد الواحد تمیمی کینت ایشان ابو الفضل و لقب مبارک است و تمام پدران ایشان
 عبد الغزیز بن حوث از بزرگان این طائفه بودند و صاحبش در مجادای الاخر چهار صد و بیت و
 پنج هجری مرقد ایشان در مقبره حضرت امام احمد قلیل است رحمه الله علیه و یقین روز عظم
 نیست هفتم آن قدوة الاولیاء جهان برگزیده مشایخ دوران صاحب مقامات بلند نظر کرامات
 از شیخ المشایخ حضرت شیخ ابوالفرح طرطوسی طرطوس بنیم طار نام مومنی است که اصل و مولد آنحضرت

تذکره شایخ سلسله قادریه

تذکره شایخ سلسله قادریه

تذکره شایخ سلسله قادریه

در مثل ششم
در کرامت شایسته

از آنجا است صاحب مقامات و کرامات و خوارق عادات بود و زیاده ازین چه کرامت
بیان کرده شود که سلطان الاقطاب قطب ربانی غوث حمدانی محبوب بجان رضی الله تعالی عنه
در سلسله نسبت ارادت اوست ششم آن شاه آیدیم ولایت سلطان ماکا کرامت بحر محبت فیض بسط
حضرت شیخ ابوالحسن رضی الله تعالی عنه تمام ایشان علی بن محمد یوسف بن جعفر القریشی الهکامی
هکامی بفتح و تشدید کاف و رای جمله از تالیع موصل است از شش کبار روزگار و معتقد امر عفا
او یار و صاحب خوارق عادات و کرامات عالی بود وصال ایشان در سال چهارم و شصت و شش
و شش هجری واقع شده ششم آن سلطان الاولیاء و برهان الاتقیاء و قدوه عارفان قبله ماکا
طریقیت و واقف اسرار حقیقت جامع علوم ظاهری و باطنی قاضی شیخ فضل الله ابو سعید المیارک علی
المخزومی رضی الله تعالی عنه کنیت ایشان ابو سعید و لقب شیخ فضل الله و نام مبارک
و نام پدر ایشان علی المخزومی بسکون خا و حجه و ضمه ز و معجزه افقته بیستم عبد الغفور لاری و در
سقیفه الاولیاء می آید که نام جد ایشان حسین مخزومی است و صحبت والدیه حضرت و جناب زید است
نسبت ایشان بهتر ازین چه باشد که قطب ربانی غوث حمدانی محبوب سبحانی در پله میزان فقر
اوست رضی الله تعالی عنهم و این نسبت را مولانا عبد الرحمن جامی و ششم عبد الغفور لاری چنین
که پسر شهید خرقه ابو محمد عبد القادر فرزند ابی صالح پسر عبد الله جنابی از دست ابر سعید مبارک پسر
علی مخزومی و او پسر شهید خرقه را از دست شیخ ابوالحسن علی پسر محمد پسر یوسف قزوینی و او پسر شهیدان
در دست شیخ ابوالفرج طوسی و او از دست شیخ عبد الوہاب الفضل عبد الوہاب پسر عبد الغفر لاری و او
از دست ابوبکر شیلی قدس الله ارواحهم است و نیز در باب سابع عشر خزانه جلای همین نسبت از
حضرت ابوسعید تا حضرت ابوبکر شیلی برین منظر قوم است و حضرت شیخ ابوالسعالی این نسبت

را در نظم آورده -		خط	
شاه با خرقه زبوسه مبارک دارد	او جوان ابوالحسن ابوبکر طوسی	ابو بکر آن نه طوسی ز عبد الوہاب	او برقی آیدین خلف این ابوسعی

ترغذ و حضرت
عبد القادر جیلانی
رحمه الله علیه

دو سال حضرت شیخ ابوسعید در سفینه الاولیاء آوده که در ماه محرم سال پانصد و سی و سه هجری
بود تاریخ یوم نزولش هجرت آن سلطان سلاطین ولایت قطیف اقطاعیای قطیف بانی حضرت
غوث صدیقی محبوب سبحانی قزوین نائب غنیمت و سلیم شاه اولیا غوث اعظم شیخ محی الدین
شاه ارض و سما حضرت شیخ المشایخ شیخ عبد القادر جیلانی رحمۃ اللہ تعالیٰ عنہ در ضاه عنا
کینت ایشان ابو محمد است و لقب محی الدین یکبار از اصحاب از ایشان پرسید که وجه لقب ایشان
محی الدین چگونه است فرمود که گویا از سیاست بازگشته بودم در بغداد روز جمعه در سن اعمش
تخصیصه مرده پیدا دیدم بهایار فتاده و زار و نزار گشته مرا گفت السلام علیک یا عبد القادر گفتتم
علیکم السلام و گفت نزد کیهان آئی و مرا نشان بیا بیا دیدم که او غریب شد و تر و تازه گردید
پرسیدم که تو کیستی گفت که مرا نمی شناسی گفت من دین جد تو ام سخت پر مرده شده بودم
حق سبحانه و تعالیٰ مرا بتو زنده گردانیده است انت محی الدین پس از آن مسجد جامع شهر درآمد
تعلق برین هجوم کرد و دست من می بوسیدند و می گفتند یا محی الدین و پیش ازین مرا بدین لقب
نخوانده بود تاریخ ولادت با سعادت آن حضرت رحمۃ اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ ابو العالی حسن تقیه
همان فرمود بیست و پنج بنوی که بود در قنادره زن باغ چو گل و سید عبد القادر
چیز کیه نیز گل در آن هست بدان که تاریخ ولادتش یقیناً ظاهراً و بقیه و دیگر این نظم است
بادشاهی که اولیا الله و زبیر پایش نهاده جلاله کاب و زان ولی مالک رقاب الله
سال تاریخ تولدش بحساب و نسب آن حضرت از جانب پدر حسینی حسینی است و از طرف مادر حسینی
حسینی حضرت ابو محمد عبد القادر بن ابو حاتم موسی جلی بن عبد الله بن محیی زاهد بن محمد داود بن موسی
بن عبد الله بن موسی چون بن عبد الله محض بن حسن حسینی بن امام حسن بن حضرت علی که رم الله و جده
کینت والده ماجده که مرده منظم آن حضرت ام المومنین و لقب امه البهاره و نام منظمه حضرت شیخ عبد الله بن موسی
است که از اکابر شیخ گیلان و مفتیای اولیا و زان و سحاب الدعوات بودند هر چه خواست حق تعالی
همچنان کرد و نقل است از حضرت شیخ عبد الرزاق و از حضرت غوث اعظم که وقتی که غوث

صدیقی از صلب شریف پدر برحمه لطف مادر حلول فرمودند و والده بکره ایشان در شصت
سالگی که زمان یاس است بودند و این از کرامات آنحضرت است و والده آنحضرت می فرمودند
که چون فرزندم متولد شد هرگز در ماه رمضان در روز پستان نگرفتمی و شیر نخوردی یکبار لاله
رمضان بجهت ابر پوشیده مانده بود مردم بر من پرسیدند گفتم فرزندم که امروز شیر نخورده است
آنرا معلوم شد که آن روز ماه رمضان بوده است حلیه مبارک آنحضرت خیف البدن ببع
القامت علفن الصدیق علی الحی و طولها اسم مقرون الحیمن ذات ذوصوت بهجود سمت
بهمی و قدر علی و علم و فی له صیت و صوت و سمیت و حمت و در کلام آنحضرت نوعی از سرعت و جبر
که سماع را رعیت و پیوسته در دل می افروزد و لبان آنحضرت بطریق علما پوشیده اند گاهی طلسان و گاهی
جانه در بر میکردند که قیمت یک گز آن بکلی بیار بود و در حلیه آنحضرت را بجهت آن گویند که اصل
آن عورت آفاق از ولایت جیل است ولادت با سعادت نیز در آنجا واقع شده و آن
ملکیت و رای بحرستان که آنرا اجیلان و گیلان گیل و جیل نیز گویند حسنی حسینی آن حضرت
را از آن گویند که پدر عیسی الله محض حسن شنی بن امام حسن بن علی کرم الله وجهه است و مادر
حضرت عیسی الله محض فاطمه بنت امام حسین بن حضرت علی رضی الله تعالی و در سفینه الاولیا
آورده است که والده شریفه آنحضرت نیز حسینی بود و نفحات آورده است که آنحضرت در باط
خود مجلس میگفت و عامه شایخ قریب پنجاه تن حاضر بودند از آن جمله شیخ عظمی بیهقی بود و شیخ
بقا ابن بطا و شیخ ابوسعید قیلوی و شیخ ابونجیب سهروردی و شیخ جاکیر و قتیب البیان و صلی
و شیخ ابوسعود و غیر ایشان از شایخ کبار و شیخ سخن میگفت و در آنثناء سخن فرمود قدی
هذه على رقية كل والله شیخ علی بیهقی بنبر برآمد و قدم مبارک شیخ گرفت و برگردن خود
نهاد و بنزد او شیخ درآمد و سایر شایخ کبار گردنهای خود پیش داشتند شیخ ابوسعید
قیلوی گفت که چون حضرت شیخ عبدالقادر صلی رضی الله تعالی عنه گفت که قدی هذه علی
رقية كل ولی حضرت حق سبحانه و تعالی بر دل و تنگی کرده و رسول الله صلی الله علیه و سلم بر

حلیه مبارک
آنحضرت

دست یاست بود و طائفه از ملائک مقبولین و محض اولیاء متقدمین و متاخرین که انجا حاضر بودند احیایا جامه خود و اموات بار و لوح خود خلعتی دران حضرت پوشانید و ملائکه در حال الغیب مجلس ویرا در میان گرفته بودند و صفها در ره استاد و بر روی زمین پیچ ولی نماگر گردن خود را بست کرد بعضی گفته اند که یک سن عجم تو اضع نه کرد و حال و حال از وی متواتر شد

نقل است از تحفه قادریه که منقول است از شیخ ابوالبرکات که خبر کرد مراد والد که پرسیدم از عم خود شیخ عدی بن سافر رضی الله تعالی عنه که میدانی که پیچ یک از مشایخ متقدمین گفته است بنی قادی هذیه علیه دقبه کل ولی الله غیری شیخ عبد القادر گفت نه گفتم پس این چه معنی دارد که فرموده است گفت از مقام فرودیت خود اظهار کرده است گفتم در هر وقت فرود می بوده است گفت مامور نشده است از پیچ یک فرود می از افراد غیر اخفرت گفتم آیا مامور بوده به این قول گفت بلی تحقیق مامور بوده است وضع رقاب اولیا و رؤس و رؤساء را در از جهت امر بوده است نمی بینی بسوی ملائکه که سجده نه کردند بهر آرم علیه السلام را مگر از جهت ورود امر حق تعالی بر ایشان و چون قصیده شیخ ابوالمعانی یغیوثی جناب غوثیه مرحوم و بر سر انجاء حوائج معمول مشهور که بن العنایین رو بجانب عراق استاده مشایخ میخوانند لهذا انجا تبرکاً اجازتاً آورده شد ۳ ۳ ۳

قصیده

از ره فقر و فنا کوئے شبیه بحر و برم
بست دایم در طواف کعبه کوشش و لم
چشم من تا از هوای غلغله کوشش کوثر است
می هم گریان رخ خود بردت بهر صبح و شام
چند روزی شد که محروم از آن رود مرده
ای صبا از من به آن سلطان گیلانی بگو

تا ز جان و دل گدای شیخ عبد القادر م
در ره صدق و صفای این است حج اکبر م
آب حیرت میخورد در خوان زحرف کوشش م
رحمتی بر سر گرد آلوده چشم ... م
جلوه جان پرورم فرما که تا حساب پرورم
سوختم اکنون بیایر بادیه خاکسترم

از انجاء حوائج معمول مشهور که بن العنایین رو بجانب عراق استاده مشایخ میخوانند لهذا انجا تبرکاً اجازتاً آورده شد ۳ ۳ ۳

مردم از غم الفیاض ای غوث اعظم الفیاض چون نمی بینی کنون سویم ز این محنت بے حال جهان فزایت زندگانگی شکل است غره لطف تو بودم کنسپا و درم چشم هر چه بر من کرده اند آخر عزیت کرده اند نیست یا غوث ما به من جرم و گناه ز پیچ گردیده پرواز بر گلزار کویت صد هزار شد ز تاب آتش غم من مرا بخت سان در تپ تا بهم شب روز از عنایت رحمتی مانده ام در کنج غم از بے التفاتی با تو دارم امید آنکه از برج سعادت با صفا بگذرم ای پیر یار که نه قدم از روی لطف تا گم ختم سخن تا چند گویم سوز دل گر گناه رفعت باشد تو بیک گردم رسر حیت در پیش کرده ای تو بهیستم غایتی	وقت آن آمد که بنیای جمال انورم جای آن وارد که در دنیا نه بینی دیگرم رحمتی و رزق و این خرقه بر هم سپردم زان چشم عزیت آورده محنت بر هم وای بر من گر که بهایت نه گرد و پا و بر هم ز و کش از من که بس بیدل خراب ابرم چون پریم سنگ جفا که است کنون پریم هست گوی خرقه ماتم ز حسرت در بریم میخورد غم غم و من بهیم غم خون میخورم بچو صد لطف محنت روزگار سے بریم گر بود طالع همایون و فرزان اخترم نه بروی من چه شد آخر همان خاک بر هم کز نوشن با سلم و ز ناله آمد و فست بر هم عذر من بپذیر نه از لطف اضر بر هم الکرم یا غوث اعظم با تر حشمت و الکرم
---	--

نقل است از میر العالی نقیص حضرت سید محمد بن جعفری که مینویسد که این فقیر در
کشتی با خضر علیه السلام صاحب بود سخن در بیان شادان لایزال میرفت فرمود که حضرت
محبوب جهانی قدس سره حضرت معشوق آبی سلطان الشایخ رضی الله تعالی عنهما در مقام
معشوقی بودند و از امثال ایشان و عیال با این مقام نرسیده که در سلوک بیشتر حریفانه کردند
نقل است که حضرت شیخ عبد الوهاب و ابی حضرت محبوب سبحانی طلب و صیت نمود و حضرت
فرمود علیک بتقوی الله و الطاعة و لا تخف احدا و لا تبغ و و کل الهی و الی الله تعالی

کلهما و اطلبین ولا تشکی باحد سوا الله و خدا لتوحیداً العلیه اجتماع الکمل ین
 عرس مبارک آنحضرت ^ع از بیع الاخرین آمدنم قول هم ین غوث اعظم می الدین پیر مایه و
 نعم ما قال ین سننش عاشق و کامل تولد ین وصالش دان تو معشوق الهی ین و وقت وصال
 آنحضرت بعد از نماز عشاء شب شنبه بود و بقولے تاریخ از بیع الاخرینم است و بقولے سیر دهم و
 بقولے هفتم و بقولے یازدهم و از ثقات شنیده شد که آنحضرت در هر ماه تاریخ یازدهم عرس مبارک
 رسالت تاب میکردند از آن یازدهم بنام ایشان مشهور و معروف دیار شده هفتم آن شیخ الشیخ
 قطب الاولیاء عالی مقام ارغوث و غیاث روزگار حضرت شیخ ضیاء الدین ابوالنجیب عبدالقادر سهروردی
 رضی الله تعالی عنه - ذکر مبارکش در سلسله سهروردیه مذکور شد و اینجا قول او شان تبرکاً آورده
 میشود اجمعوا علی ان الفقرا افضل من الغناء و اذا کان مقرباً بالرضا فان الیاء العلیه
 خیر من الیاء السفلیه پس اگر کسی استدلال کند برین که غنا افضل است از فقر بحديث نبوی صلی الله
 علیه وسلم که دست و دهنده فتم باب فقر میکند یا خراج مال دست ستانده فتم باب غنایم گفته
 به اخذ مال یعنی چون دهنده از مال خود چیزی را خراج کرد نقصان در مال خود آورد و گویا باب
 فقر را کثرت و ستانده که پیش او مال آید فتم باب غنایم کند پس خیریت و دهنده از جهت غنا
 بود و مفضولیت گیرنده از جهت فقر بلکه از جهت آنکه فتم باب غنا بهت پس تفصیل سخاو و عطا اول شود
 بر فضیلت فقر و آن کسی که تفصیل نهاد غنا را از جهت اتفاق و عطا بر فقر یا کس مانده که تفصیل نهاد محبت را
 بر طاعت از جهت آنچه ترتیب گردد بر محبت که تو به یعنی مقصود نیست جز اینکه غنا باعتبار لازم
 از فقر باعتبار لازم که گرفتن است نه باعتبار نفس فقر بلایت از جادای الاولین اثنا عشرین
 ابوالنجیب ین شیخ عبدالقادر از جان شد بسوی جان جان + منهم آن مقتدای طریقت است
 حقیقت و سنگی بر یکسان پیشوای شیوخ اکابر حضرت شیخ عمار یا سر در فطحات آورده که در
 فوایح بحال است که شیخ نجم الدین کبری آورده که چون باذن شیخ عمار در خلوت نشست تمجیل
 ناقصان در دل ایشم تمام خلوت میرز شد بیرون آمد شیخ فرمود اول تصنیفیت باید کرد

ذکر مشایخ ساجد حضرت محبوبی

ذکر مشایخ ضیاء الدین ابوالنجیب
 شیخ عبدالقادر سهروردی
 و سلسله قادریه
 سهروردیه و غیره
 رضی الله عندهم

ذکر مشایخ عارفان

بعد از آن پرتو نور باطن او بر دل من تافت کتاها را وقف کردم و امتعه را بخشیدم بجز یک جبهه
نگذاشتم که آنرا کفن خود دهم و حجره را قبر نیداشتم و عزم کردم که دیگر باره بیرون نیایم و اگر داعیه بیرون
آیدن غالب آید آن جبهه را باره سازم تا سائر محرمات نماز و احتیاط مانع خراج نشود شیخ درین نظر کرد و
گفت و رای که نیت درست ساختنی چون بخلوت درآمد همین همت شیخ ابواب فتوحات بر من بکشد
همه آن سلطان الاولیا و برهان اعجاز و کبریا شیخ المشایخ حضرت شیخ نجم الدین گری رضی الله عنه
گفتند وی ابوالحسن ابی نعیم و تشدید نون و باء موحده و نام آنحضرت احمد بن محمد الخوافی کبر
خواجه و سکون یا بختی تختانیه و فتح واو و کسر قاف و لقب وی کبری ازان لقب کردند که در آن
جوانی که تحصیل علم مشغول بود و در مناظره بر خصم غالب آمدی بدین سبب بطائمه کبری میخوانند
و بعد از آن لفظ طامه انداختند و کبری معروف گردید و لقب کبریا و حج کبیر است یعنی نجم بزرگان
کبریا است و اگر در غلبات و جد نظر مبارکش بر هر که افتاد بمرتبه ولایت رسید یا بجهت سربازان
یکروز نظر افتاد او در حال مرتبه ولایت بر سید و ازان ولایت که رسیده بود و والی آن مملکت
گردانید روزی نظر شیخ بر صحنه افتاد که دنبال او باز میدوید فی الحال انصر صحنه برگشت و باز
را گرفت و پیش شیخ آورد روزی تحقیق و تقریر اصحاب کهف میرفت شیخ سید الدین حموی که مرخص
است بخاطر کرد که یاد دین امت کسی باشد که محبت شیخ در سگ اثر بکند شیخ بنور معرفت دانست
بر خاست و بدر خانقاه رفت و با استاد نگاه گنگه انجار رسید شیخ را نظر بر روی افتاد
و در حال تعجب شد که روی از شهر گردانیده و به گورستان رفت و سر بر زمین میمالید
تا آورده اند که هر کجا که میآمد و میرفت قریب پنجاه سگ شصت گرداگرد او حلقه میزدند
و بادب و جرعه استافندی عاقبت دوران نزدیکی کرد و بفرمود شیخ بران عمارت ساختند
که نامات شیخ را حد و عدسیت و در کتب مفصل مرقوم است و صا الشریع نورجت شد بعاشه
از جمادی الاولین به شیخ نجم الدین کبری ماه اوج آسمان و همه آن شیخ المشایخ شمس جمیع
ولایت قطیف دائره هدایت حضرت شیخ محمد الدین بغدادی قدس الله سره العزیز

نوکرش شیخ نجم الدین
کبری رضی

حاکم کبری نشانی
خیمه کاف و قاف
بنی کبری
محمد بن الدین

نوکرش شیخ محمد الدین

کنیت وی ابو سعید است و نام وی محمد الدین شرف ابن المؤید بن ابی الفتح بغدادی صورت
لطیف و سیرت شریف داشت و مقامات عالی و بلند و کرامات قوی و ارجمند داشت و در
شیخ محمد الدین با جمیع از درویشان نشسته بود سکره بر و س غلبه شد گفت مابقیه بط
بودیم و در کناره دریا و شیخ مایه شیخ نجم الدین مرغه بود بال تربیت بسرا فرو آورد تا از بهینه
بیرون آمدیم و در دریا رفتیم و شیخ بر کناره ماند شیخ بخیر کرامت آنرا دانست بر زبان گذشت که
دریا میری و شیخ محمد الدین آنرا شنید و بت رسید روزی شیخ در سماع حالی خوش بود شیخ
محمد الدین با برهنه بیاید و طشتی پر آتش بر سر نهاده بجای کفش بایستاد شیخ نظر شفقت فرمود
که ایمان و دین سلامت بردی اما در دریا میری و مانیز در سر تو نشویم و سرهای سرداران
ملک خوارزم در سر تو نشود و عالم خراب گردد و شیخ محمد الدین در قدم افتاد و بانگ مدت
سخن شیخ بطور پیوست چنانچه در فحاشات مفصل است و اتصال ایشان در سن ۶۱۰ هجری
مانیته یا در سن سبع و سته مانیته لشبها و ت مقرون گردید و در سن ثلث و ثلاثین و ثمان مانیته
و بیار با رازی نقل کردند که شیخ آن خورشید اوج طریقت و هدایت نور مصباح مشکوه حقیقت ربنا
عارفین حضرت شیخ رضی الدین علی الا لا الفز نوی قدس سره نام ایشان علی ابن سعید بن عبد
الا لا الفز نوی و ابن شیخ سعید که پدر علی الا لا است پس هم حکیم سنائی است حضرت شیخ علی الا لا
حضرت شیخ محمد الدین بسط چهار سال خورد بود حضرت شیخ علی الا لا اول تجدد شیخ نجم الدین کبرا
بسلوک شتول شده اند و در مروه مینویسد که بعد از سلوک بنی محمد الدین در خدمت شیخ
محمد الدین بغدادی آمد و مرید شد و در غینه مینویسد که رادت ایشان شیخ نجم الدین کبرا
است بهر حال خلافت ایشان از شیخ محمد الدین است و در فحاشات آورده که شیخ علی الا لا بصحبت
بسیاری از مشایخ رسیده و گویند که از صد و بیست و چهار شیخ کامل مکمل خرقه داشته و سفینه پست
کرده بود و بصحبت جلالت رتق رضی الله تعالی عنه در یافته و امانت رسول صلی الله علیه و سلم
از او گرفته چنانچه شیخ رکن الدین علاء الدین سنائی آنرا تایید فرموده و هم شیخ رکن الدین

و حضرت شیخ رضی الدین
علی الا لا فز نوی

خط مبارک خود نوشته است چنین گویند که آن امانت برای شیخ رضی الدین علی لالا بوده است
شیخ ابوالکریم رتن که شافعی از مشاط رسول خدا صلی الله علیه وسلم و خرقه مبارک آن بجانب عطا
فرمود و کذا و عبد الغفور القلیحات هذه التریاحیة من انفس الله القدسیة (بایع)

سیدنا شایخ

بهم جان بنهر دل گرفتار تو هست		بهم دل بنهر جان خریدار تو هست
اندر طلب نه خواب بایده قرار		هر کس که در آرزوی دیدار تو هست

و صالشی و میوم بیع الاول سنة الثمین و العین دست مایته واقع شد و در مراقبه
بهم بیع الاول مینویسد و الله اعلم بالقواب منهم آن قبلیه ارباب طریقت قدوه اصحاب
حقیقت اسرار نگاه باقی بالذات خود خانی حضرت شیخ جمال الدین احمد جورفانی رضی الله
تعالی عنه جو زخان معرب جوربان یضم جمیم سکون و او و راه همل و پادشاه فاری و فون
آنحضرت بسیار مرتبه عالی در شسته اند شیخ رضی الدین علی فرمود که هر که با خاموشی احمد باب از
انچه از جنبه روشنی قدس سرها یافته اند از و سه باید و شسته شیخ احمد مرید را دید مراقبه
کرده بود چند گفتش محکم در پس گردن او بنزد مرید گفت مراقبه کرده ام شیخ چرا بخش می نماید
فرمود که مراقبه کسی را روا بود که یک هفته طعام نخورده باشد چون آواز پای بشنود و خاطرش
نیاید که اینکس برای من طعام آورده باشد و صالشی کرد و در سلج بیع الاخر از خود فرمود
در خانی شیخ احمد شهباز جورفان + منهم آن نظر اسرار الهی عارف حقایق اشیا کما هی
حای دین متین حضرت شیخ نور الدین عبدالرحمان اسفرانی رضی الله تعالی عنه المشهور بالکسره
بهم کاف و کسرین همایه سکون راه بهایه و کسره قاف موضع است از توابع سفرائین آنحضرت
در تسلیک ساکنان و ترتیب میدان و گفت و قایل شانی عظیم در شسته است شیخ علاء الدوله
فرمود که در آرزو آن اگر نه وجود شیخ نور الدین عبدالرحمن قدس سره بود و سه سلوک بکلی نحو
گشته اما چون حق تعالی این طریق را تاقیاست باقی خواهد داشت بوی مجید در شیخ نور الدین بود
که و غیر مراد در معرفت سخن گفتن حرص تمام بود در غیب مرا گفتند که منیانی که از حسرتی که هست

نوکر شایخ جمال الدین احمد جورفانی

نوکر شایخ نور الدین عبدالرحمان اسفرانی

امام غزالی را پیچ حسرت بآن نرسد که سلوک ناقص کرده بحضرت مآ آمد بعد از آنکه از حجب باز آمد و در زبان خود عقده یافتیم و خاموشی پیشه کردم و بکار خود مشغول شدم و وصلات چهارده زاول جادی شیخ نورالدین کبیر رخت بردار کارگاه فتنه در دارالامان به دیال به قصد یحیی شب یکشنبه روی نمود و قد منور ایشان در بغداد است ما هم آن مطلع انوار حضرت شیخ اسرار احدیت مقرب بساط فرویت حضرت شیخ رکن الدین علاء الدین عثمانی در حلقه حلیه کینیت ایشان ابوالکلام و نام احمد بن بابا گلی و اصل ایشان از لکهنه منان بود بعد از پانزده سالگی بخدمت سلطان وقت شغل خلق کرد و در یکی از حروک به سلطان با عدا بود ویرا جذب رسید بعد از آن در صحبت شیخ نورالدین رسید و ارشاد یافت در ویشی از از شیخ سوال کرد که چون این بدن را در خاک اورا ک نیست و بدن کتیب بار و اح از وے مفارق شده و در عالم ارواح حجاب نیست چه احتیاج بستر خاک رفتن و فائده چیست چه در مقام که توجه کند بروج بزرگ همان باشد که بستر خاک رفته توجه کند شیخ فرمود فائده بسیار است یکے آنکه چون بنیارت هر کس می رود و چند آنکه می رود توجه او زیاد میشود چون بستر خاک می رود و محسوس شده که خاک و اجس او نیز مشغول او شود و بکلی متوجه گردد و فائز بشیر باشد و دیگر آنکه بر تن پرور حجاب نیست و همه جهان او را یکے است اما در پیکر هفتاد سال با و صحبت در شسته و بدن مشغول که بعد از حشر ابد آلا با و آنجا خواهد بود بآن موضع نظر و تعلق او بیشتر بود این معنی اهل مشاهده را تحقیق باشد و هم وے فرمود که این مردمان عجیب عقاد ما دارند البته میگویند که در ویش را می باید که محتاج و گدایا باشد و نمیدانند که حق تعالی بسیم مرتد را محتاج ندانسته بخلق و هم وے فرمود که می باید که در ویش آن بهر نمایند تا وقت لقمه خوردن نیک خاطر باشند که تخم اعمال در زمین قالب انسانی لقمه است و هم وے فرمود انبیا علیہ السلام از آن لوگناه عالم مصحح و مناد اولیا از خوار داشت گناه مخفی و صلاحت از نظر باشد نهان در بیت و دوم از رجب و آن علاء الدین

حضرت شیخ
سید الدین علاء الدین
سنائی راضی بودند

سمنانی نورعیان در شرب جمعه سال هفصد و سی و شش هجری واقع شد مرقد ایشان در
 سقیره عماد الدین عبد الوهاب قطب زمان است منتهم آن اختراجه بدایت بدر فلک لایت
 منظر انوار عبود حضرت شیخ مشرف الدین محمود رضی الله تعالی عنه لقب ایشان مشرف الدین
 و نام محمد بن عبد الله ایشان میان خلفاء حضرت شیخ علاء الدوله ممتاز بودند و کمالات و
 خوارق و کرامات بیحد و عدد داشت و میر سید اشرف جهانگیر سمنانی نیز بخدمت ایشان نسبت
 استقاده دارد چنانچه در لطائف اشرفی و مکتوبات خود چند جا اظهار این معنی کرده است
 منتهم آن گوهر گنج معانی نظم تجلیات یزدانی سید السادات علی ثانی حضرت سید علی
 بهمدانی رضی الله تعالی عنه بن شهاب الدین بن محمد بهمدانی آنحضرت جامع بوده است میان
 علوم ظاهر و باطنی و ویر در علوم اهل باطن مصنفات مشهور است چون کتاب اسرار النقطه
 و شرح اسماء الله و شرح فیض الحکم و شرح قصیده حمزیه فارصیه و غیر آن و فرمان شیخ خود شیخ
 مشرف الدین محمود بن سید علی مسکون را سیر کرده و صحبت هزار و چهار و بیست و یک نفر را دریافت
 چنانچه در کتب مجلس ریافت و بلده کشمیر را با شجاع اسلام منور گردانید و امر و نهی شرع
 محمدی شائع کرد و سلطان قطب الدین موجب فرمود حضرت میر سید علی تغیر لباس سابق
 که موجب کافران داشت نموده بلباس اهل اسلام درآمد و از آن روز در کشمیر و نقی اسلام بدین
 آمد و همایش میر بهمدان شیخ دین سید علی فیض جلی + روز ششم ذی حجه شد شاه ملک
 جاهدان + بسم الله الرحمن الرحیم تیغ اوست و سیدنا علی ثانی نیز تیغ اوست
 مرقد پاک و درختان حاجت رومی خلق است میر سید محمد بن سید علی بهمدانی در عمر
 است و دو سالگی با مردان صادق و زمان سکندر بن سلطان قطب الدین غور کشمیر رسید
 و سلطان سکندر دست انابت با و داده کمال اطاعت و انقیاد به تقدیم رسانید میر سید محمد
 رساله در علم تصوف با هم سلطان تالیف فرمود و ملک سیدت وزیر سلطان مذکور بخدمت
 میر سید محمد شرف با سلام گشت منتهم آن سرور ساکنان طریقت پیروای عارفان حقیقت

بزرگوار حضرت شیخ مشرف الدین
 محمود بن عبد الله

بزرگوار حضرت شیخ سید علی
 بهمدانی

بزرگوار حضرت شیخ
 سید محمد شرف

قدوة اولیاء و آفاق حضرت شیخ خواجہ اسحاق المصطفیٰ رضی اللہ عنہ از کمل خلقا حضرت شیخ علی ہمدانی است در دایرج فقر و فنا و مراتب کشف و صفا قدر رفیع و بہرہ وسیع داشت ہفتہم آن بہ صبح مشکوک و لایت و کرامت نور کوکیا سیادت و ہدایت قدوة خاندان پاک نتیجہ دودمان لولاک سیدالتادات محمد نور بخش رضی اللہ عنہ از سادات نور بخش است کہ طالعہ است رفیع الشان و زمرہ بس عالی مکان صاحب کشف و کرامات اہل و عہدہ و در شان حضرت سید نور بخش رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ محمد نور بخش در مقامات الاعجاز شمر گلشن راز خاتم الاولیاء و گفہ و کمالات این حضرت از مریدان او شان ظاہر است و باہر است و تذکر میشود ہفتم آن مست باوہ الست قدوة الکما فیہن شیخ ابو الصلین سید المکملین مظہر انوار اللہ حضرت شیخ محمد المعروف بشیخ محمد علی نور بخش بن سحیی بن علی گیلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہم از کمال خلقا حضرت سید محمد نور بخش است و در شعر آن حضرت را تخلص سیری است کمالات آن حضرت از اعطای بیرون و از کلام و اشعار و ظاہر و باطنیہ حالہ از احوال او شان کہ خود در مفاتیح الاعجاز قلمی فرمودہ اند مرقوم می گردد از واقعات خاصہ خود نوشته میشود تا معلوم ال انصاف گردد کہ حالات خداوندان کمالات بیرون از فہم و ادراک است و دم کہ ہمیت عالم نور سیاہ خود گرفته چنانچہ ہمہ اشیا بزرگ آن نور اند و این فقیر مبت و شیدا گشتہ خرق آن نورم و بسا نے از نور بر سر لبہ اند و بے ما را بجانب بالا کشیدند کہ شرح آن بوصف نمی آید چنانچہ بیک کشش از آسمان اول در گذشتیم و بدیگر کشش از آسمان دوم بردند و بجزیرہ بکشش ما را از آسمان با سمانہ دیگر بردند و در ہر آسمانہ عجائب و غرائب غایت داشتہ میشد تا بعمر رسیدم انکاء بیک کشش از عرش نیز گذرانیدند و تعیین جسمانی من نمایند و از علم مجرب شدیم انکاء نور تجلی حق بے کیف و کم و حمتہ بر من تابان شد و حضرت حق را بے کیف بدیدم و در آن تجلی فانی مطلق شدم و بے شکوشتیم و باز در ہمان عالم با خود آدم و جن تعالی و گریا تجلی نمود و باز فانی مطلق شدم و بے نہایت چنین واقع کہ فانی میشدم و

ذکر حضرت سید محمد نور بخش

ذکر حضرت شیخ محمد نور بخش سیری

باز دران عالم بخود می آمد و حضرت حق تجلی می نمود و فانی
 میشد بعد از آن خود را باقی باشد یا فتم و دیدم که آن نور طلق منم و ساری در همه عالم منم و غیره
 من پیش نیست و قیوم و مدبر عالم منم و همه بنی منم اند و دران حال حکمتها عجیب و غریب است
 عالم برین شکفت می شد مانند حکمت اینکه عرض چو از کوب ساده است و چراست که تمامی کتب
 نامه در فلک ششم اند و تبیین است که در فلک ششم اند هر یک ازین هفت فلک یک کواکب است
 و چراست که در عن حراره و راجه و نسبت و امثال فلک که تجریر از آنها گمان یعنی نمیتوان نمود و غرض
 حال بدو حق به او را آن نمیرسد

مشتوبه

سایه بودم نور حق برین بتافت اگر به پیش تو کنون من سایه ام مهر بانا ذره می خوانی بحجب قطره گوئی بحسره لجه اندازد را شد مقید روح تو در حبس تن اگر تومی خواهی که بایی برین نشان	ز آن تجلی سایه خود را نور یافت خود تندی آگهی از پایه ام روز روشن را منیدانی رشب آفتاب را بهی خوانی سها که توانی کرد و فهم این سخن سربنه بر خاک پای کاوان
---	---

و نیز علوفت ایشان از مکتوبات اجازت نامه که حضرت سیدالسادات سید محمد نور بخش
 بنام نامی ایشان مرقوم فرموده ظاهر و بایه راست لهذا آن مکتوبات را اینجا آورده است
 برای مناسبت محل بجهت یمن و تبریک اسم الله الرحمن الرحیم کمال اولیاء و فحول علماء و مشایره
 محققان عرفاء و اعظم سلاطین و اراء و طالبان و قبالان و خواص و عوام و جمهرات
 حضرت سید الانام اعظم الله تعالی الیه سادات معرفت المرشدین و محبت الکاملین را بجا
 سلام اعلام میرود که حامل کتاب جناب تجلی تاب قدوة الکماشفین عمدة الواصلین بنده
 الحقین جناب العلماء و الکماشفین نقاد و الاولیاء الکاملین من فخره الکملین من سزندگان شیم

بیت تجلی شیم
 مکتوبات

محمد گیلانی ادام الله بر کاره تجلیات و کمالات و محققان شباب بعد از کتاب علوم حرم
 بسبب جاذبه الله بصحبت این فقیه رسید و بشرف توبه و انابت مشرف شد و تلقین فکر
 خفی گرفت و شرائط خدمت و عزلت و خلوت و صحبت چنانچه وظیفه ارباب طریقت است میر
 داشته و نتائج شریفه و این مقدمات مقبول از اطاوس سبغه قلبیه و انواع خلوت متنوعه غیبیه
 و مشاهدات و معانیات و تجلیات آناری و افعالی و خفایه و ذائقه و سیران و طیران در
 حوالم لطیفه ملکوتی و جبروتی بسنن ربوبیه و الهیه سرمدیه و سکر از شرب بحار شراب طهور و علم
 نور و فنا فی الله و بقا با الله و منظریه کلیه و معرفت حقایق توحید علمی و عیانی و انصاف
 جمیع اسماء و صفات الهی بطور پیوسته از اعیان و احوال ان کمالان و مرشدان کمال شد
 و در صحبت این فقیه بترتیب سالکان قیام نمود و تعلیمات غریبه فرمود و میامن و ولایت و لایزال
 اطور و اتوار و مکاشفات و تجلیات سالکان الهی نمود چون حضرت الله تعالی این دولت
 عظمی و سعادت کبری ویرا کرامت فرمود باشارت الهی فرزندش را الیه اجازه فرمود
 که بنده گان خدا را بخدا دعوت کند و دلالت نماید و توبه طالبان و بصیبت قابلان را قبول نماید
 و تلقین فکر خفی قوی مشروط بطریقه که در صحبت دیده و دانسته و در اربعینات متعدد خود مباد
 نموده بگوید یا بعین نشینند و سالکان را بر اربعین بنشانند و علوم شرعی از فقه و حدیث تفسیر
 و تصوف و غیره که نسبت خود را دران باین فقیه درست گردانیده است نقل کند بمبیل که
 آنکه ویرا در کمالات مذکوره راسخ و متین دانسته بصحبت شریفه او را مستقیم دارند و انفس تبرک
 در جمیع ابواب دینی قبول نمایند و هر کس که از طالبان و قابلان که داعیه توبه و بصیبت در
 باشند دست ازین فقیه دانسته باو بصیبت و انابت کنند و ملازمت بصیبت و خدمت
 و قبول بصیبت ویرا کبریت احمد و اسیر اعظم تصور نمایند و فتح خلاص از مهاکت عامه
 و متمر حصول کمالات نامتناهی قریب سراوقات حضرت الهی دانند و وظیفه مشا را لیکه
 دعوت و شفقت و نصرت از بنده گان حق دریغ ندارد و پیوسته و طائفه را نصرت

و مجاهدات و امارات و اوقات را موقوف دارد و در جمیع اوقات ابواب قواعد شرعی را با
 طریقت چنانچه دیده است مرعیه داشته و در شب شباب دقیقه ازان فرو نگذارد و حضرت
 الله تعالی جمیع امت محمدی صلی الله علیه و سلم را بواسطه متابعت کمال ولیاء و محققان عرفا که
 و از شان حقیقی حضرت صفی و تقی صلی الله علیه و سلم و السلام اند از جو انفس سانی و وسایل سلطانی
 را نیده بچکالات معنوی رساناد و مرشدان کمال و کمالان مکمل را و تا دیان را بر جا و شلعت
 و سجاده طریقت رنخ و مستقیم دارد و بمرت کمال ولیاء که من الاقطاب و الافراد از اول البشیر
 تا اینجا بجز برآید و کرم سوادان اجازت است و از حضرت ایشان خرقه خلافت و اجازت به
 حضرت شیخ المشایخ غیاث العاقبتین سند الوصلین سراج الکاملین نور دین مستین حضرت
 شیخ محمد غیاث نور بخش رضی الله عنه عطا شده و بخش گردیده و بواسطه ایشان حضرت شیخ
 المشایخ حضرت شیخ حسن محمد صاحب رسیده پس باین حضرت مائت نسبت و خلافت جمیع شده
 اول حبشیه دوم سهروردیه سوم قادریه وصال حضرت شیخ حسن محمد رضی الله عنه دین
 انبیین و ثمانین و تسع مائت و بلغ عمره الی تسع و خمسمین تأریخ آن

هشتم از ماه ذی قعدة شد قاعه بخلد به آن جن نامش محمد قدوة ذوالاقتنان

وصل هفتم در ذکر آن تاجدار ممالک لایست تخت نشین تسلیم خلافت مشرعی
 طو باریت منظر الله التام الصمد حضرت شیخ محمد صاحب بن حضرت شیخ حسن محمد رضی الله عنه

در اجلاش کرم رسم قدیم است به کرم این الکریم ابن الکریم است به حضرت
 شیخ محمد صاحب نسبت و خرقه خلافت از والد بزرگوار خود داشتند و حق تعالی ایشان را
 جامع کمالات صوری و معنوی گردانیده کتاب جمل و در نسخه تصنیف این حضرت است
 و تفسیر فرموده اند که نام تفسیر محمدی است نقل است از حضرت شیخ حسن محمد طبر الله التام
 الصمد شیخ محمد صاحب فرمود که شما تفسیر کرده اید که نام او تفسیر محمدی است مردمان می گویند

بکرم حضرت شیخ محمد
 نور بخش رضی الله عنه

بکرم حضرت شیخ حسن
 محمد صاحب بن حضرت شیخ محمد

بکرم حضرت شیخ محمد
 صاحب بن حضرت شیخ حسن محمد

بکرم حضرت شیخ محمد
 صاحب بن حضرت شیخ حسن محمد

بکرم حضرت شیخ محمد

و خواهند گفت شما بهوشیار باشید مبادا که در آن تفسیر نام کسی اهل دنیا یا دشت شاه درج
کنید همین که شما برای حق سباحت کرده همین برای حق سبحانه باشد زیرا که این فیض محمد مصطفی
است صلی الله علیه و آله و سلم بعد از فرود آمدن که شما حاشیه می نویسید بر تفسیر حق تعالی قدس سره در
و بیایچه آن حاشیه اگر درج کنند رضا شما است و هر چه شده است بس است و بزیادت
نوشتن خیال نکنید و حضرت شیخ محمد صاحب را کرامات لا تعد و تحصی است و معروف و مشهور
اند حاجت ترقیم نیست تبرکات چند نکات از مقولات ایشان مذکور میشود نکات در سال
الهامات نوشته اند طالب را باید که چون لذت در یاد حق یا بدی خود در آن صرف کند
و اند که این لذت بفضل حق و برکت یافته شده است نه بعمل یافته ام و داند که اگر عمر جاودا
و طلب آن لذت صرف کرده یافتن آن ممکن نبود و اگر بفضل حق و همین ششم نکات
طالب را باید که توحید حاصل کند یعنی دل را تخلیص دهد از آنچه غیر حق تعالی است یعنی نه در آن
کوشد که مراد طلب حق تعالی شود یا ارادت و عے شود یا علم و عے شود یا معرفت شود یعنی
امور خود بهر چه بوسه تسلیم کند آنچه خواهد همان کند طالب بخور دل از غیر حق و در کند نکات
طالب را باید که چون در مجاهده چیز نه ظاهر گردد برو عے اکتفا نکند و اعلا از او طلب
و آنچه ظاهر شود پیش کش گوید و پیش پیر یار شده گوید نکات علامت عشق است که هر چه
بغیر حق تعالی است سوخته شود تا حدیکه ذات طالب هم سوخته شود یعنی فراموش می شود
جز حق تعالی و این چند نکات از نکات الاخوان تصنیف آن حضرت در میشود نکات المعرفة
ما یزید اضطراباً نکات افیة ما یحظر فی البال ولا یطعم علیه غیر الکبیر المتعال
نکات الادب ما یبعد عن هوائ النفس نکات الرضا تلك الايمان نکات الودم الحقا
نکات الشهوة الیهی نکات المحبة الافناء العشق افراط المحبة بحیث لا یكون شغف
بالافناء نکات الوجل الخشوع نکات الجوع النار الباطنی نکات الباقیة ترك
الشهوات نکات المجاهدة الانقطاع عن غیر الله نکات الخوف الاحتراز عن العقاب

نکات العلم باید سبب غفلت
نکات العلم باید سبب غفلت
نکات العلم باید سبب غفلت

نَحْمَدُ الرَّجَاءَ رُوحَ الْقَلْبِ لِلرَّوِيَّةِ نَحْمَدُ التَّوْبَةَ الْمَذْمُومَةَ نَحْمَدُ الْإِنَابَةَ الْإِسْتِغْفَارَ نَحْمَدُ
 الْفَقْرَ الْمُسْلِمَ نَحْمَدُ الْغِنَاءَ الْإِطْمِينًا بِالذِّكْرِ نَحْمَدُ الْفَقْرَ كَسْرَ فَمِ الْفَنَسِ نَحْمَدُ الرَّهْنَاءَ
 الْإِكْقَاءَ بِمَا يَكُونُ مِنَ الْقَضَاءِ نَحْمَدُ الْإِخْلَاصَ جِئِلَ مَا عَدَلَ الْعَبْدُ فِي اللَّهِ نَحْمَدُ
 الْوَلِيَّ مِنْ سِتْرٍ عَالِمٍ غَيْرِ اللَّهِ نَحْمَدُ الْكَلِمَةَ الْمُتَعَطِّيمَ لِأَمْرِ اللَّهِ نَحْمَدُ التَّوَكُّلَ نَوَاءَ الْوَجْدِ
 وَالْعِلْمَ وَالْعِلَّةَ وَالْكَثْرَةَ نَحْمَدُ التَّوَاضُعَ تَحْتَ الْإِثْقَالِ نَحْمَدُ الْقِنَاعَةَ بِأَلْقِيسَةِ الْأَرْزَاقِ
 نَحْمَدُ الْإِسْتِقَامَةَ اخْتِيَارَ الطَّاعَاتِ نَحْمَدُ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ النَّهْيَ عَنِ الْإِثْمِ نَحْمَدُ
 النَّبِيَّ عَنِ الْمُنْكَرِ الزَّهْرَ عَنِ السَّيِّئَةِ نَحْمَدُ الْمُبْلَاءَ سِرَاجَ الطَّالِبِ نَحْمَدُ الْقُرْبَةَ الْإِنْقِطَاعَ
 عَنْ غَيْرِ اللَّهِ نَحْمَدُ الْعِبَادَةَ تَرْكَ الدَّعْوَى نَحْمَدُ الْبَقِيَّةَ الْمَشَاهِدَةَ نَحْمَدُ الْمَشَاهِدَةَ
 رُويَةَ الْعَابِدِ الْعَبِيدِ نَحْمَدُ الْمَرَاقِبَةَ رُويَةَ الْمَعْبُودِ الْعَابِدِ نَحْمَدُ التَّقْوَى ذُنُوبَ الْحَسَنَةِ إِلَى
 اللَّهِ وَذُنُوبَ السَّيِّئَةِ إِلَى النَّفْسِ نَحْمَدُ الْخِلَالَ مَا لَمْ يَحْضُرْ فِيهِ الْغَيْرُ نَحْمَدُ الذِّكْرَ الْإِنْشِاطَ
 مَعَ اللَّهِ نَحْمَدُ التَّفَكُّرَ خَلْقَ الْكُلِّ عَنِ نَحْمَدُ الْفِرَاسَةَ مَطَالَعَةَ الْعُيُوبِ نَحْمَدُ
 الدُّنْيَا اشْغَلَ عَنِ اللَّهِ نَحْمَدُ الْعِصْمَةَ تَرْكَ الْقِنَاعَةِ نَحْمَدُ الْمَحْسَدَ طَلَبَ الْوَالِ نَفْعَ الْغَايَةِ نَحْمَدُ
 الرِّضْوَةَ الْقُرْبَ نَحْمَدُ حُسْنَ الْخَلْقِ عَفْوَ عَنِ الْجَانِي نَحْمَدُ الْبَكَاءَ سَبِيلَ الدُّرُوعِ
 مِنْ عَيْبُونَ الْجِسْمِ أَوْ مِنْ عَيْبُونَ الْقَلْبِ لِأَجْلِ الْفِرَاقِ أَوْ الْوَصَالِ نَحْمَدُ الْأَمْرَةَ الْعَزْمَ
 نَحْمَدُ الْمَرْيَا لِقَبَالِ اللَّهِ نَحْمَدُ الصَّبْرَ تَرْكَ الْحَرَامَاتِ الْمَكْرُوهَاتِ وَالْإِغْيَاتِ نَحْمَدُ
 الْإِسْمِيَّةَ تَرْكَ الدَّارَيْنِ نَحْمَدُ الْمَرْزُوقَ مَا لَا يَزِيدُ الْإِطْلَبَ وَلَا يَنْقُصُ بِالْشُرْكَ نَحْمَدُ الشَّرِيعَةَ
 الْأَقْوَالَ نَحْمَدُ الطَّرِيقَةَ الْأَعْمَالَ نَحْمَدُ الْحَقِيقَةَ الْأَحْوَالَ نَحْمَدُ الْحَقِيقَةَ الْقُبُورِ
 نَحْمَدُ حَقِيقَةَ الْحَيِّ الْعَدَمِ نَحْمَدُ فَنَاءَ الْفَنَاءِ عَدَمَ الشُّعُورِ بِالْفَنَاءِ نَحْمَدُ
 بَقَاءَ الْقَبَاءِ عَدَمَ الشُّعُورِ بِالْبَقَاءِ وَصَالِشَ هَ حَضَرَتْ شَيْخُ مُحَمَّدٍ وَرَدَّ رَدَّ

صمد از بسج الاولين و رببت نوشه جان فشان *

وصل هشتم در ذکر آن مالک شمس جادگی و خلافت صاحب مقام احیاء

بسم الله الرحمن الرحيم

واقامت سراج الشریعۃ نور الطریقۃ فرد الحقیقه قطب الدینۃ الشرفیۃ حضرت شیخ
 المشایخ محی الدین حضرت یحیی مدنی رضی اللہ تعالیٰ عنہ + لقبایشان محمد اکبر
 وکنیت ابایوسف ونام شریف یحیی ابن الدین حضرت مظهر اللہ التام الصمد حضرت محمد بن طیب
 الاولیا شیخ حسن محمد است خرقة خلافت واکلیتہ نسبت از جید امجد خود شیخ محمد صاحب ارند
 نقل است کہ آنحضرت را از جناب علیہ الصلوٰۃ والسلام ارشاد شد کہ ای یحیی دل ما
 میخواهد کہ تو نزد یکا در مدینه باشی پس ایشان مجرب و جلیل القدر از خان مان بیرون آمدند
 و روانہ مدینه منورہ گردیدند و میگویند کہ هر قدر ما بام وراثت او راہ گذشتہ آنحضرت را
 خواب خویش نبود و حضرت شیخ صاحب خانی فی اللہ باقی باللہ حضرت شیخ کلیم اللہ
 رضی اللہ عنہ در مرقعہ شریف حکایت آورده اند کہ این فقیر در مبادی حال روز سه
 طلب کاری این پنج مستقیم و طریق قدیم پیش بزرگ و شستم و قبل ازین خالی از مشغولی
 نبودم ملک مشغولی من صورتی بهر سانیدہ بود اما تعطش مرا باقی بود و مشغولی من نبود مگر از
 عالم فکر فرمود کہ مناسب حال توبہ آن است کہ مشغولی صورت سرمدی کہ صورت لایزال
 نیز گویند و در جگ آنرا از بند بگویند یحیی گفتم عنایت فرمایند گفت هر دو سوراخ گوش
 خود را از انامل سبایش محکم بند کن و متوجه شو کہ در دماغ تو آواز می افتد و آن آب از بالا
 مسبح تو می گردد و خود را بتمام متوجه شنیدن آن آواز و یک خط از غائب و غافل شدن
 و چون رو بخوابد کند آن کرد و آن گشت راست بکن و باز متوجه شو کہ از شور عالم
 آن صوت از تو غائب شود و همچنان تا بجای رسانی کہ سید و کوک کردن انگشتان
 آن صوت بشتوی و شور عالم و عالمان تر از اجمت نرساند بلکه صوت سرمد بر تو
 غالب آید از اصوات دیگر باشد کہ ترا در نیقام شوق فرو گیرد کہ در گفتن و نوشتن نیاید
 و از بعضی شنیدم کہ غفل گردد در پنبہ پیچیدہ و صراحی گوش محکم نمایند کہ از حرارت غفل
 آن صوت قوت گیرد و از بعضی شنیدم کہ غفل را در حریر پارچه سرخ رنگ پیچیدہ و صراحی

حسن
 یحیی

برای درود

محکم نمایند تا حرارت بیش از پیش حاصل شود و صحت بسیار قوت گیرد و آن طفل مجدداً
 خون برای بیماری ششم بغایت نافع است من رو بروی آن بزرگ بسیار خود را
 چندین بار فرموده بود و محکم کردم فی الواقع آواز می شنیدم چنانکه گفته بود و زمانه بودم
 متوجه چیز می یافتیم که پیش از آن نبود گفتم مولانا آخر مقصودش از چهره نقاب کشیدن
 من چیست طلب آنم و مرتبه شوق فروتر از آن است فرمود میان میرا و پوری و باران
 ایشان همین شغل داشتند و همین صوت سردی را حضرت حق می گفتند از اینجا که
 طالب علم بودم و نظر بر کتب استدلاله افتاده بود و بدایت حال در ششم ازین سخن
 بغایت کوفته شدم و این شغل بر غم انف قائم ترک کردم تا در مدینه منوره بنور
 رسول الله صلی الله علیه و سلم بخدمت شیخ خود شیخ یحیی المدنی رضی الله عنه رسیدم این
 سخن را نقل کردم حضرت ایشان فرمودند این شغل نیک مفید است و مشترک میان
 صاحب کرامت و صاحب استدراج و اثر مرتب برین اینست که خاطر مثبت را جمعیت
 می آید و از هر چه سوکیو میگردد و اندو این صوت لطیف میگردد و در میان این شخص مقصود
 او و صورت میشود و در بودگی و پیچیدگی و غیبت را که مقدمه فنا و الفنا است و آنچه
 میگویند حق همین است باعتبار مشابیه همین اطلاق که درین مضمر است و الا
 لیس کمثلہ شیء و هو السميع العلیم نقل است از خلاصه الفوائد که ملفوظ
 حضرت قبله عالم و غالیان مرشد علماء دوران شیخ الاسلام غیاث المسلمین
 انوار حضرت خواجه نور محمد رضی الله عنه است که قاضی عمر حرم جمع کرده است
 که آنحضرت قبله رضی الله عنه فرمودند که چون حضرت ششم یحیی مدنی رضی الله عنه صاحب
 کمال و رفیع مقامات فرمودند بعضی کسان اینجا تعصب می کردند و قوی طغیان می نمود
 که شریفی را در گرفت و غالب میگردد آن مکان حیره شیخ صاحب سلامت ماند که خود بدو
 پیروان آن با تخت مبارک کباب خط کشیده بودند که مطلقاً آب داخل آن

نه شد پس متحصنان بعد از معاینه این حال ترک تعصب کردند نقل است
 از زبان حقی ترجمان حضرت منظم فیوضات ربانی مطلق انوار سبحانی مجلی جمال صدائی
 حضرت حافظ محمد جمال ملتانى رضى الله عنه که از کبار خلفاء حضرت حماد و یصاحب است
 و نیز مطالب آن از کتاب خلاصة الفوائد معائنیه شده که از دستخط حافظ صاحب موصوف
 نقل آورده که حضرت قید بهار و یصاحب رضى الله عنه فرمودند که حضرت شیخ کلیم
 جهان آبادی رضى الله عنه در ایام جوانی بمقتضی علوم مشغول بودند و کمال علم کرده بودند
 اتفاقاً نظر سامی ایشان بر کودک که همتی افتاد و گرویدگی پیدا شد و بار نیاید
 چه بسیار که آن اهل ثروت و مال را غمی نبود و ایشان در عالم فقر و سستی باشند
 و بزرگ مجذوب و در شهر بود که هر کس پیش آن بزرگ برای بخل مرام آید و شکند
 پس شخصاً حب لا چار شده پیش آن بزرگ برای مطلب مذکور قدری شیرینی ریوڑی
 گرفته رفتند و ضابطه آن بزرگ بود که از کسیکه چیزی میگرفت مطلب همیشه و از آن
 کس که میگرفت مطلب آن نمیشد حضرت شیخ را بسوی خود خواند و شیرینی به گرفت
 بر روز دوم نزد آن کودک رفتند آن کودک نزد خود خوانده نشاند و بسیار ملاطفت
 کرد و محبت ملاطفت او خاطر حضرت شیخ از برخواست و بسوی آن بزرگ بشتافت و محبت
 پیدا شد و آمد و رفت بخدمت آن صاحب میفرمودند و روزی آن بزرگ نزد خود خوانده
 بنشانند و سر خود را بر زانو نشاند و نهاده بخت چون برخاست صورت جذب بفرقه
 شیخ واقع شد چون حضرت را با اعلم کمال و قشرع تمام بود و کمتر میکرد آخر چون
 در مزاج شریف تغییر پیدا شد همین اندیشه در خاطر گذرانیده پیش آن بزرگ رفتند
 و فی الفور آن بزرگ نزد خود خوانده فرمود که اگر آتش ازین قسم خواهند زد
 بسیار است و آب نزد حضرت شیخ بخینی مدنی است آنجا روید مجرب و شیدان این سخن
 روانه بدین مظهره شد و بخیخت از احدى حقی که آن والد مکره چون مرام

وصل نهم -

۸۰۰

و ذکر حضرت شیخ کلیم الله جهان آبادی

قافله بکربینه شریفه رسیدند زیر حاکمستان نشسته بودند مجبور و در وایشان حضرت شیخ
یحیی مدنی رحمه الله خادمی را فرستادند که بیرون شهر از قافله کلیم الله نامشخص را طلبیده بسیار
هر چند ندای بنام کلیم الله کرد حضرت شیخ شاه کلیم الله در دل انداختید که دیگران را ندانند
تادم بخدمت حضرت شیخ یحیی مدنی رضی الله تعالی عنه باز رفت گفت که طلبیدم بنامم
فرمودند که باز رو و ندان کن که کلیم الله جهان آبادی و چون یابین یقین نداشتند که حضرت شیخ
رضی الله تعالی عنه یقین داشتند که دعوتهم و جواب دادند و بخدمت حضرت شیخ یحیی مدنی
مشرف شدند روز سه شنبه بخدمت حضرت یحیی مدنی کتاب شرح و قایم میخواند بطور بسیار
بغیر تدقیق حضرت شیخ کلیم الله از وفور علم خود در دل گذرانیدند که حضرت تحصیل سادّه اند
بجز و خطوط حضرت شیخ یحیی مدنی رضی الله عنه کتاب مذکور گرفته بدست حضرت شیخ کلیم
دادند پس ایشان دیدند و علم رخت یک سو نهاده حتی که عبارت کتاب بهم نمی آمد و در دل داشتند
که این معنی از شومی خطره مذکور است علی الفور در دل گفت که آبی توبه کردم و تقصیر نمودم
پس بطور سابق علم روی نمود و هشتاد و هشت سال در مدینه شیخ یحیی بست و هشتم از صفر
کرد آنگاه سفر در وصل حق شد کامران و مرقه مبارکش در مدینه منوره زیارتگاه خلوت است

وصل نهم در ذکر آن قطران مقتدای ولان فانی فی الثبایق بخدمت شیخ

شیخ کلیم الله رضی الله عنه

شیخ کلیم الله رضی الله عنه

آنحضرت قریشی اند و صاحب تجرید و توحید بودند و در ستر حال بسیار میگوشتند تا که سبک
که مردیان حدود ده گرفته اند و همه را به تکمیل رسانیده اند و خلقای ایشان بسیار شهبان
نیت چنانچه در هندوستان حضرت مولانا شیخ نظام الدین اوزنگ آبادی و دیگر
مولانا علیه الصلوة و السلام در بلاد مدیه و مکه و شیم تبار و بسیار را شتهار دارد و ازین حضرت تصانیف
را لقه است چنانچه سواد السبیل و تسنیم و عشره کامله و قرآن القرآن و مرقه شریف و

و شکول که الان بکتاب دستور العمل است و شکول و مرقوم مقام خرقه خلافت پیران
میدهند به پیران کوئمه زین شکول ما خورد و قلندر گشت گواز و وجهان برو به پیران کو
این مرقوم و بیرویش به بجا مان بگمان گردد و هم آغوش به قسم شکسته راجه یار که از احوال
مقامات آنحضرت بر طراز و اما بشیر کا سبق یا بجز از عشره کامله مضغه آنحضرت برای استفاوه طایان
آورده میشود قال شیخنا فانی فی الله شیخ کلیم الله رضی الله عنه بعد تید مقصد و بهی ان
ادراک بحق سبحانه و تعالی مع الذهول عن هذا الادراک و عن ان المدراک هو وجود الحق
و ادراک مرکب و هو عبارت عن ادراک وجود الحق سبحانه مع الشعور بهذا الادراک و بان
هذا المدراک هو وجود الحق سبحانه مع الشعور بهذا الادراک و بان هذا المدراک هو وجود الحق سبحانه
و الادراک الاول محل کل احد فان کل من رای شیئا فیدرک منه اول الوجود و کما
غافل عن ادراک هذا الادراک فانه لغایه ظهوره تعالی قل غفل عن ادراک الشان بعد
تغیر المدراک فانه من القات و اما الادراک الثاني فهو محل الفكر و الصواب و الخطا
و الايمان و الکفر و التقاوت فی مراتب العارفين بتقاوت مراتب هذا الادراک المركب
اعلم ان الثانی محب اول ان یغسل من ماء بارد و حار ثم یلبس لباسا طاهر و یصلی
التحیة و یجلس علی المصلی مستقبل القبلة و یتسبیح الله کثیرا و یصلی علی انبی صلی الله
علیه کثیرا ثم یفرض عنه و بوجه الی الحقیقة الجامعة الی الوجود المطلق تعالی و تقدس من
غیر زحمت تغیر فی حق تعالی من کونه متعینا بای تعین زالد و لا فک و لا فک ان فی هذا
الحالة یحصل له الغیبة و یریل من جمیع الجبال النورانیة و الظلمانیة و لو یتطرق شیء یقعین
فی ذاته تعالی کالجوهرة و الغرضیة و الجسمیة او غیر ذلک یدفع بالهرب الی الوجود المطلق
تقدس و تعالی اذ لا یتای الا بالحق الی الوجود من السانی فلو یتطرق خاطر و وسوسه
بالفرار لحرارة و بجملة جلشانة و غیره هانة و یتهم فی متلاد الغیبة حتی یقوی هذا الرطب
غایة القوة ثم یشیر فی ان یفهم عنه و یری فی محل موجود او وجود خاص و وجوده

عن كل قيد حتى الاطلاق وتنباء له في هذه المقام نوع الحرارة وحرقة في المنتظر فيكون كل
 من المنتظر والمستمع والمشارك والمذاق والملبس وغيرها متوجها اليه بطريق التبع والوجود المطلق
 الساردي في كل بطريق الفضائية ويتوهم من الخاطر بهما فالافعال التي لا تجب فيها كمال التوحيد
 الحقيقة الجامعة كالاشق في السبيل ونظارة البساتين والاسواق وجواب المنتظم عند
 تقدب المذهب وامثال ذلك لا يتطرق في صدد ودها عن فاعله هابت وقطع في اغلب الاحوال
 واقا افعال التي تجب فيها كمال توجيهها كدرس العلم الخاضعة وفكر الاشعار وحل المعما
 والمغز وامثال ذلك يتطرق في صدد ودها بئ وقطع في اغلب الاحوال ولكن يجب ان
 يجاهد حتى لا يعظم هذا الربط فالجم وهل هذه الاذ درجة القوى والمرتبة الاعلى في
 المعرفة والتوحيد وهذه الرابطة كرسى الذي عنده ذكر السر وذكر الروح وذكر القلب ذكر
 اللسان سواء الادب واي هذه اشارة مولانا عارف خليفه خواجه امير كل قل
 سره حيث قال سره كارتادان كوتة اندلش است + ياد كرو كسے كه در پیش است *
 ثم قال قدس سره اعلم ان هذه الاشغال لا يجوز عند سنوم الملل وورود الكلال
 على البال فيجب عند هذه الامور بالنفي والاثبات خفية رضي الله ان الذكر بالاسم الاعظم
 اكثر مناسبت بالمراقبة من النفي والاثبات قال النفي والاثبات يستلزم الامر بالمستلزم
 لما ذكر بينهما المستلزم لمثناة الحقيقة الجامعة وثباتها بخلاف الاسم الاعظم فانه بسا
 وجامعة لا يستلزم ذلك وبالحيلة هو خير لا ذكر من هذه السجية قال الله تعالى قل
 الله ثم ذكرهم في خواصهم يلعبون الا ان للمبتدئ ذكر النفي والاثبات
 النعم من هذا الذكر فان حيلة الانسان على الكثرة لا الوحدة الا ماشاء الله تعالى بربية
 الكثرة ليقضي نغيا واثباتا والى ما افاده رحمهم الله تعالى ذهب مولانا الروم قدس
 سره اين قدر گفتيم باقی فکر کن + فکر کنر جا بدود ورو ذکر کن + ذکر آن است که
 بکتابا بدرسه + فکر آن است که پیش آید شیء + ایضا قال شیخ شیوخی قدس سره ان

الضو فی یجب ان یتام اہلکام و یعنی اعتناء فی تحصیل ذلک الترابط و تربیۃ و تقویۃ
مع توحید الغنیۃ و الجمعیۃ و الاخلاص التام و المواظبۃ علی ہذا الحالۃ علی الدوام
دون فترۃ و لا یقع خاطر و لا تشمت غریۃ مع الجہم بان کمالہ تعالی ذاتی و یتوہب
جميع الارصاف سواء یظهر حسنا او لا وان اذ ذلک کل مدرک قاص من احاطۃ ذاتہ تعالی
وہو کما ہو لو شاء یظهر فی ای صورت من صود العالم و لو شاء تنزه من کلہا و احوالہ
لا اتحاد تعالی اللہ عما یقول الظالمون علوا کبیرا و علیہ فی الاول ان یتزکک للجمیع المشاغل
المخلتہ و لو كانت النوازل و الدعوات و الاذوار د کلہا بمیل الطبع عن المراقبۃ یدکر فیما و
قعودا و علی جنبہ الی ان یغزو فوذا عظیما - و کیا مکتوب از مکاتیب آنحضرت کہ بنیام می
حضرت شیخ المشایخ قلیۃ العارفین کعبۃ الثاقبین حضرت شیخ نظام الدین رضی اللہ تعالی عنہ
قلبی فرمودہ اند تیر کا اینجا آور وہ شیخ و تم دستور العمل طالبان باشد بسم اللہ الرحمن الرحیم
احوال و آمل مولی السوالی مولانا شاہ نظام الدین والايمان والايمان والاحسان سلمہ اللہ
تعالی از فیضی کہ موجب انصرام شرعیہ و طریقیہ و حقیقۃ نباشد مصنون و محفوظ ما و ای برادر
این تاملہ و دستور العمل خوشنما سند و در حکم آن احتیاط نمایند کہ فرو گذاشت را در آن مدخل نباشد
و موجب افراط و تفريط نہ گردد و حد از دست نہ رود و آن احکام را بدفعات نقل میکنم رحمہ اللہ
من تنقہ السمع فہو شہید اما و لا آنکہ مقصود ایصال خیر است و خیر عبارت است از جمیع مایں بہ
السالك و بقاء وہ بالحق و قیام السالك ببقائه فما جنب الیہ این معنی را باید کہ ہمیشہ مد نظر باشد
و شرح آن درین ورقہ نتوانم داد ثانیاً آنکہ در ایصال خیر امری مرعی نہ گردد کہ نشد نباشد بکہ
لنفسہ باشد کہ غول خمار این شراب دما را ز روزگار خواهد بر آورد ثالثاً آنکہ تغییر لباس چندان
اعتبار ندارد و سیمیا در او آخر کہ ہر چہ پوشد و خورد آنرا خط و نصیب نباشد اما اینکہ
صوفی را از لباس فقر عاری آید عجیب است کہ شمار رنگ می آید و یا آنکہ
کہ پیش او می رود اگر شمار رنگ می آید عجیب فقیر بود اگر او را رنگ می آید

کتاب حضرت شیخ کلیم
جہان آبادی

چرا پیش او میرود و ترک صحبت این مردم چرا نمیکنید را بنگاه آنکه از حاکم خلق موجب شکر الهی است
 هر چند از حاکم خلق زیاده شود شکر الهی بسیاری آید که هر کس قدر و قیمت خویش میداند
 که بچه می آید و رجوع خلایق محض فضل و کرم او تعالی است ازین تنگ نه شوید که این دولت همه را
 صبر نیست فاسقا آنکه چون کسی بیعت نماید بجز بیعت اذن ارشاد ندهند و بر خود قیاس نکنند
 که آن لفظ از عالم دیگر باشد سادمان آنکه چون قابلیت بکثرت ذکر و مراقبات و مشاهدات مر
 صید را باین خلافت رساند اگر علم ظاهری داشته باشد مبارک است مثال آنرا بنویسند و الا
 بگویند که زو بکار خود مشغول باشد سادمان آنکه اگر این قدر دست نگاه باشد که بچند نفر فقراء خدا
 گذران خواهند کرد و بچنان از مردم بگایند بگذرانند و آنچه فتوح رسد بآن فقراء همه صرف سازند و در
 که نرسد آن روز را غنیمت دانند که در فقر و فاقه تاثیر عظیم است فهم من فهم ثامننا آنکه مسئله
 وحدت وجود را پیش بر آشتنا و بیگانه شایع نخواهند آورد بیک بابی یاران و مریدان که
 استعدا و فهم آن داشته باشند بر فرومایا و باید گفت اگر فهم ایشان قبول کرد زیاده و فهم باید
 گفت و الا همان قدر زیاده است تا سقا آنکه با وضع ملاقات بجهه دولتتمندان اختیار کنند و با
 قطع ملاقات از همه تا بجهت ملاقات چیزی نیست عاشر را رابطه صلح باهند و مسلمانان سازند
 و هر که ازین دو فرق اختلا و بشما داشته باشد ذکر و فکر و مراقبه تعلیم و بکنند ذکر و نصیحت خواور
 بر ریه اسلام خواهد کشید و با غیر معتقد اگر چه سید زاده باشد تعلیم این امر نباید که با رابطه یعنی بر
 اعتقاد است اسی برادر شریعت متوجه بود اگر نمیدانند تابعیت ناممکن باشد تابع اهل دل نباید شد
 اگر چه اخلاص بهم داشته باشد که در تابعیت در وضع خود درویش نمیتواند ماند دیگر آنکه مجلس دو
 بطور آنکه می کنند ازین معنی بسیار محظوظ شدم خوب می کنند و در مجلس علانیه شهرت است
 اما که می نیست و مقصود کرمیت و اگر تعاضدای وقت مجلس علانیه باشد آنرا هم اذن است و
 قصدان باشد که این فیض عالمگیر باشد و فقراء از همه اطراف و افاق بدر وازه شما آیند و بوی
 طاهر و باطن برسند و اگر آنجا خوش آید آن ملک مبارک باشد و اگر نباشد چون لشکر حیات

این طرف آید شما ہم این طرف خود را رسانند دیگر آنکہ با مخلصان خود تعلیم و بیعت نماید و آنکہ
 کہ صحبت انبیاء علیہ السلام باصحاب خود چنین بود والسلام میان محمد تقی از کم صحبتی شما هیچ تفاوت
 نہ کردند بحال ایشان مستوجب خوانند و نقل است از خلاصۃ الفوائد کہ از دستخط حضرت حافظ
 صاحب منظر جمال الہی رضی اللہ تعالیٰ عنہ نقل آورده و این در ویش نیز از زبان مبارک ایشان
 شنیده کہ چون حضرت شیخ صاحب قطب ترابی شیخ کلیم اللہ جہان آبادی در مدینہ منورہ بہ
 ارشاد بزرگ مجذوب کہ ذکر آن در وصل سابق مرقوم است رسیدند در خدمت شیخ صاحب خود
 کہ حضرت شیخ یحیی مدنی باشد برای بیعت التماس نمودند شیخ التماس ایشان را قبول کردند
 بجزئی قلیل گذرانیدہ منحصر شدند و حضرت شیخ قدر خیر ہم عنایت فرمودند در دل حضرت
 شیخ کلیم اللہ گذشت کہ مرگشت باطنی بسندہ بود و حاجت بخرج ظاہری نیست فی الفوج حضرت شیخ
 مدنی فرمودین ترا نعمت ظاہری و باطنی دادہ ام مبارک باشد پس شیخ از مدینہ مطہرہ یکہ مغطہ
 بکہ شیخ را امیدیدے میگفت کہ قطب عالم می آید آخر جہان آبادی بخرد آیدن بہ مدرس علم مشغول شدند
 و جبہ حیثیت شیخ چنان بود کہ یک حویلی در ملک خود داشتند مبلغ دور و پیہ بہشت آنہ کرایہ
 بود بہشت آنہ مکانے دیگر برای سکونت کرایہ کرد گرفته بودند دور و پیہ وجہ خیر جمع و استخوان
 می نمودند با دوشاہ فرخ سیرابا الحاح نمود کہ حضرت از بیت المال چیزی قبول فرمایند ایشان
 جواب دادند کہ حاجت نیست باز عرض کرد کہ حویلی از بہر نزول در معرض قبول افتد فرمودند
 باین نیز حاجت نیست باز عرض نمود اگر اجازت باشد ہندہ در خدمت آمدہ سعادت دارین
 بقدر مہوسہی حاصل نمودہ بہشت فرمودند کہ تو ظل الہی هستی در سایہ آن ذات ہمیشہ بدعا گوئی منزل
 ام آن نیز حاجت نیست بکائیدہ را تصدیق خواہد رسید حتی کہ بر جہت شیخ صاحب رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ برای نماز جمعہ بسیج جامع تشریف فرمودند و بادشاہ نیز مجازت بے اجازت ہرگز ملاقات
 نکرد تا از حد ادب تجاوز نہ گردد بآید و است کہ حضرت قطب جہان آبادی را نسبت
 تلمیذہ و اجازت اعمال از شیخ الشایخ حضرت شیخ برہان الدین المعروف بشیخ بہلول بن کچک

بن علی الصدیقی برهان پوری که از بنا سر شیخ المشایخ حضرت شیخ محمد غوث صاحب جواهر حمزه
 است و خرقه خلافت از حضرت شیخ عیسیٰ بوی رسیده و او را از حضرت شیخ شکر محمد و او را از
 حضرت شیخ محمد غوث صاحب جواهر حمزه است رضوان الله علیهم اجمعین باید دانست که
 حضرت قطب الاولیا رفائی فی الله حضرت شیخ کلیم الله رضی الله عنه را خرقه خلافت پیران
 پخت و پیران سهروردیه و پیران قبادریه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین به پیر خلیف
 المدینة الشریفة حضرت شیخ یحیی مدنی رضی الله تعالی رسیده و دیگر خرقه خلافت خواجگان
 نقشبندیه از شداد دات سید المتوکلین سید العارفین الکریم من الله حضرت شیخ میرحسین
 الله المتوکل علی الله رسیده و حضرت میرحسین الله تمام مرد متاض و مشغول بودند و سرایه
 ایشان محض توکل بود و صاحب توبه و اشر بودند که باندک مدت مریدان ایشان را
 بتوبه ایشان جذب و از خود بودگی حاصل می شد و مرقد مبارک ایشان در لاهور زیارت
 خلق است حضرت میرحسین الله رضی الله عنه خرقه خلافت از حضرت شیخ المشایخ حضرت خواجہ
 محمد مسکین رضی الله عنه رسیده و حضرت خواجہ محمد مسکین خرقه خلافت از قذوة الکاملین سلطان
 حضرت خواجہ محمد شمس رضی الله عنه پوشیده و حضرت ایشان مقتدای ماوراء النهر بودند و
 مردم آنجا را ردی ارادت بخدمت ایشان بود و برادر خود ایشان که خواجہ محمد شمس نام داشت
 در مرقد میبودند و مقتدای آن دیار وصال خواجہ محمد شمس بربع الاول در سال هزار و
 پهل و شش هجری واقع شده و مرقد ایشان در شهر دسیر است و خواجہ محمد شمس خرقه
 خلافت از والد ماجد شیخ المشایخ فیض جهان حضرت خواجہ کلان دسیری رضی الله عنه داشت
 و دسیر بقیم دال سکون مار و کستر با موصود سکون یا می شناه تحت آئینه سکون را و دسیر نام
 است که از اجواسبار نیز گویند و نام حضرت خواجہ کلان خرقه خلافت از حضرت العیال شریفین
 سید الاولیاء حضرت خواجہ خلیف الله تعالی عنه پوشیده و حضرت خواجہ خلیف از حضرت
 شیخ المشایخ شمس الاولیاء قطب الاصفیاء حضرت خواجہ محمد قاضی رضی الله عنه داشت حضرت

نور خواجگان نقشبندیه
 حضرت میرحسین

نور خواجگان نقشبندیه
 حضرت خواجہ محمد شمس

سلطان
 نور خواجگان نقشبندیه

نور خواجگان نقشبندیه
 حضرت خواجہ محمد شمس

خواجہ محمد قاضی از کمل خلفاء حضرت خواجہ عبید اللہ احرار اند و در تالیف سن خمس فرمائین و ثمانیست
در خدمت حضرت خواجہ احرار رسیده اند و در تالیف قریب دو ارده سال در خدمت ایشان
مستفید مانده و در شجاعت آورده که حضرت خواجہ احرار وقتیکه مختصر بودند جمیع از اولاد و
احفاد و خواص اصحاب ورده کما تکران بر سر بالین حضرت ایشان حاضر بودند و تحصیل
فرمودند که هر کس از مردم ما چیزی اختیار کنند از فقر و فنا و سخت متوجه حضرت مولانا قاضی
محمد شند که اول تو اختیار کنی خدمت مولانا گفت که من اختیار کردم که مختار حضرت شما
است حضرت ایشان فرمودند که مختار ما فقر است بعد از آن بیکه از اهلکار داران ایشان
کردند که چهار هزار شاہ رخ بمولانا محمد قاضی بده که وی فقر اختیار کرد تا آن را سرمایہ سازد
از برای فراغت فقر که در گرد و سوسه خواهد بود در خدمت مولانا بنا بر تمثال امر آن و جدا
گرفتند و سرمایہ عیشت خود و اصحاب خود ساختند و حضرت قاضی محمد فرقہ خلافت از خواجہ
خواجگان سلسلہ نقشبندیان قبیکه کعبہ عارفان مطلع انوار منبع سرار حضرت خواجہ عبید اللہ
احرار رضی بوشیدہ است لقب ایشان ناصر الدین و نام پدر بزرگوار ایشان خواجہ محمود
بن شہاب الدین شامی کرامات و خوارق عادات بسیار از ایشان بنظہر می رسد کہ
دلفجات و رشحات مذکور است بلکه تمام شجاعت شہادت از ضنون فضا ل ایشان و سن
کلمات القدسیہ در محنی آیت کو نواع الصادقین می فرمودند کہ کینونیت مع
الصادقین را دو معنی است کینونیت بحسب صورت و آن ظاہر است و کینونیت بحسب
آن است کہ از رگبذرباطن طریق رابطہ و نزد نسبت بطائفہ کہ استحقاق و اسطی داشتند
و صحت حصہ کنند و آنچه بچشم ناظر باشد بیک چنان سازد کہ صحبت داعی باشد از صورت
بمعنی عجب گویند تا ہمیشہ واسطہ در نظر باشد چون تمیزی را بر سمیع و ام رعایت کنند سر و پیرایہ
ایشان مناسب و اتحاد و محل می شود و بدین واسطہ آنچه مقصود اصلی است حاصل حقیقہ و سوسه
شود با عاشقان نشین و ہمہ عاشقی گزین + باہر کہ نیست عاشق بابو مشوقین +

بر حضرت خواجہ
عبید اللہ احرار

و حضرت خواجه عبید اللہ احرار را مال و زراعت بے نهایت بود و در رشحات است که
 شیخزاده شیخ الیاس در حق حضرت ایشان اعترافات بمیر درویش محمد ترخان نوشته فرستاد
 که توین دولت چه شستی آمد که شیخ که هیچ و شر او دہقانی و زراعت وی نہ بر قانون شریعت
 است در باطن شمایان اورا این ہمہ وقع باشد و من اورا در شمایان این ہمہ نقاد بود چون
 عقیدہ میر درویش محمد ترخان بحضرت ایشان تمام بود و بمعنی را پیش آنحضرت انہار
 نمود حضرت ایشان بولانا قاضی محمد فرمودند کہ کتابت شیخ محمد الیاس را دیدی کہ چہ نوشتہ است
 و در اثنا گفتند تمند شدند و فرمودند از ان روزیکہ من ظاہر شدہ ام چندان شیخ در زیر سبک
 من بچو مورچہ سپردہ شدہ اند کہ حساب آنہا را خدا داد این شیخ زادہ چہ میگودا و شریعت
 میداند و مانند اینم باندک فرصت و رنگر شیخ و با افتاد بعضی فرزندان و کان و در پیش و کہ در
 و از عقب ہمہ شیخزادہ وفات یافت و صدائش بت و نهم و پنج ربیع الاول سال
 ہشتصد و نود و پنج واقع شدہ بہ ہشتصد و نود و پنج در شب شنبہ کہ بود پنج مرفوت
 احمد رسل کہ کشید خواجه دنیا و دین عبید اللہ شراب صافی عنبی ابد رہا ام
 و حضرت خواجه عبید اللہ خرقة خلافت از شیخ الشیخ نقشبند اولیاء نامدار پیشوای عرفا
 روزگار حضرت خواجه یعقوب چرخ رضی اللہ عنہ پوشیدہ اصل ایشان از موضع چرخ
 است و چرخ دیہی است از توابع غزنین و حضرت ایشان عالم بودند بعلوم ظاہری و
 باطنی و ولادت ایشان در غزنین است و مرقد مبارک ایشان در موضع ہفتکو کہ کہیکہ از
 مواضع حضار شادمان است و حضرت مولانا خرقة خلافت از خواجه خواجگان قطب
 دائرہ زمان غوث اولیاء روزگار کاشف اسرار کردگار حضرت بہاؤ الدین نقشبند رضی
 اللہ عنہ پوشیدہ نام مبارک ایشان محمد بن محمد البخاری است و در وجہ تمیہ نقشبندیہ فرمودند
 کہ حضرت خواجه میفرمودند کہ من و پدر من بصفت کخواب باقی و نقشبندی مشغول میوم حضرت
 ایشان سلسلہ خواجه نقشبند و ایشان را نظر قبول از فرزند خواجه محمد باہا ساسی است

در حضرت خواجه
 یعقوب چرخ رضی اللہ عنہ

در حضرت خواجه
 نقشبند
 بہاؤ الدین

و بجا هر میرید سید امیر کلال اند و او پس ^{۱۱۱} بوده اند از روحانیت خواجیه عتبه الخالق عجمانی مستفید اند
ولادت ایشان در محرم سال ^{۱۱۱} بهقصد و هجرت بهجری در قصر عارفان بود کمالات آنحضرت لا تقد
تحقیق آنکه این مختصر گنجایش تفصیل آنها ندارد و صصال ایشان در شب شنبه سیوم ماه ربیع الاول
سال ^{۱۱۱} بهقصد و نود و یک روی داده و مرقد مبارک ایشان متصل شهر نکال است در قصر عارفان
و آنحضرت وصیت فرموده بودند پیش جنازه ما این بیت بخوانند ^{۱۱۱} مفلسانیم آمده در کوی تو
شدیداً بید از حال روی تو و حضرت ایشان خرقه خلافت از عمده الوصلین سید الکاملین سید
الغنیین منظر ایت کمال حضرت خواجیه سید امیر کلال الضم کاف رضی الله عنه پوشیده ولادت
ایشان در موضع سوق فارست و صصال ایشان در وقت نماز با دعا در روز پنجشنبه هشتم ماه
جمادی الاول سال ^{۱۱۱} بهقصد و هجرت واقع شده و حضرت ایشان خرقه خلافت از
زبدۃ العارفین قدوة السالکین سید الکاملین حضرت خواجیه محمد بابا کسر وال رضی الله تعالی عنه پوشیده
خواجیه محمد بابا مولد قریه ساس بوده است بفتح سین هاله اولی و کسر ثانیه که از مقامات جسد
و بهای یقین است ازان جهت آنرا محمد بابا ساسی گویند حضرت ایشان خواجیه بهاء الدین نقشبند
را بفرزند ی قبول کردند و باصحاب می گفتند که این مروی است که بوی این یار سیده بود
زود باشد که تقدیر روزگار شود پس روی بامیر کلال کردند که مرید و خلیفه ایشان هستند و
فرمودند در حق فرزندم بهاء الدین شفقت و تبریت دین داری و ترا بجل تخم اگر تقصیر
امیر بر پای بخاشند و دست بر سینه نهاده گفتند که مرد نباشم اگر تقصیر کنم و مرقد مبارک
ایشان در آن قریه ساس است و حضرت ایشان خرقه خلافت از خواجیه خواجگان حضرت
خواجیه علی ربیعی رضی الله عنه پوشیده است را پیش بفتح راء هاله و کسر سیم و سکون یا و ثنائة
تحت ثانیه و کسر ثاء ثنائة فوق ثانیه که سرخون قصبة الیت بزرگ در ملک بخار القب
ایشان درین سلسله حضرت عزیزان است و ایشان را مقامات عالییه و کرامات
بسیار بوده و صصال ایشان در سال ^{۱۱۱} بهقصد و ثبت ... و یک هجری و مرقد ایشان

بزرگ حضرت خواجیه
سید امیر کلال
نقشبند
۱۱۱

بزرگ حضرت خواجیه
محمد بابا کسر وال
نقشبند

بزرگ حضرت خواجیه
علی ربیعی رضی الله عنه

خوارزم است و اینحضرت خرقه خلافت از خواجه خواجگان خواجه محمد انیسرغنی رضی الله عنه پوشیده است اینحضرت بفقہ فاء و سکون عین مجتبه و فتح نون دینی است در ولایت بخارا از مضامین و اکسبی و مزار مبارک ایشان در بخارا است تا به **وصال سال** بهشتیان و هجری پنجاه و حضرت ایشان خرقه خلافت از خواجه خواجگان خواجه عارف ریوگری رضی الله عنه پوشیده ریوگری بکسر اول و جمله و سکون یا و مثانه تحت ثانیه و سکون و او و کسوف و جمیع فتح را جمله دینی است از دیهائے بخارا بر پیش فرستگه شهر و از اینجا تا بخجند و آن یک شریعت مولد و مدفن حضرت ایشان در آن موضع است وصال ایشان در سال پانصد و پانزده هجری بود و حضرت ایشان خرقه خلافت از خواجه خواجگان خواجه عبدالخالق بخجندی وانی رضی الله عنه پوشیده نام و الدای ایشان امام عبدالجلیل است و والد ایشان از اولاد ملوک دروم بود و سلسله خواجه های بزرگوار ایشانند و حضرت علیه السلام ایشان را در جوانی بفرزندی قبول نمود و ذکر قلبی ایشان را آموخت و از کلمات قدسیان خواجه است این بهشت کلمه که بنا بر طریق خواجگان رضی الله تعالی عنهم اجمعین بران است هوش دروم نظر در قدم سفر در وطن خلوة در انجمن - یاد کرد - بازگشت نگاهداشت - یادداشت - پوشیده ماندگه کلمه دیگر از مصطلحات این طائفه است وقوف زمانی - وقوف عددی - وقوف قلبی و یاد کرده کلمه زند تقصیل در شرحات مرقوم است و مختصر گفته میشود که هوش دروم یعنی انتفا از نفس نفس دیگر بیغفلت نباشد نظر بر قدم یعنی در حرکات سکناات حاضر باشد سفر در وطن صفات و صیغه باوصاف حمیده انتقال کند خلوت در انجمن یعنی ظاهر باخلق و باطن باحق باشد یاد کرد یعنی ذکر قلبی یا لسانی بازگشت یعنی عبارت رجوعیت بحق سبحانه بران وجه که هر بار که کلمه یس را بگوید از عقب آن بدل اندیش که خداوند مقصود من قونی نگاهداشت عبارت از محافظت این رجوعیت بگفت زبان و یادداشت عبارت از رسوخیت در نگاهداشت است وقوف زمانی عبارت از محاسبه اوقات است و وقوف عددی

در حضرت خواجه
محمد انیسرغنی رضی الله عنه

در حضرت خواجه
عارف ریوگری رضی الله عنه

در حضرت خواجه
عبدالخالق بخجندی رضی الله عنه

عبارت از رعایت عدو است در ذکر و توقطی عبارت از ارتباط و آگاهی بذكر است
 وصال ایشان در سال پانصد و هفتاد و پنج هجری واقع شده مرقد ایشان در نجد و آن است
 و حضرت ایشان خرقه خلافت از حضرت خواجه خواجگان حضرت خواجه یوسف بن ایوب
 بهمانی رضی الله عنهما پوشیده گشت ایشان ابو یعقوب و اصل ایشان از بهران است
 خفی مذکور بود و اکثر این خواجگان خفی مذکور بود و اولاد تا این حضرت در سال
 چهارصد و چهل هجری بود وصال ایشان در سال پانصد و سی و پنج هجری بود و راه
 مرد و مرقد ایشان در مرو است و حضرت ایشان خرقه خلافت از خواجه خواجگان
 حضرت خواجه علی فاریدی رضی الله عنه پوشیده است فارید بفتح فاء ... و کون را
 جمله و ال جمله از تالیف طوس است نام ایشان فضل بن محمد است و مولد ایشان بهمان
 خاوند است و شیخ الشیوخ خراسان بوده اند وصال ایشان در سال چهارصد و هفتاد و هفت
 هجری بود و مرقد ایشان در طوس است و حضرت ایشان خرقه خلافت از حضرت خواجه
 خواجگان حضرت خواجه ابو قاسم گرگانی رضی الله عنه پوشیده نام ایشان علی است و کتبت
 ابو القاسم در وقت خود قطب مدار بودند وصال ایشان در سال چهارصد و پنجاه هجری بود
 و ایشان خرقه خلافت از حضرت خواجه خواجگان حضرت خواجه ابو الحسن خرقانی رضی الله
 عنه پوشیده و حضرت شیخ ابو الحسن خرقانی را نام علی بن جعفر سلیمان خرقانی است و عنون
 ریزگار خود بود و نسبت شیخ ابو الحسن خرقانی از روحانیه شیخ بایزید بسطامی است و در ظاهر
 شیخ ابو النضر و شیخ از ابو یزید الشقی و وی از حضرت شیخ محمد مغربی و وی از سلطان العارفين خواجه
 بایزید بسطامی بهذا حقیقه صاحب مرآة الاسرار ما درین سلسله بین نسبت روحانیه خواجه بایزید
 را مقدر داشته اند و از انقاس قدسید ایشان است که علما و عباد در جهان بسیارند و از آن
 باید بود که روز شب آری چنانچه حق پسندد شب را بر روز آری چنانچه حق پسندد و انقاس
 باصحاب خود فرمودند که ادم چیز بهتر بود گفتند شیخا جواب هم خود فرمائی فرمود و سکه که همیاد و کاره

و حضرت خواجه
 یوسف بن ایوب

و حضرت خواجه
 علی فاریدی

و حضرت خواجه
 ابو قاسم

و حضرت خواجه
 ابو الحسن

و حضرت خواجه
 ابو النضر

و ایضا او فرموده که صوفی آن بود که نبود و حاصلش شب عاشوره در محرم عشرین و اربع مایه
واقعه شده و حضرت خواجه خواجگان سلطان العارفین خواجه بایزید بسطامی رضی الله عنه
نام ایشان یعقوب بن عیسی بن آدم بن سروشان اصل ایشان به بسطام است و حضرت سید الطائفة
شیخ جنید فرمود که شیخ ابویزید در میان ما چون جبرئیل است در ملائکه و خواجه فرمود الله تعالی
را بخواب دیدم گفتم راه بتو چیست فرمودند از خود گذشتی رستی کجاست روزی بزرگ از
حضرت شیخ غریب پرور رضی الله عنه پرسید که درین چه حکمت بود که منصور آقا الحق گفت میرا
برو از شهید گرد و خواجه بایزید را فی انا الله گفت و مریدان او را کار دمازدند خود رومی
شدند چنانچه در مثنوی مولوی سنوی مذکور است حضرت شیخ غریب پرور فرمودند که هر درویش را
شناخت لیکن آنکه خلیفه الله تعالی میباشد او چنین میباشد که حضرت خواجه بایزید
بود و حاصلش پانزدهم ماه شعبان در سال دویست و شصت و یک هجری و بقوله وجود
و شصت و چهار بود و باقی روایات ضعیف اند و حضرت ایشان خرقه خلافت بر قول
صاحب ریشات از روحانیه و بقوله صنادید موصوفت جمافی حضرت خواجه خواجگان
امام بهام باحق والصلوب ناطق حضرت امام محمد جعفر صادق رضی الله عنه رسیده و ذکر
مبارک ایشان سابق در سلسله قادریه عالیه از پدر بزرگوار خود امام بهام حضرت محمد باقر
رضی الله عنه که آنرا سلسله الذنب خوانند و درین سلسله از خواجه خواجگان سیدنا العیون
حضرت خواجه محمد قاسم بن ابی بکر صدیق رضی الله عنه هم مقرر است کیفیت حضرت خواجه
قاسم ابو محمد و بقوله ابو عبد الرحمن از پدر یتیم مانده بود و عتبه می حضرت ام المؤمنین حضرت
عائشه صدیقہ رضی الله عنها تربیت او بوجه اتمل بجا آورده و بآنکه فرست بدرجه بلند
علم و عمل ترقی نموده و از جمله فقهای سبزه مدینه است و امام بخاری و صحیح خود و میرا فضل زان
خوانده است و حاصلش در سال کعبه و هفت بوده است و آنحضرت را نسبت ارادت
و خرقه خلافت از حضرت خواجه خواجگان خیار اصحاب رسول آخر الزمان حضرت سلمان فارسی

حضرت خواجه بایزید
بسطامی رضی الله عنه

حضرت بایزید
بسطامی رضی الله عنه

حضرت محمد قاسم
بن ابی بکر صدیق

حضرت سلمان فارسی

تمایب و مقرر است کینت ایشان ابو عبد الله و ایشان را سلمان بن اسلام میگویند انداز
 کبار صحابه باند پیغمبر صلی الله علیه و سلم در شان ایشان فرموده اند سلمان من اهل بیتی وصال
 ایشان در سال سی و سه هجری بود و مدت عمر ایشان بر قول اصح دو صد و پنجاه است و حضرت
 ایشان را با وجود دریافت شرف صحبت حضرت رسول مقبول صلی الله علیه و سلم نسبت از ایشان
 و خلافت هم از خباب آن قدوة المهاجرین و الانصار ثانی اثین اذ بها فی الغار مع رسول الله
 و الصفا صاحب التیف و السخا پیشوای اصحاب بالتحقیق امیر المؤمنین حضرت ابوبکر صدیق رضی
 الله عنه تمایب و مقرر است نام حضرت ایشان عبد الله بن ابی قحافه عثمان بن عامر بن
 عمرو بن کعب بن سعید بن عقیق نام کرد و از القاب شریف او که در میان صحابه بآن معروف بود و خلیفه
 صلی الله علیه و سلم عقیق نام کرد و از القاب شریف او که در میان صحابه بآن معروف بود و خلیفه
 رسول الله است و التقی و ثانی اثین و ابو الفضل و بها مخصوصان فی کتاب الله تعالی مرتب
 آنحضرت زیاده از آن است که مدد فائز بخدیو وصال ایشان است و دویم از جمادی الآخر در
 سیزدهم از هجری واقع شد و خلافت ایشان ظاهری و باطنی اظهر من الشمس است که از خباب
 رسالت تاب صلی الله علیه و سلم است سه بهترین و بهترین انبیاء با رهنمای هفتاد و اولیای
 خواجه دنیا و دین گنج و فایده صمد برادر هر دو عالم مصطفی پس در حضرت قطب قطاب
 خانی فی الله باقی با الله حضرت شیخ کلیم الله جهان آبادی رضی الله عنه و مشایخ ماکه العزیزین
 حضرت اند هر چهار نسبت موجود و در هر چهار سلسله منقطعیت و ارشاد جاری است الحمد لله رب
 علی ذلک الی یوم التنا و مخلصه مستدام با بدجرتة البنی و آل الامجاد و بالنون و القناد و وصال
 حضرت شیخ کلیم الله رضی الله عنه سه شد کلیم الله بر لور تبلی گرم شوق با بیت جارم
 از ربیع الاولین بر حق جان در سن یک هزار و یکصد و چند سال بوجوه آمده روضه مطهره ایشان
 در شهر جهان آباد زیارت گاه خلق است *

در التیف حضرت
 ابوبکر صدیق رضی
 الله عنه

در التیف حضرت
 ابوبکر صدیق رضی
 الله عنه

در التیف حضرت
 ابوبکر صدیق رضی
 الله عنه

وصل دهم در ذکر غیاث العاشقین سراج الواصلین سند الکاملین فی التعلیل

وصل هم ۹۴ ذکر حضرت نظام الدین درنگ آبادی

حضرت شیخ نظام الحق والدین رضی اللہ تعالیٰ عنہم
ابن نبی ایشان بجزرت صدیق اکبر رضی اللہ عنہ بواسطه شیخ شهاب الدین سهروردی
رضی اللہ عنہ میرسد پنجاه حضرت مولانا مولوی فخر الاولین و الاخرین رضی اللہ عنہ
در سلسله حدیث خود را صدیقی قلمی فرموده اند نقل است از مناقب فخریه که حضرت
شیخ نظام الدین را از صد هزار مرید زیاده بود اکثر مریدانش صاحب حال و اهل کمال اند
حتی که یکباره ایشان احیاء موتی بهم صورت گرفته اصل وطن آنحضرت پورب است از آنجا
به تمامه انصارم بقیه تحصیل علم وارد شهر حیات آباد شدند و همین تقریب سادات ملاومت
حضرت قطب الاقطاب فانی فی اللہ باقی باللہ حضرت شیخ کلیم اللہ رضی اللہ عنہ در وقت
روزیکه آنحضرت بر دروازه مبارک ایشان رسیدند جناب کرامت آن بانیان مشغول
سجده بود و در برابر غیار موافق شریط مجلس مدود بود حضرت شیخ نظام الدین به
حدیث ورود خود و مشک بر در کسمانه مجاہد خانه زدند حضرت فانی فی اللہ یکبار را از
حاضرین برای استفسار بیرون فرستاد آن شخص نام نامی و احوال گرامی ایشان را
بعرض رسانید فرمان به آمدن و داخل شدن بچشم شد حاضران عرض کردند که داخل نمایی
و مجلس جماع دستور حضور نیست بر زبان حق ترجمان گذشت که این مرد عزیز است چندی
نیست پس حضرت نظام الملک والدین را از در آورند حضرت شیخ شرف العظیم جواب
سلام بالا کرام عطا فرمود و از اراده پرسید سخن از روی استفاوه علم از زبان ایشان
بظهور جویت و بجنور حضرت شیخ بر مورد قبول جا یافت و اجازت دوام صحبت صفا
شد پس از آن بحضور خدمت مستفید میبودند و بعضی اوقات که ذوق شغف و سکر و شور
در میدان آنحضرت معانده می نمودند متعجب میشدند حتی که یکبار از مریدان حضرت شیخ عینی
مدنی قدس سره که ساکن مدینه منوره بودند از جناب شیخ معز الیه رسید تا بر شیخ نظر
کشاد از جوش دل مت و بیخوش افتاد و حضرت نظام الملک والدین تمام میبرد و کیفیت این

حالات تائبه که گاهی بمعاضه نیامده بود مستقار گردید و یاران آگاه می دادند از آن روز
 خاطر شریفش نیز با نظرفرخیست کرد و بر سر اعتقاد آمد و اظهار ارادت پیش گرفت و این
 خدمتگزاری اختیار ساخت روزی حضرت به فرستاد و چون سر و خد جنت روان شد
 آن سعید از لی غلین شریف بود و در پیش پادشاه فرستاد حضرت شیخ بعین عنایت
 در وی دیده فرمود که توجیه یکسب علوم باطنی اولی و آخری است ایشان در جواب عرضند
 که سپردم بتو باینه خویش را به تو دانی حساب کم و بیش را به چون حضرت سببی مدنی
 رضی الله عنه هنگام ترخیص یکم کرامت فرموده بودند که نیکوتری نظام الدین تمام
 باین شکل و صورت نزد شما خواهد رسید و در حین دعوت الی الشرائع بیت خواهد خواند
 مالک نیست ما اوست حضرت شیخ قانی فی الله بدست ستانی که معصوم مظهران الدین
 بیایعونا انما یتو الله ید الله فوقنا یدهم است و تشبیه گرفت و چندین در صحبت کثیر
 النعمت در شسته مخلص بر زمین دکن فرمود تا در انجا رسیده فیض رسان خلق گشت
 و نواب مطاب نظام الملک آصف حابه جدا مجد حضرت نواب صاحب نظام الملک
 نواب غیاث الدین خان لشرف بیعت و در خدمت آن ظل الهی مستفید گردید و معارف
 و ولایت آثار خواجه کامکار خان که یکی از مقریان و خلفا زوی شان آنحضرت بودند نیز
 اشرف اندوز بیعت شد و نسخه رشک گلستان ارم در احوال کرامت اشتهالی آن سراپا کمال
 بهیشتال نوشته است و نام آن احسن الشامل کرد و اگر چه آن یکی از هزار است طالبان
 از مطالعه آن مبرهن ذریعه و خور ذوق میشود و صورت بیعت آنحضرت بخد مت قطب جهان بود
 رضی الله عنه این درویش از زبان مبارک طبرجالی الهی حضرت حافظ صاحب ملانی برین نظم
 شنیده و مطابق آن در خلاصه الفوائد نیز دیده که حضرت شاه نظام الدین او را گاهی با وی
 کتابی از اصول در خدمت حضرت قطب جهان آبادی میخواندند اتفاقاً شخصی از یاران
 حضرت شیخ مدنی از مدینه سعید از وصال شیخ مدنی رسید و نظرش بر شیخ کلیم الله افتاد

مجدد دین آن شخص را وجد و حالہ قوی دست داد کہ تا دیر پیوست بر زمین افتاده ماند چون با قافہ آمدلاقات و بیکدیگر مشغول شدند حضرت شیخ نظام الدین از نیصورت حالہ حیران گشتہ در خدمت عرض کردند کہ این چہ ماجراست حضرت شیخ فرمودند کہ این ہمہ یک علمی است کہ شمار ہم خواہم تعلیم کرد پس ازین اشتیاق سبق خواندن این علم بران حضرت غالب آمد و بخدمت حضرت شیخ حکیم اللہ جہان آبادی عرض نمودند کہ بندہ را ازین علم سبق ارزائی شود آرزو ازین علم سبق خوانند و بیعتہ نمودند و بعد شغولی بمتم کیے از عاشقان کا ملان شدند و حضرت شیخ ایشان را بجز و بیعتہ اجازت ارشاد فرمود و بعد چندین مدت روانہ بسوی اورنگ آباد نمودند چون آنجا رسیدند جذب کمال و ایشان ظاہر شد تا آنکہ احدی را از وابستگان شیخ بدیون ذکر و فکر کارے نبودہ نقل است از خلاصۃ الفوائد کہ حضرت شیخ الاسلام قطب کچھی حضرت مہار و نصیباً رومے فرمودند کہ حضرت شیخ صاحب سند اکاملین شیخ نظام الدین اورنگ آبادی تمام فیض عالم بودند چنانچہ یک نشی را مہر مبارک خود حوالہ کردہ بر دروازہ حویلی شریف نشانده بودند از برای آنکہ ہر نوع سائل کہ مطلب خود آردہ کاغذ بنویسند کسی باشد و کسی طرف کہ باشد و کسی مدعا کہ باشد نوشتہ بہر فرین کردہ بدہد و آن حضرت قبلہ ہار و نصیباً درین میان فرمودند کہ چہ فراغت یافتہ بودند و این ہم فرمودند اگر کسی بموجب کاغذ مہری حضور عالی حضرت شیخ صاحب رضی اللہ عنہ کار نویا بندہ کردہ میدار و چیز اگر نیکو و خود دید و ملت بر روی ہیچ نمیشدند و آنحضرت مہار و نصیباً این ہم فرمود کہ سچ ہر شیخ صاحب چہ خوب بودند چنانچہ ہر یک شین این بودہ ذکر مولیٰ ہما و ملہ و بر دیگر گین در رعایت دلہا بکوش + نظام دین بدنیہ مفروش ما بے منتہا منقولہ حضرت ایشان منقول از رسالہ نظام القلوب کہ تصنیف آن حضرت است آوردہ میشود فائدہ ذکر چہ ہمہ وقت منع نیست بلکہ سہولتات مامور و ماحور است ان الذکر

عجوب فی جمیع الاحوال الا فی احوال و ردیه من الشرح یعنی انه کبر الذکر حاله الجلال
 علی قضاء الحاجة و فی حاله الجوع و فی حاله العطش و فی الصلوة بعد الاقامه و لا یکره
 فی الطریق و لا فی الحمام جمیع العلماء علی جواز الذکر بالقلب و اللسان للحدث و المحدث
 و المأخض و النقص و ذلک فی التشیخ و التعمید و التهلیل و التکبیر و الصلوة علی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم و الدعا و غیر ذلک و لکن قراة القرآن حرام علی الجنین
 المأخض و النقص سواء قرأ قليلا او کثیرا حق بعض آیه و یجوز لهم اجراء القرآن علی القلب
 من غیر لفظ ثم لا ینبغي ان یترک الذکر باللسان مع القلب خوفا من ان لفظ به الزیاد
 بل بذكرهما جميعا و یقصد بهما وجه الله تعالى و قد قال اقلنا فضیل بن عیاض رضى
 الله تعالى عنهما ان ترک العمل لاجل الناس ریا و لو فتح علی الانسان باب ملاحظه
 الناس و الاحواز من نظرق ظنوا هم الباطلة لا اسند علی اکثر ابواب الخیر و ضیع
 علی نفسه شیئا عظیما من مهمات الذین و نیز فرموده حضرت ایشان است که بسنگی
 حضرت شیخ قطب الدین حاجی قدس سره فرموده اند که در اول ذکر جهر و از ده سال
 گفتیم از شام تا صبح و از صبح تا شام که فائز از ذکر جهر یافتیم و بیسیج عبادت نیافتیم چون تم قرآن
 کردم کمتر از شصت ختم کردم و چون نماز می گذاردم کمتر از هزار رکعت نمی گذاردم و صلاهم
 بود بیک در هر ماه اکثر روز می داشتم و چون دعوت اسماعیلی کردم کمتر از یک بار نمی خواندم
 اماثره بیشتر که در ذکر جهر دیده ام هیچ از پنهانیدم فائده مقوله ایشان که چون پیر کلاه برید
 عطا کند دین راه صادق کسی است که قدر تاقه بداند در تاقیه جمله عشق و شوق است بهر
 اسرار جمال دوست و ذوق است بهمه چون بر سر خود نهادی آن مونس دوست + پیوسته
 عشق او چه شوق است بهمه فائده نزد خواب صدای تهلیل بخواند و فاقه بار و احب شجره
 خویش میخواند باشد فائده مقوله ایشان که انفس پاسبان اگر مرد عاقل + ملک
 و کون ملک توان کرد کیانش + پیرنده گردن شیطان خاس + بر مردانت تیغ پاسبان
 ترا یک حرف پس از جمله عالم + که از جانب نیاید چه خلا دم + اگر تو پاس داری پاس نفاس

بسلطانی رسانند از آن پاس اگر یک ذکر گوید صبح تا شام رسد کارش بفضل حق
 با تمام قانده میقول ایشان در عین خلوی معده از طعام و شراب شرط است خود را در
 ابتدای حال که بجا ذکر بخیزد در این عصر به سختی نفس می کند پاوراز قانده میقول
 ایشان - بهر اوقات انقباس بزرگشغول دارد و خطره غیر در دل نیارد به پاسان دل
 اندر کل حال تا نیا بدیج و زو آنجا مجال بهر خیال غیر حق را فردوان این ریت
 ساکنان را فرض خواند به هر یک نفس که می رود از غم گریست و کان خلیج ملک و
 عالم بود بهر بهر پیوسته کاین خرابه و بهی را یگان بیاد و انگه روی بجا که تهیدست و بی فاء
 قانده میقول ایشان - ای عزیز عشق کمال باید که بدین مقام برسد چرا که این مقام
 عاشقان است که به کمال عشق هرگز دست نمیدهد و این حال سلطان الشیخ میفرماید
 به عشق آمده شد چو خنجر اندر رگ و پوست و بر کرد مرا از من و پر کرد ز دوست
 قانده میقول ایشان - قال النبی صلی الله علیه و آله و سلم لكل شیء حقیقه و مقالة القلب
 ذکر الله تعالی به تا بجای و به تا غریبی راه تا نرسد و سرایه الا الله و الیه
 بدون ساکن بیا اختیار ذکر باشد شی که بوقت قضا حاجت و بول کردن بهم هر چند که
 قصد قضا فل کند شکر از نگاه داشت و در بوقت ذکر را از بی ادبی معذور دارند
 زان حال چون بقتل شده و موکب قرب بمنزل شده تا که باشد یا و غیره در سبب
 چون مولا باشد از تو در حجاب نه چون همه یا و توان مولا بود و بهر چو مجنونت بهر سبب بود
 چون نماند در دل از اغیار نام برده از محبوب بر خیزد تمام ذکر ترا میوی با عمت از خود
 بهفت و دوازده بهر بر یاز بهر به و حضرت شیخ کامکار خان رضی الله عنه که از خطا و آن
 حضرت است در اصل الشامل خیالی آنحضرت را از پوشیدن لباس و خوردن طعام و آب
 و کیفیت سلوک آنحضرت از مکالمه حاجت یا جهاد حال آنحضرت و زوار و پیاده و رفق و سلوک
 با خلصان و اجنبیان مرقوم قلم فیض رقم کرد و تحریر نمود و کاین قرائه از آن بهر بر رقم آید

که معتقدان این درگاه و متوسلان این والا جاد رویه پیر و مرشد برگزیده و تواسع المکان
 هستی نموده شمار خود سازند که متابعت پیر طریقت مریدان را از جمله واجبات است علی الخصوص
 متابعت این پیر با چمنیده اوصاف فرض عین است و فقیه الله الیکم روحیه حضرت ایشان
 در پیران و روحانی سنت رسول الله است صلی الله علیه و سلم که در پوشیدن لباس سبج تکلیف است
 بلکه هر چه بیشتر بشوید و از جامه و پیراهن و سراویل بپوشند و اکثر بار چه سفید را بزرگ ملین رنگین ساخته
 میپوش میفرمایند و پیران مبارک از سیل قیمت و در نیم رو پیس یا سه و پیس باشند می سازند و
 جامه یا نه هم همین قیمت می پوشند و سراویل از سبج می سرهند که بقیعت کیا نیم رو پیس یا
 و در رو پیس باشند می کنند و اکثر اوقات پیر پیران شریفی پیوند می دهند و زنند و آنرا در زیر پیرانند
 و بار چه پیش قیمت هرگز نمی پوشند و روزه در ایام زمستان این کمترین غلامان چند طاق
 شال الوان و حصیث بند که چندان قیمت نداشت برای نظر برده بود و فرمودند که اگر
 باین قسم لباس عفت نداریم و نمی پوشیم حق چون مکرر التماس کرد و راه بنده لوازمی بود
 اگر فرض چیست کم قیمت ساخته بخرید برای خاطر شما خواهم پوشید و آن طاقها و پس او ند
 روحیه و دیگر حضرت ایشان مذکور آنکه از سبج کس نذر قبول نمی کنند مگر آن مخلصان که فردی
 این جناب اندک آنچه برای خاطر داشت این جماعت نذر قبول می فرمایند و توجه قبول
 این نذر آن است که سابق با کمال به از نفع و ده چه از انچه هر که می آورد چه از مخلصان و
 چه از بیگانگان هرگز ننگیرفتند چون این خیر جمیع بایون حضرت کلان صاحب آن پشت
 پناه صادقان و آن متصف باوصاف الله و الخلق با خلاق الله حضرت شیخ حکیم الله جهان
 آبادی رضی الله عنه رسید حضرت ایشان عنایت نامه بدین مضمون نوشته که سمع شد
 که از ماران و مخلصان هر که از قسم نذر برای شما می آرد قبول نمی کنند اگر چه امر حق است اما
 دل شکلی عیان درین است اولی آنکه هر که با خلاص صدق چنینی بیاورد و بیکم لار و واکه
 البته قبول نمایند و بخواهی بدیند که کار سازی عتاجان بهتر و اولی تر است سه اینکستانی

و بیفشانیس به بهتر ازان است که ستایش به درگرفتن الفت است و ناگرفتن جنت
 و دلیری مخلصان صادق اند به طریق خالق ازان است ازان روزیکه باین امر مباد
 گردیدند نذر از مخلصان قبول می فرمایند چنانچه روز جمعه که مجلس سماع مقرری است
 هر نذری که می آید بقوالان و مستحقان که در محفل بهایون میباشند محبت میفرمایند
 و در روزها دیگر هر چه نذر میرسد بجماعت جان می بخشیدند و از جنس میوه یا طعام یا شیرینی
 و غیره اگر کسی می فرستاد یا می آورد بهون ساعت بحضار مجلس تقسیم می فرمایند
 و هم بنام مخلصان مخصوص عنایت می کنند و خادم با خود داشتن طریقه حضرت اوشان بود
 هرگاه برای ناذ جمیع یا برای سیرت شریف فراموشند تنها پاسبانده می رفتند و تغیر لما بین میکردند
 و گاهی از مخلصان اسب طلبا بنیده می رفتند و سواری از قسم اسب یا پهل یا پاکی در خانه نگاه
 میداشتند و اکثر متقدان چند غلام بچه برای خدمت آورده بودند بپایان بخشیدن ازان
 جمله دو غلام بچه برای خواندن سرود مقرر فرموده بودند ازان جهت آنها را انگاشتنند و از جمله
 قنادان دو کس همراه بودند یکی برای بچتن طعام بجهت باشند بامی خانقاه و دیگری برای
 فرش مجلس و تقسیم حصه قوالان و این دو شخص هم مقرری نبودند تبدیل داشتند پس کمال
 تجرید و تفزید بی نهایت رسانیده بودند رویه سلوک آنحضرت رضی بهر کس چه از آشنا و بیگانه
 و چه از اجنبی و بیگانه بیک رویه است هر کس که بخدمت شریف از صفار و کبار می آمد همه را
 بخدمت و برای همه کس تمام قد استاده میشدند و تعظیم بجای می آوردند با طفل چهار ساله بهون
 وضع مبارک میداشتند که با پیر هفتاد و ساله و با کابیر و فضلا خود چه رسد که بطریق اولی
 تعظیم بجای می آوردند و هر که بکرامت سامی گرامی سادت اندوز میشد اگر شیرینی موجود بود
 شیرینی بآن یا ریزه خورانیند و الا از قسم عطاریات که مدام بآن صاحب حاضر بود و عنایت میشد
 بهرگز این نظر نیامده که بسیم در دس فراتر از فائده خالی باز گردیده باشد در محفل
 نبوی صلی الله علیه و سلم بیاد آمدن زاد و دنیا و لحد و از منتهای فحاشا زاد و میتا اکثر

می خوانند و همواره بر حدیث شریف عمل میفرمودند و رویه دیگر آنحضرت رضا که تا مردم نشسته بودند و در آنوقت می نشستند و چهارزانو نشسته خللا و ملا احدی اصلا و قطعاً نشسته و نشنیده و اگر کسی مجلس های یون لسنجی مشغول شدی بسیار ستادی میشدند و از بنجهت مقرر فرموده بودند که شخصی از مخلصان کتاب میخوانده باشد تا مضار از گفتگوی لب بسته باشند و استماع احوال بزرگان می نموده باشند و آنها که مشغول اند سر رشته کار از دست ندهند و همیشه وقت مخلصان را بشغل باطنی تا کید میفرمودند و در مجلس سماع بیشتر بجناب دلالت و تاکید بر خاموشی میفرمودند و اگر حیانا از جمله قوالان و غیر هم کسی لب لسنجی میکشاد منع میفرمودند و اگر شخصی را تو برداشته در مجلس می نشست بدو را نشستن امر میفرمودند و احتیاطی که روزها در مجلس مبارک ایشان بوقوع می آمد در سیم از مشایخ زمان دیده و شنیده نشد و نیز فرمودند که در مجلس سماع بسیار بادب باید بود چنانچه در سجد زیر آنکه استماع سرود حکم عبادت دارد پس در مکانی که عبادت کنند به ادب نشستن و بیجای حرف گفتن ممنوع است همچنین در مجلس سماع ادب و زیندن لازم و واجب است و آداب سماع شنیدن آنحضرت آن بود که متواتر سماع سرود یعنی فرمودند مثلاً اگر یک روز می فرمودند و دسته روز در میان آنها ده باز سرود استماع میشوند و اگر چنین اتفاقی شده که عوس یکی از بزرگان و مشایخ فرموده جموعی آید روز آینه که مجلس سماع مقرر است شنیدن سرود در آن جموع موقوف داشتند و روز عوس استماع کردند و خطی می گرفتند و بسیار اوقات این عبارت میفرمودند که یا بنی لانکسر السماع و لانکسر که بایر سماع دل را بمیراند و رویه دیگر حضرت ایشان در طعام خوردن آن بود که تنها خوردن تناول طعام نمیکردند البتة چند مخلص را طلبیده شریک طعام میشوند و اگر کسی در آن وقت موجود نیست بخانه مخلصان از راه کرم عنایت می فرمودند و بخوردن بسیار کم میل میکردند و بجال هر کسی شفقت داشتند و احوال پرستی بجای آوردند خلق عظیم و اشفاق کریم آنحضرت زیاده ازان است که در تحریر آید هر که بکبار شرف سعادت لازمه رسیده باشد

معنی خلق عظیم یافته باشد که در جمیع احوال و افعال و اقوال موجب سنت رسول الله صلی الله علیه و سلم بجای آورد و اصلاح نماید و تقاضای سنت نه مشنیده رویه دیگر از حضرت ایشان که نماز صبح بجای میگردانند و بعد از او نماز در حجره شریفه تشریف برده پانچ شش گهری روزی که مشغول بیاد حق میبودند در آن وقت پنج کس ایرای آن نبود که بخدمت شریف توفیق یافتند و بعد از فراغ از اشتغال مقرری در حجره و اجنبی شدند و از مخلصان و غیره هر که میخواست با لطافت می توانستند و در پاس نشسته بودند و بعد از آنکه برای ادای نماز ظهر بر پا میشدند و بعد از ادای نماز ظهر داخل حجره شده مشغول میشدند تا پنج شش گهری روزی باقیانند در حجره گذارده میشد و بعد از شرفت تفریبی مشغول میشدند و در آن حین اخوی محمد نور الدین را مأمور میکردند مشکوٰۃ شریف یا که آب و گیاه میبردند تا عصر و بعد از ادای نماز عصر این کترین بخوانند که شب که مشغول بر احوال شایخ باشند امور میشد در آن وقت من قرأت میکردم و خود استماع میفرمودند و بعد از ظهر مجلس بیست و شش می نشستند تا وقت مغرب و بعد از ادای نماز مغرب بگهر تشریف می بردند و اخوی محمد نور الدین که باقی از مخلصان که در آن حجره باشند سنازش و صدارت مردم بجای می آورد که دل سکین را خشنود کردن و مقصد حاجی بر آوردن بهتر از طاعت است و با کمال برایت در آن وقت از اهل دولی هر که می آمد با حاضرت قدوسی مستغنی میشد و بعد از آنکه مقاصد خود را بجهت آن و اهل میگشتند و اکثر بعات ازلی و هدایت لبدی که عبارت از یاد الهی است فائز می شدند میگویند که آنچنان فیض که از دست او کفن البرکات بعد از رسیدن مشاهده که از بزرگان سلف یو قوج آمده باشد رویه دیگر آن حضرت رضا آن بود که برگزین حق تعالی و معارف صوفیه از زبان مبارک ایشان بر می آمد و اگر سائلان سوال می کرد و جواب آن حواله بر کتب سلف می نمودند که در فلان رساله جواب این مسند است از اینجا خاطر نشان شما خواهد شد و هر که مجموع نه شده که کلمات حق تعالی تقریر فرموده باشند آنرا این علم لدنی عطای است نه تحریری نه تقریری پس هر که سویی باشد

در بیان غیثی توان آورد و ترش است این کمترین بکثرت سعادت قدوسی رسیده و بد که
 حضرت تنها تشریف دارند سلام کرده ایستادم از راه کرم و فضل علی علیه السلام اندک و
 و محبت از حد زیاده فرمودند و فرمودند که سیادت پناه من از آنچه بجز از حیدر آید و آید و آید
 و ظاهر نموده اند که قوالی را باب توان از اینجا که کرده یا خود آورده ام و در مجلس آن رنده
 خواهد شد و من داشتم که بعد از ریای سیادت از سازنا و دیگر موشتر است آنحضرت این
 بیت فرموده از کاسه ریای مرا بگشاید و شد آفتاب هر که از آن ذره چشاید
 بهماع این بیت بر کمترین رفی غلیم منسوب شد و به اختیار اشک نه چشم روانی بود از آن
 این دو بیت خواندند خشک تار و خشک جوب خشک پوست + از کجای آید این
 آواز دوست + سینه تار و سینه ز چوب پسته ز پوست + خود بخود می آید این آواز دوست
 این دو بیت خوانده چشم مبارک بر آب کردند در نیت که این کمترین بکثرت قدوسی
 و سعادت صحبت مشرف بود و همین قدر از آن کرامت تکریم شونده شد و بجز این یاد
 ندارم که قبل ازین گاهی سخن از زبان مبارک برآمده باشد و میوه و دیگر حضرت ایشان
 آنکه هرگاه تجدید و ضریحی فرمودند بعد از فراغ و بعد از ششانه در محاسن شریفه بکیشید
 و نماز با جماعت را بسیار دوست میداشتند بر صلوات و صلوات و صلوات و صلوات و صلوات
 نیستند و بیشتر بار آتشی و دوام ذکر خلدان را تاکید میفرمایند حق تعالی بقصد قضا آن بود
 بر طریقت جمیع طالبان را به دوام ذکر و راهم فکر مستعد دارد و بتدریج مقصود رساند و کرده
 نقل است از خلاصه القول که آنحضرت به پیروان خود فرمودند که اگر میخواهید به شغل یا
 اگر چه از زبان آنحضرت میبود و نشناخته بود و نیز گفته بود با او تو میفرمودند و نه چنانچه
 محمد شریف نام ساکن چهل از یاران آنحضرت بود و هرگاه که خدمت آیدی خود با ولایت با
 توجه فرموده خبر عافیت می پرسیدند بعد چنین که او چند مرتبه می آید آنحضرت از بی
 التماس فرموده گویا که آشنای هم ندارم شما را و یاز و قوع بعضی بسیار از این

نایب

و بخاطر اندیشید که شاید کدام تقصیر ناخفای از من صادر شده باشد آخر در خود هیچ نیافت
و پیش عزیزی از یاران آنحضرت بیان احوال خود کرد آنحضرت پرسید که مباد از تو چیزی
تقصیر بوقوع آمده باشد او گفت که خیر باز آنحضرت پرسید که آنچه در دو شغل اشتغال کردی آنحضرت
فرموده بودند بعل می آری یا نه گفت چند روز است که از سبب موافق احوال او را در شاه
حضور فوت شده آنحضرت گفت که باز همان طریق بشتل موافقت کن بشارت الیه باز بشتل
اشتغال شد چون بعد چندین بخدمت شخص صاحب بیاد آنحضرت بسیار توجه فرمودند و
استفسار حالت کردند و فرمودند که کجا بودی و حالانکه همیشه سلام کرده میرفت غرض
آنکه بجز ذکر هیچ نمیشناخته نقل است وصال آنحضرت سه آن نظام الدین ثانی
شاه بیازواج عشق در دره و دوازده ذی القعدة شد عرش آشیان در سن یکپاره و
یکصد و چهل و دو سال واقع شد *

وصل یازدهم در ذکر آن فخر الاولین و آخرین محبت البنی محبوبت
الحامین شیخ المشایخ قطب الاولیا مولانا فخر المله والدین رضی اللہ عنہ بن
سیدنا و مولانا حضرت شیخ نظام الدین در کتب ابوی رضی اللہ عنہ در توصیف آنحضرت
چند ابیات از کلام نظام الملک بحسب اقتضا مقام آورده شده که کمالات آنخاص
رتب طویل و کثیر و سخن را بصناعت قلیل و کجا بآنحضرت عشق چه کار آید آنجا عقل دلیل
عبارت از توصیف او قاصداست، ما چه قوت کند صرف طبع علیل، با و چون توان
زودم از دوستی، عزیز سے کہ باشد خدا را خلیل، نظام از مقامش چو جوین نشان
گایر شود خود سوی خود دلیل، مشکوی میرا با حسن در عالم بیکانه، ندیده مثل او چشم
زمانه به بصورت آفتاب عالم افروز، ملک و سیرت بهره اند و تر، در جمیع
اوصاف حمیده، برو شد ختم اخلاق گزیده، به بیزگی عجب رنگین، به به پرده
الفت امتزاج، بدخش آینه انوار قدسی، دلش گنجینه اسرار قدسی، هدایت لعل نور پریش *

حضرت مولانا علی قلی خان صلی الله علیه و سلم پنج شش دانه بن بهشت ایشان دادند پس زود از خواب بیدار
 شدند و دانه بن بعینا در دست خویش دیدند در آن اثنا حضرت قطب و رنگ بادی
 بهم بیدار شده دست حضرت مولوی صاحب را گرفته گفتند که ازین دانه با حقده ما هم بده هر دو
 صاحب بخورند و تولد حضرت مولوی صاحب در او رنگ بادی است نقل است از مناقب فخریه
 که آنحضرت را چهار برادر بودند یکی که حضرت محمد اسماعیل نام داشت و از حضرت مولانا
 کلان بود آنرا حضرت قطب و رنگ بادی مرید خلیفه خود حضرت کامگار خان کنانیده
 بودند و سه دیگر برادران غلامی بودند که یک بسلام معین الدین دوم بسلام بهاء الدین
 و سوم بسلام کلیم الله منسوب بودند هر سه را نسبت بخدایت مولانا مولوی صاحب و الدین برادر
 کنانیده بود و دیگر همیشه که ایشان را نیز بخدایت ایشان نسبت بود نقل است از مناقب
 فخریه و خلاصه القوائد که بن مبارک ایشان وقت وصال حضرت نظام العاشقین بقدر
 شائسته یا حقده ساکی بود و در مناقب فخریه می آید که وقت وصال حضرت نظام العاشقین
 بقاضی کریم الدین که نسبت خویشی بآن جناب داشت فرمودند که فرزندم محمد فخر الدین را حاضر
 ساز قاضی مذکور باستقبال رفته حضرت شاه ایشان را آورد و سپینه مبارک تا دیری پسینه
 به از آئینه چپ پائیده ماندند و لغات باطنی تفهیم ایشان فرمودند بعد از رحلت آن بادی
 المسلمین نظام العاشقین حضرت ایشان که نسبت بر حصول مرتبه فضیلت بسته و محبت
 شبانه روزی در سه سال تحصیل علم تمام فرمود نقل است از حضرت شیخ الاسلام قطب زان
 چهار و لی صاحب رضی الله عنه که خدمت حضرت مولوی صاحب فخر الملامه والدین حصول علم غیره
 فنون همه از جمیع شخصان صاحب کمال کسب نموده است چنانچه حضرت ایشان تمام
 تحصیل علم از میان محمد جان جویموده اند و کتاب فصوص الحکم نیز در خدمت او شان قرائت
 کرده اند و بعد اتمام این کتب مثل صدره شمس باز غفر و غیر ذلک نیز از محمد جان جویموده
 نموده و میان محمد جان چنان شخص کمال صاحب نسبت بود که هر جای در مسند فصوص الحکم

بند می شدند تا یکدو گهری بطرف آسمان می دیدند بعد از مسکنه بیان می نمودند یعنی
روح مصنف را حاضر ساخته حل مسئله میکردند و کتاب پاره از دست مولوی صاحب دلوئی
عجله تحویل فرموده اند و مولوی عبدالحکیم نیز که خوب عالم بود و در علم فقه تمام مهارت داشت
و بهم توکل بدرجه اتم بود و بر عیال و کثیر الاطفال بودند و بنفقه و تنگدستی میگذرانیدند که کار
با چاه نم بود و در یک نیمه گزبان میکردند شخصی از شاگردان ایشان نسخ الکبری
مطالعرض و حواله کرد چنانچه و بر و آن شخص قبل آوردند قطعه طلا درست شد و مولوی صاحب
موصوف بخدمت حضرت فخر الثقلین عرض کرد که نزد ما ترکیب کاسیریه تفاوت است
آمده خود بدولت بیا موزند حضرت مولانا فرمود که مرا خوانش این کار نیست هر چه
مولوی موصوف باعث شد خود بدولت نفی فرمودند چون مولوی ذکور بخانه خود
آمد بخاطر اندیشید که الحال این طلا اگر چه درست است لیکن شاید که چهار صد سال تپا
شود و بلبین نقصان رسد در آخرت بدنه من شود از فکر این یعنی قطعه طلا کسیریه و ریاضه
انداختند و نسخه را پاره پاره ساختند و بهوکل الهمی در همان عصر است میگذرانیدند و حضرت
ایشان قبل ازین چند کتاب چنانچه شرح و قایم و مشارق الانوار و لغات الانش و کتاب
کتاب طب و یک ساله تیراندازی در همین حیات و اندر بزرگوار خود حضرت نظام الملک را
در خدمت آنحضرت کسب فرموده اند الغرض چون از تحصیل علم و دیگر فنون فارغ شده اند
خود را بر ریاضت شاقه و مجاهدات بلینه انداختند و در ظاهر صورت بزرگبری پیشه اختیار
کردند و بنظام الدوله و بهمت یار خان صورت تعلق نمودند و فوج کشی و آتش زنی می نمودند
که در مناقب فخریه از زبان مبارک ایشان غول می آرد که در آن اوقات تمام شب تا پاس
اندوز و در خیابان کوچک که آنرا در زبان هندی پال گویند تنها بیداری و شوخی می
گذرانیدم و سینه پاس دیگر اشتغال بامیوز ظاهری میفرمودیم اما در کار خود میبودیم و کوی افت
سر معایای می شد مگر اینکه بنا بر بعضی اعمال تا چهل روز بمریدانستم مردم تعجب شده می پرسیدند

و حضرت مولوی
عجله تحویل فرموده اند
و بر و آن شخص قبل
آوردند قطعه طلا درست
شد و مولوی صاحب

که عدم تبدیل لباس چه سبب دارد بهانه پیش می آوردم سبحان الله زنی همت و نیز خود
می فرمودند که همت یار خان اکیرم ساخت و ما را بساجت و منت پیش آمد که از ما بیا موزند
قبول نکردیم و نیز خود می فرمودند که همت یار خان لشکر پیچیدگی فکله کشید و در حوالی آن
قطعه ماری بود که قومی حیات از دست او بسلامت نمی ماندند و به قانیان آنجا بعد از لشکر
را بهمان محل خود فرود آوردند اینجانب موافق معمول اند که دور از لشکر برای مشغولی عیون
نشسته بعد از مشغولی قد دراز کشیده بودیم که مار کوته قدی سبز رنگی زهر آلوده به عجیب
شوری از بالای درختی جفت و پیش روی ما آمد مجروح دیدنش فرصت آن ندادیم که
گرنده تواند رسانید کثاری که پیش ما بود از نیام کشیده بر سرش زدیم آنقدر زور کرد
که در حیطه فکر نمی آید معلوم شد همان مار بود که مشهور بود به برکت ایشان حق تعالی دفع
نمود بعد چندین علاقه سپاه پیشگی را قطع نمود و درازنگ آباد در خانقا شیم صاحب والد
بزرگوار خود همانوقت حاضر میبودند چنانچه از اول صبح تا نیم روز وقت دو پاس و آن
بیرونی بغراعت تمام میگذاشتند روزی بخاطر مبارک گذشت که رخص بطرف جهان آباد
ضرورت است که شیم صاحب فرموده بودند نقل است از دستخط خاص حضرت ایشان که
در واقع دیدن آن فخر العاشقین یعنی والد ماجد مرشد مستند حضرت نظام العاشقین بزرگ
آبادی رضی الله عنه بی چون و نسا انا العبد محمد فخر الدین قائم فی ارادة البیعت للنساء
اذا احاء الخادم منعه عن الحضور فتوجد نظام العاشقین روح الله روحه الی عید
فخر الدین محمد و من الخادم من منع الحضور فتعاج بالحضور النساء و قرء الفاتحة و بعد الفاتحة
قامای مولانا نظام العاشقین بی توجه الی دار البیت فی حق و وسط البیت بی توجه الی العبد
الضعیف فخر الدین محمد و قال لا یغرب قلبی لخصتکم بالسفر کان السفر خیرا لای ففی وسط
هذا القول قال قائل سمعت الکلمات بقول نظام العاشقین هل هذا یسمی ویشیر الی جهات
آباد و لا یسمی اسماء و قراء الفاتحة یخص العبد ایضا نقل است از دستخط خاص

الیشان که در واقع دیدند در انحال اضطرار بود در سکونت و اراده حرکت یعنی این خیال
 میگذاشت که هزار مبارک شیخ صاحب را چگونه باید گذاشت که حضرت شیخ صاحب نظام العاکفین
 فرموده شد اقلیم فقرم بنجودی تخت روان من بزند چون فریاد مزدورم نه چون مجنون
 زمیندارم **نقل است** از دستخط خاص حضرت ایشان زایت فی المنام ان يقولون العتق
 خواجه مشاد علودینیوفی هذا المصاحفة مصرع بند گیل باش آزادای سیرا و بعد
 هذه المصاحفة قد صدقت قصداً جازاً و متوكلاً علی الیقین انتهى كلامه رحمه الله **نقل است**
 از مناقب فخریه که چون آنحضرت را اراده دلی مصمم شد ناگاه خبر یابد و نفر کی عظام
 شیدی تا قسم نام و یک جا که محمد حیات اسم مثل ماه با فردان با سپاده همچو جوهر سپاده
 بیرون آمدند و چون بوی گل به بدرقه نسیم عنایت الهی بفرم دلی سفر کردند و تار سیدان
 بدار الخیرا جمیع سبب منزله نبود که وارد طرفه از موار و غیبی و عنایات لاریبی پیش نمی آمد و فرقی
 عاداتی همچو اشل ایشان صورت می گرفت چنانچه تفصیل آن در فخریه النظام و مناقب فخریه
 مرقوم است و چون این را قلم را عرض ایراد فوائد است از آن قلم در کشیده بذر نصیبه
 فوائد می پردازد و **نقل است** از خلاصه الفوائد که حضرت قلیه قطب الاسلام چهار و یصاحب
 میفرمودند که حضرت مولوی صاحب قبله که اولاً در دلی تشریف آوردند چند ماه در انجا اقامت
 داشته بتایخ دوازدهم ذی قعدة عرس حضرت شیخ صاحب والد صوری و معنوی خود کردند
 بتایخ چهاردهم ذی قعدة متوجه پاک پشین شدند یعنی حضرت خواسته نور محمد رضی الله عنه نیز
 همراه بود و چون در یانی بیت تشریف آوردند بهر خالقاه شاه بوعلی قلندر استقامت داشت
 فرمودند که برای کار می میرستم حضرت بابا صاحب کنار ما در پنجار انجام کرده دادند
 لیکن طواف خالقاه بابا صاحب رضی الله عنه حصول کرده شود درین اثنا حضرت خلیفه
 صاحب رضی الله عنه بجزئی رسانیدند که ازین کار چه مراد باشد که حضرت مولوی صاحب
 فرمودند که کار ما حضرت بابا صاحب اینجا کرده دادند خود بدولت فرمودند که این کار

کتاب مناقب فخریه
 منشی حضرت شیخ صاحب
 در نجف اشرف
 صاحب کتاب
 در نجف اشرف
 در شهر

هم کار ما می باشد حق تعالی میداند و این کاتب الحروف را بسند صحیح معلوم شده که انکار سپرد
خود از حضرت بابا صاحب شکر بار رضی الله عنه بخدمت حضرت سلطان المشایخ رضی الله تعالی
عنه بود پس حضرت قبله فرمودند که چون حضرت مولو لیا حیا از جهان آباد متوجه پاک پل
شده بودند پایا ده قطع مسافت میفرمودند و تا آمدن پانی پت پائی مبارک ایشان را ایستاد
شدند چهار شب در پانی پت ماندند و طلا حاضر فرمودند قدری تحقیق شد بیشتر متوجه شدند
باز آبله بر آبله بزور کردند و با بیخواب خطاب فرمودند که کدام سواری گرایه باید که پیاده رفتن
نمی توانم حسب الارشاد و یک اسب گرایه همراه خود ساختم و آن شخص گرایه کش چریزه اند
حساب زیاده خواست خود بدولت فرمودند که بده و اسب مذکور بخپان خالی همراه ما می
و خود بدولت پایا ده می آمدند بر گرایه کش چون این احوال بدید که سواری اسب نه
فرمودند بخاطر اندیشید که شاید فردوری گرایه کش بدیند ازین جهت بار بار بخدمت آنحضرت
برای سواری مقرر میشد من مبلغ مشخصه فردور حواله او کردم و گفتم که ترا غرض بمردود
خود است بیشتر بگو و خاطر جبار و خود همچنان پایا ده می آمدند مگر قدری در یکجا سوار
شده بودند که در اثنای راه شخصی را و یکسانکه پیره را استاده دیدند که میگفتند حضرت
مولو لیا صاحب رضا نزد ایشان توقف فرمودند و استقرا حالت نمودند آن شخص عرض کرد که
این پیره ما در من است و راه رفتن نمیتواند خود بدولت از اسب فرود آمده آن زنکه را
سوار فرمودند و خود بدولت جهان از آبله با پایا ده بیشتر راهی شدند و شخصی حافظ این
ملک بود سپاهی دش هم در آن سفر همراه ما بود چون معائنه این حال کرد که حضرت مولو لیا
بزرگ پیره داده خود یا خود پایا ده باشند من بعد اکثر اوقات بخدمت حضرت مولو لیا
قبلا آمده می نشست روزی حضرت مولو لیا صاحب رضا پرسیدند که حالا این شخص چه بسیار
محبت ما دارد عرض کردم والله اعلم پس من از آن شخص پرسیدم که چه باعث است که الحال
نزد ما اکثر آمده می نشینی او گفت که تو لوکره بین شخص هستی یعنی ذات شریف حضرت مولو لیا

۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷
 ۱۵۲۸
 ۱۵۲۹
 ۱۵۳۰
 ۱۵۳۱
 ۱۵۳۲
 ۱۵۳۳
 ۱۵۳۴
 ۱۵۳۵
 ۱۵۳۶
 ۱۵۳۷
 ۱۵۳۸
 ۱۵۳۹
 ۱۵۴۰
 ۱۵۴۱
 ۱۵۴۲
 ۱۵۴۳
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۵
 ۱۵۴۶
 ۱۵۴۷
 ۱۵۴۸
 ۱۵۴۹
 ۱۵۵۰
 ۱۵۵۱
 ۱۵۵۲
 ۱۵۵۳
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴

گفتم بے لیکن من از پیچ فضائل ایشان و بندگی خود بیان نکردم که چه واسطه پس از آن گفت
 که سردار تو خوب شخص میناید و این چنین شخصان عجب می باشند و گفت که من و زیکه سردار تو آن
 نزیکه پیره را سوار اسب فرموده بودند همان شب من بخوابیدم که سواری امیر المومنین حضرت
 امام حسین شهید است رضی اللہ عنہ و در آن سواری حضرت مولوی صاحب یکم که خوبترین
 اسبی سوار بودند و میگفتند که این اسب بد اسب سواری آن پیره زن است در اینجا خود بدست
 فرمودند که عمل قبول این است و هم فرمودند که هرگاه مولوی صاحب در میان راه سبقت درام
 برای رسیدن بنده توقف میفرمودند و چون بخدمت میرسیدم بیشتر متوجه میشدند و زور
 من و پس مانده بودم و خود بدولت بیشتر بودند آنروز تمام راه حضرت مولوی صاحب را ندیدم
 بودم بخاطر آنکه نشیدم که شاید پیچیده باشد چون بمنزل رسیدم آنحضرت بیشتر مکان را
 بهم بکار برگرفته بودند و مرا فرمودند که درین مسجد برو که شش چیز است خور دنی از تو بپوش
 و اگر چیزیست و بگرد و بپوش نداشته باشد هم بگویند حسب الارشاد و بگردم مردی بسیار پیروز
 از خوردنی از تو پرسیدم او گفت حقہ می خورم چیزیست که بپوشد و خور دنی هر چه باشد حقہ و
 تنباکو را و اگر دهم و خوردنی باورسانم لیکن آن شخص بسیار پیروز و بزرگ بود تا درین خدمت
 حضرت مولوی صاحب رضی اللہ عنہ چیزیست گفتا و علم منافع میگرد معلوم شد که همان روز
 حضرت در میان راه انتظار رسیدن بنده بخدمت برای این نفرمودند که همین پیر مرد
 در راه ملاقی شده و تمام راه او را بر اسب سوار کرده یکدست بمنزل تشریف فرما شد بنده
 نقل است از حضرت جمال الہی حافظ صاحب رضی اللہ عنہ کہ قبل حضرت چهار ولی صاحب
 میفرمودند کہ چون قریب پاک پتون در موضع کہ آنرا املا گویند حضرت مولوی صاحب قبل
 در آنجا رسیدند اتفاق مبتی افتاد و قند صبح چون بسیار شدیم کہ تعلیم مبارک حضرت مولوی صاحب
 افتاد است و خود بدولت خیر اندام را ان کہ آنجا بودند در شخص شدند کہ ذات مبارک آن
 طرف رفته باشد اینجانب یعنی حضرت قبلہ چهار ولی صاحب گفت کہ حضرت مولوی صاحب

بطرف پاک پتن رفته اند نعلین مبارک را بر داشتیم و روانه شدم ذات مبارک بیشتر درجا
رسیده بود و در آن ایام هزار رکعت هر شب میخواندند نقل است از دست خاص حضرت
مولو یساحی قبیل رضی اللہ عنہ کہ تشریف از رخصت پیش از نماز صبح در سواجته حضرت
مخدوم شکر پادشاه را دید تا اللہ تعالیٰ بلفظہ الخفی والجلی نشسته بودم بچارگی می بینیم گویا کہ محفل قائم است
و تقسیم خرمای میشود چنانچه خادمی یک خرمایا پنج لیکن اغلب است کہ پنج خواهد بود بدست من داد
من خود را در آنجا کہ نشسته بودم نیا فتم بلکه نزد یک صاحب قبلہ یافتم درین اثنا بیدار شدم
بما نجا خود را یافتم و دیدم کہ تحمیر نماز صبح شد الحمد للہ و النعمۃ در نماز مشاغل شدم بعد از آن روز
منتظر خرمای بودم و حالانکہ تبرک رسم دستار و سلاری میبود وقتی کہ اول رخصت از صاحب جبار
شده بودم دستاری و سلاری عنایت کرده بودند بعد از آن توقف بیان آمد کہ صاحب بزرگوار
عالی قدر طریقت شریف فرما شده بودند و منین پانزده یا شانزده روز رفق موقوف شد
چون باز آمدند ہر گاہ این غلام برای ملاقات رفت فقرای جلالی و رواد کردند و نزد صاحب
نزدادہ خرمای آوردند صاحب زاده عالی قدر رحمہ اللہ خادمی کردند غلام کاتب الحروف از آن
خادم یک خرمای طلب کرد و بجز استماع صاحبزادہ سجادہ تمام خرمای عنایت کردند شمار کردم
پنج عدد و بودند معلوم کردم کہ حال رخصت است چنانچہ در دست روز اتفاق روانہ
شدن شد الحمد للہ علی ذالک فائدہ حضرت قبلہ مولو یساحی رضی اللہ عنہ را در آمدن
پاک پتن بسیار وارد اتی غیبی و لطائفی لاریب دست وادہ کہ اظہار آنہا این را تم کردن
نہتواند لہذا چندین از خصائل مبارک آنحضرت اختصار مینماید فائدہ حضرت شیخ
غریب پرور میفرمودند کہ رویہ حضرت مولو یساحی و قبیل رضی اللہ عنہما عجیب و غریب بود
گاہ گاہ فاقہ در حضور و جمیع غلامان میبود آن روز را غرہ می نامیدند اکثر حضرت مولوی
صاحب و قبیل رضی اللہ عنہ بیشتر می فرمودند امروز غرہ است پس در ایامی کہ غرہ میکرد
ہرگز او را ملا دعوت ہم از کسی جانیند و نہ چیزے تسخیر میرسید از کلام حضرت

حضرت شیخ
راشخ صاحب
عقل صاحب
رضی اللہ عنہ
در خبر

غریب پرور چنان مفهوم میشود که محض تعلیم بود و ذات مبارک نیز برای دیگران بچین فاقه
 میکشیدند و این بدان مانند است که استاد تیر انداز وقت تعلیم خود هم کباده بدست
 میگردد و نیز حضرت غریب پرور میفرمودند که سیاست و تعلیم حضرت مولو صاحب
 سلطانی طور بود که احدی را اجرات تجا و مقصور نبود مثلاً از خلوتخانه که در مدسه تشریف
 فرماشتند کسی را مجال نبود که برای تعظیم برخیزد و یا سرنگون سازد که بسیار خوشامد تلافی
 پسند و نیز حضرت غریب پرور میفرمودند که ما بپاران خود این اوضاع مبارک را روضی
 در میان باریشان داریم کسی که دماند لاچار ما متابعت یاران اختیار میکنند و نیست
 غریب پرور میفرمودند که در کسبه حضرت مولو صاحب قبیلہ ز قسماً شرفی و روپیه و قلوب
 کتک میبود و سالکان که بحضورش میرسیدند هر کس که نصیب آن کس میبود از آن کمال
 می شد مثلاً اگر کسی را کتک خطا میشد برای زیادتى هر چند الحاح میکرد قبول نمیشد
 بلکه سر خود را بشکند تا احم پذیرا نمیشد بعداً فرمودند که هر چه میدادند بوجهی
 پس نداده ازان و اوان چگونه مقصور شود فائده حضرت غریب پرور فرمودند
 که گمان را قضیه بود می نالیدند حضرت مولو صاحب و قبله این بیت خواندند
 سه دریا بوجود خویش موی دارد پس پندار که این کشاکش باباست فائده
 روزی حضرت غریب پرور فرمودند که مولو صاحب قبیلہ رضی اللہ عنہ و معنی این بیت
 سه برنخ ذات و صفات و مد و شد و تحت و فوق به میفرماید طالبان بر اکل نفس و
 و شوق فرمودند که ذات و صفات و مد و شد و تحت و فوق برنخ را دانستار شوق
 کلامه باقی تفصیل از مرشد معلوم کنند فائده این دو بیت در عیدی از حضرت مولو صاحب
 قبیلہ قول اندب خویش را بر خویش میرد او کن + پیش خود از دست خود فریاد کن +
 عید کن خود را و دل را عید گاه پس ز خود بر خود مبارک باد کن + فائده و تفسیر
 حضرت مولو صاحب قبیلہ محبت الهی از جناب حضرت جراح و بلوی رضی اللہ عنہ

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد واله الطيبين
 الطاهرين
 وبعد

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على
 سيدنا محمد واله الطيبين
 الطاهرين
 وبعد

آوردہ میشود دل جوئی همه شیوہ ذات مبارک سخن کم و بزمی فرمودن و بتعلیم که و منور
و بزرگ کیمیا سر و قد بر خاستن حتی در امراض شدیدہ ہم اوقات گذاری بر توکل محض گاهی
از نذر وینار الوف حاضر و گاهی چندین فاقہ مرخصان را بقدر لیاقت آنها موجود از یک تا
صد بار رسانیدن معمول آنحضرت استتالیش خود ناپسندیدن از بسبتن و بگردن تخم کردن آداب
ظاہری مردیان و معتقدان بسیار بطبوع چنانچہ مردی بحجت کبرہ بود از ان ساعت اورا
ذوق و شوق سستی و حالته کہ در بیان نمی آید اورا حاصل شد پس در ای دیدن جمال اکمال فرما
نبود وقتی او دست بسته پیش وی مبارک آمدہ استاد فرمودند کہ شمار شیخ مقرر کردہ آید ہم
لحظہ حالات او سکب و مجلس مقدم نشستن قاعدہ آنحضرت نبود در نشست و برخاست و
راہ رفتن با مردیان و آشنایان مساوات تا وجود قوت جولانے ہزارا دست پیاہ
تشریف می فرمودند و از ان بعد دو ہر ہمراہ سے بود گاہی خود سوار و گاہی دیگر سے عہد
کم فرمودن و در صورت فرمودن ایفا نمودن با مخاطبان اکثر بلفظ صاحب خطاب میفرمود
اوقات شریفہ موضع شب و روز و مردم تنہا خواب وقت رختن مردم اکثر بیداری و کتاب
فوائد الفوائد البینہ مبارک یا نزدیک و دشمن گفتگو بیش داشت و خندہ روئی و فکارسے
بجال مردیان و مجاہدان و پیرویش ایشان و گریہ برای کسی کہ از ایشان رحمت حق پیوستہ باش
التفات بامور دنیوی مطلقانہ کردن بہر چند حضرت ظل سبحانہ و امراء مرید و معتقد تنہا
قبول یہاں نمودند اقبال فرمودند و ارشاد کردند کہ اگر میخواہید کہ ما درین شہر باشیم بار دیگر
این حرف در میان نیارید چہ سبب را منظر ظاہری و باطنی ہمیشہ در عمل روزی جناب سلطان
برای ملاقات آمدہ ہستم شریف فرما بقلم مبارک شدند بتا بر خلق کریمانہ التماس قرین آفتاب
افتادہ روز دیگر قدم مبارک نجہ فرمودند ضیافت با حضور ہم در پیش بود بعد مراجعت بسید
پناہ سید احمد با حسن فرمودند کہ سید امروند اوقات صرف ملاقات و ولتمند نمودیم و طعام او
خور دیم تدارک چہ باش سید عرض داشت کہ حضرت دانا تر اند فرمودند کہ تدارک رفتن آنجا نیست

که همین وقت بدین درویشان شهر میروم و شطاطعام لذتبخش بفقرا تقسیم نمایند این فرمودند
و خود روان شدند و بنیاده دو سنگین از اکابر شهر وارد شده بناز مغرب در دو خانه مبارک
آمدند که از دندک در مات درین صحبت بود وقتی اهل غرض غبار عناد در خاطر حضرت بادشاهان
طرف ضابطه خان مرحوم انداختند و او در حسن اعتقاد مردی بجه نظیر و در سعادت ازلی یکتا
روزگار بود و در عرض شریف حضرت خواجه معین اللہ والدین رضاشامیانہ زبیر و معمر افغان
سیمین سامان عرض و نقد الوفا ارسال سیاحت و بزارات خواجه قطب الاقطاب و سلطان
الشاخ و محمد و نصیر الدین چپانچ دلوئی هم در اعراض سامان و سرانجام تمام میرسانید و هم
بجزایم ذی الاکرام میداد و خدمت درویشان و اکابر شهر مثل فرزندان شاه ولی الله مغفور
و غیره بوجه احسن بقدیم میرسانید و چند سال قبل از وفات خود شرف صحبت حضرت صاحب
بود و القصد کار بطول کشید و صلاح فوج کشتی بر سر او نصب العین بندگان سلطانی شد و در آن
بسیار نیز حضرت بادشاه بنیاب کرامت آب رسیده شرف صحبتی قدوم تبرک قلعه درخوهند
که هم تمیمی قیول گشت بعد از صحبت داری و ضیافت ما حضر صلاح بند و بست ملک پرسیدند
آجناب فرمودند که ما علاقه با مورد نیاندیم بخواهی التناز موتن لیکن بعد ازین ما درین امور
معاوض دارند و الا رسیدن اینجا هم معسر خواهد بود و صلاح بدین نظر فرمودند که تا سلطان
حضر نداشت خود با مورد ملک ستانی و ملک داری متوجه نشود و اختیار محنت و مشقت نخت بند و بست
همچو چه صورت بگیرد اگر امیری را با مورد و مختار و نائب سلطنت نماید مرا و دیگر ناخوش میشوند و
باطاعت او نمی آهند و بخر به یه پردگی با سلطان بگیرد و در عیال سلطان بر که و به بنیاند و فوج آبادی
که تمام بایان امیر شد او را می شناسند و سر رشته تعلقی شان از سلطان منقطع میگردد و در دفع
آن امیر نیز بخواهی (نا و لا غیر) می پیچد و گاه باشد که بر سر بی می آرد و در سلطنت اکثر بچیز
شده است پس ولی مقدم این است که آن صاحب بدست خود مستحق کشتی و ملک گیری شوند
و قدوم این است که امرا و حضرات را بسلام اند و صحبت بطور خود دارند اگر منافقانه با کثرت دیگر

داشته باشند واجب الله نیستند و اذیت مسلمان رویه اسلام نیست کفار فجار ممالک عظیم متصرف
اند خصوصاً فرقه چند سکه‌ها که مطیع الاسلام هم نمیند و ملک خلیفه را قابض شده اند و سکه و خطبه
سلطانی را از میان برداشته اند همه را در تسلیم فرموده و در رکاب فلک آباب داشته
به تبتیه آنها باید پرداخت که فلج دینی و دنیوی در ضمن آن است این بفرمودند و از خصل شدند
و تدارک لاین صحبت با طعام فقرا و رفیق بخانه اکابر درویشان شهر نمودند خلق کریم بدرجه
که قلوب دلان و نردو یکان صید دام محبت گشته غریب نازی و متوسل بروری بر تبتیه که
منازعت دل اهل حضور و رسیدن عوالمش دور افتادگان اگر از عادت مقرری تاخیر می
واقع شد خود بخود تنگ شدند حتی که پیران کاروب سرکار را دور و زنگشت که حاضر نشده بودند
خود دیگر را برای سرانجام کار با متعلقه خود می فرستاد فرمودند که از دور و میان محبت
بقطر نمی آید خیر است بعرض رسید که بجای است همان ساعت از جابره برخواستند و بکلیه او تشنه
فرمودند و بطبع مهر و عنایت از لوث که در پیش بری فرمودند و اتفاقاً نقد بخشیدند و بستید
احمد را شاد شد که دو از سرکار عنایت شده باشد و میر حسن حکیم که از بنندگان سرکار است که
تداویش مغرض در شتند و لب بار باین کلمات بگشادند که میان پیر محمد شما که از دور و دنیا
و از فقر پریش احوال شما تاخیر شد معاف خواهند فرمود این بزرگ را چه بایان است شما این
ایشان است پس سبحان الله و بحمد - آمدنی نذر و نیاز هزار ما بر خاندان معتبر که خدا هم
ذوی الاکرام و محتاجان و بر ذرات خود هیچ نه و لباس فاخره از نیاز مستحقان بیاض
ایشان و بیشتر از آن هم تقسیم و آنچه پوشیدن آنرا هم بخشیدن بر هر چه میپوشی چه
گل نام خدا میرسد بد بعرض رسید که بطوس خاص نماده است فرمودند که دور و پیر
پایه برآیند و پیر این سازند یا ران عرض کردند که گاهی چنین حایه کس بعد از مبارک
آشمنامه فرمودند که در پیش را هر چه من الله میرسد و آن نمیشاید و بطور خود برای
ذات خود اسراف نمیداید و از اجناس نذر و نیاز که صرف آن فی الحال اتفاق نمی افتاد

و بتجویلی می پذیرد اکثر تعلیب رسیده و صیرم معلوم گشته مواخذہ آن مطلق نہ بارنا کتب کار
از کتب خانه گم شده و مردم اجنبی برای فروختن بخصو آورده و جناب مبارک نہ پرسیدند که
از کجا بدست شما افتاد و علی بن القیاس اجناس بلوسات روزی یکبار از باشندگان حضور پیش
خاص با چاکویی که در کیشہ مبارک بود بر دیو چندین نشان آن پیدا گشت اثبات این حرکت
برو شد اصلاً برایش چنینے نفرمودند بلند خان صوبہ واکر شمشیر یکبار ارسال داشت
آورده خود متصرف شد و عوایضش ہم بخد مت رساند چون بار دیگر از نوشته خان مذکور
ممبرین شد فرمودند قسمته او بود و هیچ گوید حاجی الحرمین الشریفین حج شد و وصل الی بوالی
بعد از حج از راه دکن آمدند تخلصی اجناس شد چارصد روپیہ محو بلیشان اثاثات خست
الیشان را مجلس ساعی پیش آمد در عین ذوق ہمہ را بقوالان بخشیدند و عند الملازمت احوال را
بعرض رسانیدند حضرت مولو صاحب به بشاشت تمام فرمودند که بسیار بجاست در بعضی
شریف ہر روز سے ارباب عبادت در ظل عاطفت مثل عید و ہر شبی در افطار و تراویح ہم چو
شبہ را نام جمعی اول شب یکبار از حفاظ از جہندگان آستان و در تہجد قرآن میخواند و شب
بیداری و فرجہ بعد ہر تسبیح کہ فی الحقیقت ترویج است و ذریعہ اتمام شب و بیداری قہودہ
و کلاب و نبات با شیر چوشیدہ و صنف نفیض راست کردن بین التراویح با یاران آتشامیز
شب بہت و ہفتہم در سرای عرب تشریف برده گذرانیدن معمول و حسب عرب شریف
تمام بود و اعتکاف بدرگاہ عالم پناہ آسمان جاہ حضرت خواجہ قطب الاقطاب یا سلطان
الشاہ قدس سرہا معمول بود بعد از ہنگامہ مانواہی شاہیہاں آباد و مسجد در سہ تہرہ
و برکات این عشرہ اگر وہ زبان باشد تقریر نمیتواند کرد و رفتن بیرون شہر با گروہ یاران
و در شہر با یک و کس بحباب حتر از خود نمائی و دعوت غریبا ہمیشہ مقرون با حاجت بودہ
و در تشریف فرمای اماکنہ اگر چه در ہر روزی چند جاہ و اگر چه مکا نہا بعید باشد و ہر چہ
طعام میل نفرمودن اما دل شکنی نہ کردن و دست در طعام بردن و دوسہ دانہ برداشتن

لازمہ خلق و عنایت و افزایش برکت صاحب دعوت بود و پند نصیحت به بیگانگان هرگز
نه و مخلصان شمول لطافت یکبار و در مقام و فوق تفضل و بار و رضا تمام از کسی که در امور دین
کمال لحاظ داشته باشد و محتاج به پسند نباشد و آنکه حاجت به پند یافت و بران
عمل کرد و نیز خیالش بگوشه خاطر مبارک آنرا که عمل نکند بار دیگر نه فرمودند و از دل با و عذر
رضا و افزایش رسلو کمال هری فخر و با تشنهها در امور کلی و جزوی اتباع سنت نبوی علیه
الصلوة والسلام به بنندگان نیز درین امر تاکید الکید بود و تقریر و تحریر بچواب مشورت پیر گال
لفظی قطع معمول نبود که چنین باید کرد بلکه باین عبارت میفرمودند که اصلیم چنین نباید
شریف رسواری دستار و حباسه دو پیله و در خانه جبهه و کلاه و گاه گاه بر کلاه سله هم و
در سر با غل و دو شاله و در اوائل سیفی و کتار و کبلی هم با خود میداشتند در خور و زون
پان و فوخل و بن و قهوه و شیر و شربت گلاب نبات بیشتر مرغوب با وجود رسیدن
اطمینانه خوراک مساوی در ویشان تقسیم اطعمه بهمانان که همیشه در ویشان مقرر میگفت
گو یا کسی موافق طور و با عالم از علم و با سپاهی از سپاهگری و با مهوس از کیمیا و قس علی اندا
الا با در ویشان بگیا نه از در ویشی هیچ گفتگو نمی فرمودند بلکه احترام و از بحث نفرت اگر چه
علمی باشد مقرر - یا را چون آب ر هر رنگا شامل میشود + اظهار در ویشی و گفتگو
از مسئله و حدت و جوخت تا خوش طبعیت و ارشاد مبارک آنکه این حالی است نه قاسله
من عرف ربه فقد کل اسانه ذات مبارک کریم و رحیم جواد و شجاع و متواضع و عاقل و
عاشق و خوش صورت و خوش سیرت و خندان و رو دلکش نگاه و نرم و خوش سخن و خوش تقریر
و جاذب القلوب و غمخوار و دلدار حریف و ظریف و متین و متقل و همه دان و همه بین و صادق
القول و قانع و متوکل و پیر دل و با مروت و حیا و وفا و دلبود و شهنشاه با تمام سکنت و مغز سرایا
آنکسار و حضرت نواب غازی الدین خان چه خوش فرموده است اوصاف جمیل اش
از دو جهان ادا نمیشود چه جای خامه و وزیان و الطوار گزیده اش بصدرستان در گنج

چه محل چند فقره این نکته بیان باید داشت که آنحضرت را بکفایت حکماء برای ازاله کینه عارضه بدنی اتفاق تزیوج بیکی از ملازمان در او رنگ آباد افتاده بود و از آن یکی همین مولانا وسیدنا و ملاذنا و معاونان و محمد و متا حضرت غلام قطب الدین تولد شده بود و بعد وصال حضرت مولوی صاحب قبله صاحب جزاده موصوف و در چهار شریف نر و شیم شیخنا حضرت قبله چهار و لیضا آمده و از آنحضرت خلافت و اجازت یافت و حضرت منظر جمال الهی رضوان نقل از حضرت قبله میفرمودند که آنحضرت فرمود هر چه بار از مولوی صاحب قبله یافته بودیم تمام در خدمت حضرت صاحب جزاده سپردیم و هیچ دقیقه و فایده نداشتیم الحمد للہ علی ذلک آنحضرت غلام قطب الدین نیز واد سلوک و ارشاد در دلی کامیابی داده و بعد وصال او شان حال فرزند او شان حضرت محمد و متا غلام تقی الدین برسند سجادگی تکل است مد الله تعالی ظلال اخلافا آنحضرت بسیار اند و سرتاج تمامی حضرت شیم شیخ قطب چهار و لیضا صاحب اند که در وصل و کج و کمر مبارکش خوابیده و بعضی از آنها را که نو آن صاحب نام او شان در مناقب آورده بقلم می آیند میان عبد الله و شاه ظهور الله و مولوی روح الله و سید احمد و سید محمد شمس الدین که هزار مبارک او شان فرجیم شریف است و این در ویش نیز بر قد مبارکش سیده عجب جای آرام و دلپاست و مزین بیکی نیز بر پادشاه شمس الدین بود و دیگر از اخلافا مولوی صاحب سید بدیع الدین و مولوی نور و مولوی کرم و مولوی فرید الدین و مولوی روشن علی و مولوی جمال الدین و مولوی حسن علی و محمد فتم الله و صفوی یار محمد و حاجی محمد و اصل و سید محمد میر و مولانا سیر ضیاء الدین که سی سال شب روز در سفر و حضر خفته بجله سلوئه گذشته و سید قرالدین مختص به صنت و ملاک محمد و حافظ سید الله و شاه مراد و شیم محمد زمان و مولوی علاء الدین و مولوی ضیاء الدین صاحب مولوی محمد صالح و مولوی عید الوهاب بکامیری و محمد قطب الدین شرقی و حاجی خدا بخش و محمد عوث کت پوری و محمد عوث صاحب جزاده بنسب حضرت قطب المشرق شیخ کلام الله رحمة الله علیه و دیگر جماعت کثیر اند تا کجا بجزیر رسد در میدان آنقدر که از احاطه بیرون اند کاتب

نکته
در بیان حضرت
مولوی صاحب قبله
نومبر اول از انجمن

نکته
در بیان حضرت
مولوی صاحب قبله

13

نکته
در بیان حضرت
مولوی صاحب قبله

نکته
در بیان حضرت
مولوی صاحب قبله

نکته
در بیان حضرت
مولوی صاحب قبله

میگوید که چنان معلوم میشود این خلفاء بعضی از آنها با اجازت خاصه نه و بعضی اجازت عامه الله اعلم بالصواب در مناقب فخریه آورده که در سن یکپنجاه و یکصد و نود و نه هجری اجازت ارشاد عام فرمودند بهین لفظ که اجازت بمعیت کردن عام است بشرط ائبلع سنت و عمل بر کتاب با وجود التماس بعضی مقرران تحفص حکم نشستن بدرسه ساعی کسی را نه و مصالح آنحضرت در این سن واقع شده است بسم بسم از جادی آخرین آن فخر دین شاه بهار روضه فردوس چون روح روان + و سال مبارک هفتاد و سه سال است و در قمر مبارک بدرگاه عالم پناه حضرت خواجه قطب الاقطاب بنمیاراوشی کاکی است و وقت صلوات آنحضرت آخر شب از تاریخ مذکور است .

وصلح وارده هم در ذکر غیبات العاشقین سراج الاولین است که کسب این شیخ
الاسلام من جناب سید الانام قطب الاقطاب قطب النوار حضرت
خواججه نور محمد رضی الله عنه - نام نامی آنحضرت در اول قطب الاقطاب بهیچ حضرت
مولوی صاحب رضی الله عنه بنور محمد موسوم فرموده و لقب نجیب که تمام حال مثل شمس منور است
و الی یوم الدین خواهد ماند و قوم آنحضرت عاشقان اند با وفا و حیران مردان اند و می سخا
و نیک پور و راست پیر و ایضاً کمال که عاشق صادق مرزا نیز ازین قوم برخواهند نشست

شهر ملو محمد خان را ای
سدا با جعفر خان کرده مکین
بکار تربیت از تربیت ارباب
بیستم اسکان عدد بهایش
ازین از مقدم او تازه کرده
بعین فضل مرغوب آبی

کمالش از اطا ایش کوی
بقدر حمای یک سر کینه
بد به از حضرت حق قلی
سیدان بخرد و شد سار
خاک را فرست با انداز کرد

پایست شتر تمام مرشد و
 بیفتن سواران را فی
 بهشت انبیا و حبیب
 یا تلبه قزوین شهریار
 تقی الله بن محمود

بعضین مفصل مرغوب الہی + تیرا کہ چون فرض کا تیرا جو وقت ذکر و تصنیف خواہر است و خوارق و کرامات انظر من النفس کہ حاجت تحریر و تقریر نیست لیکن بجمیع ارباب علم

ایکے نقل از شیخ خود غریب پرورد رقی اللہ عنہ می آرد کہ روزی از حضرت غریب پرورد پرسیدہ
 کہ نشان کامل کدام است فرمودند کہ یکے از نشان کامل آنست کہ دیگران را مثل خود کامل
 سازد چنانچہ حضرت شیخنا و مرشدنا شیخ الاسلام حضرت قبلہ مہاروی صاحب صنی اللہ
 عنہ در ہر سلسلہ خلیفہ کامل فرمودہ اند و بہر تہ تکمیل اوشان را رسانیدہ چنانچہ در سلسلہ
 سہروردی حضرت شیخ محمد مسعود را خلافت عطا شدہ بود و آن شخص چنان مرد بود کہ روز
 بیصلیہ از زندہ خفتہ بودند و درویشی پامالید کہ از آستین لباس آب فرو رخت آن درویش
 مستجب شدہ استفسار نمودہ ہر چند اختفا کردند آن درویش در الحاح مبالغہ کرد الغرض بیا
 فرمودند کہ کشتے یکے از یاران ما غرق میشد برای کشیدن او دست دراز شدہ بود
 از آن باب آب آستین تر شدہ فی الواقع بعد چند روز آن شخص کہ کشتی او از غرق امان
 یافتہ بود در خدمت ایشان رسید و شکرانہ پیش آورد پس حقیقت حال ظاہر گشت
 و در سلسلہ پیشینیہ اظہار من لہم اند و در سلسلہ قادریہ عالیہ نیز پس ازین قیاس باید کرد
 کمالات آنحضرت را این عاجز صاچہ امکان و یا راست کہ از کمالات آنحضرت ستر
 و دہدہ بدین زبان ماوش مراجعہ زہر بود ہا کہ وصف ذات تو گویم من شکستہ گدا +
 ما کہ در شکل یار حیرانم + سر او صاف او کجا دامن + و قاضی محمد عمر حکیم مرحوم چند ملفوظ
 آنحضرت آورده کہ دل را نظارت و دیدہ را بصارت از آن حاصل میشود و شکرت
 سعیدہ و این غریب شکستہ بجز از خصائل آنحضرت بتبع القلم می آرد کہ نجم الاخلاق
 و گریبا جاذب باہمیت تنہائی اندک میفرمودند و اکثر در عالم محفل آرای بودند و از
 ہر قسم آدم کہ کید اختلاف مناسب وضع آن میفرمودند و در ہر وقت حاضر و غائب
 می نمودند و کارشے بیوجی حقی تنیکہ رند و عالم بجا قیام و غلامان بلکہ جملہ عالم مثل بوجی
 ملخو چنانچہ غریب پرورد میفرمودند کہ ہر امر کہ سوال معروض نمودہ شد جواب شافی
 عطا می کردند و مژہ آن بلاریب بظہور پیوست روزے از حال برادر زادہ خود

قاضی ابوالخیر جو مولوی سلطان محمود کو ریجہ کہ آن نیز نسبت بہر درزادگی ولد و فرزند خود صاحب
 ام میان احمد علی جوینج دست ایشان عرض کردند و حضرت قبلہ عالم فرمودند کہ قاضی صاحب
 موصوف مزاج متلون دارند و مولوی موصوف بار و المزاج اند و میان احمد علی در آخر عمر کا خود
 درست کرده خواہد رفت فی الواقع بچنان شد کہ صاحب جزاہ صاحب میان احمد علی یک سال
 قبل از وصال خود کار خود کردند و وفات یافتند نیز حضرت غیب پرورد شجر مرده بعضی اوقات
 دادہ بودند بچنان بطور رسیدہ کہ بعضی از ان در ذکر حضرت شیخ غیب پرورد مذکور خواہد شد
 و حضرت استاذی و مخدومی و خالی مدظلہ العالی میفرمایند کہ ہر امری کہ صعب روی میشود
 بجز در و انگی بہ آن طرف حضرت قبلہ حل میشود و اگر فرصت می شد نہایت تا رسیدن بجنوب
 فرصت می شد و آن امر کے نیو کہ بعضی رسیدہ با کسی کشایش نیافتمہ باشد و شفا کو مرخص
 از خواص حضرت بود چنانچہ این را رقم را در سن صغرام الصبیان می شد لیکن در سعاد طالع بار
 یا در بود کہ حضرت قبلہ در خطہ اوج شریف کہ ولایت غیب است تشریف آورده بودند و مراد را
 حین اتم الصبیان شد لیکن بآن شدہ کہ والدہ شریفہ بنده مایوس شدند و حضرت جد امجد
 یعنی والد مخدومی و خالہ مراد بر داشتہ پیش حضرت قبلہ آوردند آن ذات الفاضلہ البرکات کفایت
 مبارک خود بکام این غلام فروختند گویا آب حیات بخشیدند احمد شد علی ذلک حق تعالی بسبب
 این فیض ایشان تا یوم القیامتہ باستقامتہ توفیق بخشید بمنہ و کمال کریمہ بکلی از خواص اسم
 مبارک دست حال ہم اگر کسی نام مبارک حضرت بر و سج بخواند و بد مد بالفضل تسکین می یابد
 و اکثر اشعار از شنیدن یا شنیدن کار در قالب صلاح میفرمودند و بتلمیم و در اطلاق امور می بخشید
 کہ صاحب عقل سلیم می فهمید اہل ظواہر را جامی حرف نبود مثلاً چنانچہ حضرت غیب پرورد فرمودند
 یعنی حضرت مولویا صاحب مولوی محمد عوث بخش صاحب تحفہ خوشیہ در حکمت و خانقاہ شریفہ ایشان
 در چار دیواری چنتہ قریب خانقاہ شریف حضرت مخدوم جہانیاں جہان گشت جلال الدین بخاری را
 عہدہ راجع بہتر کہ اند ۱۲ محمد بن الدین مرقدی کرخی چشتی احمد پوری عفا اللہ عنہ و والدیہ و لیلی المومنین ۱۲۱۱۲۱۲

عربی حضرت مولوی
 مولوی محمد بخش
 نسبت بہ
 خواجہ محمد بخش
 مولانا خواجہ
 خواجہ الدین
 سیدانند
 ایشان بر
 چستان
 سبک شریف
 چنانچہ
 و ارجح قریب
 سبک شریف
 دست این
 سبک شریف
 سبک شریف
 سبک شریف

۱۲۱۱۲۱۲
 ۱۲۱۱۲۱۲
 ۱۲۱۱۲۱۲

که روزی مراد از اخ اعزا مجد قاضی نور محمد جوی در خطه چهار شریف بنام اینجاب رسید که
 در یاکوٹ شریف چنان استیلا نمود که بعضی مکانات معموره شهر را منهدم ساخته حالاً صورت
 نشست کسی ننمانده در حضور انور گذارش کرده و طلبی نماید اینجاب یعنی غریب پرور شخی در
 حضور رفته بطریق اصلاح پرستی عرض کردند که غریب نواز در یاکوٹ مشین نزدیک رسید
 چنانچه چند عمارات شهر را منهدم ساخته حالاً اصلاحی مبارک حضور چگونه است که از اینجا بکشته
 و کوچیده و در فلان مکان اقامت و زریده آید و در فلان جای رخت نهاده شود و حضرت
 قبله عالم فرمودند که صلاح بر این دو طریق بنده شده راه صلاح ثالث هم است که بهانجا
 که اقامت است اقامت سلامت باشد و کوچیده نه شود حضرت غریب پرور فرمودند
 که چون از زبان مبارک حضور همین طور ثالث ظهور نمود ما را القین شده که کلی خیریت است
 فی الواقع همچنان بظهور پیوست و دریا از اینجا بازگشت و به کس سلامت نشسته ماند از خضائل
 آنحضرت بود که هیچ حالت از احوال حضرت مولانا سولیه صاحب رضی الله عنه ذکر نمیفرمودند
 بلکه که این حالت خود موصوف میبودند مولوی صاحب مولوی تاج محمد زمانی علیه الرحمة میفرمودند
 که من این و صفای حضرت از قبله نادر و والد رضی الله عنه شنیده بودم روزی حضرت قبله را روی
 صاحب حکایت فرمودند که روزی حضرت مولوی صاحب و قبله را تمام شب خواب نمی بود
 و صبح بر لبستر آرام میکردند و بطور متعلق می گردیدند از پیلو به پیلو و بگری می شدند که وقت
 تقریباً به یک و گفتری خواب می آمد که دو سه بار صوت غلط میزدند مولوی تاج محمد
 علیه الرحمة میفرمود که من مولوی سلطان محمود که چپ با یکدیگر صلاح شمریم که شب نزد حضور
 بیدار مانتم تا معلوم کنیم که وصف بیداری که از حضرت مولوی صاحب و قبله رضی الله عنه از حضرت
 نقل فرموده است و زوات مبارک هم است یا نه پس ما هر دو تمام شب بیدار مانیم معاً نه بود
 که حضرت قبله تمام شب از پیلو به پیلو و بگری میگردیدند و احیاناً کسی صبح یا بیت شوقیه بر زبان
 مبارک میگذاشت مگر قریب صبح میکرد و گفتری صورت خواب نظر آمد که یک بار صوت غلط زدند

و بیدار شدند و تعلیم آنحضرت مریدان را نیز عجیب و غریب بود چنانچه حکیم مرعشی رشتی
 مرض نموده و درجه حرارت و برودت مرض فهمیده درازا له دوا آن حار یا بار د
 قوی تر و مناسب درجه مرض میدیدیم چنان آن ذات مبارک وضع اشتغال هر یک
 مناسب آنکس میفرمودند عجیب منقول از حضرت منظر جمال الهی حافظ صاحب کتابی
 راضی میفرمودند که چون حضرت قبله شغل و حدت مرا تعلیم فرمودند چند مدت فاصله داده
 یا دوی و تکرار امتحان فرمودند چنانچه خود بدولت در جای تاریک نشسته بودند بنده
 در خدمت رفت پرسیدند کیستی عرض کردم جمال مستم فرمودند هنوز جمال هستی باز بعد
 بدت ناگهان پرسیدند کیستی عرض کردم جمال مستم باز تبسم کرده فرمودند هنوز جمال
 هستی همچنین چند کثرت با چنان عبارت می پرسیدند که البته آنوقت ذہول نسبت به پیوسته
 مدت فرید باز احسانا پرسیدند کیستی آنوقت بکرم او شان نسبت درست بود عرض کردم
 حق مقدم نکات عجایب غرائب آنحضرت لا تقد و لا تحسے اند تروزی حافظ جناب حافظ
 علام حسن جوهری الشیخ کہ از خلفای آنحضرت قبله اند پیش این راقم حکایت فرمودند کہ بعد
 از بیعت موافقت و مجامعت حضور علیہ السلام دست داد حکایتها گذشتہ پیوستہ میسکیم
 روزی عرض کردم کہ بیعت حضور کہ را دست داده محض از فضل و توجہ ذات عالی است
 والا نہ مرا خیال بیعت بحضور عالی ہرگز نبود بلکہ در خدمت میافضا صاحب صاحب التیاریارہ
 میگردم حضرت قبلہ فرمودند حافظ صاحب جیو درین حد تقصیر بود عرض کردم غریب از
 تقصیر بیچہ نبود لیکن در خدمت عالی امار و اہل دول آمد و رفت میایزند و ذات مبارک
 نیز باو شان التفات میدارند و میافضا صاحب صاحب اسیر کہ محض خبر و جہت تر از اختلاط
 پیو و ند از بعضی خیال بان طرف یشہ حضرت قبلہ فرمودند کہ در جناب حضرت سلطان
 الشان شخصہ بارادہ بیعت آورده برگشت حضرت حسن علا سخری از و ہر پرسید کہ بیعت
 نکردی گفت کہ چون من آنجا رسیدم جامہای خوب گسترده دیدم و شہمہای افروخته

یعنی حضرت
 جبار و رح

اعتقاد من و گذشت برگزیده حضرت سلطان المشایخ ربوری حاضران کرده فرمودند که اینجا
 بیامهای خوب و شمعها کجا است لیکن چون او را سعادت روزی نبود او را چنین فرمودند از
 خضائل حضرت تناول طعام در مجلس تمام کم غذای و ایشان بر دیگران لطیفه روزی حضرت
 غریب پرور فرمودند که چون در طبع حضور مرض غالب البتة برای تقویت چه شکر یا یا مثل آن
 نثار کرده بیشتر و ظرفی که پیش حضور نهاده میشد اگر کسی دست در آن می انداخت و میخورد لهذا
 بوری را فغانیده شده بود که مثل آن دیگر ظرف هم برای حاضران مجلس می آورد و روزی بوری
 طعام حضور آورد و هم مثل او پیش همراه او بود خود گفت بل بهک شتاب بسیار حضرت قبله
 رخص فرموده که بل بهک چیست حضرت غریب پرور عرض کرد که برای یاران که طعام تیار
 می کنند آنرا بل بهک نامیده است ذوات مبارک بسیار قسم فرمودند و معنی بل بهک
 دافع بلیات است نقل است از منظر جمال الهی رخص فرمودند که من از ملتان برای حضور حج
 تیار کنانیده پرورم حضرت پرسیدند که این بچه کاری آئیند عرض کردم که برای شیار سائله
 خود و این بچه کاری آئیند حضرت صاحب فرمودند که حق تعالی نگهبان دار از آنوقت که باینها حاجت
 افشا یعنی در حالتی که دست یاری نهند بکاری آئیند و دعا آن بود که خیری که مروی
 از جناب رسالت ما بهم نباشد بعین ضرورت چگونه بکار برده شود سبحان الله چه کمال
 متابعت بود و شکر حضرت غریب پرور می فرمودند که حضرت قبله چهار و صیاح رب روز
 در ایام عرس مبارک حضرت شکر بار رخص که در پاک پیش بودیم فرمودند که شما در مجلس که خازن
 مبارک می شود حاضر نشوند بگوشت خود بنشینند حب الارشاد عمل خواهیم آورد حضرت صاحب سجاده حضرت
 حضرت بابا صاحب بر حب اشفاق معموله نزد فقیر یعنی غریب پرور آمدند و برای حاضر
 شدن مجلس تمام متقاضی شدند این فقیر عذر می پیش آورد که مرا معاف فرمایند صیاح
 فرمود که پیش حضرت قبله چهار و صیاح خواهیم عرض کرد که او شان شما را خواهند فرمود پس از آن
 در خدمت حضرت قبله رفتند در اثنا را خود گرفت که مبادا او اهره حضور و و که فدا

یعنی غریب پرور آموخته فرستاده باشد که از حضور رخصت گرفته بدهند پس از من نیز
 متعاقب صاحب سجاده رفتم چون قریب دو اواز رسیدیم شنیدیم که حضرت قبله
 ایشان را میفرمودند که فلان یعنی غریب پرور در عالم است و کتابها را پیران خود خوانده است
 چگونه در مجلس نشر ایلام سقوط داند داخل شود چون لفظ منع من رسید شکرانه کردم و از اینجا
 گریستم بگفتم حضرت غریب پرور شیخی میفرمودند که گریه حضرت قبله چهار و صاحب
 مرا این سه نصیحت وقت رخصت فرمودند یکم آنکه غصه بر کسی نخند که غصه چه بیری است در
 باطن و اظهار آن نور معرفت را میر باید دوم آنکه اگر کسی در حق احدی شکایت کند آن را
 ماول باخبر باید نمود و کاتب الحروف سنی این کلام آنچه از حضور فهمیده است قلمی بنماید مثلاً کسی
 بگوید که فلان شخص مثلاً بجنک می نشاند تا و ایل و چنین باید کرد که چیزی بگناه نبرد رنگ دیده است
 در خیال این شخص بهنگ آمده است مثلاً کسی گوید که فلان کس زانی است تا و ایل او چنان
 باشد که شایع خیال من ایشان محقق باشد یا از مقارب این گوینده را و او چه افتاده است
 و دیگر اگر غیر شروع بهیم نخواهد بود و علی بن القیاس تا و ایل باخبر باید کرد و بجان الله درین طریق
 چه فوائد منبج است یکم آنکه از گناه کردن و از گناه شنیدن هر دو امر خلاصی شد و دیگر آنکه
 گران خاطر می تصور نخواهد شد پس علی بن اجمعه الباقی نصیحت سوم این بود که محاسبه در امور
 نباید کرد کاتب الحروف میگوید که این کلام نیز تمام میفرمودند است که عدم حساب را امور
 ظاهری ظاهر است که موجب نفع به حساب است و دیگر فوائد کثیره دارد که لا اله الا الله
 العاقل و در امور باطنی نیز عدم محاسبه بهتر است زیرا که وقتی که در حساب او قیامت برآید
 بیجا صرف نماید بهتر است که آنرا در یاد حق صرف سازد و موافق باین عدایت در سوره
 دیگر از حضرت قبله خود شنیده گفتم حضرت منظر جمال الهی رفی الله عنه میفرمودند که حضرت
 قبله عالم رضی الله عنه را بعد وصال حضرت مولود صاحب رضی الله عنه کاست بدلی شمر
 شده بود که روز بروز کاست ظاهر با هر معلوم میشد بعد از آن چون وصال حضرت پیشان

صاحب بوقوع آمد تمام کاست و مرض غلبه نمود و محض لایق شد در سال اخیر و رزاج
 مبارک کبھی از خولیشان واقربا و علاقه منی نمود و روزی که حضرت بخانه تشریف بردند
 بعضی از عیال در حضور عرض کردند که ذات مبارک بکرم کماله میفرماید و ساکت می نشیند
 حضرت قبله فرمود که کلام من تفسیر حدیث است بکدام کس گفت متوجه شود و کسی می فهمد
 روزی حافظ صاحب حافظ محمد الیاس بعد وصال حضرت مولودیه صاحب بجهت حضرت
 قبله عرض کرد که اولیا و حیات باشند با اولیا و که وصال یافته اند ملاقات می باشد
 پس لی ابرای وصال ولی حزن چرایی باشد حضرت قبله عالم فرمود که ای حافظ
 فی الواقع ملاقات می باشد اما این خط ملاقات جسمانی کجا حق تعالی آنچه فواید با جسد
 مقرر کرده است در جسد مختصر است در ملاقات روحانی نیست لطیفه حضرت
 غریب پرور می فرمودند در آن ایام فرست که در بهار شریف میبودیم شبی پشانی القاف
 افتاد که حضرت صاحبزاده کلان و الا تبار و قبیلہ میان نور الصمد جیو و حضرت نار و
 و الله این فقیر میان احمی خیرین طبعی میگردیم الغرض او را دست بسته گردیم درین اثنا
 حضرت قبله عالم بفریب بیت العلماء از آنجا گذر فرمود و کس از صلیت حضور گم شد مگر چون
 یک میان احمد سیمه استاده بود حضرت قبله شکل او دیده لا حول خواندند و فرمودند
 از این حرکت از نور القدر صادر شده باشد میان احمد گفت خیریت حضرت جمیع صاحبان
 هستند و هر یک را نام شهر و حضرت فرمودند میان احمد بچین تو اجماع است شده است
 و آنرا گذشته گذر فرمودند نخست حضرت غریب پرور میفرمودند که در تمام سال اخیر
 حضرت قبله را عارضه تبلیحی مانده روزی از آن ایام خواستم که از حضور معلوم کنم که ازین
 عارضه چه صورت خواهد شد در جواب چنان فرمودند که ساکت باید که این چنین امور
 از شیخ نه پرسد بلکه از یمنغ خود معلوم کند نخست غریب پرور میفرمودند که در ایام اخیر
 حضرت قبله بعضی کسان که انحراف از اطاعت او شان دشوار بود مرا تکلیف نمودند

که از حضرت پرسیده بدینند که مرقد مبارک آن ذات عالی صفات کدام جا کرده اید بطوناً و کراماً
در حضور عرض نمودم فرمودند من غیب دان نیستم حق تعالی میداند که گویا خواهند بود حضرت
غریب پرور میفرمودند که مرالیقین شد که مرقد مبارک حضرت در چهار شریف نخواهد بود و البته کسی
دیگر جای اتفاق خانقاه خواهد شد چون وصال حضرت قبل از وقوع پیوسته ناگهان از
چهار شریف بجزرت تاج سرور آوردند و درین مکان که حال در وضع مبارک است مرقد
منور ساختند بعد از آن صلاح بعضی معتبران که حاضر بودند بر این آید که حضرت قبل از اینجا
نقل کرده چهار شریف مرقد سائیم که موضع چهار ویران نشود حضرت غریب و میفرمودند که من
که اکنون حق تعالی کسی را توفیق نقل کردن نخواهد داد و وصال آنحضرت بکهر از رود و صد و پنجاه
بتاریخ نسوم ذی الحجه تاسعه در شب ثلث زوی الحجه شد میفرماید بقیه ما شیخ دین نور محمد خواجہ
چرخ آستان ما پوشیده ماند که وصال حضرت ایشان بعد از وصال حضرت مولوی صاحب
وقبله رضی اللہ عنہ مدت شش سال و پنج ماه و شش روز واقع شده ذکر اولاد مبارک آنحضرت
قبله مبارک و صاحب فرزند کلان ایشان مصدر الطاف ربانی مطلع انوار تیردانی قبله عالم
و عالیشان حضرت شیخ نور الصمد رضی اللہ عنہ بود که بعد وصال آنحضرت بر سر سجاده گلی نشست
در اندک مدت جام شهادت چشیدند و بوصول حضرت قبله عالم رسیدند رضی اللہ عنہم و بعد
وقوع این حادثه خانقاه شهر چهار شریف چند سال ویران ماند و آنجا را هر کس چهار شریف میگفت
پس ازین حادثه هر کس بنام کبوتر میخواند یعنی بقعه ویرانه می گفتند و قاتلان خرد و لال
حضرت ایشان در اندک مدت هم خراب خوار و مردود شده مردند و ازین حضرت سینه
فرزند صاحب نام و نشان مقبول و مشغول بالله اند حضرت صاحبزاده کلان که صاحبزاده
حسین موسوم اند تمام شروع و شب خیز و صاحب نسبت اند و در کم صاحبزاده که در این شهر است
اند در علم و علم و شوق و ذوق کمالات از همه گوی سبقت برده اند حضرت غلامی
است موسوم صاحبزاده که نسبت وارده بجزرت غریب پرور دارند صاحب جود و سخا

خداوند مروت و حیا حضرت غلام مصطفی است مد الله تبارک و تعالی فرزند دویم حضرت قباچه ساری صاحب زبده الواصلین عمده الکاملین غیاث المسترشدين شمع و دومان کرام سراج خانده عظام حضرت شیخ نور احمد جویند طالع العالی است که بعد وصال صاحبزاده کلان برسد سجاد نشینند و او مسند نشینی داده اند و خاص و عام از شرق تا غرب فیض جود ایشان بهره یاب اند آنگهی مستدام باد و ہمین ایشان حق تعالی باز چهار شریف را آباد فرموده و تا ابد الله ساری آباد و حضرت ایشان را حق تعالی اولاد کثیر اکرام و عطا فرموده صاحبزاده کلان صاحب علم و حلم و ذوق و شوق میان خواجه محمود که نسبت ارادت بحضرت غریب و سر میدارند و دویم صاحبزاده صاحب میان حافظ غلام فرید است و سیوم صاحبزاده حافظ میان نبی بخش و چهارم صاحبزاده حافظ میان خدا بخش و پنجم صاحبزاده حافظ میان قادر بخش ششم صاحبزاده حافظ میان گنج بخش زید بقا پنجم و دویم فرزند حضرت قباچه ساری صاحب زبده شمع شبستان هدایت چراغ دومان و لایت منظر الطاف تبارکی مصدر فیوضات سبحانی حضرت صاحبزاده میان نور حسن جیو است مد الله العالی که نسبت ارادت و اجازت از حضرت غریب پیرو میدارند و جمیع سلسله و اصلاص غریب پرور شفیق و کریم اند و بر خاص و عام عنایت اشتقاق ایشان مبذول است مدام بخلد و مستدام باد فرزند ارجمند کلان ایشان صاحبزاده میان نظام بخش و صاحبزاده دوم میان نصیر بخش و سیوم صاحبزاده میان تاج محمود و طلال محمد

صاحبزاده ایشان میان صاحب خواجه شیخ نور بخش بنور وصال برسد سجاد و گشتند و بعد حضرت میان صاحب خواجه میان شیخ نور جهانیا صاحب و الحال بر سجاد و گشتند قبل عالم مبارک و بقا حضرت میان صاحب میان خواجه محمد یوسف صاحب طالع اند ۱۲ نیم و نیز صاحبزاده ایشان حضرت حافظ صاحب که حضرت جهانیا غلام و دیگر رض حضرت میان خواجه غلام مدد و حضرت میان خواجه کمال الدین مد الله العالی اند و صاحبزاده کلان ایشان میان صاحب حضرت میان خواجه امام بخش صاحب و صاحبزاده ایشان حضرت خواجه میان کرم بخش جویند طالع العالی و دو صاحبزاده ایشان خدو می حضرت میان محمد عارف و حضرت میان محمد ناصر که بر این فقیه کمال نظر توفیق غایب میدارند ۱۲ نیم الدین محمد حدودی و ۱۳ و الحال برسد سجاد و گشتند ایشان حضرت صاحبزاده میان فضل حق در دیگر و شریف اند و بر این فقیه کمال نظر کریم میدارند ۱۴ فقیه محمد بن محمد الدین ساری که گشتی خواجه نور محمد عفا عنه ۱۵

ذکر خلفاء کرام و بعضی یاران اعلیٰ آن حضرت چون ذکر غیب پروردگار گستر
سلطان الاولیاء قطب الاصفیاء سیدی مخدومی و مرثی منظر ذات تعالیٰ الحجابات بندگی
حضرت شیخ غیب پروردگار مثل علت غائی این سال است و در وصل آئینه علل و ذکر خواهد
و باقی در باب ویم تفصیل خواهد یافت لهذا در اینجا ذکر دیگر صاحبان آورده میشود بدان که
اقدام در بیعت و خلافت و وصال از جمیع خلفاء راشدین ذات مبارک کریم الاخلاق
عظیم الاشفاق سراج الوصلین سند الکاملین بران الحاشقین شیخ المشایخ حضرت شیخ
نور محمد ناره و والہ رضی اللہ عنہ که در توصیف مبارکش این بیت باید گفت چون
براه صفا قدم بکشد و پنجاه گام بر گام صطفیٰ بنهاده بوده است و در مدح آن ذات
مبارک کلام منقول از حضرت مولوی صاحب قبیلہ رضی اللہ عنہ ناطق و کافی است که چنان
برکات حضرت قبله چهار و لیسا صاحب شیخ غیب پروردگار حضرت صاحب ناره و والہ در
دلی تشریف برده بودند حضرت مولوی صاحب و قبیلہ رضی اللہ عنہ فرمودند که میا نصیب
ناره و والہ بوی حضرت شکر باری آید و در حق غیب پروردگار فرمودند که این سجاده نشین
بیت دو خواجه بنیاد از مناقب ایشان مولوی صاحب مجمع الفرائض و الفضائل حسن الشان و
الخصال اکرم مجید مولوی محمد جوهری آورده و خیر الاذکار نام نهاده فی الواقع خیر الاذکار و
نصارت الاخبار است و رقعات تبرکات در اینجا می آید در رقعه فضائل و کمالات مرتبت
فصاحت و بلاغت منزلت مجمع مکارم اخلاق منبع حماسن اشفاق شفیع میا نصیب صاحب
میان محبوب صانه عاشانه همواره بر غیبات حق جل و اعلیٰ موافق بوده از مکارم صفت
و مامون باشد از فقر نور محمد بعد از تسلیات مسنونہ مشتاقانه آنکه چون از راه مرانی
و کمال عاطفت نامه می ارسال در شسته بودند رسید بخاکم اللہ خیرا بجزایر جرایان حالات
اینجای افضل الی غیر است خیریت و عافیت و صفاء قبی ایشان مطلوب حضرت
سلامت اوقات شریفه موعود دارند وقت تعلیم و وقت ذکر و ذکر و من طلبت و

در حضرت شیخ المشایخ
خواجہ نور محمد ناره
و از آنرا از سبب ایشان
زیارت گاه خلایق در
حاجی پور شریف است
۱۳۱

سبب
نشان رضی عنہ
بیت و لا یستغنی

و حیدر و حیدر منظور خاطر شریف فرمایند مولوی اجنوی علیه الرحمۃ فرموده **س** شکر شکر شکر
 سر را بلند + چند روزی بهر کس باقی بخند + هر چه غیر از سوزش دیوانگی است + اندرین روز
 دوری و بیگانهگی است + هر چند حصول مطالب الهیه فضل و عطای الهی است لیکن حیدر
 بهر در کار ضرور است که عادت الهی است **س** گرچه وصالش نه بکوشش دهند + آفت
 ای دل که توانی بکوش + دعا فرمایند که حق تعالی خیر خاتمه و حب فانی خویش جانین را
 نصیب گرداند انتہی رفته لطیفه حضرت غریب پرور شیخی فرمودند که حضرت قبله عالم را
 بشادی صاحبزاده کلان و کبیر عمده که یک از اوشان قدری قرینیت زیاده بود و دیگر
 اندک کم برای محبت با هر دو یعنی حضرت صاحب نار و دال شیخی غریب پرور آورده و
 بچاہتاده فرمودند که عزیز اینجانب شاد کس ندی برای شما این دو پارچه آورده ایم لیکن بچہ
 گرفتار این دو پارچه بر خود است هر که خورد باشد اول یکے پارچه برگزیده گیرد و دیگر
 کلان گیرد حضرت صاحب نار و دال سبقت کرده پارچه عمده برگزیده را برداشتند و فرمودند
 که این مبارک حضرت میان صاحب یعنی شیخی غریب پرور از من سفید زیاده پس اعتبار صورت
 حال است نه عمر را سبحان اللہ اندرین چه کلام است لطیف **س** و اندک کس که هست
 دارد و اندرین را نسبت دارد نقل است از خلاصۃ الفوائد که روزی حضرت قبله
 عالم رضی اللہ عنہ فرمودند که اگر میان صاحب یعنی حضرت صاحب نار و دال چند
 مهلت یافتند عالمی از ایشان پیشه و روزی فرمودند که میان صاحب بیچاره مرا از بیج
 بسیار کسان نجات داند و بود و هر گاه که یاران حضرت نار و دال بکنج و عالمی نمی آمدند خود
 بدولت باو شان بسیار شفقت مینمودند و میفرمودند که این میان صاحب یعنی اللہ عنہ بشما گفته
 باشد بران مواظبت درند و اگر کدام حاجتی باشد بے نجات از من بپرسید و حال
 ایشان بتاریخ ششم ماه جمادی الاول در سن یکہزار و صد و سال چهارم از ہجرت و مزار
 مبارکش در نواحی بلدہ حاجی پور زیارت گاہ خلق است و دیگر خلیفہ حضرت قبله مبارک و صاحب

س
 در کتب معتبره
 حافظ محمد علی
 در نسخہ
 ۳۲

رضی الله عنه سید عالمین خداوند اهل بیت صلی الله علیه و آله باوصاف الله المتعال المتعلق باخلاق الله ذی
الافتخار منظر جمال لایزال حضرت حافظ محمد جمال ملتانی رضی الله عنه است حضرت ایشان را
مخص خلق محمدی بود و بنده که دو سال در ملتان کسب علوم نموده از فقیه صحبت ایشان بهره
باشید و نکته روزی حضرت غیب پرور میفرمودند که طالب باید که سواشی شیخ خود در حد
شیخ دیگر آید و رفت سازد زیرا که اگر برای استفساری رود در راه اراده این طالب نقصان شد
و ناقص بکار نمی آید و اگر استفسار ندارد پس مرتکب کارجبت شد چون از آن مجلس حضرت
غیب پرور بخانه تشریف بردند این غلام عرض نمود که امروز که ذات مبارک این مذکور فرمود
و سابق ازین غلام را ارشاد بود که بخدمت حضرت منظر جمال الکی روز فراغت از سبق حاضر شده
باشید پس توفیق درین مذکور و آن ارشاد چگونه است حضرت غیب پرور فرمود که این کلام
در حق غیر بود و حضرت جمال الکی را همین من دانند غیر کجا است از آن بعد صحبت مبارک را از
تأدیت که آنجا بودم لازم گرفتم نکته روزی حضرت جمال الکی این غیب را در خلوت فرمود
و همین کلمات فرمودند که شما میدانید که بعد حضرت قدس عالم مبارک و صلوات الله علیه بر سر
فخر اگر کدام کس است بنده عرض کرد که خیر این عاجز را خود فرمایند فرمود و در سرگروه مافتد از شیخ
شما است یعنی حضرت غیب پرور است من نیز در ملتان نشاند او شایم اگر کسی حاجت
بوده باشد بلا دروغ گفته باشد سبحان الله چه نیست بایکدی و شکر الله علی ذلک بدانند
چندان فوائد که از زبان درفشان مبارک ایشان میسر رسیده که اگر جمیع کلام دفتر می شود چنان
که کتاب بحر شرف در بکار می آید اینچند نکات اقصا را بنمایند نکته این بنیان حضرت
اوشان مسموع شده که کجا غیر که غیر کفرش غیر سوال الله و الله ما فی الوجود نکته
روزی از مکان خود جدا رسد حضرت مولود کجا می آید او ستا ذی و ملاذی و ملاذی که شایسته

و بنده
حافظ جمال
ملتان

یعنی حضرت شیخ الشیخ غیب نواز مولانا سید نادر گل محمد صاحب کی کفری جنبی احمد پوری رضی و علی فیض الله علیه

نجم الدین محمد غفاری یعنی حضرت شیخ الشیخ مولانا خواجه خدا بخش صاحب خیر پوری رضی ۱۲۸۴

می آوردند و این غریب نیز دلپس آنحضرت ملازم بودم اتفاقاً شخصی پایی در راه ملاقاتی شد حضرت فرمود کجا میروید عرض کرد که فلان شخص حقی شده است برای تخمین و کفین میروم چون آن شخص رخصت کرد و رو بجانمایین غلام کردند فرمودند که شنیدید که چه میگوید حقی شده است همین فرمودن او شان آنقدر اثر کرد که تا دیر در روق ماندم الحمد للہ علی ذلک بخت این بیت نیز از زبان مبارک ایشان مسموع شده کار با برخواستن خود خواستن کار خداست + بنده باشی و خدا کردی تو ای نادان چراست + بخت آنحضرت را باین غریب عجب شفقت و کرم بود هر چه در دل من بالمشافه انداخت خیال میگذاشت فی الفور بحجاب آن سرفراز میفرمودند حق تعالی همیشه فیض او شان بامرسله اراد مینماید و کرمه بخت روزی میفرمودند که درویشی جلالت خاکی بخت و آنکه بروریشته نه کف پای را از دور دست و زینت پای را از دور دست رسد بخت روزی نمود اصول سلوک چهار چیز اند قلنا الطحائم و قلنا اللناام قلنا الصحت مع الانام بخت روزی فرمودند که در او امل که بخت شیخ خود حضرت قبله بهار و یصاحب میفرمیدیم بکار ارشاد فرمودند که اگر کسی ناخوش شود یا شد آنرا خشنود باید نمود فرمودند که مرا یک شخص یاد آمد که چنان ریخت بود که خبر مرگش خوشنود او نمود و مرا نیز چنان بود بقیتم خود دل را پاک و صاف کردم که بدال غمان خیالی حق او تصور کردم که هر چه او مرا خواهد گفت من هرگز ترسنا بی نخواهم کرد چون از حضور حضرت و ایشان آمدم نزد او و رستم و هر دو گفت خود در دست کرده نزدیک و رسیدیم گفتش پیش او و رستم دست بر بایش نهادم صدق و صاحب دلی من چنان اثر کرد که هم آفوش شده چنان بگریستم که دست بدو دست چپ و ریاض شد خلاصه سخن آنکه صاف شو صاف تا صاف بینی بهر راه و گریخت به تو صاف زنا صافی تو راست وصال آنحضرت بجا یز پنجم ماه جمادی الاول در سنه کبیر و دو صد و بیست و پنج هجری و کائناتین خلفا حضرت منظر حال الهی رضه او تا دی صفا دی و طافی سراج الکاملین سید الاولیائین سند الکملین لای حضرت مولوی ایضاً حبیب لوی خدا بخش حیو هستند حق تعالی و تبارک سایه عالی او شان بر سر مستفیدان ممدود و ارد مبد و کمال کریمه بر پای

五

بر حضرت
شیخ
مفتی

او ز عالم رحمت للعالمین	در زبانه جبرئیل او مبارک	لقد حاتم حبر وفای او مبارک
آن شهنشاهی جهان معرفت	ذات او بیرون او را کشف	خسر و ملک فدا و تحت و تاج
از خود و از غیر خود بی احتیاج	غرق بحر عشق از صدق صفا	از خود و بیگانه با حق آشنا
کرد مرغ هفتش زوج کمال	بسیخته اسلاک ز در زیر بال	اخری سیرج سپهر لم یزل
گوهر درج کمال بی بدل	مؤلفه قمرین عاقل محمد نور حق	بروه از پیشانیان بے شک بقی
کام بر کام محمد مصطفی	رفت در راه خدا آن مر	بادشاهی کامرانی کن مکان
عوضه او دست در کامران	نخسته در حلقه مبارک آنحضرت رضا بزرگ خوش فرموده است	
<p>ما که در شکل یار سپهر نام + ستراد صاف او کجا دایم بها بسب تبرک چیزه از آثار ظاهری بیولیم ستر مبارک حضرت سلطان الاولیا و غنیم بود و عادت خلق داشت و تعیین روز و حلقه نبود بلکه میفرمودند که آنچه تعیین روز آمده در حجامت که معنی حجه بها دن است واقع شده و در خلق تعیین روزی مروی نیست مگر در روز شنبه و چهارشنبه دیده نه شده که اتفاق خلق شده باشد و در دیگر همه روزها اتفاق بار یافتاده که سلطان الاولیا و خلق میفرمایند و وجه مبارک آنحضرت منور و مائل با سظالت نحوی که در حلقه سرور کائنات صلی الله علیه سلم گذشته بود عینین مبارک نیز مثل عینین مذکور در حلقه بوده و ترکشیده تر و لوگوین اگر حلقه آنحضرت که سیاه بود یک خط که بود رنگ مثل مال که گرد ماه میباشد از صحنه الهی کشیده شده بود که از آن تمام حسن چشم مبارک مینمود و نظر نیامده و نخواهد آمد و آن شریف سید مائل محرم بود و ذات مبارک و با مقامات بود استخوانها جمع مفاصل بزرگ بود و در کمر تمام باریکی که گفت دست فراخ و نرم لیش مبارک سفید اندک سیاه قریب خدین شریفین باقی بود که در حال آنحضرت بود قوع آمده خلاصه آنکه تمام جمال مصطفوی آئینه بود فلیح نمته نخسته در حب و نسب سلطان الاولیا قدس الله سره الغریر پیدا آنکه عوف ایشان اگر چه میگویند و از کویچه اجداد آنحضرت بود آن نام اشتها ریافته و نسب</p>		

در عالم

حکیم مبارک
 حضرت خلیفای
 شیخ الاسلام خواجہ
 محمد عاقل صاحب
 صلی الله علیه و آله

این دیار کلمه متفق اند که از قوم قریش اند اما در کتاب عرف و از زبان مبارک آنحضرت
نیز همان لفظ کویر بحدید و شمشیر و از هفت پشت ولی ابن ولی بوده اند و روزی خود بیک
در حق نسب خود که حال سجاده نشین اند و قلیه خاص و عام اند که در شان او شان این
آیه کریمه کافی است ما هذا جبرئیل هذا ملک کبریر و در آن آوان بقدر
هفت سالگی بودند فرمودند که از اجداد ما یک مولوی محمود نام بود صاحب نسب و
صاحب باطن پیش او یک مرد لنگ که اهل کمال بود نسبت تلمیذ داشت یک فرزند مولوی
محمود آن مرد لنگ را به باز بیا آورده از پای لنگ می کشید و از آن میرسانید در آن اثنا
از زبان آن اهل کمال پدید آمد که یا فقیر بازی میکنی میخواهی که مثل مالنگ شوی درین اثنا
مولوی محمود را معلوم شد بجدی بخدمت آن مرد لنگ رده فرمودند که از تلمیذی شما
فائده این بود که فرزند مرا چون خود لنگ مبارزی آموزد بزرگ عرض کرد که صاحب
من چنین میگویم که در اولاد شما نسلا بعد نسل و بطش بعد بطن یک صاحب دل همچو این
فقیر خواهد بود آن بزرگ صاحب نفس بود از آن روز در اسلاف ما یک مرد صاحب
دل و نسبت پیدا شده آمد و اشارت به نسب خود فرمودند که این از اثر نفس آن صاحب
دل است که آثار سعادت از جنبش هویدا است **فالمهدی یطیق عن سعادت جد**
اثنو البنا بیه ساطع البرهان و نیز حضرت سلطان الاولیاء فرمود که از آن روز
در زانو می یک از ما که صاحب نسبت شود و در پیدایش و باشد و والد شریف سلطان
الاولیاء که اسم مبارکش محمد شریف بود بسیار صاحب کمال و صاحب نفس شده که از پیشانی
در گذشته و زهد و رنج بجای رسانیده بودند که قناعت از اطعمه بر قلیه بپوش و بکن بود و
بکثر ابل مزارات نسبت درشت چنانچه از درگاه حضرت مخدوم جهانیان صاحب
رضی الله عنه در واقع جوهر جلالتی عطا شد چون از خاتمه میرود آنکند شخصیت
ایشان داد و تا حال آن کتاب تبرک موجود است که هر کس بآن بین و تبرک بگیرد

و کرامات و تصرفات حضرت محمد شریف جو مشهور و متعارف اند روزی حضرت
خانصاحب رکن الدوله نصرت جنگ بہادر محمد بہا و لٹان علیہ الرحمۃ و الغفران حکایت
فرمود کہ من در خدمت میا نصاحب میان محمد شریف جو برای استاد دعا رفتم
معرض کردم کہ مرا میان سرائی کہ آنوقت صولت سلطنت داشت طلبید است و مخالفان
این جانب بیشتر در سرکار میان موصوف بر غرض من خود چیزے در حق مانگفتہ دعا فرمایند
کہ اللہ تعالی لا قات بجز و خوبی کند میا نصاحب میان محمد شریف جو یک لفظ مرا فرمود
کہ وقت ملاقات بخوانی و از ہر وجہ خاطر عاظم بعد از کہ بشما چیزے خواہد گفت و یک
در بخیر فیل نیز بشما خواہد بخشید از برکت نفس مبارک او شان پہچان شد کہ فرمودند
و دیگر حضرت سلطان الاولیاء روزی فرمود کہ این جانب برای تعلیم فرزند خود
ملاوہر و برادر زادہ خود را بقاویب لکد کوب میکروم روزی مرا فرمودند کہ کشندہ
شد کہ تو این خود دکان را برای خواندن ضرب تاویب میکنی بیسج حاجت نیست
ایشان خود بخود خواہند خواند ہر چه سچی گئی برای برادر زادہ خود کہ کمال الدین نام
یکمی در آن وقت میان کمال الدین تمام صغیر بود و آن خواندن او بیسج نام نشان
نیو و حضرت قبلہ فرمودند کہ معنی کلام حضرت میان محمد شریف جیآن بود کہ اگر بر
سچی شما موقوف است پس سچی بمیان کمال الدین کنند حق تعالی از آن صاحب
کمال این سلطان الاولیاء و برادر ایشان حضرت میان نور محمد جیورا بوجہ آورده
سہ آفرین خدای یزدی رہے + کہ از زمانہ این چنین پس + نکستہ در بیان
علم سلطان الاولیاء آنحضرت را علم درست و علم وراثت ہر دو کمال بودند و
محضر خود شرقا و غربا مثل آنحضرت در علم ظاہری ہم کسی نبود خلوص علم از اصول
و فروع آن مشاہیر بود کہ بدرجہ اجتہاد رسیدہ بود و مہذب جزئیات مسائل را افتدہ
یاد داشت کہ کسی حادثہ نیامدہ کہ خیرای مسلمان حضرت از کتاب نشان ندادہ باشد

و بتدریس نیز میل خاطر بسیار بود علماء متحیر و وظیفه خوار برای تدریس مقرر بود و طلاب علم را نیز وظیفه از لنگر اقدس مقرر بود و چون ذات مبارک بتقریب از کوٹ مصلحت شریفین هجرت فرموده در شانے شریفین سکونت فرمودند در هر دو مکان دران مقرر و خلعه شده بودند و در هر دو مقام

در سه تدریس و لنگر جاری بود مع هذا کی و سینی خود و دولت نیز تعلیم میفرمودند و کتابهای که در بروی این فقیر راقم اتفاق تعلیم افتاده آسامی آنها می نگارم + شرح هدایه حکمت و میراث شمس و شرح عقاید و خیال و مولوی بر خیال و مطلق و تلویح و توضیح و شیخ الاسلام و نور محمد مدقن بر مصادات اربع و شرح و تقابیح حواشی هدایه و شرح مواقت مع مولوی و زواید ثلاثه و از حدیث شریف مشکوٰۃ شریف و احیاء العلوم و بعض صحیح بخاری و در تصوف لواج و شرح قصیده فارسیه حمزیه و سوانح السبل و تسنیم و فصوص الحکم و در کتب حدیث و تصوف راقم سامع یا قاری میبود نخست در بیان صفه و غسل آنحضرت عادت شریف آنحضرت چنان بود که وضو بر چار پاها بر کس مکان ترقیع نشسته وضو میکردند که از قطرات غساله وضو تمام احتراز بوده بضرورت وضو اندو میکردند و میساختند و مسح تمام سر میکردند و پیش مبارک اگر چه اینوه دار بود تمام می شستند و مسح پیش جاکش نمیداشتند و غسل جمعه و عیدین بضرورت مرض گاه ترک نشده نخست در طریق نماز سلطان الاولیاء همیشه آنحضرت در سفر و حضر نماز با جماعت اول وقت در مسجد میگزیدند اگر اتفاق در سفر مکان نزول آنحضرت از مسجد بعید میشد تا هم بخوقت نماز در مسجد ادایند مگر در مرض تنها اتفاق می افتاد و نیز میفرمودند که سبب چنین است که اگر بعضی تنها قائما نماز گذاردن می تواند و جماعت قائم نمی گذارد باید که جماعت را ترک دهد و تنها قائما نماز گذارد آنحضرت داخل بسیار میکردند و بعد و قبل صلوٰۃ مکتوبه بقطع عادت نبود سوا که سبب مومنه دیگر

بخی نظرت بنظر این
فراوانا خواجه علی
فراوانا خواجه علی
عسله

بیستم تطوع نمیکردند مگر بعد مغرب شب نش رکعت صلوٰۃ اوابین و دو رکعت حفظ الایمان
 ادا میفرمودند و وقت عشا بر چهار رکعت فرض و دو رکعت سنت موکده اقتصاری می شد
 و وقت تهجد بر رکعت نماز تهجد و شش رکعت و تریسند می نمودند و وقت اشراق دو رکعت
 نماز استفاده و دو رکعت نماز استخاره و چهار رکعت نماز جنجی میخواندند سواء این نوافل دیگر
 کسی نقل ورد آنحضرت نبود و قرأت آنحضرت در فجر و پیشین صورتهای احوال مفصل بودند و
 در عصر و عشا اوساط و در مغرب قصار و فقل و امام را نیز چنین تعلیم بود و تسبیحات در رکعت
 و سجود آنحضرت که میگرداند این را قسم به آستینگی تمام یا زده مرتبه تسبیح می خواند بعد
 اذان سر از رکوع یا سجود بر می داشتند در نوافل و سنن نیز همین منط تسبیحات می کردند
 و بسیار میبود که اگر کسی مسئله کتاب تصوف وقت تعلیم میدادند در نماز آن حضرت
 را خود بخود آن مسئله حاضر و حل میشد بعد از نماز می فرمودند که درین نماز آن مسئله یا
 آمده و حل شده است روزی فرمودند که میزان رکوع همین است هر دو دست
 که بر زانو نهند تمام دست تا دوش مستقیم و مستوی از میان آرنج را خم نکند و می فرمودند
 که این مسئله از حضرت قبله فخر المله و الدین رضی الله تعالی عنده تحقیق شده است در بیان توزیع
 اوقات آنحضرت بعد از نماز مغرب سنت و نوافل در گوشه خلوة میخواندند و بعد
 اذان بشغل مشغول میشدند بعد اذان چند قطعه طعام تناول میفرمودند درین اثناء نمودن
 اذان عشا می گفت آنحضرت در جماعه حاضر میشدند بعد اذان اگر کسی سائل گردید
 وظیفه یا بیعت می آمد بدان اشتغال میشد حتی که بابت اتفاق افتاد که خوف قضا
 نماز تهجد میشد و اگر اتفاق واردین نمی بود پس صد مکان خلوة تشریف برده اشتغال
 سرمه می نمودند و در هر چشم مبارک شش طرف میل مستعمل میشد زباده و کم عادت نبود
 از آشنای بیگانه تنهای میشد و چون که کنیم با شب باقی مانده میبود تا دم را یاد میفرمودند
 به بیت الخلا میرفتند بعد از فراغت از استغناء و وضو نماز تهجد و و ترا داد می نمودند بعد

از آن گاه که مشغول براقبه و گاه به جگر که صوت تمام بلند نمیشد و ضرب شدید میکرد
 اختیار می فرمودند بعد از آن اگر وقت بسیار مساعد میشد چنانچه در شب زمستان اتفاق
 می افتاد و بخیر قرآن مجید تلاوة میکردند و منزل و دلائل الخیرات میخواندند حق تعالی
 میداند که در آن استراحت چه مینمودند و چه میدیدند بعد از آن وضو تازه نموده دست فحور
 مکان خود میگذاشتند و فرض باجماعت در مسجد بعد از آن تا یکتیم پاس و در دروازه حجره
 بند مینمودند و بحق تعالی مشغول میشدند و در حضور و شهود می بودند و اگر چه در شب
 اتفاق نمی افتاد بعد از صبح بجهت مشغول میشدند و وظیفه قرآن مجید و کتاب را یک وقت مقرر نموده
 و لیکن اکثر بچین بود که در موسم زمستان در آخر شب یا بعد از نماز صبح و در موسم تابستان اکثر
 بعد از زوال اتفاق می افتاد و در سفر و موسم تابستان بعد از ورود و در وقت حاجت
 اکثر اتفاق منزل میشد بعد از نماز چاشت که منزل قرآن مجید و کتاب میخواندند و بعد از
 یکتیم پاس روز که از حجره تشریف می آوردند بتعلیم سبوق و روان ساختن حاجات
 خلایق اشتغال میشد و طعام صبحی در آن حجره خلوة اتفاق میشد و قریب دو پاس قبلوله
 بقدر دیگر می خوردند مسئله میفرمودند که یوم معتدل در شب و روز بقدر دو پاس قدر
 بالاست اگر ازین زیاده میشود موجب علت است و نیز می فرمودند که قیام لیل بر بسیاری
 دو پاس شب قدری کم یا زیاده حاصل میشود کما قال الله تعالی قم اللیل الاقلیلا
 نصفه او انقص منه قلیلا و ذ علیہ - سالک را باید که بعد از یک پاس شب خواب
 کند و بقدر یکتیم پاس شب یا قیامانده بیدار شود و اگر اندک ازین فرق شود تا بهم مضائقه
 ندارد و در روز زیاده از دو گهری خواب بخند نکند حضرت سلطان الاولیاء
 از قلیوله فارغ شده مشغول باوراد میبردند که موزن اول وقت ظهر خوان جوان نماز
 ظهر بیان می فرمودند و در مثل ثانی نماز فاتی میفرمودند که از امام صاحب روایتی
 نماز در مثل ثانی آمده امام صاحب از آن قول رجوع فرموده است و بعد از نماز

تختی تعلیم سبق می فرمودند و اگر اتفاق تعلیم نمی بود باز در حجره مشغول ببحث می شدند و وقت
عصر بیرون می آمدند و نماز عصر بخیرتاً بقدر دو نیم گهری روز باقی مانده ادا می شد
مسئله می فرمودند که تاخیر عصر صحیح است لیکن پیش از وقت زرد شدن آفتاب باید بخان
که آنوقت مکره است و وقت عصر بخیرتاً از پنج گهری روز باقی مانده مقرر کرده اند باید که
بوقت دو نیم گهری روز باقی مانده بخواند و در نصف گهری که آفتاب زرد شود نماز مکره است
و بعد از نماز عصر آن حضرت را هزار درود و طیفه مقرر بود و نخست در اکل و شرب آن حضرت
از شصت و هشت درم آرد و هفت نان تنک و نرم طیار کرده می شد باین طریق که بر تابه
نیم پخته نموده بعد از آن بر انگه تمام پخته میشد باین صورت نان تمام نرم میشود از آن
ناهند دو نیم نان گچو سته بشور یا چوزه یا دال مونگ یا شلغم تنامل می فرمودند و همچنین
شب می کردند خلاصه اینکه کثرت به پنجاه درم در شب تا روز اتفاق غذای افتاد و آب
آن حضرت بعد از هضم طعام می نوشیدند و می فرمودند که معنی خیر الماء بین الطهائین
همین است که اگر طعام هضم شود نگاه آب باید نوشید و هضم طعام بعد از شش ساعت
بخومی بالکل میشود نخست در لباس آن حضرت تمیص آن حضرت را چاک بر سینه می بود
و سیه نیز می داشتند و کلاه مبارک قادری دو تا می بود ملاصق بفرق و بر کلاه مبارک
وقت سواری گاه به سلاری و گاه به دوپشه سلاری می بستند و می فرمودند که در سفر
از جامه دفع برد و حراست و نیری فرمودند جامه پوشی آنچنان کان ویر
ماند مگر تری و اکثر پوشاک آن حضرت لطیف پر کاه مثل بافته می بود و جامه بار یک در
بر می فرمودند و نیز آن حضرت می فرمودند که حضرت مولانا و مرشدنا و قبلتنا فخر الملتین
رضی الله عنه وقت رخصت همین انداز ارشاد نموده بودند که غذای و لباس لطیف
استحال نموده باشید حضرت سلطان لاولیای می فرمودند که حکمت این امر در آنوقت
معلوم نشد بعد از آن در موقوفه مبارک حضرت خواجہ عبید الله احرار قدس الغری

دیده شد که مرقوم بود ساک را باید که غذا و لباس لطیف استعمال کند که آنرا لطیف وارو
 میشود از آنجا حکمت آن ارشاد ظاهر شد و با جامه از توسیله سیاه و یا نه بند سیاه
 مستقل میشد و بر دوش لوگی فقری یا الایچه و یا دوپشه یا سلاری به کیف میرسد مستقل
 می شد لیکن ریشی مستقل گاه نه نشده و مخلوط که در حق ریش داشته باشد هم مستقل
 نمیکردند و غلین مبارک که نه و سادہ مستقل آن جناب میبود و تخت در محل و شانہ
 و مساک آن حضرت کحل اجد از نماز عشاء سه مرتبه از میل یک طرف کحل بر واحد چشم
 مبارک میکرد اگر میل در طرف میبود از یک طرف او کحل در یک عین مبارک و از طرف دیگر
 در چشم دوم میکرد و همین سان سه کرة و شانہ بعد وضو عشاء و ظهر در ریش مبارک
 مینمودند مساک با هر وضو مستقل میشد تخت در حق خلق آنحضرت خلاصه آنکه ذات
 مبارک رحمة العالمین و آیتہ رب العالمین بود هر کس چنین میدانست که آنچه آنجناب را
 شفقت در باره من است در حق دیگرے چنین نخواهد بود شیخ و جوان و طفل
 یکسان لطف بود و غائب حاضر یک و طیرہ بود یعنی هر قدر که شفقت در حضور شخص
 میشد در غیبت او بران قرار و بران و طیرہ میبود و از اثر و نام عوام تنگی نمی آمد بر کس
 بچہ فرخندہ خندہ پیشانی مکالمه میشد و اکثر اوقات دیده میشد که بعضی کسان
 جمیع بازو آنحضرت گرفته می جنبانیدند و حکایت میکردند ذات مبارک بخندہ
 پیشانی جواب میفرمودند و بعضی کسان با آواز بلند بالمواجهه عرض می نمودند
 ذات مبارک بفرخندگی و استگی جواب سوال ارشاد می نمودند و گاهی بی قسم
 فرموده بجاء خود میفرمودند که شاید عالم مرا کتر میدانند و سبب بلند گفتن از بازو
 جنبانیدن خلایق بنفهم را تم چنین می آید که آنجناب اگر چه در مجلس و محفل زینت
 بخش میبودند لیکن رخیه کفہ الصوفی کانی و بانی این معنی از چہرہ مبارک جلوه گر
 میبود از خلایق و عوام این اسرار لاچار بوضع می آمد چنانچه گفته اند - مصرع

بجانبانیدم اول پس بگوئید بدانکه اگر چه از فیض عام و لطف تمام آنجناب خاص عام
 مشمول بودند اما بشاغلان بالله حبیب مرخص و کرشمه مختص بود بعضی اوقات که از
 کس بشریت احدی را بترک وظیفه می شد و باز بقبول انیز می رشتند گسته پیوست
 می یافت و توفیق مشغولی و وظیفه رفیق می رشتند اگر چه آن شخص در حضور آن حضرت هر روز
 بلا مانع حاضر میشد از او پرسیدند که این قدر ایم کجا بودی آن کس عرض می ساخت که غلام
 هر روز در خدمت میرسید آن حضرت می فرمودند که من ندیده ام این چنین اتفاق بار بار
 افتاده بخشده در صورت بهیبت آن جناب حضرت قطب العالم حضرت قسبه چهار ولی نعمت
 رضی الله تعالی عنه بدانکه آنحضرت برادر گلان آنحضرت میان نور محمد از تحصیل علوم ظاهری
 فراغت یافته داعیه خدا پرستی بهم رسانیدند اگر چه والد شریف آنحضرت تمام متراض و
 صاحب کمال بودند چنانچه سابق مشروطه گشت اما داعیه آنجناب بهایز بلند پرواز
 بود بهر آشیان سرفروغی آورد طلب مکان عتقا نمود و درین اثنا وصیت عالمگیر حضرت قسبه
 چهار ولی صاحب درگوش پرپوش هر دو صاحبان کوس الحق الحق میگفت و غم غم بنایت
 فیض بشارت آنجناب حضرت قسبه چهار ولی صاحب رضی الله تعالی عنه شعله شوق را بچنان
 منوره اتفاقا برادر گلان آنحضرت در موضع یارن والی که قریب شهر بهیت پور است
 تشریف فرما بودند و آنجناب کوشش سکن خود مستقر در آن موضع یارن والی از یاری
 باری وقت مغرب آن نور تنایمی یعنی حضرت قسبه چهار وی باز مره درویشان در آن مسجد
 که میان صاحب میان نور محمد جوینمازمی گذرانیدند داخل شد و در نماز اقتدا نمود و بعد
 فرض پیشین بسجده و لواقل سروداختند چون نظر میافض صاحب میان نور محمد جوینمازمی
 عالم تاب افتاد و خشوع و خضوع زمره درویشان در سلوة دید صولت و بهیبت
 این طائفه علی الخصوص آن بادشاه گدا لباس در گرفت و چند درجیت ماند و بعد
 از آن بادب تمام از احدی از ملازمان حضور بصورت نهانی تقصیر نموده چون نام

تمامی آن سلطان جهان بگوش رسید پیش الودع نمود و بیتا باند سر با قدم فلک پیمیا
 انجناب مالید و از بسیار شادی روح در بدن و بدن در پیر بنی گنجید و زبان حال
 بدین ترانه سترم می گشت سه بشپها سیه بک می آمیدم + که روزی گردد این روز رفیدم +
 ششیم راصبح فیروز می بر آید + غم و رنج شیان روزی سر آید + که بودم گمراهی در ظلمت شب +
 رسیده جان ز گمراهیم بر لب + بر آید از افق رخشده ماهی + بگوئی دوستم بنمود و راهی +
 و آمدن شب قاصد جلد ز قمار صوب کوشش بجانپ انجناب فرستاده آنحضرت در
 استماع این مرثیه و کثرت بالراس و العین پا پیاده عرصه راه طی ساخته ندیم آن شاه جهان
 گردید خلاصه آنکه قبیل از ورود حضرت قطب مہاروی کسی درین دیار طریق بیعت
 صحیح نداشت و همین استقامت او را در بیعت میدانستند آنحضرت نیز از حضرت قبل
 مہاروی وظیفه راه خدا تعالی پرسیدند و همین را بیعت و پیری و مریدی دانستند
 که سمت بسته بران مواظبت نمودند تا که صورت مشغولی و کثرت پیداشد روزی حضرت
 قبلہ مہاروی رضی و مجلسی سئو بیان فرمودند که سالک را اگر چه از وظیفه شغلی سلوکیت
 آید و کثرت راه گردد لیکن برای بیعت تاثیر سے دیگر است حضرت دانست که این اشارت
 بیکدام کس خواهد بود که آنحضرت خود را داخل بیعت میدانستند لیکن برای تحقیق وقت
 خلوت در حضور عرض کردند که این غلام داخل بیعت حضور عالمی هست خود بدولت
 فرمودند خیر وظیفه پرستی هست بیعت نیست پس التماس بیعت نمودند و راجع بترکه
 اتفاق بیعت حضور عالمی افتاد و وقت بیعت خلافت نیز عطا فرمودند الحمد للہ
 و آنکے منکشتہ در بیان رختن آنحضرت بجانب علی شریف آنحضرت دو مرتبہ بدلی
 شریف شریف یرده اند اول مرتبہ بر کاب حضرت قبلہ مہاروی صاحب اتفاق
 افتاده آن مرتبہ حضرت منظر جمال الہی و حضرت قبلہ نار و والہ و حضرت ابو
 محمد اکرم و دیگر بزرگان ہمراہ بودند آن حضرت سلطان الاولیاء تمام فرست

پایاوه طوموده بود حضرت سلطان الاولیاء میفرمودند که حضرت قبلہ شیخ
 در منزل اول بجای خود از من پرسیدند که شما بر سواری خود چہ اسوار بنشیند و خدا شست
 نمودم کہ در جناب الہی نذر معین کردم کہ بزاریت حضرت مولوی صاحب قبلہ رضی پایا
 خواہم رفت حضرت صاحب فرمودند کہ مبارک است پس از ان اسب سواری این
 غلام حضرت صاحب خود بدولت در تمام راہ مستحقان کہ پایاوه بودند برای سوار
 میدادند بعضی کسان در حضور عرض میکردند کہ فلاک تمام منزل پایاوه می آید و اسب
 سواری آن ذات مبارک بدیگران عطا میفرمایند آن نیز مستحق است چند گروہ اورا
 نیز عنایت شود خود بدولت در جواب آنها چنین فرمودند کہ آن مرا مستحق و قوی
 المزاج است آنرا حاجت نیست دیگر غراب مستحق اند سبحان اللہ چہ کرم و نوازش نمود
 کہ عمل حضرت را از نظر عالم پنهان میفرمودند و دوم مرتبہ کہ حضرت سلطان الاولیاء
 تشریف بدلی شریف برده اند حضرت صاحب قبلہ ہاروی چند روز پیشتر روانہ
 شدہ بودند آنحضرت دنیال آنجناب وانگی نمود و دلی شریف شرف قدوسی
 حاصل ساختہ حضرت سلطان الاولیاء میفرمود کہ چون دنیال حضرت قبلہ در دلی رسیدم
 ہر چہ زاد بود تمام صرف شدہ بود چیزے در دست موجود نبود کہ ہدیہ وقت
 قدوسی در جناب حضرت مولوی صاحب و قبلہ گذرانیدہ شود یک آفتابہ می بہارہ بود
 آنرا بہ بقال دادہ شیرینی خریدیم و پیش کش جناب حضرت مولوی صاحب قبلہ گذرانید
 حضرت جناب شیخ قبلہ ہاروی صاحب رضہ حقیقت حال معلوم فرمودہ دو اشرفی
 از خود عنایت فرمودند کہ در جناب صاحب حضرت مولوی صاحب و قبلہ گذرانید
 موجب ارشاد و انقیاد نمودم الحمد للہ علی ذلک کثرتہ و ربان حجابہ ہا آنحضرت
 ابتداء سلوک حضرت حافظ صاحب منظر جمال الہی میفرمودند کہ ذات مبارک حضرت
 قاضی صاحب آنقدر مجاہدہ ناموود کہ کسے کم کردہ باش و نیز منظر جمال الہی می فرمودند

که آنحضرت که بهر میگرددند آواز بهر ایشان تافته کرده میرسید و بقدر دو سیم پاس آن
شب دو و نیم پاس از روز بهر میگرددند باین تفصیل که از مغرب شروع بهر میگرددند تا
یک پاس بیکه زیاده و در آخر شب یکیم پاس باقی بهر شروع می کردند تا نماز صبح و بعد از نماز
صبح شروع بهر میگرددند تا یکیم پاس روز و بعد از نماز ظهر بهر شروع می کردند تا نماز عصر
ای غریبه بداند که آنحضرت را بیکه بهر بسیار دوستی بود که تا مرص الوصال آنجا نرسیده
آنحضرت از ذکر بهر بس نفروند با وجود ضعف بدن شریف نیز از بهر ترک نشد
روز سه این غلام را قم الحروف را فرمودند که حالا ذکر بهر بسیار نیکی با وجود آنکه تو جوان
هستی و من بعضی آن ذات مبارک پیر شدم از تو بهر بسیار میگویم در آن روز تا این رقم بقدر
یک پاس قدری زیاده در آخر شب بهر میخواند و این قیاس باید که با وجود ضعف پیری آن
حضرت از یک پاس بسیار زیاده بهر میفرمودند و در ابتدا ای سلوک سبحان الله چه خواهد
بود و معمول آنحضرت بیکه بهر چهار مرتبه بود مجاهده های آنحضرت را شمار نیست اما چندین
مرتبه شمارم آنحضرت مجاهده جس دم نیز بنمال رسانیده بود و روزی می فرمودند که شغل
جس مثل مار بر گنج است هر که از گزند او نترسد گنج میرسد و نیز میفرمودند که شغل جس
افیون است چون بجان می آمیزد طبع او را گزند آشتن نمیتواند و بگلو می افتد چنان که
مار را به بالوتانی رسانیده است اما او را میگذارد و او را نمی گذارد و از مجاهده های
آنحضرت یکی آن بود که در صحن حیات حضرت قبله چهاروی رضی الله عنه نه ماه در
دبیره غازیخان بقید گذرانیده اند و سبب آن بود که برادر کلان آنحضرت اجاره
می گرفتند تاظم دبیره بجهت مبالغ اجاره آن ذات مبارک را مقید ساخته بودند آن
حضرت می فرمودند که چون در یک محل اینجانب محبوس شوند در واقع زیارت حضرت
مولو لیا حب و قبله رضی الله عنه محال شد فرمودند که برای حکمت شمار اینجا آورده اند
هر قدر که باره با مصلای شما با یک دیگر دوخته اند آنقدر با هم اینجا نخواهی نشست چون باره

یعنی حضرت خواجه محمد باقر عجل صاحب

یعنی حضرت خواجه محمد باقر عجل صاحب

مصلحت را اعتقاد نمودم نه پاره بود یقین خاطر شد که نه ماه اینجا خواهم نشست آخر الامر پیش
 که نه ماه اینجا در مجاهده گذرانیدم و نیز آنحضرت میفرمودند که اگر آن نه ماه مراد نیست آمد
 شاید از نتیجه شغل بی نصیب میرفتم و نیز آنحضرت میفرمودند که حضرت ناز و والد صاحب
 قبل از حضرت شیخا چند بار عملها تخلیص فرموده میفرمایند من هیچ از آن بکار نبردم چون از
 فضل الهی خلاص از قید حاصل و بجناب شیخ رسیدم پرسیدند که عمل برای خلاص شمارسیدند
 چرا بکار نیاوردند در جواب عرض نمودم برای خلاص نفس خود عمل کردن حیا دارم گریستند
 حضرت قبکه شیخا رضایا راحت فرمود و تمام خوش شدند الحمد لله علی ذلک بدان که
 ای عزیزان قید نبود خلاص از قید بشریت بود و آن عمل منتهی استادان استخوان
 بود الحمد لله علی ذلک که زبر بر حکم خالص بدست در بیان فقر و فاقه و صوفی
 رسیدن به آنحضرت لنگر آن حضرت از ابتدای سلوک جاری مانده بلکه قبل از سلوک
 نیز فقر و طلب العلم و طیفه خوار بودند اما چند مدت به قلت حال موجب سنت پیران
 مانده که در تمام عالم گرسنگی و فاقه علی السویه میبود و این رقم نیز در آن زمان حاضر نموده
 میبود و وقتیکه از غیب چیزی می رسید آنوقت نان بخت میشد و ذات آن حضرت
 تا که تمام عالم از متعلقان و درویشان و طلاب علم که از پنج صد زیاده میبود و ده تان
 نمی خوردند خود بدولت دست بطعام نمی بردند چونکه تمام عالم با نصیب می رسید
 آنوقت تناول می فرمودند بعد از آنکه مدت فقر و فاقه تمام شد از هر قسم فقر رسیدن
 گرفت چه امر او و زرا و سلاطین بر درگاه آنحضرت سرودن گرفتند در آنوقت
 واردین را اعتقاد بود و نه طعام را اندازیکه در بارشاشی بود چه جای شایسته بی بک
 منظر رب العالمین بخشید و در بیان سبب کثرت رجوع خلق و وفات مریدان بدانکه
 روزی آنحضرت میفرمودند که چون مرا حضرت قبله چهاروی رضی الله عنه اجازت
 بیعت کردن و داخل ساختن طریقه ارشاد فرمودند من حکم ادشانت را قبول کردم

لیکن گرد این امر خطیر نگریه دیدم تا که چند مدت برین بگذشت روزی در دایه شریف قبله
 چهاروی روضه بایخانب خطاب رئیس آئین فرمودند که شما را فیض خلق الله که در طریق
 داخل نمایند گفته میشود پس منی آرید در جناب حضرت مولوی صاحب قبله عرض نموده
 خواهد شد که شما را خواهند فرمود آنحضرت میفرمودند که ازین کلمات حضرت شیخ خود چون
 بیدار بزمید و بر تمام قسری عرض کردم که کدام کس پیش من آمده است که آن را در نمودم
 اگر میرضی مبارک باشد خود بخود بگویم برین گفتار رحمت الهی در کار شد حضرت قبله
 چهاروی فرمودند ای میان صاحب روزی باشد که ملائک آسمان در آسمان بنام
 شما منادی دهند و خلایق از مشرق و مغرب بر آستان شما جبهه ساینده بسمان الله
 شما می فرمایند که پیش من کسی نمی آید آنحضرت که از تاخیر سخنان آنحضرت قبله چهاروی
 صاحب رضی الله عنه است که این کثرت و غلبین و وار دین است بخت در بیان
 سماح آنحضرت قبله تذکره آنحضرت را سماح بسیار مرغوب محبوب بود لیکن آنچه
 استند عا با کس امر میفرمودند مگر در اعراس چهار مجلس عرس حضرت مولوی صاحب
 و قبله رضه مقرر بودند و اگر نه یاده شوند تا اسم مضائقه نبود گاه به هفت مجلس میکردند
 و چهار مجلس بر عرس حضرت قبله چهاروی صاحب رضه مقرر بودند زیاده را منع می
 کردند مجلس افتد میشد که بعضی اوقات ظن و فوات بعضی عزیزان می شد و بعضی
 یاران را و جدید طور ثوابی روحانی پیدا میبود خلاصه آنکه عجب شور نامی شد و
 تمام شهر ایط سماح و آداب ملحوظ و محفوظ بودند و آنحضرت را بربانیت شیخ اسیری
 اکثر و سید میشد و ثناء و اشعار شیخ اسیری میفرمودند که در اشعار دیگر بزرگان
 تمام غزل که مسئله مذکور میباشد خلاصه اشعار اسیری که در شهر مشرب کند دیگر سال
 میفرمایند و بر بعضی اشعار مولانا جامی قدس الله سره التاء و مولانا جامی
 و غزلی و از حاضرین بر غزلیات میان صاحب جمیع الحاسن مولوی گل حسن حیو که از

از بنا بر آن حضرت است و بر غزایا و مولوی صاحب مصدر مکارم الاخلاق مولوی احمد علی
بر بعضی اشعار شوقی شریف ذوق و وجد تمام میشد نکته در بیان مرض الوصال آن
حضرت بدانکه آنحضرت را شب چهارشنبه هجدهم ماه صفر مرض تباری شده و هجدهم ماه
..... رجب روز دوشنبه بعد صبح صادق وصال آنحضرت بوقوع آمده باید دانست
علته که آنحضرت را طاری شده بود که عده ربواست باینکه در اول شروع مرض بچند
علامان خود را زنهانی در میان آوردند در آن علامان را قم نیز بود که حضرت شیخ فقیه
مهار و لیصاحب رضی الله عنه مرا از کرم خبر صادق ارشاد فرموده بودند که چون از عمر شما
روزهای معدوم باقی خواهد ماند یک وار عظیم الشان مران نشان داده بودند که آن دارد
خواهد شد تا حال آن وارد نرسیده استقرآن باقیست این قدر کلام فرمودند و از
اسم و رسم و اردو هیچ بیان در میان نیامد از بی کلام بعضی یاران شادی کردن گرفتند
که عمر شریف آن حضرت دیر است و چون این را قم را در علم طب مهارت و از قرآن
دیگر نیز اطلاعی داشت در فهم قاصد خیال آمد که این مرض طول خواهد کشید و چون چند ایام
عمر شریف خواهد ماند وارد بلاریب خواهد رسید چون چهار ماه قدری کم و بیش در
مرض آنحضرت را منفعتی شدند روزی وقت اشراق از نوم که معنی اشراق بوقوع
شدند باین اختیار این کلام صادر شد که امروز در تمام هیچ سفر کشیدیم خوب شد که به
منزل رسیدیم یاران که حاضر بودند حیران شده از حضور پیرسیدین گرفتند که ذات
مبارک همین جانشسته اند سفر کدام است و منزل را چه نام است و این را قم را از آنجا
این کلام مبارک چیزه در دل رسید که از آن گریه متولی شد و فغان برآمد از آن
که این در بقیه سکر صادر شده بود و از شور فغان ما غلامان تشبیه شده سکوت و زین
بعد زمانه که از آن جناب پیرسیده می شد که ذات مبارک چه فرمودند در جواب
چنین دادند که خیریت خیالی بود و التقرض بعد از آن صورتی عجب نمودار شد که آنحضرت

بیت خدیجه عالم
حضرت خواجه
ساجد را

در مقام تاریک شدت و سخت و زیدند و یکسورخ انجاریانه گذاشتند و در روز ما
 دروازه را نیز بچشم آنحضرت بسیار چه بند ساختند و در شب تا که قریب یکپاس بینگدشت
 بیرون از حجره تشریف نمی آوردند و قبل از صبح صادق باز در حجره تشریف می بردند
 و بسبب چنین بیان می فرمودند که گرمی آفتاب پسند خاطر نمی افتد لهذا این طریق اختیار
 نموده ایم و اگر کسی عرض میکرد که در شب آفتاب کجاست خود بدولت می فرمودند که
 یکپاس شب بینگدزد و اثر آفتاب باقی میماند. و چون صبح کاذب میشود باز تا اثر
 آفتاب بروز کردن میگیرد این بسبب قبل از صبح صادق در حجره میرویم و بعد از آن
 گذشتن یکپاس بیرون آنیم الغرض در آن ایام مرا یک رویا که قبل از طاری شدن
 مرض بقدر بچاه دیده بودم که آنحضرت را از کمال متابعت جناب علیه الصلوٰۃ والسلام
 سایه گم شده در خاطر من ازین قرائن خیالی واثق شد که حضرت قبله مبارک و کیها حجت
 که آنحضرت را از رسیدن وارد و خبر داده بودند همین خواهد بود که حال آثار آن ظاهر اند
 بعضی یاران دیگر نیز گفتند و خود هم در بعضی مقامات مرا و دیگر یاران را سایه بنظر نمی آید
 حجاب تاریکی مکان و تاریکی شب برای ظهور این سر تمام حائل می شد آخر الامر و در
 در خلوت جناب التماس نمودم و بطریق مسئله پرسیدم که ای قبله عالم و عالمیان اولیا
 را نیز سایه گم میشود فرمودند آری از کمال متابعت بعضی اولیا را در آخر عمر سایه گم می شود
 چنانچه حضرت بابا صاحب شکر گنج را چهار ماه اخیر سایه گم شده بود لیکن کتمان آن
 واجب است حضرت بابا صاحب عذر در روزانومی فرمودند و از حجره بیرون نمی
 آمدند بعد از آن عرض داشت نمودم که این غلام در رویا دیده بود که ذات سامی را
 نیز حق تعالی این مرتبه از رانی فرموده است چون غلام کلام تا اینجا رسانید ذات
 مبارک خاموش ماند پس هیچ حرف از نعم و لاف فرمودند بعد از آن از جوشن جرات کردم
 و عرض نمودم که سبب تاریکی اختلا نمودن ذات سامی نیز همین معلوم میشود که حال

۱۳
 از خاطر آمد چنین دیده بودم -

همین حالت وارد است در جواب آن بآهستگی چنین فرمودند که این حسن خلق تمام است
سبحان الله چه بخت مزاجی کتمان راز بودند تخت در میان تاریخ وصال آن حضرت
وصال آنحضرت در موضع شدافی شده و از آنجا بطرف کوکب مظهر شریف روانگی
شد در راه برای نماز پیشین جنبها و تیار بودیم که حضرت قطب السره آفاق غوث
غیاث عشاق حضرت سلطان المله والدين محمود در نماز فرمودند که تاریخ وصال آنحضرت
خیال نمایند درین اثناء تجسم نماز شد در نماز این مصراع که روز هشتم بود از ماه حجاب
در خیال آمد و بدل گفتم که بعد از نماز عدد این مصرع شمار خواهم نمود چون از نماز فارغ
شدم عدد او را شمار نمودم درست تاریخ بود سه دل زدن در دیروز و سوز و لب
جان بلب شد چون گوید بلب رفت از دار فنا سوی بقا + رهبر دین هدی
عالی نسب بنظر نور محمد فخر دین + شمه محبت اقل محبوب + مادی خلق خدا رفت از
جهان + حسرت دارد در دنیا صد عجب آه و اویلا و صد افسوس و درد + که جهان به جهان
تجربت خم بی گشت و نموده صاف درد + درد باقی بهرست و مضطرب چون که تاریخ
و مهال وصال + از دل بر در زخمی کردم طلب سوز جیب بخودی بکر که رو گفت +
روز هشتم بود از ماه رجبت تخت در بیان اولاد کرام آنحضرت بچند حصول

یعنی حضرت صاحب
زمان بسبب روز ۱۲

تاریخ وصال حضرت
سلطان الاولاد علیه السلام
روز ناخواسته محمد باقر

فصل اول در ذکر آن مقتدای دین پیشوای اهل حق شیخ شهبان

بایدت چهره رخ دو دمان لایبت قبله خاص و عام برگزیده کافیه انام مظهر فیض
صاحبزاده میان احمد علی بنو قدس الله سره در جمیع علوم بهره وافی یافتند و سراپا حلم و
سکنت داشتند و بهر خاص و عام خلق محمدی می نمودند و لباس ساده میکردند و جمیع
اخلاق ایشان مهذب بودند و در علم جفر نیز مهارت داشتند یک روز حکایت عجیبی
که مرآت او فرموده بود که لوسه که بر آن کرده میشد وقت شستن آن لوح نمود و از آنجا
آب غساله محافظت نموده باشی تا با اعضا تو از آن آب غساله نرسد اتفاقا فریسه

کریک قطره از ان عسل بر ساعد من رسید بجز در رسیدن سیاست آن در اعضا سرایت
 کردن گرفت تا که باندک فرصت تمام بدن سیاه شد صورت حال با سنا و علیہ الرحمۃ
 باز گفتم بعد از بسیار سعی اوستا و حق تعالی ازان بلا غلاصی بخشید روزی شخصی سلطان
 الاولیا و زبیر فرمودند که من از شیخ خود حضرت قسبله چهاروی رضا در حق بعضی اقرباء خود در
 حق فرزند خود سوال نمودم که از ایشان کسی بمنزل خود خواهد رسید خود بدوالت فرمودند که
 بهین فرزند شما میان احمد علی حیو در آخر عمر بمنزل مقصود خواهد رسید لهذا از فرزندم خاطر
 من جمع است که اللہ تبارک و تعالی او را بمرتبه کمال خواهد رسانید الحق چنان شد بعد
 وصال حضرت سلطان الاولیا و رضی چون صاحبزاده موصوف برسد شصت و شصت سال
 ششصد روزی باین نظام در خلوت فرمود که بعد وصال حضرت قسبله رضی بر روز ستم
 اللہ تعالی برین درویش عنایت بقیامت ارزانی داشته و بمقصد رسانیده انوار شد
 علی ذلک بعد از وصال حضرت سلطان الاولیا رضی اللہ تعالی عنہ کیسای و حکماء و چند
 روز آنحضرت بخیراده و الا تبار و رفیق حیات مانده بتاریخ نهم ماه شعبان المعظم ازین دار فانی
 رحلت فرمود و انما اللہ و انما الیہ ارجعون

فصل دوم در ذکر آن راجع به عصر مکرّم و شرفیعی عاصی در احوال مسکینان
 مشکوٰۃ نور ہدایت کہ در صبح دودمان ولایت خطیرین حضرت سلطان الاولیا
 کہ اسم شریف او در برودہ وصف ولایت مستور است توصیف صلاحیت و کمالیت ان
 مکرّم عظمیٰ خدا خفا بیرون است مختصر آنکہ درویش بعد وصال آن راجع به عصر و واقعہ دید
 کہ کہ از مردان انتخاب از بیخان دولت می کنند شفاعت آن خدمت مکرّمہ آن راجع به عصر
 بینانند صاحب دلی تایید و صامش چنین فرمودہ زبانی رابعہ ثانی دلی از دنیا گرفت
 با یک رای سوئی عقیقی گرفت گفت تا بخش بمن بافت ز غیث جان بہر دامن
 زہر اگر گرفت فصل سیوم در ذکر مبارک تجسمہ فرجام نیکنام

در کتب معتبرہ
 حضرت خواجہ محمد نائل
 صاحب روضہ

در حضرت خواجہ محمد نائل

دوازده سال موجب ارشاد سلطان الاولیاء در خدمت حضرت خلیفه اکبر رضی الله عنه حاضر خدمت
مانده و مجاهد کشیده و نگین فیض بواسطه انتخاب شاه بحر و بر خلیفه اکبر رضی الله عنه از
حضرت سلطان الاولیاء حاصل کرده و فیما بین راقم و آن ذات شریف مودت و اتحاد
تمام بود که اکثر لوازم خود باین بنده اظهار می فرمودند حتی تعالی آن ذات را عجیب
نظم بریه حقیقت جامع عطا فرموده و راقم و آن ذات شریف مدت العمر در یک کاسه میخوردیم
و در یک لحاف میخسیدیم و در یک خلوت خانه و در خوشی یا یکدیگر میشارک بودیم مثل شاکر
خادم با مخدوم و شاگرد با استاد مستفید یا مستفاد و بعد از وصال حضرت سلطان الاولیاء
یازده سال و چند ماه در قید حیات مانده و تاریخ وصال او شان راقم چنین گفته
چوشه و اصل بحق آن ماه و لجمه و عظیم پایه از عشاق کیسو به محب احمد دانی بدین
محمد اعظم از مردان حق جو به پیوستم ز دل تاریخ وصالش به که روز عرس بهم پیدا بود و
دلم گفتا و صد برغم چو افروز به در دین گوزن و لجم بیت با دو به با که داشت کردین
بیت تاریخ از هر مصرعه ظاهر میشود تاریخ بکینار و صد و چهل است و اگر و صد برغم بمغیرانی
تاریخ حاصل شود و نیز عدد و لجم بیت با و اگر شمار نامی تا بهم تاریخ حاصل است +

یعنی حضرت مولانا شیخ المشایخ غیب نواز جدی مولائی خواجه گل محمد صاحب حمد پوری و از ایشان دو
صاحب زاده ذی شان ذاکرم و العرفان بودند که حضرت جدی مولانا شیخی مولو حبیب خواجه محمود بن حبیب
که از حضرت غریب نواز موصوف ارشاد و اجازت بعیت و خرقه خلافت پیران چشت الی شیت بلکه بهر چه پس از این از حضرت
شیخ المشایخ خواجه خدایش صاحب و حضرت میا خدایان محمد شریف صاحب شد انوی و حضرت خواجه محمد صاحب اجازت کرم
میدادند و محمد جدی حضرت مولانا خواجه محمد بن حبیب صاحب که از والد شریف خود و غیره بزرگان موصوفین میدادند و از ایشان
یک مجتهد مولوی حقیق مولوی حاجی محمد نصیر بن حبیب صاحب که از سرکار بهار و پور بهر چه و کالت و محمدی ناموراند و از حضرت
صاحبان نیز دو صاحبزاده بودند که خود عمری حضرت مولوی ابوبکر صاحب مرحوم لا ولد بودند و صاحبزاده کلام
حضرت سید محمد ابی صاحبی مولانا مولوی محمد نظام الدین صاحب علیه الرحمه و از ایشان سه فرزند آید که یکی

مولوی محمد باقر صاحب بود که در خدمت حضرت خلیفه اکبر رضی الله عنه حاضر خدمت ماند و مجاهد کشیده و نگین فیض بواسطه انتخاب شاه بحر و بر خلیفه اکبر رضی الله عنه از حضرت سلطان الاولیاء حاصل کرده و فیما بین راقم و آن ذات شریف مودت و اتحاد تمام بود که اکثر لوازم خود باین بنده اظهار می فرمودند حتی تعالی آن ذات را عجیب نظم بریه حقیقت جامع عطا فرموده و راقم و آن ذات شریف مدت العمر در یک کاسه میخوردیم و در یک لحاف میخسیدیم و در یک خلوت خانه و در خوشی یا یکدیگر میشارک بودیم مثل شاکر خادم با مخدوم و شاگرد با استاد مستفید یا مستفاد و بعد از وصال حضرت سلطان الاولیاء یازده سال و چند ماه در قید حیات مانده و تاریخ وصال او شان راقم چنین گفته چوشه و اصل بحق آن ماه و لجمه و عظیم پایه از عشاق کیسو به محب احمد دانی بدین محمد اعظم از مردان حق جو به پیوستم ز دل تاریخ وصالش به که روز عرس بهم پیدا بود و دلم گفتا و صد برغم چو افروز به در دین گوزن و لجم بیت با دو به با که داشت کردین بیت تاریخ از هر مصرعه ظاهر میشود تاریخ بکینار و صد و چهل است و اگر و صد برغم بمغیرانی تاریخ حاصل شود و نیز عدد و لجم بیت با و اگر شمار نامی تا بهم تاریخ حاصل است +

فصل سوم در ذکر آن ذات عالی صفات جامع الکمالات

منظر آیات علی مطلع نور مدی میافضا صاحب بیان شریف الدین جیوسلله الله تعالی این ذات شریف اگر چه در اول از صاحب دلی دیگر طریق سلوک حاصل ساخته لیکن بعد وصال آن افضا صاحب موجب ایمانی او شان در سلک غلامان سلطان الاولیا و رضی الله عنه منسلک گشته و از ان حضرت خلافت یافته و بسیار خلق الله از دست مبارک ایشان در سلک سلطان الاولیا و رضی داخل شده و میشوند الله تبارک و تعالی بکرم و فضل خود روز افزون دارد و در سلوک مریدان روشن غیب و منط عجیب دارند و از مشا بهره و از مکاشفه او شان بسیار سوال شهره افتاده است حاجت بار قدام نیست **فصل چهارم در ذکر آن سلطان العاقلین** اینها

شریعت را ماسم پیشوا می	بش راه طریقت رسنهای	بدریای حقیقت آن سینگ
بدشت باده و فیما پلنگ	بیرج معرفت شمس الهی دای	در دوج فنا و هم بقای
چرخ خواجه گمان نور وجود	شهنشاه جهان سلطان مجنود	بدریای حقیقت موج تا باد

خدا را حین بود و از بابا از حضرت سلطان الاولیا و اولاد سابقا خرقه خلافت حضرت ایشان را عنایت شده و بدگیران باستقواب ایشان مرحمت شده و اکثر غلامان حضرت سلطان الاولیا را تخیل بحضرت ایشان بود و روزی خلیفه صاحب میان محمد کرم جیوسلله الله سره در زمان ابتدای خلافت ایشان از حضرت سلطان الاولیا و سوال کرد که حضرت ایشان را حق تعالی مرتبه فنا و بقا بخشیده است حضرت سلطان الاولیا فرمود که مراتب فنا بسیار اند حق سبحانه جمیع مراتب فنا بر ایشان عطا فرمود مگر فنا یک بعد از آن با حیا و امانت موصوف میشود باقیمانده تحریف است که بایشان نخواهد رسید بعد ازین کلام سلطان الاولیا حضرت ایشان زیاده از بیست سال در حیات ترقیه دهات گذرانیده ازین کلام قیاس باید کرد که آن ذات شریف در نهایت کد ام مرتبه قضی

صاحب بیان شریف الدین جیوسلله الله تعالی این ذات شریف اگر چه در اول از صاحب دلی دیگر طریق سلوک حاصل ساخته لیکن بعد وصال آن افضا صاحب موجب ایمانی او شان در سلک غلامان سلطان الاولیا و رضی الله عنه منسلک گشته و از ان حضرت خلافت یافته و بسیار خلق الله از دست مبارک ایشان در سلک سلطان الاولیا و رضی داخل شده و میشوند الله تبارک و تعالی بکرم و فضل خود روز افزون دارد و در سلوک مریدان روشن غیب و منط عجیب دارند و از مشا بهره و از مکاشفه او شان بسیار سوال شهره افتاده است حاجت بار قدام نیست
فصل چهارم در ذکر آن سلطان العاقلین
اینها
شریعت را ماسم پیشوا می
بدشت باده و فیما پلنگ
چرخ خواجه گمان نور وجود
خدا را حین بود و از بابا
از حضرت سلطان الاولیا و اولاد سابقا
خرقه خلافت حضرت ایشان را
عنایت شده و بدگیران باستقواب
ایشان مرحمت شده و اکثر غلامان
حضرت سلطان الاولیا را تخیل
بحضرت ایشان بود و روزی
خلیفه صاحب میان محمد کرم
جیوسلله الله سره در زمان
ابتدای خلافت ایشان از حضرت
سلطان الاولیا و سوال کرد که
حضرت ایشان را حق تعالی
مرتبه فنا و بقا بخشیده است
حضرت سلطان الاولیا فرمود
که مراتب فنا بسیار اند حق
سبحانه جمیع مراتب فنا بر
ایشان عطا فرمود مگر فنا یک
بعد از آن با حیا و امانت
موصوف میشود باقیمانده
تحریف است که بایشان
نخواهد رسید بعد ازین
کلام سلطان الاولیا
حضرت ایشان زیاده از
بیست سال در حیات
ترقیه دهات گذرانیده
ازین کلام قیاس باید
کرد که آن ذات شریف
در نهایت کد ام
مرتبه قضی

رسیده باشد - قطعه - من چه گویم وصف آن محبوب حق + فرد بود از هر که
برده سبق + نیست امکان عقل را ادراک او + با و جان را دست در فتراک و +
روز سه حضرت ایشان در خباب حضرت سلطان الاولیاء حاضر شدند حضرت
موصوف بدیدار ایشان فرمودند که حالا پیر شده بجزو استماع کلام پیران حضرت
ایشان را سخت و جدطاری شد و نیز حضرت سلطان الاولیاء در حق حضرت ایشان
میفرمودند که الله تبارک و تعالی در وجود شریف ایشان تمام فساد خ حوصله و بیت
نهاد و نیز حضرت سلطان الاولیاء میفرمودند تا ابواب را رادت بر ایشان کشود
نشده در سماع شورش و حالت بر ایشان طاری نگردیده و وقتی که در محفل حضرت سلطان
الاولیاء حضرت ایشان می آمدند تمام توجیه سلطان الاولیاء بایشان میبود و وفقت و
بشاشت چهره مبارک و گویا میشد و حضرت ایشان را دوستی سماع بسیار بود و کثیر الوجد
بودند روز سه در مجلس حضرت سلطان الاولیاء بر ایشان و جد سخت بود در عین وجود
و جد ایشان حضرت سلطان الاولیاء را قوالان را از سر و دمنج فرمودند بعد از
مجلس حضرت ایشان میفرمودند که اگر قوالان از سر و دمنج میگردند در مع از قالب و دواع
می ساخت حضرت ایشان را کتمان سلوک پسند خاطر بود و تعلیم نیز چنین میکرد و میفرمودند
که دوستی پنهان بسیار خوب است نه از درون آشنا باش و از بیرون بگمانه و ش
این روش باید ترا اندر جهان آموختن + و نیز حضرت ایشان میفرمودند که در ابتدا
سلوک وقتی که همراهان خواب میکردند با شغل حبس شغل میگشتم تا صبح صادق باین کار
مشغول میبودم و پیش از بیدار شدن یاران نماز فجرا را کرده میخسیدیم تا که آفتاب
می آمد یاران گفتند که ترا چه بلا شده که نماز هم نمی خوانی و نیز حضرت ایشان را از کثرت حبس
فتق شده بود و بجمع غلامان حضرت سلطان الاولیاء نظر شفقت میداشتند و باین غلام
از همه مخصوص بود قبل از وصال سلطان الاولیاء نیز و بعد از آن تمامه تربیت این

این راقم از حضرت ایشان بود روزی از حضور سلطان الاولیاء علی و طایفه
سوال نموده بودم از آن روز بخوبی این غلام بجزرت ایشان در الحمد لله علی ذلک است
روزی حضرت ایشان در حضور سلطان الاولیاء در ابتدای این راقم را قول کلی از
کشکول شریف تعلیم فرموده تبرکاً بعینه آورده میشود بدان ارشد که الله تعالی
مقصود از جمیع اذکار و افکار و اقسام مراقبات محویت و طمس است چه سان لطیفه ربانیه
درید و فطرت توحید الغریمه و جمیعت است و از ربط بنشاند کون مخلقاتش می افزاید
و از آن وحدت عزیمت و جمیعت بکثرت غرایم و تفرقه میرسد بهمت صاحب انصاف
در بسته است که باز بهمان وحدت گردید و مشتات و تباث لطیفه را بر ربط توحید میافزاید
کنند تحصیل آن را سبیل نیست مگر آنکه علم خود را بسیط سازد و از انجاشتی بنحو واحد آورد تا
نه بنید در عوالم ذات مکیه ذات او و صفات مکیه صفات او و افعال مکیه افعال او تعالی او
تقدس پس در آن معلوم شود سرسریان وجود او که ساریست در سائر کائنات و درین
حالت بایمان حقیقی و تقوی اکمل تصف گردد و پیدا گردد و او را که جنت چیست و دوزخ چیست
و دنیا چیست و آخرت چیست و رقیب چیست و نفق چیست و شیطان کیست و رحمن و
مادی کیست و عقل کیست اگر چه عارف را غرض بدریافت این امور نبسته است
لیکن حکیم شهود از آن چاره نیود و این طریق اذکار و افکار و مراقبات در اصل بنی
بر عشق است هر چند عشق بیشتر تا شیر این امور بیشتر و هر چند سست تر تا شیر کمتر و
گاه باشد که از مزاولته این اقسام رشته محبت گسسته باز ورتاب آید و محکم گردد و
نباید که اذکار و مراقبات را برای تحصیل ثواب بکند که کار عاشق ازین معنی است روزی
حضرت ایشان بعد وصال حضرت سلطان الاولیاء برای تنبیه این غلام چنین میفرمودند
و دیگر بزرگان که با خفیا کوشیده اند سلسله از کسے جاری نموده و کم شده بخلاف
مشایخ ماکه در تعلیم فیض ربانی علم افراخته اند خود را تحقیق ساخته و مسند آرای

خلافت نموده اند و صاحب لنگر بوده اند و هر چه از خواجگان بار رسیده و تا حال مایه در
 سپرده ایم شمار این غلام را جمعیت نان خود شاید باین دولت سپرده آوردن
 نمیده بدیجان الله و الحق گفت چه که بها بود فردا یاد باد آنکه صبحی زده در محال الناس
 بنزد من و دوست نه بودیم خدا با ما بود و نیز روزی حضرت ایشان در تسلیم سلام
 میفرمودند که در ابتدای سلوک خود ذکر قلبی و ذکر آمدن جمیع جوارح بذكر امری مشتغول
 می نمودیم چون نیک نگاه کردم بدانستم که آنها امور کدائی اند هر چه هست اشتیاق و انتظار
 است که وصف لازم قلب شود و قلب در هر لحظه و آن بهین صفت اشتیاق و آرزوی
 موصوف شود این خاکپای ایشان قبل از یوم وصال شش روز در جناب پاک ایشان
 رسید بحجیر دیدن این غلام بهین لفظ فرمودند بروقت آمده اند بعد از آنکه علی در کس و دیگر
 کیفیت کرم انجناب که در آن ایام باین غلام ارزانی فرمودند در قیام می آید و صفت
 میرسان من کیفیت که چون بود و سوم بیج الاخر روز یکشنبه وقت زوال رسیده اند
 یکبار در صد سنی و نه هجری وصال آنحضرت ایشان بوقوع رسیده و این بیست
 ابیات در بیان تاریخ انجناب ملاحظه شد فقط شاه سلطان لک و درین مکتوب
 نزد علم چون بمنزل مینو + داغ برداغ آه و اولیا + حسرت و درد ماند بر این تو +
 گفت جانم چگونه ای باقی + بهر تاریخ وصل آن خوشرو + گریه ای در جواب واه
 کشید + گفت سیوم بیج الاخر گو + یعنی عددی که باینزده باشد در جواب که بیوم
 بیج الاخر باشد داخل کرده در عدد آه که شش باشد از جواب بر کشید پس تاریخ و دست
 باشد + خامنه در بیان یاران اعلا و غلامان والا حضرت سلطان الاولیا
 ستم - فضائل این حقایق معارف آب لبیل شاخه کاشف رموز نغمه دانی
 مولانا مولوی گل حسن جو که نسبت بندگی بجناب سلطان الاولیا میدارند و اشعار
 و حمد بسیار در شان صدر و ریافته و بیان سکله کما حق فرموده و حضرت

در این مکتوب
 در بیان تاریخ
 انجناب ملاحظه
 شد فقط شاه
 سلطان لک و در
 این مکتوب
 نزد علم چون
 بمنزل مینو +
 داغ برداغ آه
 و اولیا + حسرت
 و درد ماند بر
 این تو + گفت
 جانم چگونه
 ای باقی + بهر
 تاریخ وصل آن
 خوشرو + گریه
 ای در جواب واه
 کشید + گفت
 سیوم بیج الاخر
 گو + یعنی عددی
 که باینزده باشد
 در جواب که بیوم
 بیج الاخر باشد
 داخل کرده در عدد
 آه که شش باشد
 از جواب بر کشید
 پس تاریخ و دست
 باشد + خامنه
 در بیان یاران
 اعلا و غلامان
 والا حضرت سلطان
 الاولیا ستم -
 فضائل این حقایق
 معارف آب لبیل
 شاخه کاشف رموز
 نغمه دانی مولانا
 مولوی گل حسن جو
 که نسبت بندگی
 بجناب سلطان
 الاولیا میدارند
 و اشعار و حمد
 بسیار در شان
 صدر و ریافته
 و بیان سکله
 کما حق فرموده
 و حضرت

در این مکتوب
 در بیان تاریخ
 انجناب ملاحظه
 شد فقط شاه
 سلطان لک و در
 این مکتوب
 نزد علم چون
 بمنزل مینو +
 داغ برداغ آه
 و اولیا + حسرت
 و درد ماند بر
 این تو + گفت
 جانم چگونه
 ای باقی + بهر
 تاریخ وصل آن
 خوشرو + گریه
 ای در جواب واه
 کشید + گفت
 سیوم بیج الاخر
 گو + یعنی عددی
 که باینزده باشد
 در جواب که بیوم
 بیج الاخر باشد
 داخل کرده در عدد
 آه که شش باشد
 از جواب بر کشید
 پس تاریخ و دست
 باشد + خامنه
 در بیان یاران
 اعلا و غلامان
 والا حضرت سلطان
 الاولیا ستم -
 فضائل این حقایق
 معارف آب لبیل
 شاخه کاشف رموز
 نغمه دانی مولانا
 مولوی گل حسن جو
 که نسبت بندگی
 بجناب سلطان
 الاولیا میدارند
 و اشعار و حمد
 بسیار در شان
 صدر و ریافته
 و بیان سکله
 کما حق فرموده
 و حضرت

در این مکتوب
 در بیان تاریخ
 انجناب ملاحظه
 شد فقط شاه
 سلطان لک و در
 این مکتوب
 نزد علم چون
 بمنزل مینو +
 داغ برداغ آه
 و اولیا + حسرت
 و درد ماند بر
 این تو + گفت
 جانم چگونه
 ای باقی + بهر
 تاریخ وصل آن
 خوشرو + گریه
 ای در جواب واه
 کشید + گفت
 سیوم بیج الاخر
 گو + یعنی عددی
 که باینزده باشد
 در جواب که بیوم
 بیج الاخر باشد
 داخل کرده در عدد
 آه که شش باشد
 از جواب بر کشید
 پس تاریخ و دست
 باشد + خامنه
 در بیان یاران
 اعلا و غلامان
 والا حضرت سلطان
 الاولیا ستم -
 فضائل این حقایق
 معارف آب لبیل
 شاخه کاشف رموز
 نغمه دانی مولانا
 مولوی گل حسن جو
 که نسبت بندگی
 بجناب سلطان
 الاولیا میدارند
 و اشعار و حمد
 بسیار در شان
 صدر و ریافته
 و بیان سکله
 کما حق فرموده
 و حضرت

و صل نیز در هم ۱۶۲ حالات خلفا حضرت خواجہ محمد باقر علیہ السلام

و حضرت سلطان الاولیاء را بر شمع او شان اکثری وجد می شد و ذوق اشعار او شان
هم جنب اشعار حضرت اسیری است و این اشعار از او شان است +

مثنوی

چون ز خود بیرون شدم خود آن شدم زنده بودم پیش ازین از میان کمون عشق بودم عشق ما را محو کرده + نیستم در خود که میگویم ز خود گل حسن در کسوت بلببل نگر	چون ز جان بالا شدم جانان شدم جان ز من شد زنده من جانان شدم ذات پاک از جسمه الهوان شدم من بری از کفنه و از ایمان شدم نغمه سے عشق را گویان شدم
--	--

الهیات

عیان شد از من آن یار نهانی شد این یک ذره چون خوشی تا بان ز من پیدا شد است این جسمه اشیا بود فیض وجود هر زمان نو + +	مراد هر دو عالم نیست ثانی شد این یک قطره بحر بیکرانی سمن هر چند را خود اصل مابانی که پے در پے بود تو یک بدانی
--	--

الهیات

بدور حجاب ما شد سانی ما نفی چون و نفی آمد ثبات است	شدم من محو در محو از تماشا مراد ان ذات پاک حق تعالی
---	--

الهیات

بیا اے عشق از من کن تجلی سیر کن فکان را باد شام ز احدیت علم بر کش بر بلبل و هم قدوسیان را درس تقدیس	بمن هر جا که خواهی کن تماشا بشد ماغم چون مائی بعبدا باسم احمدی زن سکه آنجا پیشچ آورم سبوحیان را
--	--

و صل بنزدیم

۱۶۱

ذکر خلفای حضرت خواجہ محمد باقر صاحب

ز نور من بود این نور و ظلمت	نور من اشاء فتد بدین
حجاب رو من هر جا دوی شد	مرا از نور و ظلمت دان محراب
بهر جا گل حسن احمد احدث	ز ذرات من بودانی گل نشی را

الفصل است

ختر منم گرسوز دم کیبا عشق	هر چه بادا باد اندر کار عشق
یا منتم ای انا الله را نشان	اندرین وادی دل از نار عشق
تاقت مهر شستم از بهر ذره	عاشقان را گرم شد باز عشق
ما ز اثر عشق اینجبا آمدم به	شد ز ما پیدای همه آثار عشق
من جبال ذات را آسینه ام	رو من مابین مطلع النوار عشق
گل حسن را شوق گل روی هست	بلبیل خوش خوان در گلزار عشق

منتم آن سالک سالک طریقت طالب اسرار حقیقت نقاوه و دودمان کرام
 عضاده خاندان عظام مولانا مولوی احمد یار حقیقتی سلمه الله تعالی آن وجود
 شریف را عجب ذوق و شوق بخشیده و در ترقی مدارج قدم را رخ دارد الهی
 روزی مزید باد منتم آن مصداق فضائل و فواضل و آن شاعری بالبد است بیت
 ملک و اورد الله تبارک و تعالی آن ذات شریف را بمنزل مقصود اعلى فائز گردانیده
 و کمال کرده منتم آن زبده است لکن عمدة العاشقین منظر لطف الهی نشان محمد شریف
 بیو الله تعالی الله تعالی او شان را از عاشقین صادقین کمالین گردانده
 آمین تم آیین منتم آن حاجی الحرمین الشریفین شیر عینی وحدت میان حاجی
 محمد حضرت سلمه الله تعالی اگر چه مروامی است اما عجب آمد مسکله وحدت دارد
 الله تبارک تعالی ویرگاه سلامت دارد

باب دوم در موقوفات حضرت سلطان الاولیا غیب پرور

۱. حضرت سیدنا صاحب
 ۲. حضرت مولانا
 ۳. حضرت مولانا
 ۴. حضرت مولانا
 ۵. حضرت مولانا
 ۶. حضرت مولانا
 ۷. حضرت مولانا
 ۸. حضرت مولانا
 ۹. حضرت مولانا
 ۱۰. حضرت مولانا

۱۱. حضرت مولانا
 ۱۲. حضرت مولانا
 ۱۳. حضرت مولانا
 ۱۴. حضرت مولانا
 ۱۵. حضرت مولانا

منظر ذات قاضی الحاجات مستغرق بحر عرفان سلطان المشایخ ثانی کامل مکمل حضرت
شیخ محمد عاقل رضی - باید دانست که مراد این راقم از ترقیم حالات شایخ رضوان اللہ علیہم
اجمعین و خصوصاً از حالات سلطان الاولیاء ملفوظات ایشان منوذج نیست کہ برای طالبان
شوق و ذوق بکار آید و بطولت از انجا بد تا طبع صاحبان اشتغال ملال بخیر و لذت ایا ابرکت
بسیار و یک از مزایا کتفا نموده و این باب مثل است بر و فصل فصل اول در ملفوظات
کتابانی اگر چه ہر کتابی کہ این راقم در جناب حضرت سلطان الاولیاء سبقتاً بخوانده از
فائدہ و معانی آن حامل ساخته تمام کتاب برای راقم ملفوظ است اما برای اختصار
بر سبب بر سبب مسئلہ کہ فائدہ آن میدید در اینجا آورده و ہر مسئلہ ملفوظ آنحضرت را
بلامعہ رقوم ساخته + فصل دوم و یکم در چند کوائف از سائر ملفوظات - فصل اول
در کوائف کتابانی - لامعہ - شتیہ الہمد للہی و الفرقی بالکاس الدہاق و ہشرب
منہ المقربون تسنیم جوی در بہشت و تاق بالکسریر و بالامال جمع عبارت از آن است
کہ منسوب بحق باشند و فرق آن است کہ منسوب بخلق است او شاداب و علی و تاقی گفتہ
کل ما شرب لیک فهو فرق و ما شرب منک فهو جمع و قال السیثم ابویکما الواسطی اذا فطر
الی نفسک فرقت و الی دبت جمع و شرب عبارت از ذوق است یعنی از جوئی و
جسمی و فرقی مقربون با کاسہ پرمی نوشند و ذوق می گیرند چون از مقربون کہ مصنف
باوصاف اللہ اند ظہور صفات الہی از ایشان میشود و تمجید جمعی نیز بران قیاس با کسریر
کہ از ایشان میشود و تمجید جمعی نیز بران قیاس یاد کرد کہ از ایشان ظہور میکند چنانچہ قرآن
جید کلام از مرتبہ جمع است و از لسان نبی علیہ السلام صادر شدہ در سہ اسبیل مرسلہ
نصبت و یکم آورده است العاد فیقول ما خا طبا لا هوتیہ ذلک البنی یوسط ملکوتیہ البنی
عمر اللعانی للک کتبہ من حضرت الممثال الایسان ذلک البنی و البنی الوسی والواحد
خارجین عن التسلل گر چه قرآن از لب پیغمبر است + ہر کہ گوید حق گفت آن کا قرآن

بنی حضرت
مولانا شایخ
شیخ المشایخ
خانیقا
نور خور
کل کلام
احمد لک
در جناب سلطان
الاولیاء حضرت
شیخ المشایخ
محمد عاقل
خزانہ
نقادی جناب
فکری بنیان
محمد عاقل
عقلمند

وَكذلك ما نطق اني انا الله لا اله الا انا فاعبدني الا قلب الالهوتية موسى
عليه السلام وما سمع ذلك الا اذن فاسوتية موسى عليه السلام فالحاكمي والحكمي
عليه السلامي احدية جميع جميع المراتب امر واحد ليس بانك براي مقربون هر دو مقام
ماصل باشد و قيتك مجموع باشند و صفات و افعال آنها دران حال جمله مضاف
بحق باشد پيشانچه قوله عليه السلام ان الله ينطق على لسان عبي وقوله تعالى ما رميت اذ
رميت ولكن الله رمى وقوله تعالى ان الذين يباعدونك انما يباعدون الله يد الله فوق
ايدائهم و تمام خوارق عادات و معجزات و كرامات خیر از مرتبه جمع میدهند بحث
حضرت سلطان الاوليا و در مقام فرموده در بيان قرآن مجید و حدیث قدسی و حدیث نبوی
ال بحقیق چنین فرق کرده اند و قتی که آنحضرت علیه من الصلوة افضلها ومن الصلوات افضلها
مستغرق و مجموع میبودند هر چه آنوقت سدد و میساخت کلام الله بود و قیتکه آن
حضرت علیه الصلوة والسلام را در مجموع و فرق مساوی میبود هر چه سدد و میساخت
آن حدیث قدسی است و و قیتکه بفرق توجه میشد آنوقت که کلام صا و میشد آن را
حدیث نبوی میگویند پس باید دانست که تحجید محیی و فرقی هر دو از مقربون صا و میشود
لیکن حدی که در وقت جمع از آنها صا و میشود آنکلام الله است که از زبان مقربون
که مثل شجره موسی علی نبیا علیه السلام است و تجلی ظهور میکند لاحد از خصوص الحكم در
فصل حکمت فرویتة فی کلمة محمدیة مفصل مذکور است و ملفوظ انجناب است برخی تبرکاً
ایضا آورده می شود باید دانست که مشاهده ای بغیر از تعیین محال است کما قال صا الفصول
لا ینشاهد الحق بحدی عن الملواد ابدال فان الله غنی عن العالمین و شهود قرات مطلقه
ما عرفان با و مرارة وقت وقاع اتم و اکمل و اعظم است از دیگر شهود است کما قال
شهودة الحق فی الملة اتم و اکمل لانه ینشاهد الحق فیها من حیث انه فاعل و مفعول معاً
یعنی در وقت جماع در صورت مرارة فعل و انفعال حق ظاهر می شود زیرا که زن اثر می کند

در مرد با گنجینه کردن شهوة دران مرد و نیز متاثر بیاید از مرد پس شاید می کند
حق تعالی را که موثر و متاثر است معاً من غیر الفضل بینها لکن باید دانست که این امر برای
عارفان است که جمال حق تعالی در صورت کونیه مدام او نشان را مشهود و غفلت را در نفوس
لطیفه او نشان راه نباشد اگر کسی سوال کند که مرد نیز از این متاثر بیاید و موثر نیز باشد
پس نفس خود نیز فعل و انفعال مجتمع می بیند شهود او در مرأه چگونه اتم و اکمل است
جواب آنست که فعل و انفعال در مرأه بیاید بآن مشابه و بآن کیفیت و نفس خود
نیکو و لهذا آن شهود که در مرأه است اتم و اکمل است کما لا یخفی علی الفطن لآمه در
مشکول شریف در بیان فیض نقل از رساله قشیریہ چنین فرموده است که حرکت از هر که
باشد خواه مبتدی خواه منتهی خواه متوسط از حال و تنبیه میگوید حضرت سلطان
معنی اینکلام چنین فرمودند حال مبتدی که غش غفلت است و حال متوسط که کثافت است
و حال منتهی اگر چه جید است اما بسبب بشریة لطیفه تر نسبت حرکت و تصدیق حال ایشان
چیزیست می که هر کما قاله الفیثم رضی الله تعالی عنه فی کتاب السی بعشره کماله اعلام ان من
احد الا و قد فیه تاثر به من فیه غش فیسجد له بالذوبان کثافه و من هو جید
فیزید بالاحترق لطافه باید دانست که چند لامع از شرح قصیده فارصیه خیریه فی بعض
اشعار که از انجناب معلی تعلیم یافته بعیناً آورده میشود حضرت سلطان الاولیا و فرمودند
که شرح قصیده فارصیه را سبقاً سبقاً در جناب حضرت مولوی صاحب و قبله رض خوانده
شده عجب عورت عشق است لآمه چون ذوالجلال و الاکرام و الجمال حکیم ان الله
جلیل و عظیم الجمال محبت جمال و کمال صفه ذاتی اوست و آدمی را بموجب خلق الله
ادم علی صودت بصورت خود آفریده است و خلعت صفات خودش پوشانیده
پس بصورت میل خاطرش بجن جمال شیوه اصلی او باشد و انجناب باطن بقبول
کمال سیرت جلی او پس در هر مرتبه از مراتب وجود که فی الجمله جمالی بنظر شهود او و در

در بیان
در بیان
در بیان

در بیان
در بیان
در بیان

در بیان
در بیان
در بیان

در بیان
در بیان
در بیان

دل دران بند و ورشته لعلق بدان پیوندد ریا محی -	
که در هوس روی نکو آونیم	که در سر زلف مشکبو آونیم
القصه ز هر چه رنگ بوی دارد	از حسن تو فی الحال در آونیم
... شک نیست که تفاوت درجات محبان بقدر تفاوت طبقات محبوبان بود هر چند محبوب را پایه حسن و محبت از هر چند تر محب طالب را پایه محبت بلندتر و اعلی درجه آن محبت ذاتی است که محب طالب را میله و تعلقه و انجذاب و تفتی مجبوب و مطلوب مطلق در باطن پدید آید و خیال از خودش بشتابد که گنجائی و توانائی بر دفع و رفع آتش نماند که نه تعین سبب تواند کرد و نه تمیز مطلبی دوست میدارد اما نمیداند که چون و چرا در خود کشش پیدا بدلیکن نمیداند که کجاست تا بجای ریا محی -	
شیرین سپر اسنگ و لاسیمیرا	بالو کار سے محب افتاد مرا
محبوب منی لیک ندانم زبیه روی	مشغوف توام لیک ندانم که چیرا
علامت صحت این آنست که متقابله محب چون وعد و وعید و تقرب و تبعید اغوا و اذلال و هدایت و ضلالت بر محب یکسان شود و کشیدن مرارت آثار لغوت قهر جلال چون چشیدن حلاوت احکام صفات لطیف و جمال بروی آسان گردد	
ریا محی	
خوبی و ز تو شکل و شب ال نه خوش	با عشق تو جان و خرد دل بهم خوش
خواهی تو بلطف کوش خواهی به ستم	هست از تو صفات متقابل بهر خوش
ریا محی	
گر نوره دیده گریان منی	و ز داغ نه سینه بریان منی
بهر تو قدم بر سر عالم زده ام	باز آ که ز سر تا به قدم جان منی
لامعه محبت مژه مناسب است برین تما جبین و حکم غلبه ما به الاتحاد و بر پایه الاشیار +	

پس محبت ذاتی را ناچار باشد از مناسبت ذاتی عین الحق والعبد بیود و وجہ بود کیے آنکه
 جهت مراستیت و عشیت و منظریت عین عبد متجلی و جودی را غنیف بود و اکثر احکام
 و امکان و خواص و سایل سلسله ترتیب از وی منتفی و تعیین آن تجلی بواسطه تقدیر
 عجب در قدس ذاتی او تاثیر نتواند کرد و طهارت اصلی او را تغییر نتواند داد و تفاوت
 در مراتب مقربان حضرت محبوب نزد یکسان مجذوب باعتبار تفاوت در کمال نقص
 این وجه تواند بود۔ ریا علی ویدم پیرے کہ زیر این چرخ کیودہ چون او
 و گریے زیود خود پاک نیودہ بود آئینہ کہ عکس خورشید وجودہ جاوید در صورت
 اصل نیودہ و وجه دیگر از مناسبت خط عید است از مرتبہ جمیع الہیت باعتبار
 مخلوق با خلاق الہی و تحقق باوصاف ناقصا ہی و این متفاوت میباشد بحسب تفاوت
 جمیع ہر کہ وسعت و اسرہ جمعیث بیشتر قدم او در استقامت این خط بیشتر و منجبت
 بن ہذین الوجہین من المناسبتہ فہو محبوب الحق ولہ الکمال المطاق و حقیقہ مرآت
 الذات والالوہیۃ معاً و احکامها و لوازمها جمعاً بلکہ او برتر نیست جامع بین مرتبہ
 الوجوب والامکان و مراتب واقع بین عالم القدم والحدثان از یک رو منظر ہر
 لامہوتیت و از دیگر و جمیع احکام و آثارنا سوتی علی الدوام لسان مرتبہ اش بدین مقام
 سکرامت و زبان جمعیث بدین ترانہ مترنم کہ ریا علی براوج کمال صبح صادق
 مائیم۔ حل نکست و کشف دقائق مائیم۔ سر حق و خلق از دل ما بیرون نیست
 مجموعہ مجموعہ حقائق مائیم۔ و تالی محبت ذاتیت محبت حق سبحانہ و تعالی
 بواسطہ امور کی کہ اختصاص کلی و ارتباط تام با شخصرت درشتہ باشد چون معرفت
 و شہود و قرب و حصول بدو و این نسبتہ بر تہ اولی اگر چہ نارسیت و معلول فان للہیت
 فی المرتبۃ الاولی و فوق جمیع الحق سبحانہ و فی ہذہ المرتبۃ و قوف مع الخط منہ
 و شتاک بین الوقوف معہ و بین الوقوف مع الخط منہ

رے با ع

معشوق که شد ز کامها عاقل من به وی گفت نه بعاشقی لایق من به وصل تو من کام
 تو آری هستی به تو عاشق کام خویش نه عاشق من به لامعه اما نسبت پیرتبه که تالی است
 رفیع و عالی است و آن محبت حق است سبحانه بواسطه اموری که اختصاص و ارتباط
 مذکور داشته باشند چون فوایدات عاجله از مطبوعات و مشروبات و ملبوسات و
 مرکوبات و چون ظفر سیاهات آبله از جور و قصور و غلمان و ولدان زیرا که همچنانکه تفاوت
 بسیار است میان وقوف مع الحق و وقوف مع الخط منتهی بچنین فرق بشمار است این وقوف
 مع الخط منتهی و بین الوقوف مع الخط من آلاءه و نعماته چه صاحب این مرتبه را مطلوب به
 بالا اصاله و مقصود یا حقیقه راحت دنیوی و لذات اخروی است و حضرت حق را سبحانه
 و سیده وصول آن ساخته و واسطه وصول بدان شناخته و کدام عین ازین فاحش تر
 که مطلوب اصلی را تابع مطالب عارضی دارند و مقصود حقیقی را طفیل مقاصد مجازی بپندارند
 گر بایستی - آنم که وفای و لیری خواست مرا به کونین بهای یکسر هو است مرا به شمرت
 با و که بچنین حسن و جمال به دارد بطفیل دیگران دوست مرا به گر بایستی من شسته بشوید
 پس باشیم به زانباری این و آن مقدس باشیم به خوبان جهان طفیل خوان باشند به هیبات
 که من طفیل کن باشیم لامعه ناعدا می مرتبه اول که محبت ذاتی است از طفیل محبت اسمای
 و صفاتی یا افعالی و آنماری تواند بود محبت اسمای و صفاتی آنست که محب بصفه از اسماء
 و صفات محبوب چون افضال و اعزاز و انعام و اکرام بر ا خدا و اشیا را اختیار کند بملای خط
 وصول آنماری آنها بوی و محبت افعالی و آنماری آنست که آن اختیار و ایشا را بوی وصول حکام
 و آنماری آنها باشد بوی و این محبت لایزال در صدور و وال و معرض تغییر و انتقال میباشد بگره
 محبوب بصفات حمیده و افعال پسندیده که متعلق محبت محب است تجلی کند بهی قصد و نیت
 خود بآن اقبال نماید و در آن آویزد و چون مقابلات این صفات و افعال که ملائیم بود
 موافق رضاء او نباشد تجلی کند بتمام حق و قوت خود از آن اعراض کند و پیریزد قال الله تعالی

و من الناس من يعبد الله على حرف فان اصابه خيرا طمان به وان اصابه فتنه
انقلب على وجهه ربا عی - چون بار و فای کند در آویزی + در تیغ جفا زند از گریز
آب رخ عاشقان چرا میریزی + کاش از سر کوئی عاشقی بر خیزی لا محله اوئی مراتب
محبت آثاری است و متعلق آن جمال آثار است که معتبر میشود بجن و مفسر گیرد بر روح مخفوخ
در قالب تناسب و فی الحقیقه ظهور در وحدت است در صورت کثرت و آن یا مستوی و حالانی
باشد چون تناسب و عدالت اخلاق و اوصاف کاملان حکم که متعلق ارادت و محبت طایبان
و مريدان میگردد و ارادت و اختصار خود را در فرای ارادت و انقیاد ایشان می کند
و یا صوری غیر روحانی چون تناسب اعضاء و اجزاء بعینه در صور عنصری انسانی که بعینه
حسن ملاطفت موصوف باشد و مثلاً بدان صفت جمال در صور عنصری انسانی بر چهار طبقه اند
طبقه اولی - روشن دانی که نفوس طیب ایشان از شویب شهوت مصفا شده باشد و قلوب
طاهره ایشان از لوث طبیعت میرگشته در قطا هر خلقیه خیزشاده و به حق نمی کند و در
درائی کوشیه جز مطالبه جمال مطلق او نمی نمایند و در عشق بشکلهای مطبوع و صورتهای زیبار
مقتدیتند بلکه بصورت که در کل عالم است نسبت به ایشان کار آن اشکال و صورت مکنه +
ربا عی - مه را بنیم روی توام یاد دهد + گل را بویم و بوی توام یاد دهد +
چون زلف بنفشه را زند بر هم یاد + آشفته موسوی توام یاد دهد + ربا عی
عارف از وجود خویش دست الحق + در بحر شهود حق بود مستغرق + بر خود حجب
حسن مقتدر زده شوق + حیران شده در نور جمال مطلق + طبقه دوم پاکبازانی که نفسشان
بیتابیت بیجا یا بواسطه مجاهدت و ریاضت از احکام کثرت و اخلاف ظلمت کدورت
طبیعت فی الجمله صافی شده باشد اگر چه آن احکام یا تکلیف اکل نه گشته باشد در اکسای
بهر در شان همینطوری بناسب حال ایشان میسر نه گردد و لاجرم بر طبقه معنی حسن
از حیثیه منظر انسانی که اتم نظایر است آتش عشق و شورش شوق در نهادشان شعله ور گردد

و بقایای احکام مایه الاتیان سوختن گردد... و حکم مایه الاتحاد و قوه یا بدان تعلق و میل
 حسی از آن منقطع گردد و سر حال مطلق از صور حسی محض تجرید یابد در تراز درامی مشاهده بر
 روی ایشان کشاده گردد و عشق مجازی عارضی رنگ محبت اصلی جفتی گیرد و
 ریا عی بس کس بدید روی خوبان طراز افتاده ز داغ عشق در سوز و گداز نشین
 در مجلس اهل ذوق شد محرم راز و نوشیدنی حقیقت از جام مجاز و طبیقه سیوم گرفتار
 اند در صد عدم ترقی بلکه در معرض احتجاب باشند چنانچه بعضی بزرگان از آن استغافه کرده
 اند و گفته اند که لغو بالله من التکریر بعد التقریر و من الحجاب بعد التعلی و تعلق آن نسبت به ایشان
 از صورت ظاهری که بصفت حسی موصوف باشد تجاوز نکند هر چند شهود و کشف متقدسان
 دست داده باشد و اگر آن تعلق و میل حسی از صورتی منقطع شود بصورت دیگر که آن
 محسن آراسته باشد پیوند گیرد و دائما درین کشش بماند و آن تعلق و میل بصورت و
 فحشایب حجاب و حرمان و فتنه و آفت خدایان شود و درین و دنیا اعاونا الله
 و سائر القاصد قین من شرف ملک ریا عی در ماند که نسبت در خوبان دل و وز
 مهربان نخواست پیوند گشت و در صورت کل معنی چنان دید و ماند + پائے دل او
 تا بقیامت در گل + ریا عی ای خواجه ز حسن خاکیان خود آکن + آهنگ جمال
 اقدس و اعطی کن + تا چند در آب چاه می بینی ماه + مه تافت ز امج چرخ سر بالا کن
 طبیقه چهارم آلودگانی که نفس اماره ایشان نموده است و آتش شهوت شان بفرشته
 و اسفل السافلین طبقه افتاده اند در سخن سخن بهیته رخت نهاده و صفت محبت از ایشان
 نفقعی است و نفث رقت و لطافت در ایشان مخفی مجبوب را با کلمه فی الموشن کرده اند
 با مجوبان مجازی دست در آغوش آورده یا آرزوی طبع آرام گرفته اند و بهو النفس را
 عشق نام نهاده بهیتهات بهیتهات ریا عی اینها ز کجا و عشقیازی ز کجا بهیتهات
 زبان تازی ز کجا + چون اهل حقیقه سخن عشق کنند + بهیوه این قوم مجازی ز کجا

رباعی قومی که نیامند و عشق تمام + خوانند هوای نفس را عشق بنام + که شاید درم
عشق مقام + خود هست برایشان سخن عشق حرام + رباعی - عشق از نه کمال نسل
آدم بودی + آوازه عشق در جهان کم بودی + در شهوة نفس عشق بودی خروگاو +
سر دفتر عاشقان عالم بودی + لامعه ادنی مراتب محبت آثار می محبت شهوت است
و این نسبت با محجوبیت که هنوز از رزق نفس قیدی طبع خلاص نیافته است و بر تو کشف و
مشاهده بر ساحت ذوق و ادراک او نتافته خبر مراد نفس مقصودی نه بنید و مطلوبی
نداند هر چه در حکم نفس بد و هر چه ستاند حکم نفس ستاند اما نسبت با الهی که در باب کشف
شهود اند از قبیل تجلیات اسم بزرگوار آفا ظاهر است بلکه آن را صاحب فصوص الحکم رضی الله
تعالی عنده عظم شهود است و اشته اند و آنکه علماء و عرفاء آنرا مذمت کرده اند و آن
مراتب بهی شمرده نسبت به اهل حجاب است الا ترى ان النبى صلى الله عليه وسلم
كيف قال حبيب الى من دنياكم ثلث النساء والطيب وقوة عيني في الصلوة مع الله
اكمل الوردى وانزل من شانه فاذا غلب البصر وما ظف وشرح اين حديث وسراين محبت
و تكملة فرويد از فصوص مذکور است فمن اراد الاطلاع عليه - فليرجع اليه - اينجا تبيين است
آنچه اهل الله ميگذازند صورت شهوت طبيعه است نه حقيقه آن تا محجوبان حال انقطاع
را بر خود قياس نه کنند و خود را در ورطه اديار و رد اخلاص نيکنند رباعی خوش نيت
قياس با کسان کريم + در شهوة اند بهر خيسان سليم + زان آتش جان فروز کس نه
کليم + تا آتش خانه سوز فرقيست عظيم + رباعی احکام طبيعت که بود گوناگون +
خس است يک را و يک را سيمون + در قصه شنیده باشي از نيل که چون + بر قبلي آب و
بر قبلي خون + لامعه اسباب محبت پنج چيز است اول محبت نفس وجود و بقا و
بضرورت معلوم است که همه کس طالب بقا و وجود خود است و اهتمام همه در جذب منفعت
و دفع مضرت بجهت بقا و وجود خود است چون محبت وجود و بقا ضروري انساني باشد

محبت موحید و مقلی بطریق اولی عجب بود از کسی که از گرا گریز و وسایه درخت را دوست دارد و درخت که قیام سایه پیوست دوست ندارد و گویین خود نداند و شک نیست که جاهلی حق را بجهان دوست ندارد زیرا که محبت وی شرف معرفت وی است ریا علی تانکه بهواسطه خویش کیدل باشی و در حق بهتقایی نفس ناکل باشی و ای برده به سایه درخت در پایی درخت سهل است که از درخت غافل باشی و دویم محبت منعم و حسن پوشیده نیست که آن پندیده منعم و حسن محبت حق است و همچنین باعث منعم را بر انعام نیز ولایت زیرا که حق سبحانه در خاطر منعم می افکند که سادات و خیریت می در رسانیدن منعم به است بمنعم علیه و او را در انصاف می گرداند که خواند که رساند پس حضرت حق سبحانه بجهت اولی باشد از بهر محبتی و حسنیتی و ریا علی بین نعمت ازان کس نعمت دیدن از دوست و گوشت که کسی که شکر و زیدین از دوست به بخشش از خدایه دان که در ناک خود به بخشنده بخشیده بخشیدن از دوست و سیوم محبت صاحب کمال چون شخصی که بصفاتی از صفات کمال موصوف است از علم و سخاوت و تقوی و غیره با آن صفت کمال موجب محبت میگردد پس حضرت که منبع جمیع کمالات و همه نکات اخلاق و محامد و صفات رشحه از فیض کمال است بجهت اولی به ریا علی هر چه که کند کمان زیبائی زده و صد دل شده پیش باشدش از که و همه ای جمله بیان تو بلکه از جمله خیره چون دل ندیم ترا خود انصاف یاده و چهارم محبت جمال است چون جمال عاریتی که در حقیقت عکس خیال پیش نیست که از پس پرده آب گل و حجاب گوشت و پوست پیکارید و بدو بدو و شک عارضه متغیری گردد و فی حد ذاته محبوبیت پس جلیل علی الاطلاق که جمال جمیع ممکنات بهر تو التوا جمال دوست و ظهورش منظم و صورتی مقید به محبت اولی ریا علی که جلوه گرا از عارضه گلگون باشی و که خنده زن از لولو کسکون باشی و در برده چنین لطیف و موزون باشی و آن لحظه که بے پرده شوی چون باشی و بیخیم بجهت که نتیجه تعارف روحانی است و این تعارف مرتب بر مناسبت روحانیت است بین التوا چنین و این مناسبت متفرع بر اشتراک در ذات

بالمعنی که مزاج شان در یک درجه از درجات اعتدال واقع باشد یا درجه مزاج یکی
 باشد بدرجه مزاج دیگر که نیز اگر موجب تفاوت درجات ارواح در شرف و علو
 بعد قفا الله و قدرت تفاوت درجات امر جداست فالاقرب نسبة اعتدال
 الحقیقی هیتلکم قبول روح اشرف واعلی و العبد بالعکس فی الجنة و نزول الدرجة
 لا جرم چون دو مزاج در شرف و علو بعینا مرتبه آن دیگری باشد یا قریب بدان و سلمه
 این اتحاد با قریب مرتبه میان ایشان تعارف واقع شود که موجب ایستاد و محبت
 گردد و پس چون تعارف روحانی که مرتب بر همین اسباب است موجب محبت می گردد
 و حضرت سبب الاسباب که آفرید این اسباب فرمود بی هیچ علتی و استحقاقی برآیند
 محبت اوئی که با حق اسی رفعت بعضی و استانی من تو به در هر دو فایکست جان تو
 من بنده آن گانه که در هر دو اول و زوفاست یگانگی میان من تو لا محاله قال الامام
 العالم العالم السائر العارفات القاضی شرف الدین ابو حفص محمد بن علی السعدی
 المعروف بابن القاضی القاضی قدس سره واعلی فی الاملاء الاعلی ذکره
 شریبنا علی ذکر الحبیب ملائمة و سکوناً بها من قبل ان یخلق الکرم و الشراب
 بالحرکات الثلاث آشامیدن آب و غیر آن از باب سیم از ابواب سگانه ثلاثی مجرود
 و دایمته خمر را گویند باین اعتبار که شراب آن بران مداومته می تواند نمود و انشکر
 بفحشین مست شدن از باب یوم الکرم درخت انگور جمله سکرنا بها صفت مداومته است و
 جابر مجرور من قبل ان یخلق متعلق بشرینا میگوید که نوش کردیم و با یکدیگر بدوستگانی
 خوردیم بریاد حضرت دوست که روی محبت همه بدوست شرابیکه بدان مست
 شدیم بلکه بهوی آن از دست شدیم و این پیش از آفریدن کرم بود که درخت
 انگور است و ماده شراب مشهور بر سر درختی و زوفاست و اقلال نه بود
 آمیزش آب آتش و خاک نه بود و بریاد تو مست بودم و با ده پرست و

هر چند نشان باد و تا که نبود + ربابی ما نیم ز جام عشق تو جرعه کشان +
 بر جرعه کشان خود که ز جرعه فشان + بر باد تو آن صبح صبحی زده ایم +
 که تا که نشان نبود از تا که نشان ملا صدقه حضرت حق تعالی را دو تجلی است یکی
 علمی عینی که عبارت از ظهور وجود حق است سبحانه بر خودش در حضرت علم بصورت
 اعیان و قابلیت و استعدادات ایشان و درین تجلی اعیان متصف بوجود عینی
 نیستند و کمالات اعیان چون علم و معرفت و عشق و محبت و امثال آن در ایشان
 پوشیده است و پنهان و دوم تجلی وجودی شهودی که عبارت از ظهور وجود حقیقت
 سبحانه بحسب الاستعدادات و قابلیت اعیان روحا و مثالا و جمعا و این تجلی
 ثانوی مرتبه است بر تجلی اول و ظاهر است کمالات را که تجلی اول استعدادات قابلیت
 ایشان اندراج درشته است ربابی ما را طلب و نیاز دوی ز آغاز + پس حسب
 طلب کرم کردی باز + اینها همه صفت تا کنی گنج پنهان + بر خلق جهان عیان
 گنجینه راز + پس میشاید که مراد پدایمته محبت ذاتیه باشد و بشرط ام قبول استعداد
 محبت در مرتبه اعیان ثابته و بذکر عیبی تجلی علمی عینی خودش در حضرت علم بصورت
 و قابلیت و حینذا اضافه ذکر بحسب از قبیل اضافه مقدر باشد بقا خلق مراد
 بسکراست و شکر باشد در همان مرتبه یا حقیقت سکرو مراتب دیگر از آن فرود تر و
 بکرم کثرت وجودی عینی قابل شدیم مستعد شدیم نزدیکی تجلی علمی عینی سبحان
 و تعالی بصورت اعیان ثابته تا در حضرت علم مرثاب صفت محبت ذاتیه را که
 سبب استعداد سکرا بود در همان مرتبه یا موجب حقیقت سکرو مراتب دیگر و این
 قبول استعدادش از ظهور کثرت وجودی عینی بود ربابی خوش آنکه برون
 ز عالم سر و عین + نه راحت روح بود نه زحمت تن + در زانویم کتم عدم کرده
 وطن بد من بودم و عشق تو عشق تو من + و میشاید که مراد بشراب مدام

تحقق بصفت محبت باشد در عالم ارواح اضافه و کبر حجب اضافه مصداق باشد بمفعولش و مراد
 بسکر حقیقت سکر باشد یعنی حیرت و حیرانی که ارواح کمال را در مشاهد جمال جلال
 حق سبحانه و تعالی بوده باشد یعنی آتش امیدیم پیش از عشق جان به تن و تعلق ارواح
 به بدن بریاد و دست شراب مجبئی را که مستی و حیرت ارواح ما در مشاهد جمال جلال
 با آن شراب بود و با آن نازان پیش که خضر جان فتنه در ظلمات و در چشمه تن و آن
 شود آب حیات و خوردیم می عشق ز نغمه ذات و یای کام و دمان ز جام اسماء و سقا
 سوال اگر کسی سوال کند که توجیه ثانی موقوف است بر وجود ارواح پیش از اشباح و این
 مسلم نیست زیرا که مذسب حکما را آنست که وجود ارواح بعد از حصول مزاج و تنوید اشباح
 است و امام محمده الاسلام بایشان موافقت و این خبر مشهور است که آن الله تعالی
 خلق الارواح قبل الاجساد بالقی عام بران حمل کرده که مراد یا ارواح ارواح ملکیه
 که مبادی سلسله وجود اند و در لسان حکما معتبر بقول نفوس مراد باجساد عالم که عرش
 و کرسی و افلاک انجم و عناصر است و آنگویم که شیخ کامل محقق شیخ محمد اردبیل قونی
 قدس سره در بعضی از رسائل خود اینجا تحقیق و تفصیل است و تقریرش آنکه وجود نفوس
 جزئیة انسانیة که عموم آدمیان را است بعد از حصول انزاجت بحسب آن اما وجود
 نفوس کلیة انسانیة که کمال و خواص است پیش از حصول مزاج است و از شیخ خود حسب
 توضیح الحاکم نقل میکنیم و می گوید اخبرنی الشیخ الامام الاکمل رضی الله عنه هیسأل الخالده
 این من یكون مدبر الاجزاء بدنه قبل اجتماع بعلم و شعور و بعد از ان می گویند
 و قالک بکلیة نفسه اذ من یكون نفسه جزئیة هیسأل علیه ذلک لان النفوس
 الجزئیة لا یتعین الا بعد المزاج و بحسب فلا وجود لها قبل ذلک حتی یتاتی لها
 تدبیر الاجزاء البدنیة بعلم و شعور و مراد نفوس کلیه چنانکه از کلام شیخ مذکور در همان
 رساله معلوم میشود و نفوسیت جزئیة که در استعداد ایشان باشد ترقی کردن آن

از مرتبه جزئی و منقسم شدن از صفات تقدیریه و ضمیمه بجهت که بکلمات خود خود و گفته و منقسم گردند
و ذلک از آنکه از آنها الجزئیة من حیث جزئیات محال ان مشاهده بمیدان اول از من
المتفق علیه عند اهل الشهود انهم لا یستشاهدون کلیاتاً تا حق بود و چون کذا که شمر
نیز دادون ترقیاً بانصالحهم بالکلیات علی الوجه المدکور فی المخرج طبقه بعد طبقه مستفید
من کل اتصال استعداده و بویا و نوراً و بصیرة هکذا حق ینتهوا الی العقل الاول فیستفید
من الاتصال بهما فیستفیدون به المشاهدة المبدیة کما هو شأن العقل الاول سوال اگر کسی
که دلایلی که اقامت کرده اند بر وجود ارواح جزئیة بعد از حصول المزاج خصوصیت بعضی و در بعضی
نمارد و جواب گویم که آن دلائل ناقص است و دلیل بر ناقصی آن همین است که کلمات ایشان
و مشهور که مقتضای شکوۀ نبوة است بخلاف آن گوی میاید که باقی در روحی جلیل که رسد
عقل علیل + هر چند که هر دو را منتهی نام دلیل - گر پیشه چو فیل صاحب خرطوم است + هیبت
که پیشه را بود قوت پیل لا یصلح بر جزوی از اجزاء عالم منظر اسمی است از اسما و البقی مجموع عالم
منظر جمیع اسماء - اما بر پیل تفرقه و تفضیل حقیقة السانیه که الیه حدیه جمیع منظرهاست بهیچ جزو
از اجزاء عالم نیست که او را در انسان خوداری نیست لیکن بر پیل حسیت و جمال گویند عالم کتابی است
مستفصل و مبوب و انسان کامل انتخاب آن یا فهرست فضول و ابواب آن که باقی - این دو
تکلیف است خامه حاشی + ابواب کتاب عالم و ارکانش + بر لوح وجود و زور نخی ضربتی +
در آخر کار نام کرد احسانش + پس پیشاید که این را در شرب و سکرنا بصیرت فوق متکلم و احادیث برای
اشاره بجهت مذکوره بوده باشد بهیلا خطه شربکان درین شرب و سکر و پیشاید که بنا بر
لاخط این اشاره که باشد زیرا که اعیان و ارواح کمال افراد و اقطاب شرب سکران شرب
بیشیخ نامم شرب اند و ساهم به باقی تنهانه منم ز عشق تو یاده پیرست + آن کیست تو خود
یکو کرین باوه برست + آن روز که من گرفتارم این یاده پیرست + بودند حرفیان می پستان
الت + شعر لواء البدر کاس و هوشم بدیزها + هلال و کعبه مید و اذا فرجت نجم

الکاس لا تشمی کاشا الایها الشراب + والشمس تطلق علی الجرم وعلی الضوء البیظ طاهر
شدن والفرج آییختن هر دو از باب اول و او و می شمس بر یک ز عطف و حال را پیشاید
میزنیم جز بیه مخدوف است ای کم مرة پیدا و تخم تشبیه کرده است جام دمام را در استار
و اشتغال بر ام صافی کثیر فیضان ماه تمام و دما مته را در صفایت و نور و فیضان بصورت
انگشتان ساقی را حین اخذ الکاس در وقت و استقواس ببال و شکلهای جابی را در استاره
و نورانیته و صغر حجم بنجم می گوید بران شراب علی الدوام ماه تمام است جام وصال آنکه خود
آفتابی است در فیضان و براقی که میگردد اندیش انگشت بلال مثال ساقی و بسیار پیدایم آید
وقت آییختن با آن ستاره رخشنده از شکلهای جباب در یاعی ماهی است تمام جام می
مهرنیز + و آن مهرنیز را بلال است مدیر به ضلختر رخشنده بهوید اگر دو + چون آتش می
ز آب شود و لطف پذیر لا محققه حقیقه محمدی را که صورت مطلوبیه ذات است مع التقین الاول
صورت وجودی وی قلم علامت نسبت با شمس ذات احدیته محاذات تمام و مقابله
کامل که بر تر از آن مرتبه مقصود نیست حاصل است و استقفا خد نور وجود و کمالات تابع آن
احتیاج هیچ واسطه ندارد بلکه سائر حقایق و اعیان که تا کنون شینان ظلمات امکان در
استقفا خد مذکور بوی محتاجند پس نسبت وی در محال محاذات با ذات احدیه و توسط واسطه
آن ذات و حقایق امکانی در افاضه وجود و توابع آن بعینا چون نسبت مقابله ماه تمام
باشد با ذات توسط واسطه میان آفتاب ساکنان شب لمانی در افاضه نور و لوازم آن پس
بنابرین علاقه لفظ مدیر را که موضوع است باز ماه تمام برای آن حقیقه استقاره توان کرد
تر با شمس ای جان و دل آخر بچه نامت خوانم + هم جانی و هم دل بکد است خوانم + چون
یافت شب تمام عالم ز تو نور + معذورم اگر ماه تمامت خوانم + و بعد از تعبیر از آن حقیقه
بیدر و از محبت بدادسته چون سخطشان با دویه ضلال و گمراهی بشر را سبیل و راه کاس آن
دمام توان داشت و جام شراب توان گذاشت در یاعی دورمه رخسار تو ای ماه تمام

جامی است که خودم می عشق دارم و از بس که خدا و پیغمبر و زمین می و جام و می پیت نمی
 شناسم و جام کدام با چون مقصدی اداره این کاس خیر اسرار الوهیت و اوشار الوهیت
 که در حدیث قلبی است من بین مبین من اصباح الرحمن از ان با صایح تعبیر فرشته نتواند بود
 بلال را که شیر با بخت ساقی است اشاره بدان نشان و داشت و رساند اداره با و توان کرد
 سرمایگی این بزم چه بزم است که در باب کمال و نوشتن مثنوی محبت از جام حمال و بین کف
 ساقی قدس و الامال و بدری که بود مدیران چند بلال الامام و اسلام و کمالان و دو قلند
 جماعتی مقرر این حضرت جلال اند که بعد از وصول بدر چه کمال حواله تکمیل دیگران با نشان رفت
 چندان شراب عشق و محبت بر ایشان پیچیدند که ایشان را از ایشان بر بودند غرقه بحر عشق شدند
 از بقعه علم و عقل مفلج شدند احکام شریعت و آداب طریقت از ایشان برخواست سکان قیام
 عزت و قطبان دیار حیرت اند ایشان را از وجود خود آگاه می نبود بدرگیری که می توانند پدید
 رباب می خویش وقت کسی که می درین مختانه و از خم و سبزه خوردند از پیان و صدای که لرزیت
 شود عالم و هست و واقف نشود که هست عالم یا نه و قسم و ویم آمانند که چون ایشان را
 از ایشان بر بایند باز بقدرت جلال نزل ایشان را با ایشان دهند و از استخراق درین حجم
 و لجه فناء با حل تفرقه و میدان بقاء خلاص رزانی دارند با حکام شریعت و آداب طریقت
 معاودت نمایند شراب تجلی جذب محبت را با زلال سلیمی علم و معرفت پیامبرند از مزج
 این آب باران شراب بسیار حباب بخوم آثار محارفات و اسرار بر خیزد و هر یک با تخم بدایت
 فروماندگان ظلمت بیابان ضلال و حیرت شوند همانا که اشارت با حوال این طائفه تواند بود
 قول ناظم قدس الله سره و که میدوید و اذا مزجت نجی و نه پاشی
 این طائفه اند مطلق از قید و بوم و خارج شده زانند فی احوال عالم و بنظر ایشان لواحق نورند
 اللہ بنجوم الشیاطین وجود و لامع در بیان سلسله حدیث شریف
 که از جناب حضرت سلطان الاولیا تعلیم شده و اجازت یافته - بسم الله الرحمن الرحیم

در بیان سلسله حدیث
 شریف

إلى الفتوح المسلسلة بالمعبرين هبلي بن بزي وبين البخاري ثمانية فساويت فيه السيوطي
 وكان من حيث العدد سمعت من الحافظ ابن حجر وصاحبه وكان الشيخ عبد الله
 الأهورى الذى رويناه سمع من ابى اسحاق التستري وصاحبه وبين وفاته ما بيننا
 الى اثنان وخمسون سنة واشهر فان التستري توفى سنة والاهورى توفى سنة
 فقد اعادة العلويون لستة اربعين ثمانية اثنى عشر ايات ورباعيات ثلث عشر
 وهذا غاية العلويون فيما روي بشرط الصحة ولا سيما صحيح البخاري الذى هو فى اهل البيت
 والصحة عند القواد فيكون ما وقع لنا عالجا معا بين العلويين المتعارفين اهل
 الحديث للذين هو قبل المسافة وقلة العدد والعلو المعنوي الذى هو صحة السند و
 بالله التوفيق الواحد لا حد قال الحافظ زين الدين العراقي رحمه الله تعالى دونا
 عن السغلي من نظره **فقط** ليس من الحديث قريب رجال + عند ارباب علم القاد
 بل علو الحديث من اولى الحفظ + والاتقان صحة الاسناد + واذا ما اجتمعنا فى حديث
 فاعتدنا **فقط** هو المراد + قال ابن الصلاح هذا ليس من قبل العلو المتعارف
 اطلاقه بين اهل الحديث واغاهى علو من حيث المعنى فنجيب اننى فالحمد لله العلى
 القريب رفيع الدرجات احسن اطببا مباركا ملائكة السموات والارض مطيعا امره
 واذا سمعته ما تقر من القراء لافىكون هذا آوان الشروع فى ايراد اربعين بيتا
 من ربا عتيا البخاري من روايته الغريزي المتصلة بالسماع بتوفيق الله الحميد الحميد
 مكتفيا من طرقتها الكثيرة بطريق ابى ذر عن مشايخه الثلاثة وطريق الداودي و
 طريق الحافظ الى الفتوح وطريق الكشي وطريق ابى الوقت لان رواية ابو زركا
 من القاد الروايات ودوايته الاداء ودى الحافظ ابن حجر ودوايته ابى الفتوح
 لنا اهل الروايات ودوايته الكشي القلت لنا سلسلة بالحديث بركات باسم حبيب الله
 صلى الله عليه وسلم ودوايته ابى الوقت القلت لنا سلسلة بالصوقية السعفين

من اهل الله قدس الله تعالى ادواحم وفاض علينا من بركاتهم بركة الله
 اماطون ابي درفعل شايها الفقيه الصالح اسحاق بن محمد بن ابراهيم القاسم
 بن اسحاق بن ابراهيم المعروف بكشفه باب جمان الصديق الدواني
 الحافظي المحدثي السعدي الزبيري رحمه الله تعالى سماعا عليه بحجته الاقران الميرة
 تقارب بخون في ثلثة وخمسين مجلسا اولها خامس صفرو آخرها ثالث ربيع الاول سنة
 بالبروضة المقدسة عليه مشرفها افضل الصلوة والسلام واجازت لها فوات وجمعان
 بفتح الجيم وسكون العين المهملة بفتح حية الخامس عشر واسم عبد الله وهو مخفف
 جاءه بان اتى غلب ويبيد انه اشتغل بالرياضة وجاءه كثير اذ تعرض له الشيطان في
 ذلك وقد فقه وغلب فقبل جاءه وان اتى الشيطان اى غلبه كذا سافر في به وكتب
 بخط رحمه الله تعالى عليه عن وائده شيخ الاسلام ومفتي الانام جمال الدين محمد بن
 ابراهيم بن ابي قاسم بن اسحاق بن جمان قرأه منها عليه بحجته عن حميد الاماني الجليلين
 شيخ الاسلام ومفتي الانام جمال الدين محمد بن ابي القاسم بن اسحاق بن جمان شيخ الاسلام
 ومفتي الانام وتبعه للدين عبد الرحمن بن ابي القاسم بن اسحاق بن جمان قرأه منه علمها
 بحجته غير مرة عن والاهما الشيخ الاسلام ومفتي الانام شرف الدين ابي القاسم بن
 اسحاق بن جمان قرأه منها عليه بحجته غير مرة قال اخبرني به شيخنا العلامة شيخ الاسلام
 ومفتي الانام شرف الدين ابي القاسم بن محمد الطاهر بن احمد بن عمر بن جمان قال
 اخبرني به مشايخ الاعلام شني والدي الفقيه الصالح العلامة جمال الدين محمد الطاهر
 بن احمد بن عمر بن جمان وشيخي العلامة الفقيه الصالح برهان الدين ابراهيم بن ابي القاسم
 بن جمان وشيخي الفقيه الصالح العلامة تقي الدين عمر بن محمد بن جمان وشيخي وامي الفقيه
 الصالح العلامة صفى الدين احمد بن الطاهر بن جمان فالاول والثاني بروايه عن
 الفقيه الصالح الناسك ابي القاسم بن ابراهيم بن جمان والثالث والرابع بروا

سمه
 جمال الدين
 محمد بن
 احمد بن
 عمر بن
 جمان
 شيخنا
 العلامة
 شيخ الاسلام

عن الفقیه الصالح المعتمد عبد الله بن عمر بن جهمان کلایا عن الفقیه الصالح ولى
الله تعالى احمد بن عمر بن جهمان قال أخبرنا الفقیه برهان الدین ابراهیم بن عبد الله
بن جهمان عن الفقیه جمال الدین محمد بن موسی الدوانی عن والده الفقیه موسی بن محمد
البوطانی عن الفقیه برهان الدین ابراهیم بن عمر العلوی عن الامام الحافظ شهاب الدین احمد
بن ابی الخیر بن منصور الشافعی عن والده الفقیه ابی الخیر بن منصور الشافعی عن المشایخ
الاجلاء الاعلام ابی نصر بن ابی احمد بن محمد الشافعی ومحمد بن اسماعیل الحضرمی قال
بن احمد المکی وعبد السلام بن عبد المحسن الانصاری امام المقام وسليمان بن خليل
العقلائی عن الفقیه ابی عبد الله محمد بن اسماعیل بن ابی الصیف المیثقی والشافعی یونس بن
یحیی بن ابی البركات الهاشمی عن الشیخ ابی الحسن علی بن حمید الطبرانی عن الشیخ ابی مکرم
ابن حافظ ابی ذریاب احمد بنهری عن والده الحافظ ابی ذر عبد الله ابن احمد المکی
عن الشیوخ الثلاثة ابی محمد عبد الله بن احمد بن حموی النخعی وأبى اسحاق ابراهیم بن احمد
بن المستمل وأبى الهشیم محمد بن المکی بن محمد الکمشی عن ابی عبد الله ابن محمد بن یوسف بن
مطر الغزالی عن الامام محمد بن اسماعیل البخاری رحمه الله تعالى علیه وأما طبرانی الذی
فقد ثنایاها الفقیه الصالح المقرئ نور الدین علی بن محمد بن عبد الرحمن بن محمد بن محمد
الیمین الوجیه عبد الرحمن بن علی بن محمد بن عمر المعروف کشفه بابن الدریج الشیبانی الیمینی
الزبیدی رحمه الله تعالى علیه سماع من لفظه بحجة الاقراة سیارة نحو خروین بالسر وفتة
المقدسة زیدت شرفا واما زائدات سننه عن الفقیه محمد بن القدر فی الخاطی فی
الزبیدی عن والده القدیق بن محمد الخاص الزبیدی عن المحدث الیمینی السید الطاهر بن
الحسین الاعرج الحسینی الشافعی الزبیدی عن المحدث الیمینی وجمیله الدین بن عبد الرحمن
بن علی بن محمد بن عمر بن الدریج بفتح الدال المهملة وسكون المنة القناتیه بعد هامه
وأخرها مهملة وهو لقب جده الخامس واسمه علی ومعناه الابيض بلغة البونانیة

قال أنا شيخنا الإمام خاتمة الحفاظ خادم السنة أبو العباس زين الدين أحمد بن
عبد اللطيف الشيرازي رحمه الله تعالى قرأته مني عليه سنة مائة من مائة سنة
قال أنا شيخنا الإمام الحافظ نفيس الدين أبو الدبيع السليمان بن إبراهيم العلوي
أجازة أن لم يكن سمعاً بحد يثمة مفرقة قال أنا الشيخ الإمام الحافظ شرف
الشيخ المحدثين موسى بن مري بن علي الدمشقي المعروف بالغزولي قرأته عليه
سنة قال أنا الشيخ المسند أبو العباس أحمد بن أبي طاهر الحجازي سمعاً عليه
سنة قال أنا الشيخ الصالح أبو عبد الله الحسين بن المبارك بن محمد بن يحيى بن
زيد بن أبي الغزالي سمعاً منه سنة قال أنا الإمام الحافظ أبو الوقت عبد القادر
بن عيسى بن شعيب السجزي لهروي القنوي سمعاً منه في شهر صفر سنة
قال أنا الشيخ الإمام أبو الحسن بن المظفر الدراودي أبو يحيى سمعاً منه سنة
قال أنا الإمام أبو محمد عبد الله بن أحمد بن حمويه الحموي الرضوي سمعاً منه في
شهر صفر سنة قال أنا الشيخ الإمام أبو عبد الله محمد بن يوسف ابن مطهر
صالح الغزوي سمعاً منه سنة خمس عشر وأسمائة عشر وثلاث مائة قال
أنا الإمام الحافظ الكبير سيد حفاظ الإسلام أبو عبد الله محمد بن إسماعيل
بن إبراهيم بن مشيرة الجعفي البخاري رحمه الله تعالى سمعاً عليه مرتين مرة
بغزير سنة ومرة بفارس سنة مريم وأخبرني عالياً بن راجح الفقير له ما
المقرئ الشيخ أبو الخليل سليمان بن أحمد بن سلام بن إسماعيل المزني الأزهري
رحمة الله تعالى قرأته مني عليه بطرف من يجامع الأزهري في رمضان سنة
وأجازة السائر بقراءة الجمعية على الشهاب الدين أحمد بن خليل المسكني بقراءة
الشيخ علي الدين محمد بن أحمد بن علي الظبي المسكني في الأصل لقاها في
المولد وأخبرنا على بما قبله بدارجة شيخ الإسلام ومفتي دمشق المشاهير

العارفين بالله أبي المواهب أحمد بن علي بن عبد القدوس العباسي الشناوي ثم المدني
 الله سره بالاجازة العامة من الشيخ قطيب الدين محمد بن أحمد النهراني المكي الصوفي عن أبي الله
 علاء الدين أحمد بن شمس محمد النهراني ثم المكي الصوفي وعن الوجيه عبد الرحمن بن علي
 بن الدبيح التميمي الزبيدي الصوفي برواية الأول عن شيخه العارفين بالله قطيب الدين
 محمد بن محي الدين بن نظام الدين محمود الانصاري الكوسكاني الصوفي الرحلة بن
 نور الدين أبي الفتح أحمد بن جلال الدين بن عبد الله الطائفي الصوفي برواية
 الثاني عن الحافظ زين الدين أحمد بن عبد الطيف الشرحي الصوفي عن العارفين بالله
 شمس الدين أبي الفتح محمد بن زين الدين المراسي ثم المدني الصوفي باجازة من القطب
 شرف الدين اسماعيل بن إبراهيم الهاشمي العقيلي الجبلي الزبيدي الصوفي باجازة عا
 لظاؤسي وخاصة للمراسي ان لم يكن سماه بالاجازة العامة من المستد المعجل بالحسن
 علي بن عمر بن أبي بكر الوالي الصوفي باجازة العامة من أستاذ المحقق في الدين محمد
 بن علي المرتضى الخافقي الصوفي قدس الله سره عن جمال الدين أبي محمد يونس بن يحيى
 بن أبي الحسن بن أبي البركات الهاشمي العباسي الصوفي وبه الشرف الدين الجبلي قدس
 الله سره باجازة العامة من مستد المعجل أحمد بن أبي طالب الجبلي عن أحمد بن يعقوب الماسي
 عن قطيب الدين محمد بن عبد القادر الجبلي ثم البغدادي قدس سره ونقضا به يروي
 والحال العباسي عن أبي وقت عبد الأول بن عيسى بن شعيب بن إبراهيم بن اسحاق
 السيفي الهروي الصوفي عن أبي القدام الرازي في التقوى أبو الحسن عبد الرحمن بن محمد
 بن انظر بن محمد بن داود الداودي في التقليد للحافظ بن نقطة ان با لجي لداودي
 نقل ريعين سنة لا يأكل اللحم وقت تسوية التبرجان والتهيب كان يأكل السمك شك
 ان بعض الامراء أكل السمك على حافة النهر الذي يصاد منه السمك وافقت ستم
 وما فضل منه في النهر فما أكل السمك بعد ذلك انتهى عن المراسي عن العزيمي عن الجبلي

قطيب الدين عارفين بالله
 شرف الدين عارفين بالله
 محمد

رحمة الله تعالى و شكرا سعيهم و اعاد علينا من بركاتهم امين بحق رب العالمين
و بيان طريق الثاني حدثنا عبد الله الاهودي شقيق عبد الرحمن عن شقيق جابر
عن شقيق طيب عن شقيق شريف هيب عن شقيق عبد الحافظ بن الفقوم عن عمه شقيق
ظاهر الدين عن شقيق صدر الدين عن شقيق نور الدين الحكيم البرقي عن شقيق المعمر بن
شاذان عن شقيق المعمر بن لقمان عن الشيم الامام ابي عبد الله ابن محمد غزوي عن
الامام البخاري رحمه الله تعالى والطريق الاول وهو على يد رجلين من الثاني حدثنا
شقيقنا عبد الله الاهودي عن شقيق قطب الدين عن شقيقه و والده علاء الدين عن
الحافظ ابو الفقوم عن عمه شقيق ظاهر الدين بسامع عن الشيم صدر الدين عن شقيق نور الدين
حكيم البرقي عن شقيق المعمر بن شاذان عن شقيق المعمر بن لقمان عن الشيم ابي عبد الله
بن محمد غزوي عن الامام البخاري رحمه الله تعالى والطريق الثالث وهو على يد رجلين
من الاول حدثنا شقيقنا عبد الله الاهودي عن شقيق قطب الدين عن شقيقه و والده
علاء الدين عن الحافظ ابو الفقوم عن الشيم المعمر ابو يوسف عن الشيم المعمر بن شاذان
عن الشيم المعمر بن لقمان عن الشيم المعمر ابي عبد الله محمد غزوي عن الامام البخاري
رحمه الله تعالى اجمعين **لامع و بيان ثلاثيات بخاري** رحمه الله الرحمن الرحيم
الحمد لله و الصلوة على نبيه و حديثنا المكي بن ابراهيم قال حدثنا يزيد بن ابي عمير
عن سلمة قال سمعت النبي صلى الله عليه و سلم يقول من يقل على امر اقل فليبتوه
مقعد من النار حدثنا المكي بن ابراهيم قال حدثنا يزيد بن عابد عن سلمة قال
كان حذا المجد عند المنبر ما كادت المشاة تجوزها حدثنا مكي بن ابراهيم
قال حدثنا يزيد بن ابي عبد الله قال كنت الى مع سلمة بن الاكواع فيصلي
هذه الاستطوانة التي عند المصحف فقلت يا ابا مسلم انك تتحرى الصلوة عند
هذه الاستطوانة قال فاني ايت النبي صلى الله عليه و سلم يتحرى الصلوة عند

حَدَّثَنَا الْمَكِّيُّ بْنُ أَبِي بَرَاهِيمَ قَالَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ أَبِي عُبَيْدٍ عَنْ سَلَمَةَ قَالَ كُنَّا نَصِلُ مَعَ
 النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَغْرِبَ إِذَا تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ عَنْ يَزِيدَ
 بْنِ أَبِي عُبَيْدٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَثَّ رَجُلًا يَدْرِي
 فِي النَّاسِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ مَنْ أَكَلَ فَيْتَمًا أَوْ فُلَيْصًا وَمَنْ لَمْ يَأْكُلْ فَلَا يَأْكُلْ حَدَّثَنَا
 الْمَكِّيُّ بْنُ أَبِي بَرَاهِيمَ قَالَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ عُبَيْدٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى
 مِنْ بَنِي إِسْلَمَ أَنْ أَذِنَ فِي النَّاسِ أَنْ مَنْ كَانَ أَكَلَ فَلَيْصًا بَقِيَّةَ يَوْمٍ وَمَنْ لَمْ يَكُنْ
 أَكَلَ فَلَيْصًا فَإِنَّ الْيَوْمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ حَدَّثَنَا الْمَكِّيُّ بْنُ أَبِي بَرَاهِيمَ قَالَ حَدَّثَنَا يَزِيدُ
 بْنُ أَبِي عُبَيْدٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 إِذَا تَبَيَّنَتْ بَجَائِزُهُ فَقَالُوا أَصْلُ حَلِيًّا فَقَالَ بَلْ عَلَيْهِ دِينَ قَالُوا لَا قَالَ هَلْ تَرَكْتَ شَيْئًا
 قَالُوا فَصَلِّ عَلَيْهِ ثُمَّ أَوْتِيَ بَجَائِزُهُ أُخْرَى فَقَالُوا أَصْلُ حَلِيًّا قَالَ بَلْ عَلَيْهِ دِينَ تَبَيَّنَتْ
 نَعْمَ قَالَ فَهَلْ تَرَكْتَ شَيْئًا قَالُوا ثَلَاثَةٌ دَنَانِيرُ فَصَلِّ عَلَيْهِ ثُمَّ أَتَى بِثَلَاثَةِ دَنَانِيرٍ فَقَالُوا أَصْلُ حَلِيًّا
 قَالَ هَلْ تَرَكْتَ شَيْئًا قَالُوا لَا قَالَ هَلْ عَلَيْهِ دِينَ قَالُوا نَعْمَ ثَلَاثَةٌ دَنَانِيرُ قَالَ صَلُّوا عَلَيْهِ
 صَاحِبَكُمْ قَالَ أَبُو قَتَادَةَ هَلْ عَلَيْهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَى دِينِهِ فَصَلِّ عَلَيْهِ حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ
 عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي عُبَيْدٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 أَتَى بَجَائِزَهُ أُخْرَى فَقَالَ هَلْ عَلَيْهِ مِنْ دِينَ قَالُوا نَعْمَ قَالَ صَلُّوا عَلَيْهِ صَاحِبَكُمْ قَالَ
 أَبُو قَتَادَةَ عَلَى دِينِهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَصَلِّ عَلَيْهِ حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ الضَّمِّيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ
 عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي عُبَيْدٍ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى نِيْلَانًا
 تَوَقَّدَ يَوْمَ خَيْرٍ فَقَالَ عَلَيَّ مَا تَوَقَّدَ هَذَا أَنْتِزَانٌ قَالُوا عَلَى خَيْرٍ لَا نَسِيَةَ قَالَ أَكْسَرُهَا
 وَأَهْرَبُوهَا فَقَالُوا لَا نَهْرَبُوهَا وَنَغْسِلُهَا قَالَ اغْسِلُوا حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ
 الْأَنْصَارِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا حَمِيدٌ أَنَّ دَسًّا حَدَّثَنَا أَنَّ الرُّبْعَ وَهِيَ نَبْثَةُ النَّضْرِ كَسْرُ
 تَشْتِيَةِ جَارِيَةٍ فَظَلَبُوا الْأَرْضَ وَظَلَبُوا الْعُقُوفَ فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَامْرَأَتُ

بالقصاص فقال انس بن النضر انكسر ثنية الربيع يا رسول الله والذى بعثت بك
 لا انكسر ثنية قال يا انس كتاب الله القصاص فقرضني القوم فعقو فقال النبي صلى الله
 عليه وسلم ان من عباد الله من لوازمهم على الله لا يره حد ثنا الهادي بن ابراهيم قال حدث
 زيد بن ابي عبد الله عن سلمة قال يا ابي عبد الله النبي صلى الله عليه وسلم علم ثم عدلت الى اطل شجرة فلما خفت الناس
 قال يا ابن الاكوع لا تباع قال قلت قد بايعت يا رسول الله قال وايضا فبايعته الله
 فقلت له يا ابا مسلم على اى شئ كنتم يتبايعون يومئذ قال على الموت حد ثنا الهادي بن
 ابراهيم قال حدثنا زيد بن ابي عبد الله عن سلمة انه اخبره فاحذرنا من المديونة
 ذاهبا نحو القاتية حتى اذا كنت ثنية الغاية بقيت غلاما رجلا ارحمن بن عون قلت
 ويحك ما بك قال اخذت لقاء النبي صلى الله عليه وسلم قلت من اخذها قال
 عطفان وفران فصرخت ثلث صرخات اسمعت ما بين لا يسمعا فاصباحا ثم انكسرت
 حتى لقاءهم وقد اخذوها فاجعلت ابراهيم واقول انا ابن الاكوع واليوم يوم الرضخ
 فاستفندتها منهم قبل ان يشر بها فاقبلت بها اسوقها فلقي النبي صلى الله عليه وسلم
 فقلت يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ان القوم عفاش وانى تجلبهم قيل ان يشر بها
 سقيم فابعت في اخرهم فقال يا ابن الاكوع ملكك قاسم القوم يقرؤون في قوتهم حد ثنا
 عصام بن خالد قال حدثنا جري بن عثمان انه سأل عبد الله بن هبيل صاحب النبي صلى
 الله عليه وسلم قال رايت النبي صلى الله عليه وسلم كان شعثا قال هان في عنقه شعث
 بيض حد ثنا الهادي بن ابراهيم قال حدثنا زيد بن ابي عبد الله قال رايت ارضية في ساق
 سلمة فقلت يا ابا مسلم ما هذا الضربة فقال هذه ضربة بته اصابتني يوم خيبر فقال
 الناس اصيب سلمة فاتيته على النبي صلى الله عليه وسلم وسلم ففعلت فيه ثلث نقاة فنا
 اشتكتها حتى ساء حد ثنا ابو عاصم الفخاري بن محمد قال حدثنا زيد بن ابي عبد
 الله بن سلمة بن الاكوع قال غرقت مع النبي صلى الله عليه وسلم سبع غرقات مع ابن

٢٠ بن جارية قال سمعته عليه السلام حدثنا محمد بن عبد الله الانصاري قال حدثنا حميد
 بن اسحاق حدثني عن النبي صلى الله عليه وسلم قال كُتِبَ على الله القصاص من عندنا المكي
 ٢١ ابراهيم قال حدثني يزيد بن ابي عبيد عن سلمة بن الاكوع قال لما مسو يوم
 وقل لنيران قال النبي صلى الله عليه وسلم على ما او قد تم هذه النيران قالوا
 على لحم الجمل لتيه فقال ايريقوا ما فيها واكثر قدورها فقام رجل من القوم قال انما في
 ما فيها او نقلها فقال النبي صلى الله عليه وسلم ٢٢ وذاك حدثنا ابو عاصم عن يزيد بن
 ابي عبد الله عن سلمة بن الاكوع قال قال النبي صلى الله عليه وسلم من هم متكروا
 يصيرون بعد ثلثة وفي بيته من شئ فلما كان العام المقبل قالوا يا رسول الله صلى الله
 عليه وسلم انفعلكم كما فعلنا العام الماضي قال كلوا واطعموا والاخر وفان ذلك العام
 كان بالناس جهدا فاردت ان نعينوا فيها حدثنا المكي بن ابراهيم قال حدثنا يزيد
 بن ابي عبيد عن سلمة قال خرجنا مع النبي صلى الله عليه وسلم الى خيبر فقال رجل
 منهم السلام عنا يا عامر من نهياك فحدثنا اجمع فقال النبي صلى الله عليه وسلم من السابق قال
 عامر فقال رحم الله تعالى فقالوا يا رسول الله هلنا متعتتنا به فاصيب صحبة ثلثة فقال
 القوم خطب على قتل نفسه فقال رجعت وهم يتعدون ان عامرا خطب على فحدثنا
 النبي صلى الله عليه وسلم فقلت يا بني الله فداك ابي واخي زعموا ان عامرا خطب على
 فقال كذب من قالها ان لا جبريت اثنان انه لجاهد مجاهد واني قتل يزيد عليه السلام
 الانصاري قال حدثنا حميد عن انس ان اتيته النضر لظمت جارية فكسرت ثلثتها
 فاقول النبي صلى الله عليه وسلم فامر بالقصاص حدثنا ابو عاصم عن يزيد بن ابي عبيد
 عن سلمة قال بالعينا النبي صلى الله عليه وسلم تحت الشجرة فقال يا سلمة الاتباع قلت
 يا رسول الله يا ليعت وفي الاول قال وفي الثاني ايضا حدثنا الخلاء بن يحيى حدثنا
 عيسى بن ظمها سمعت انس بن مالك يقول نزلت آية الحجاب في زينب بنت جحش و

وَاطْعَمَ عَلَيْهِمُ يَوْمَئِذٍ خَيْزَرًا وُلْجَمًا وَكَانَتْ تَقَحُّجُ عَلَى نِسَاءِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

كَانَتْ تَقُولُ إِنَّ اللَّهَ انْتَحَى فِي السَّمَاءِ

غَالِيَةً

و

ابيض

فصل دوم در ذکر بعضی لواحق کہ بغیر از کتاب از حضرت سلطان الاولیاء علیہ السلام
 اللہ تعالیٰ عنہ اتفاق ذکر آیتہا افتاد الاممہ روزے میفرمودند کہ در مہلی شریف بیکاب
 فیض انتساب شیخا حضرت قبلہ مہاروی رضی اللہ عنہ بود مہلی اتفاق بیت بکاسے
 افتاد کہ آن بکان از آب باران فارغ بنود چند چہار پائی میر آمدند حضرت قبلہ
 رضی اللہ عنہ فرمودند کہ ہر یک یک چہار پائی دود و آدم استراحت کنند و نہ تنگی چہا پائی
 ارشاد چنان صادر شد کہ ہر یک آدم پا خود بسر دیگرے کنند و باین درویش چنان شاہ
 شد کہ غلام یعنی سلطان الاولیاء و مولائینی حضرت قبلہ مہاروی ہر یک چہار پائی بکاسے
 مذکورہ استراحت نمودہ آید درویش را این امر صعب شد لیکن موجب انتشار پائے
 خود را تا زانو از بالین گذرانیدہ ہمراہ حضرت قبلہ عالم بخسیدم و بحجیب راحت رسیدم
 الحمد للہ علی ذلک الاممہ دیگر میفرمودند کہ روزے در مہلی شریف حضرت مولوی صاحب
 و قبلہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ قبلہ مہاروی رضی اللہ عنہ ہر دو نیرین بہم شدہ برای مالرجہ
 سیارہ یعنی درویش کہ عبارت از سلطان الاولیاء باشد و حضرت ناز و والد صاحب
 و حضرت حافظ صاحب ملتان والد مولوی صاحب لوی محمد اکرم راجن پور والد صاحب
 طعام بدست مبارک با خود برداشتہ آوردند و پیش ما چہار کس ہما دند و حضرت مولوی
 صاحب و قبلہ رضی اللہ عنہ حضرت قبلہ مہاروی فرمودند کہ این درویشان بطعام مشغول
 شوند و شالیقی آنحضرت قبلہ مہاروی رضی اللہ عنہ استادہ برایشان باد کشتی نمایند کہ مہم تابستان
 است حضرت قبلہ مہاروی رضی اللہ عنہ چنان نمودند از ما درویشان کسی را طاقت نبود کہ خبر
 عرض نماید چون مایان دست بہ طعام کردیم خود بدولت حضرت مولوی صاحب
 و قبلہ رضی اللہ عنہ بجلوت خانہ خود تشریف بردند بعد ازان یکی از ما درخواب شیخ خود

عرض نمود که حال حضرت مولوی صاحب قبله رضی الله عنه بختیاری تشریف برده اند ذات
سای از یاد کشتی بس کشند و معاف فرمایند حضرت قید چهاروی رضی الله عنه فرمودند
که حضرت مولوی صاحب و قید از شما غائب اند پیش چشم من حاضر و ناظر اند **لا موعده** حضرت
سلطان الاولیاء میفرمود که روزی در خباب شیخ خود عرض نمودم که در خیال خود چنان
می اندیشم که بگی مصروف خود حواله فرزند خود میان احمد علی رضی الله عنه تمام و خود فارغ
انبال باشم حضرت شیخ رضی الله عنه فرمود که چنین نه باید اندیشید زیرا که از فرزند شما البته
صرف جا و بجا خواهد شد این برکت نخواهد ماند باید دانست که راقم مناسب این مقوله **حکایت**
حضرت شیخ شبلی و حضرت ابو حفص رضی الله عنهما می آید تا منصرف جا و بجا روشن شود در
تذکره الاولیاء آورده که شبلی چهار ماه ابو حفص را همان کرد هر روز چند لون طعام و چند گوشت
حلو آوردی آخر چون بوداغ او برفت گفت یا شبلی اگر به نیشا پور آئی من ربانی و جو امرودی
بنوا آموزشم گفت یا ابا حفص چه کردم گفت تکلف کردی و متکلف جو امرود نه بود چنان باید
داشت که خود را به آمدن همان گران نه بود و بر رفتن او شادمانی نه آید چون متکلف کنی
آنرا گران بود و رفتن آسان و هر گرا با همان حالت چنین بود نه جو امرود باشد چون
شبلی به نیشا پور آمد پس حضرت فرود آمد و چهل تن بودند شبانه چهل و یک چراغ در گرفت شبلی گفت
نیکه بودی که تکلف نه باید کرد ابو حفص گفت چه تکلف کردم گفت چهل و یک چراغ و گرفته
ابو حفص گفت بر خیز و نیشا پور شبلی هر چند جهد میکرد از یک چراغ بینش نتوانست نشانده گفت
یا شیخ این چه یوده است ابو حفص گفت شما چهل تن بودند فرستاده حق که همان فرستاده
نوع بود لاجرم تمام هر یک چراغ گرفته برای خدا تعالی و یک از آن چهل که برای حق همان بود
نتوانسته نشانده از آن یک که برای من بود نشاندهی و تو هر چه در بغداد کردی برای من کنای
من برای خدا تعالی لاجرم آن تکلف باشد و این نه بود **لا موعده** وقتی در ذکر حضرت
مولوی صاحب و قبله قطب بنی فرمودند که کلام حضرت مولانا رضی الله عنه پر معانی می بود

محوام را مطابق ظاهر می نمود و خواص از اغاثات آنجناب بهره اند و زمیشتند و در شیل این حکایت
فرمودند که روزی شخصی از ضابطه خان که از میدان آنجناب بود مبالغه نقد نیاز رسانید حضرت
مولانا لطیف فرمودند آنکه داده است شکر او باید نمود یا آنکه او رسانیده شکر او نیز کرده شود بعد
از آن حضرت مولانا فرمود که باید که باریان شکر هر دو باید کرد ظاهر آن بود که ضابطه خان تحفه
داده است و شخصی که آورده است این هر دو را باید کرد و معنی لطیف مراد آنجناب آن بود که
شکر حق تعالی باید کرد و باریان منظم که از عطار رسیده آن را نیز شکر باید کرد و بعد از آن فرمود که
رعایت هر دو باید ساخت زیرا که من لم یسکر الناس لم یسکر الله این کلام برای بزرگوار
لامعه روزی در تعلیم بن غلام خود این بیت حافظ شیراز خواندند بگویند که همه
سال می پرستی کن ده سته ماه می خورد نه ماه پارسای باش و فرمودند که حضرت شیخ قبله
چهاروی رضی الله عنه در تعلیم این درویش این بیت خوانده بودند پس از آن همچنین میگویم که
سته ماه کامل در هر سال بجناب شیخ خود در حجره مشغول میبودم لامعه روزی فرمودند که حضرت
مولانا مولو لیا صاحب قبله رضی الله عنه این بیت خوانده بود به برنج و ذوات و صفات و در پیش
و تحت و فوق به می فراید طالبان را کل نفس فوق و فوق به از من مستعار که در هر دو در
ذکر سته باید مشروط اند معنی غنیب پرورد دیگر فرمودند که در شیل البراز بخارجی آیند یعنی برنج خود
را ذوات حق داند و صفات الهی داند و تذکر یعنی دراز داند که از عرش تا فرش رسیده است
و تذکر یعنی عوین پسیند که تمام جهته را محیط است و فوق تحت داند لامعه روزی غنیب در
می فرمودند که حضرت مولو لیا صاحب و قبله مرا در خلوت چند اشغال عجیب غریب میخواستند
بجناب حضرت شیخ خود قبله چهاروی رضی الله عنه و گذارش ساختم حضرت شیخ مرا فرمود که این
نشان خلافت دادن است مبارک باشد لامعه روزی ذکر در صحبت شیخ افتاده
فرمودند آنچه گفته اند فرمود یک زمانه صحبت با اولیاء بهتر از صد سال بودن بالتقاء
مراد از صحبت صحبت معنوی است و صحبت ظاهری نیز برای آنکه مکر صحبت معنوی شود مقید

والا ننود ندارد **مشوئی** جو پیوندی نباشد جان و دل را به چه چیز و از ملاقات آب
گل را به آنگه را روی به پیوند نبود و دیدن روی به پیوند نبود **لا** وقتی فکر در
مخصوص صورت مثالی افتاده فرمودند ساکن که وقتی تجلی صورت شود آنوقت ساکن را فناء
غیر حاصل میباشند و فناء نفس خود حاصل نیست یعنی در آنوقت همه عالم از نظر ساکن ساکن
در آبی مری میباشند ازین متاعه ساقطه شده **لا** وقتی ذکر و واردات آتی
فرمودند اگر بعد وارد ساکن را اشتیاق غلبه کند و از فراق آن وارد در میزند شود بداند که
تجلی ذاتی بود و اگر این آثار پیدا نباشد بلکه در طبع وحشت شود بداند که تجلی ملکی است **لا**
روزی ذکر و در آن افتاد که بعضی بزرگان اولی میباشند فرمودند که ما بهمدیسی هستیم
که خلقت اولی آنرا میگویند که در ظاهر کسی پیر نداشته باشد و از روح بزرگ برود فیض
شود و الا نه فی الحقیقه هر کس که فیض میشود روحی میشود پس بهمدیسی **لا** روزی ذکر
اعمال افتاد فرمودند که ساکن برای نفس عمل کردن نشاید بلکه همین تقوی نفس عمل کافیه
برای دیگران محتاجان که غرض حق داشته باشند باید نمود **لا** راقم را فرزند سی بود
احمد بخش نام رحمه الله تعالی بازار چمک ازین جهان فانی در گذشت روزی حضرت
غریب پرور از غلام راقم الحروف پرسیدند که عملی برای دفع آزار چمک بتو از فانی درشته
بودیم نموده بودی عرض کردم بخیر فرمودند بچه سبب گذارش کردم که در زبان خود اثر شد
فرمودند که آئینه من هم برای کسی محتاج عمل ننمایم در زبان خود اثر نداشته میشود **لا**
ازان ارشاد و تعلم نموند و فرمودند نسبت به اثر خود کردن عین شرک است موثر حقیقی حق
تعالی است و برکت پیران که اعمال ازیشان سنبندند با رسیده اند نگاه باید نمود
بخود نگاه نباید ساخت **لا** روزی شخصی در خدمت حضرت غریب پرور آمد و خلوه طلبی
بعد از خلوه میبایکانه نصحت شده برفت این راقم را از روی دریافت حقیقت آن شخص
شد حضرت غریب پرور از راه کرم باین غلام اطلاع بخشیدند که این بزرگ مرا می گفت که

که من اگر در کسی نظر دو جو سازم تا اثر در آن کسش انفور پیدا میشود این قدر بهر ما نیندم
بخدمت شما از آن رسیده ام که ازین مرتبه بغض شما زیادتی پیدا سازم غیب پرور فرمودند
که در جواب آن بزرگ عرض کردم که این قدر شما حاصل است من هیچ غیبتی اگر با و در کار
دست بر کلام الله در شته حلف بردارم ازین سبب شتاب غصت گرفته رفته است از کار
کلام پر معانی آنحضرت را حق را حیرت در گرفت باز خود بدولت از بنده پروری فرمودند
که موثر حقیقی اوست دیگر کسی است که اثر کند هر که نسبت تاثیر بخود میداند از وجه خواهد شد
و کدام نمره بر آن مرتبه بدو و الاصح ذکر در فقا رسا لک افتاده فرمودند که در فقا و نظیر
از نظر سلاک بر میخیزد و حقیقه مرتفع نمیشود و حکم امکانی باقی باشد حضرت شهادتی خالی
ند طلا العالی در آن مجلس حاضر بودند پس رسیدند که مولانا جامی علیه الرحمة فرمود
قدیم زنگ حدوث از جان او شست بد و جوب آلالیش امکان او شست بد معنی این
کلام چگونه باشد حضرت غیب پرور فرمودند مولانا جامی زنگ حدوث و آلالیش امکان
را شسته گفته است و نفرموده است که نفس امکان حدوث برخواست چون این مسئله
فاسض بود برای تأیید آن از قصص شریح آن که از مولانا جامی است سند مرقوم میگردد
ناظرین را رتباب نماند فلا یزال العالم فی حجاب ای فی حجاب تعین و انیتة عن
۲۰ ذلک الحق لا یرفع ذلک الحجاب عن بحیث لم یضمانا عن الشهود و لم یبق له
حکم فیه فانه وان امکان ان یرتقم تعینة عن نظر الشهود لکن یکون حکم با قیافه
و یکون بحسبه لا بحسب ما هو المشهود علیه فلا یرتقم الحجاب بالکلیة این کلام در
فصل لایته فی کلمة آدمیه مرقوم است هر که وضوح طلبد بدان رجوع نماید الاصح
روزی ذکر در بیان معنی سخن قرب الیه من جبل الودید افتاده فرمودند که جبل الودید
جزر و دریا و دریا با حقی تعین حقیقی و مغائر اعتبار است پس حق نقایس قرب
است از جبل الودید الاصح ذکر مرتبه تعین و ذات یحی افتاده فرمودند

که ذات مقدس موجود حقیقی اوست که بذات خود موجود است نه با امری زاید و وجود همه
اشیا بر علما و عینا باوست چون نور که بنفسش و روشن است باورشیده مانند که حضرت ذات بخت
و دیده نمیشود و معلوم بجهت کماهی نیست و چیزی منسوب بحکوم بران ذات مقدس نگردد و جمیع اعتبارات
در اینجا ساقط اند بلکه اطلاق نیز از آن مرتبه مسلوب است و اینکه مطلق می گویند ایشان را آنست که
آن وصف بسلبی نه آنکه وصف ثبوتی که ضد تقدیر است معتبر و نیز اینکه موجود گفته میشود معنی موجود
مطلق به الوجود مراد نیست بلکه مراد آن است آنچه من تعلق به الوجود را حاصل میشود از نسبت وجود
آن ذات مقدس را فی ذات بطریق اکمل و اولی حاصل است بغير ملاحظه اعتبار امری باو بلکه صرف
ذات بخت اعتبار باید نمود و برای توضیح این معنی عبارت از نفقه التخصیص مرقوم می گردد :-
فالمقتل کیف یوصف الضوء بانه مضي مع ان معنى المضي كما يتبادر الى الافهام ما قام به
الضوء قلنا ذلک المعنى هو الذى يتعارفه العامة وقد وضع له لفظ المضي فى اللغة وليس كلامنا
فيه فانما اذا قلنا الضوء مضي بذاته لم تروا انه قام به ضوء اخر قصار مضياء بذات الضوء
بل ردنا به ان ما كان حاصله لکل واحد من المضي بالغير و المضي بنوع هو غیره ۲ عینی القادر
على الانبعاث بسبب الضوء فهو حاصل للضوء فى نفسه مجسبة انه لا یابى زاید علی ذاته نه
و نیز فرمودند این که گفته میشود که ذات بخت را بوجوب امکان صفت نتوان کرد معنی این کلام
آنست که وجوب که ضد امکان است درین مرتبه مسلوب الای اعتبار است و وجوب ذاتی که
عبارت از خود آیینگی ذات مقدس است فی نفس بغير ملاحظه امر آخر ثابت و مقرر است و
اگر کسی سوال کند که در بخت هیچ امری مثبت و منسوب موجود نیست مگر ذات صرف و شما
و وجوب ذاتی و اینجا ثابت و موجود میگویند پس وی اگر چه اعتباری بود لا جرم آمد جواب
آنست چنانچه در تحقیق معنی موجود و اطلاق گذاشته است بران قیاس باید گفت که ذات
مقدس فی ذات خود آینه است یعنی محتاج بغير نیست و خود آیینگی ذات از عین ذات
مستترع میشود نه از اعتبار امری دیگر و وجوب ذاتی را با امکان تعایل نیست بلکه متعالی است

وجوب وصفی است چنانچه وحدت ذاتی را تقابل بکثرت نیست مقابلات آنجا بهرجه اعتبار
 سا قتلند و مقابل وجود مطلق عدم مطلق است که متنع لذاته است پس چنانچه عدم مطلق متنع
 الوجود لذاته همچنان وجود مطلق واجب لذاته است و مراتب تنزلات ممکن و واجب است
 باید دانست که برای توضیح مرام راقم الحروف تشریح این مقام مینماید و اول چند مقامات را
 نوشته میشود که آنکه صفات تنزلی مستحکمین موجود و تنزلی بر ذات مقدس اند و نزد حکما و عین
 ذات یعنی اگر چه بحسب مفهوم مختار اند اما باعتبار حقیقت و ماصدق علیه خود اند مثلاً واجب و
 ذات مقدس بحسب مفهوم مختار اند و ماصدق علیه ایشان هر دو واحد است و نزد صوفیه
 صافی صفات عین ذات اند باعتبار وجود و تحقق و غیر ذات اند بحسب تعقل یعنی صفات
 چنانچه باعتبار مفهوم یا یکدگر یا ذات مقدس مختار اند همچنان ماصدق علیه ایشان نیز
 مختار است لیکن متاخره در تعقل است نه در وجود و تحقق مثلاً چنانچه مفهوم واجب با ذات
 مختار است همچنان ماصدق علیه واجب نیز مختار است زیرا که ماصدق علیه آن بی نقص
 ذات نیست بلکه باعث بالوجوب و همچنان سایر صفات فائده باید دانست که دیگر امور
 مفصله مثل زید و عمرو و یکدگر نیز متاخره با ذات مقدس همین صورت مذکوره است و در میان
 صفات و دیگر امور درین باب هیچ فرق نیست مگر صفات را با ذات مقدس خصوصیتی و
 است که آن خصوصیت امتیاز از امور مفصله دارند و نیز باید دانست که تاثیر برای ذات
 مقدس است نه برای صفات و این تحقیق در حاشیه دهره فاخره که از مولانا عبد الغفور است
 مفصل مذکور است فان اددت زیادة التوضیح فلیرجع الیه مقدمه و وحده آنکه ذات
 مطلقه را مطلق دانستن نیز در تعقل است و الاله در وجود از نسب اعتبارات بر ذات مقدس
 را ندانست لیکن عقل انتزاع میکند نسب اعتبارات را از ذات مقدس و معنی و مجردی سازد
 ذات مقدس را از نسب در تعقل و تفصیل این در نقده النصوص مرقوم است مقدمه دوم
 آنکه از ثبوت شیئی برای شیئی ثبوت شیئی فی نفسه لازم نمی آید قال المحقق اذ وافی الاولین

من کون الشئ صفة لثئ وثا بئاله کونه موجودا و ثا بئانی نفسه مطلقا کالقدم
للذاتی والوجوب الذاتی انتفی مقدمه چهارم آنکه هر چیزی از مقابل خود ممتاز است
و جدا می گردد و آن چیز که منبها تقابل باشد مقدار متعین آنکه هر مرتبه که فوق متقابلین
باشد هر دو متقابلین در آن مرتبه هیچ میشوند پس باید دانست که ذات مطلق فوق
متقابلات است و مقابل ذات مقدس نیست مگر عدم صرف و هو لیس شیئی یعنی آنکه
فرض کرده شود ما صدق علیه برای عدم مطلق علی تقدیر اتفاقا بالعنوان و ماهو
کذا لک فهو لیس شیئی پس چنانچه عدم مطلق متعین الوجود بذاته است و وجود مطلق و
لذاته است چنانچه حضرت خواجہ شیخ محمد پارسا در رساله خود آورده است نظم +
بستی که وجود او بخود نیست + هستیش نام نهادن از خود نیست + هستی که بحق قوام
دارد + او نیست و لیک نام دارد + و آنکه واجب لذاته باشد غنی لذاته باشد و غنی
و احد لذاته باشد از تعین زائد که بر ذات او باشد و آنکه متعین بذاته باشد مطلقا
حقیقی باشد که مقابل تقید و اطلاق نیست و کونه مطلقا لهذا المعنی هم آنست که فی المظاهر
المتعددة بالصور المختلفة مع بقاء التنزیه بلیس کمثل شئ کونه مطلقا بالاطلاق الحقیقی
لا یقید شیئی من التعمینة المختلفة باختلاف المظاهر و لا یقید شیئی من التعمینة
لیس کمثل شئ مما یقید و یتعین و کما هو کذا لک فهو واحد بالذات و حدة صفة
للتقابل کثرة و لا وحدة اضافیه یقابل الکثرة و باید دانست که ان الحدوث عندنا
ظهوره فی الصور المختلفة بالتجلیات المتعاقبة غیر المتکثرة پس چون مطلق حقیقی را میجویش
تجلی و صور مختلفه و بوجوب ذاتی منافی حدوث و امکان نباشد زیرا که وجود ممکن نزد
ایشان عبارت است از ظهور وجود مطلق و تقید او بقیه ظهور خاص عدم آن عبارت
است از بطون وجود مطلق و تقید او بقیه بطون خاص پس از اینجا دانسته شد که امکان
نسبی است که فتنی از عدم تقید وجود مطلق ظهور و بطون است و آن منافی و بوجوب

ذاتی نیست فافهم باید دانست که خلاصه کلام آن است که وجوب ذاتی و قدم ذاتی و وحدت ذاتی و اطلاق حقیقی اینها امور زاید بر ذات نیستند در تعقل و در وجود ملک حقیقی اندر حفظ اینانیت لغت الذات بل عیا یعنی انه ذاته تعالی من حیث حقیقه مبداء لا تنزعها و مصداق تحملها بلا اعتبار بصیغیه اخری کما یعتبر بالحدیث فی حمل الصفات علی الذات فقد بر باید دانست اینکه می گویند که لایحه ان حکم علیه حکم معنی آنست که هیچ حیثیت آنجا معتبر نیست و میگویند که نه ذات توان گفت و نه صفت معنی آنست که چون ذات را مقابل صفت میکنند مراد آن دارند که هو با اعتبار ظهوره فی الحالۃ التي یتلزم تبعیه الاحوال الباقیه لهما هکذا فی هذا الموضع الامعه روز سه میفرمودند که هر که شیخه بیعت کند فردا اعمال آن مرید در شیخ او نهند بعد از آن فرمودند الحمد لله ما ازین امر مستغنایم که مستعین ازین کلام پر رموز تعجب و استعجاب حاصل شد که بجناب حضرت سامی هزاران در هزار غلام پیونده دارند ذات مبارک چگونه ازین تعهد فارغ البال اند از راه کرم و نوازش تعجب حاضرین دیده تفصیل بشارت بخش واء فرمودند که سلسله مایان قطع صحیح است که دیدید بجناب حضرت رسالت آید صلی الله علیه و سلم می رسد پس اعمال مایان بهمه و ما را در پیکه شیخ و همچنین شیخ ما را در پیکه شیخ خود انما جراتا بهمه اعمال ما را در پیکه و اسع بجناب مصطفوی صلی الله علیه و سلم خواهند انداخت چه غم دیوار امت که باشد چون توپشتیان و مطابق این کلام که از آنحضرت صادر شده در کتاب فوائد القواد در تاریخ دهم ماه ذوالقعدۃ سنه ستمه عشره و سبع مائت و در کتاب سیر الاولیاء در باب ششم مرقوم است که حضرت سلطان المشایخ رضی فرمود که هر که را شیخ پیوند میکند هر چه آن مرید می کند فردا آن اعمال در پیکه پیروان نهند باید دانست چون این مقام غموض داشت تشریح این مقام کرده میشود که اعمال مرید از دو قسم خالی نیستند یا بتابعیت قول و فعل پیرو خود می کند یا سوای متابعت می کند و همچنان پیرو نیز از دو قسم خالی نیست یا اادی

مردی است حقیقه یا ظن یا خیال یا ضل است یا روی مهدی است یا علی است که با بر و علم بیاید
 یا روی مهدی است و هدایت خلافت بینا پیدا کرد و بر تبه تمیز خریدیم و اند چون شیخ کامل که علم
 بعواقب امور دما مورین الله است او را فرموده و کفیل کار او کرده پس رشاد و بهجت او رشاد و
 بهجت آن کامل کامل است پس اعمال مرید شیخ کامل آنچه بتا بعت پیرو خود هستند و آن احتمال مرید
 که بغیر متابعت صدور یافته بشرط ایمان ارادت و اقیانان همه پله پله کمال نهند بسبب الحاق مرید
 بشیخ کامل بدلیل قطعی قوله تعالی و ذو جناهم عطف علی فی جنات من قوله تعالی ان المتفین فی
 جنات یجورون و الذین آمنوا صاحب کشف و صاحب بهجت وای عطف و الذین آمنوا
 یجورون انداخته زیرا که در تزیین معنی الصاق و قران ندای خبرنا هم با الحواریین و با الذین آمنوا
 ای بالمرفقاء و الجلساء منهم و اتباعهم در تیمم این قراة ابو عمر راست بایمان الحقا بهم در تیمم
 کمال صاحب کشف قوله تعالی بایمان کلام علقه معناه بسبب ایمان عظیم الشان و المحل و هو
 ایمان الانباء او بسبب ایمان حسیروانی المحل ای شیئی من الایمان و هو ایمان الذریت الحقتنا
 بهم قال البیضاوی الحقا بهم فی دخول الجنة او الذریت لما روی انه علیه الصلوة والسلام قال
 ان الله یرفع ذریت المومن فی درجه وان كانوا ذریت فی الاعمال تقریم عینه ثم تلا هذه الآیة
 و الذین آمنوا الیه و ما اتناهم ای ما نقصاهم من علمهم من شیء بهذا الحاق بل و فیما و ذریا جوهم
 قال البیضاوی فان الاحاق لا یحتمل ان یدکون بنقص مرتبة الانباء باعطاء الانباء بعض
 متوابعهم یحتمل ان یدکون بالنقص علم و هو الاثر بحال لطف پس برای دفع احتمال اول
 حق تعالی نفس فرموده بقوله ما اتناهم من علمهم من شیء شنیعیم که در روز امید و هم
 بدان را به نیکان به نبشید کریم و و قیل الذین آمنوا مبتداء جزء الحقا بهم و قوله تعالی و شیخ
 در تیمم بایمان اعتراض بالتعلیل و تنکیر لا اشعار بانه یکفیه للاحاق المتابعین فی اسل الایمان
 قال القشیری تحت قوله تعالی الحقا بهم لیکمل علیهم سرورهم بان یلیق بهم ذریا تم فان
 الانفراد بالمعنی عن المشتغل به من الاهل و الذریت یوجب تنفیض البش و کذا قلت

كل من القدر الى يلاحظ من صديقي و قوتي في و خادم انتهى ليس بهر صورت خواه
 قوله تعالى والذين امنوا راسطون في دود و شود بر حور عين خواه بهر ركنه آيد مفسرين بالجا
 خدا و رفقا قائل اند و اعمال مرید شیخ تبلیغی چنانچه ثبت اند تنگ خواه بد... به مقتضای حدیث
 مشهور من سن حسنة فله اجره و اجر من عمل بها من سن سيئة فعليه و ذره و ذر من
 عمل بها بحسنة مثبت - در پاره و نه اند اما آن اعمال که بغیر متابعت اند پیرایه دی مهدی نیت
 خارج از مرام اند زیرا که فی الحقیقة نه پیر پیر است و نه و تنگی و نه سبب اعمال مرید و نه مباشر
 و الله اعلم بالصواب لیکن همین و از نقصان برای هر دو کافی مولانا روم می فرماید مثنوی
 گر قبول حق رسد آن مرد راست به دست او در کارا دست خداست + دست ناقص دست
 شیطان است و دیو به زانکه اندر دام تکلیف است و ریو + حضرت شیخ برهان الدین بر این
 از شیخ خود نقل مینماید که می فرمودند که هر که بدین دستهای خود یعنی با دست شیخ فانی مرید میکند
 دستهای او در آتش و دوزخ سوخته گردد و نفوذ با الله منها - باید دانست که بعضی ناظرین بآیه کریمه
 ان لا تدرو و ذره و ذره و ان ليس للاسنان الا ما سعى در مقام مناقشه مینماید
 اقول و بالله التوفيق که در مجمع البحار آورده الوزر الحمل و الثقل و يطلق كثيرا على الاثم لانه اكثر
 مفسرين و تفسیر این آیه و زرا بر اثم محمول نمود و معنی لا تدرو لا تا ثم نمود و بعضی تفسیر به لا
 تحمل کرده و مراد از حمل زیر بار گناه آمدن داشته و این هر دو فریقین حاصل معنی چنین گفته
 اند که لا یواخذ احد بذنب غيره قال محمد بن ابوبکر الرازی فانصل كيف الجمع بين الآيتين
 و الحديث المشهور ضلبي و ذره و ذر من عمل بها قلنا المراد بالآية و ذر لا يكون مضافا
 اليها تامة و انما يثبت للحق اضافة الى غيرها على الكمال اما اذا لم يكن كذلك فله و ذره
 من وجه فخره و قيل معناه لا تحزنه طوعا كما زعم المشركون ويقولون اتبعوا سبيلنا و
 تحمل خطايكم و المراد من الحديث تحمل عليه و ذر من عمل بها كما قال الله تعالى و تحملوا
 اوزارهم كاملة يوم القيامة و من اوزار الذين يضلونهم بغير علم و انچه برای متقین

الحاق رفقاً و ذریه خواهد بود و اعمال آنها در پله مستحقین خواهند انداخت عین کرم تفضل
 نه برای از وی و دیگران را مواخذه باشد کما قال الله تعالی ما انتاهم من علم من شیء فلا
 مناقشة بالآیه لهذا الحاق و هو ما دشتینما و سلطان المشائخ رضی الله تعالی عنهم اجمعاً
 عیضه و بعضی مفسرین حسن لا تذلل لا تحمل نموده اند یعنی برینیدار و مراد از ان رفع دراز داشته
 از کسی بار بردار و با دای حقوق خواه بشقاعه میگوتید حل عنه و تحمل عنه چنانچه در دلائل الخیرات
 است اللهم انی ذنوباً فی ما بین و بینک و ذنوباً فیما بینی و بین خلقت اللهم ما کان
 لك منها فاعفو و ما کان من الخلق فحق علی یعنی رفع کن از من با و ا حقوق آنها و در بعض
 آورده است محملت علی عثمان ای تشفعت به الیه پس درینوقت نفی برداشتن و از مقید
 بکار فرست چنانچه در تفسیر عرائس آورده است لا تذلل لا تحمل نفس و از ره ای تقلبه بالانتم
 کما الرضا و کیونما معبودة من دون الله و از نقل معاضی نفس اخری فثبت من اسلوب الکلام
 المتحمل ای الرفیع فی نفس مومنه و الا لما کان لنفی حمل الکافر عند القصد الی تفسیر پیام
 سبیلهم معنی کما استدلل العلامة فی شرح العقائد علی ثبوت قبول الشقاء بقوله فما شفهم
 شقاعة الشافعیین و قال فان اسلوب هذا الکلام يدل علی ثبوت الشقاعة المقبولة
 فی الجملة و الا لما کان لنفی نفهم عن الکافرین عند القصد الی نفهم و تحقیق بهم معنی لان
 مثل هذا المقام یقتضی ان یوسموا بحیثهم لا بما یعلمهم و غیرهم و لیس المراد ان تعلی الکلمه
 کما فی بدل علی نفی عما عداه حتی یرد علیہ انه انما یقوم حجة علی من یقول بمفهوم المخالفة
 انتهى و علی هذا قال مولانا فی الذم الثلاث من المنوی گفت بهیمیر که روز رستم
 که گذارم جبران اشک ریزه من شیع عاصیان با شتم بجایان تار نام شان را شکنجه
 گران عاصیان اهل کباب را بجهد و و از نام از عتاب و نفقش عهد و صالحان از شتم
 خود فارغ اند از شفاعتها می من روز گزند بکلی ایشان را شفاعتها بود گفت شان
 چون حکم نافذ میرود هیچ و از روز غیره بر نداشت من نیم و از خدایم بر فرشت

خواجہ ایوب فرمود کہ این بیت مقولہ رسول علیہ السلام است و مولانا غافل و از بر شفاعت محل
 نمود حاصل آنکہ هیچ صاحب در زوار غیر می شفاعت نتواند رفع کرد و مصرعہ من نیم و از
 خدایم برخواست + تا بجرمان را شفیق باشم و وزر آنها رفع نمایم و قول بابر متعالی ان لیس
 الانسان الا ما سعى تزویج بین و مقسّمین و نیز نزد فقہا منسوخ است و بعضی انسان را
 بما سوا می است محمد علیہ الصلوٰۃ والسلام مخصوص استہ اندہ قال صاحب المصباح فی معالم التنزیل
 قال ابن عباس ہذا یعنی آیت ان لیس الانسان الا ما سعى منسوخ الحکمہ فی ہذہ الشمس یقولون
 تعالیٰ المحققانم ذریعتم فادخل النباء الجنة لسلام الآباء و قال عکرمہ کان ذلک
 لقوم ابراهيم وموسى فاما ہذہ الایۃ فلہم ما سعو وما سعى لہم خیرہم قال الربیع بن
 انس ان لیس الانسان الا ما سعى یعنی الکافر فاما المؤمن فلہ ما سعى وما سعى لہ و ہکذا
 آورده النزیلی فی باب الحج عن الغیر و ہکذا آورده صاحب التبیان لا تمعہ روزے
 میفرمودند کہ سالک را باید کہ در سفر زاد نہ بردارد تا توکل و بختہ بشود و کمال را باید کہ زاد
 بردارد لا تمعہ روزے میفرمودند کہ نشان گرنگی صادق است کہ مگر سبب عجب او بدست
 لا تمعہ میفرمودند کہ وقت طعام خوردن حاضر باشد و بغفلت نخورد کہ طعام خوردن مثل
 تخم افشانیدن است ہر چو کہ تخم خواهد انداخت بار آفتان خواهد آورد یعنی اگر بغفلت خورد
 بغفلت بار آورد اگر بخیر خورد آگاہی و نور غرہ خواهد آورد وقت باید غل باید بخرج است و این
 ابیات خواندند ایربادوسہ و خورشید و فلک و کاراندہ تا توانستہ کیف آری
 بغفلت نخوری ہ ہمہ ز بھر تو گشتہ و غرمان بردار ہ شرف انصاف نیاست کہ تو فرمان
 بری لا تمعہ روزے میفرمودند کہ آب بعد از طعام بدیر باید خورد و صفی خیر الماء وین الطحین
 است کہ آب طعام ہضم شود و نگاہ آب باید خورد و صفی و میان طعام صبح و شام بخورد لا تمعہ
 میفرمودند کہ اصل سلوک بر این چار امور مبنی است قلۃ الطعام و قلۃ الکلام و قلۃ المنام و قلۃ
 الصبیحۃ مع الانام لا تمعہ میفرمودند کہ اصل کار خلوت است اما چلہ نباید کشید کہ درین کار

شهرت است لامعه می فرمودند که صوم لغو عیب یار نباید داشت که موجب عیب می شود
بلکه بر صوم مصنوعی و وام باید نمود و لامعه می فرمودند که درین زمان حلال یا حرام مخلوق
بلکه حلال می شود شده سالک را چاره آنست که دست بطعام نبرد تا اگر سنگی غالب نیاید و الله فرمود
که بنده حق هر چه خورد حلال است لامعه می فرمودند که حق تعالی از کرم و فضل خود بدرویشان
از عیب حلال می رساند اگر چه حلال نباید بگردد و لامعه می فرمودند برای درویش بهتر آنست
که از کس و وظیفه پانچ برسد و الا بپاس کسب مشغول گردد و باقی اوقات در یاد حق بجهان مشغول
دارد و لامعه می فرمودند که در کلام مجید چند جا علی الله عز و بها واقع است پس زق حق بجهان
بر خود لازم فرمودند راسمی برای چه در کار است لامعه می فرمودند بول در میدان
باید کرد و شیطان کسی را از پیش می گذراند لامعه روزی که از جناب علی مسکت نموده شد که در دست
منده اختیار هست در جواب که حق سبحانه و تعالی بصفت اختیار بندی و مقدار بیکه خواست در
منظایر عباد و ظاهری شده است لامعه روزی عرض نموده شد که وظیفه گاه فوت می شود
فرمودند که غایت را قضا باید نمود که دیگر با فوت نشود و نیز می فرمودند که اخذ وظیفه نباید
سهل است و بعد تر که اخذ آن صعب می شود و لامعه روزی در تفسیر آیه که میوه فامان و اذنه
الارض الا هو اخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم یعنی نیست هیچ یکمان جنبه
آنکه حق سبحانه و تعالی گیرنده است موی پشانی او بدرستی که اب من پرمایه راست و
ستقیم است می فرمودند که چون اخذ بر صراط مستقیم باشد مقرر است که ما خود نیز بر همان صراط مستقیم
رو و نیز که ما خود از طریق انقیاد و چگونه انحراف گیرد فرمودند که این صراط مستقیم اسمی است بخیر
خیر مقتضای الهی باشد از حلال یا حلال برای آن اسم صراط مستقیم است مثلاً صراط مستقیم اسمی
طریق هدایت است و برای اسم مضل طریق غوایت و ضلالت صراط مستقیم است و آنکه صورت
فاخته مسطور است اهدنا الصراط المستقیم صراط مستقیم انما است صراط الذین انعمت علیهم غیر
المغضوب علیهم ولا الضالین آمین لامعه روزی این کلام فرمودند سبب بیشتر اجل خالق

مصرعه هر کسی را بر هر کاری ساخته + میل او در خاطرش انگاشتند لامعه روزی در
بیان معنی کلام من تحقیق بسیر التکوین فلا خوف علیهم ولادجاء له چنین فرمودند که هر که
صفات بشریه بصفات الهیه تبدیل شود و صفت تکوین او را حاصل گردد و برو خوف و رجائش باشد
ندید که میدانند هر چه هست از منت لامعه روزی میفرمودند که آوردن تخت بعقیس پیش حضرت
سلیمان علی نبینا و علیه السلام در یکا طرفه العین بانیست بود که در اینجا اعدام تخت نمودند و
پیش حضرت سلیمان ایجا و مثل و ساخته لهذا حضرت بعقیس گفت کاره هو لامعه روزی میفرمودند
که عالم میدانند که چون کسی را قریایی حاصل شد آنکس هر چه میخواهد میکند و نمیدانند که در قریا
است و عدم خواش و خلافت میدانند که بدست ما فقر چیزی نیست و نمیدانند الامر بوی
لله لامعه وقتی از اهل حکام بسیار ما را مناسبت حق سلطان اولیا و صدور یافت و همه
غلامان حاضرین بخود خون جگر می خوردند از آهنا مردی جری مولوی خدا بخش نام روزی
از جوش و صدق دل پیش حضرت سلطان آلا و لیا آمده هر دو دست از تاسف بر پروان
خود زد و عرض نمود که این قدر حوصله کدام موقع دارد و علمهای پیران برای کدام روزیستند
اگر خود بدولت نیکند ما را اجازت دهند که عمل بخوانیم و کاریه او بانه ساخته کنیم حضرت
سلطان آلا و لیا و بتلافی و خنده پشانی آن بزرگ را معذرت فرمودند چون آن بزرگ از
حضور برخواست باین غلام کاتب الحروف آهسته فرمودند اگر ازین امور تنگ شویم و عمل نایم
پس مسئله و حدت برای چه بخت کرده بودیم لامعه روزی فاضله پتھر در حضور حضرت قبله سلطان
آلا و لیا سوال کرد که مسئله مقرر است که علم تابع معلوم باشد علم ازلی چگونه تابع معلوم باشد
فرمودند که باعتبار آنکه جمله معلوماتیون ذاتیه حق اند بر صفت علم تقدم ذاتی دارند بهین اعتبار
تابع علم ازلی برای معلومات میشود لامعه روزی در حق غلام کاتب الحروف از راه غریب
این کلام فرمودند ترا حق تعالی همیشه خوش خواهد داشت الحمد لله علی ذلک و ختمت بذلك
و ارجو من الله تعالی حسن الخاتمة بحاله و نصلي على محمد و آله + خاتمه و پایان

اعراس طبر که بد آنکه حضرت منظر الله حضرت شیخ محمد رضی الله تعالی عنه در
 آداب الطالبین آورده است بدان اسی طالب حق و اسی عزیز و اسی محبوب باید که رعایت
 اعراس اولیاء الله کنی تا ابداد ایشان شود و تراستعدادی بر کار نیک حق تعالی بظیف
 ایشان دهد و بکرم خود درو این بد آبر و باشی و فرموده است صاحب مجموعه روایات اذا
 اراد ان يتخذ لولیه فیتخذ باذرائه یوم موته و یختاط فی الساعه التي تنقل روحها
 لان ارواح الموتی یاتون فی ایام الاعراس فی کل عام فی ذلک الموضع فی تلك الساعه فیغیب
 ان یطعم الطحان و الشرابی تلك الساعه فان بذلک یفرح ارواحهم وان فی تاثیر
 بلغیا و اذا ارد شیئا من المأكولات و المشروبات یقرحون و یدعونهم و الا لیل یوکل
 انتهى پس اگر طالب را در آن محل که مزار است رفتن دشوار شود بد شواری رفتن حاجت نیست
 مگر جا که باشد چیزی علی قدر امکان در آن ساعت کند و اگر آن ساعت معلوم نباشد
 پس اگر در روز روح نقل شده باشد در روز کند اگر در شب نقل شده باشد در شب کند
 حضرت صاحب درازگیسوس حضرت قطیلا قطایع در شب پشیر دهم ماه رمضان المبارک
 بسیار خرج کرد و چه نقل روح ایشان در شب بود و در روز هم کردی و اگر بالیقین روز معلوم
 است و نه شب پس در روز کند و در شب هم چیزی کند و باید دانست که اول شب خیرتر
 حکم خرج کردن دارد و بد آنکه اگر روز و شب یقیناً معلوم نباشد پس ماه کند و اگر ماه هم معلوم
 نباشد باید که در سال کند خصوصاً در ماه ربیع الثانی یا در روزان کند بد آنکه اگر کسی در لیلۃ
 الرغائب یا یوم آن بقدر امکان بلا خرج به ارواح جمیع انبیاء و اولیاء و اهل ایمان خرج طعام کند
 زهی سعادت آن شخص بهر مددی شود و اگر کسی فقیر باشد باید که آنچه در خانه خود پخته باشد به روح
 ایشان نیت کند و با اهل و عیال بخورد و اگر آن روز فاتحه باشد از فاتحه فراموش نکند بدان
 اسی طالب حق سبحانه و تعالی مسترشدان کا طایف مریدان صادقان و مقصدان الثقات را
 باید که به ارواح پیران خویش و شیخان خود و مرشدان خود طعام بر حسب قدره بلا حرج

اگر ام کنند و اگر تمام اعراض کردن و مشغول شود و رعایت بعضی اعراض نکند تا بهر کس ایشان حقوق و نعمات و این مزید گردد و مال ایشان بهیچانید و بجا و خود رسد محتاج بهیچ مخلوق نگردد و عزت و دولت بسیار باشد و عاقبت بیکت نظر ایشان الموضع من احب خیر کرد و انشاء الله تعالی و تعالی و آنچه به تجربه و معائنه رسیده که توفیق نمی باشد برین کار مگر کسی را که صاحب دولت باشد و هر دو سرای بده آنکه در رعایت کردن اعراض اگر از دنیا نشیند گیرد و صورتی یا محتاج افضل است بهتر است و التوفیق الا بالله و السلام علی من التبع الهدی تمت و تمام شد

تجدید شریف سیر الاولیاء من تصنیف آن محدث عشق و جذبات الهی فخر غلبات شوق اسرار متناهی آن پادشاه عالم حقیقه اولیاء و نامدار مقتدای اولیاء و روزگار پیشوای صلحای عالی مقدار خواجه خواجگان باقی بالله از خود قافی شمع الشایخ منظر الله الصمد مولانا غیب نواز حضرت خواجه گل محمد صاحب معروضه گنجی چشتی احمد پوری رضی الله تعالی عنه و برین از حالات کرامات آن غیب نواز حضوریت صاحب قبله احمد پوری این فیه فاکراه در و مندان محمد نجم الدین سجاد و شین خانقاه شریف حضوریت تحریر میاز و نقل است از حکیم غلام سرور صاحب ثنائی که مرید حضرت خواجه غیب نواز است که من یخبر و احمد پور شریف ریاست بهاول پور و در رسد عربی حضوریت حقیق علم میگردم و زمان از لنگه مخوردم که باند و دو صد نفر فقیه و همان و طلاب از لنگه زمان میخوردند یک روز در حضور حضرت صاحب موصوف شریف بودم که کسی بهادر و غیره قوالان حضرت شایخ خواجه محمد سلیمان صاحب تونسوی مشرف بحضور شد که همیشه سال بسال جمیع قوالان صاحبان سلسله برای گرفتن معمول بحضور می آمدند خواجه غیب نواز فرمود که امروز روز عرس از پیران طریقت ماست شاید حضرت قبله عالم خواج غیب نواز اجمیری یا دهلوی رضی الله عنهما باشد که همیشه عرس جمیع صاحبان هر سلسله میفرمودند مجلس بکنید قوالان عرس کردند که حاضر آخر در کوته که بر دیو دهنی است و همیشه حضور و طیفه نیز در آن می فرمودند مجلس آغاز شد چند اشخاص محدود و خاصه در مجلس می نشست پس در اوقات بندگان نیند در مجلس خاصه مذکور که من بودم و حضرت میان صاحب میان محمد شریف صاحب شادانی

تتمه بیان
حالات مصنف
در پنج

که از خلفا و کبار حضور بودند و میان محمد یعقوب خان مرحوم وزیر دایست که مرید و منسلک
 بخلایان حضور بود و دیگر دوستانه شخصی طایفه خوان و حقائق آگاه و خادمان حضور بودند
 حضرت صاحب قیله را و جد شد مگر نهایت بغلیه عشق اول برخواستند بعد بجز و نشستن بر
 فرش مجلس استراحت فرمودند تا دیر پس کسی شخص که شناخت نبض داشت نبض دیده که حر
 حرکت نبض گم شد آن شخص زیر و حاضرین را گفت که وصال حضرت صاحب قیله کرده و دیده که نبض را
 نه حرکتی نیست هیچ حاضرین مجلس خدام حیران گردیدند که این چه شد آخر پنجاه حاضرین که
 حقائق و معارف آگاه که صاحب حال بود و گفت که وصال نگردیده در وجداند و در مرتبه یافت
 فی الله و بقاء بالله و قولان غزل نذا جاری دارند بعد دیر حضور مدوح در و جد برخاستند
 پیر این مبارک که گریبان از پیش بود از در میان پیر این کشیدند از جد مبارک که آن وقت
 محض سوزید و پیر این بیرون آمد پاشنگاف و غیره که تمام فانی الله بود و چنانچه کسی شخص از حضرت
 صاحب سلطان الاولیا و خواجه محمد عاقل صاحب پرسیدند که فانی الله بچه طور میباش حضرت
 مدوح سلاخی بر خود کردند و ششم بودند از جد اشرف کشیدند بیرون آمد سبحان الله سبحان
 سبحان الله آخر وزیر مرحوم قولان را گفته که این پیر این که حضرت صاحب قبله احمد پوری را نیز
 عطا فرموده مراد بنده و پیغمبرند میان بها در قولان مذکور گفته که کشیدیم که در این چنین
 حالت کسی پارچه از کس صاحب حال مرا حاصل نشده من فرزند خود را بجهت خواهم کرد که بوقت تو
 شدن من بر نفس این پیر این خواهی داد هر چند که وزیر صاحب صوفی آرزو کرد قول پیر این
 نداد **ثقل** است از حکیم صاحب موصوف که مریدان حضور در ملتان شریف بسیار بودند و
 مکانات بزرگان اسلاف حضور نیز در ملتان بودند که موجود اند اکثر سال بسال در ملتان
 تشریف فرامی شدند بیکبار که رونق بخش ملتان شدند و جمیع غلامان مریدان برای زیارت
 آمدند بیک شخص میان غلام محمد الدین نام که مرید حضور بود و حضور را نیز بیروی شفقت کمالی
 برای زیارت آمد بجز و نشستن عرض کرد که یا حضرت اگر حضور در خیابان و گمیری نفرموده و در آن

جهان چه دشگیری خواهند فرمود عیال من کثیر گردیده از گذران تنگام مرا کیمیا عطا شود حضور فرمود
که من کیمیا اگر کیمیا بدم من فقیرم الله الله بسیارم شایان الله بکنید و بچویش فرمودند که نظر فقیران
کیمیا است نظر اقدس بر کلوی و غیره که بر زمین افتاده بود فرمودند آن کلوی طلا شد بجز طلا شد
میان غلام محی الدین مذکور گفتند که این بر قاتل باز آوردم و فروخت بایم حضور آن کلوی طلائی را گرفتند
بر زمین افکندند همان طور کلوی شد او را فرمودند که این حرام است کیمیا چکنی همین وظیفه خوان
ان شخص حسب الارشاد وظیفه آغاز کرد حکیم مذکور میگوید که نامبرده در اندک مدت مالدار و ثروتمند شد
ثقل است از ششی غلام رسول صاحب شادانوی که حضور حضرت صاحب قبله احمد پوری را
عوس پیر خود حضرت سلطان الاولیاء خواجه محمد عاقل صاحب قبله رضی الله عنه در کوثر شریف
شریف تشریف آوردند قوالان غزل آغاز کرد بر همین بیت حضور احمد پوری را و حد شد
بهیست - جمال یار چون خورشید تابان - ز جیب جان سرستان برآمد به از پس حضور
مدوح صاحب زاده صاحب ایشان حضور حضرت فیض سان مولانا خواجه محمود بن صاحب
ظلیله الرحمة استاده بودند نزد ایشان قریب و سبب مدد و پیوسته در جای رفیع بود از صاحبان
صاحب مدوح کیمیا برگی گرفته قوالان را عطا فرمودند این چنین در مجلس مجیش شد که یکی عالم
صاحب مدوح پیش و در گریه بودند نزد هر کس کسی چیز نقد یا پارچه عبات بودند نقد حضور
کرده قوالان را و او در عجیب و قی بود سبحان الله سبحان الله سبحان الله **ثقل** است
که در کوثر موسی خان علاقه احمد پوری برای التماس حضور حضرت صاحب قبله احمد پوری از سرکار بهائی
و تحقیق بها ولی مقرر بود مزار عان اقوام آهنگر که از غلامان حضور بودند بحضور عالی عرض داشتند
که کیمیا بپیدا و نیز برین سبب نبودن چاه میشود و قریب کسی چاه نیست که مخلوق آبنوشی
سازد اگر فی سبیل الله ارشاد چاه شود افضل است که مخلوق آبنوشی خواهند کرد و پیداواری
و فعلی خواهد شد بحضور اندر کس غلام الارشاد داد و خود بدولت جانب سلطان شریف حسب
مصول تیار می فرمودند تا بدان سال برای زیارت حضرت خواجه غریب نواز اجمیر شریف

و غیره مقامات تبرک پیران خود رفتند بوقت واپسی از لئمان براه جلال پور در کونیه مذکور بر چاه
 رونق بخش شدند چاه تیار بود مزارعان قدسوس شده عرصن کردند که حضور خود فرموده و ده ایشا
 تیاری چاه فرمودند مگر آب چاه نهایت تلخ و خراب برآمده حضرت صاحب موصوف فرموده که بیا
 ملاحظه کرده شود بر چاه مذکور قدم مبارک فرمودند و ارشاد شد که آب از چاه کشتند کشیدند و
 ممدوح قدری آب مذکور در دهن کرده در چاه انداختند بجز و انداختن آب مذکور آب چاه
 این چنین شیرین شد که کسی چاه در کونیه این چنین شیرین و عذبه نیست و تا حال برابر است و
 گاهی شکست ریختند گردیده و تا هنوز در ملکیت مایان است **نقل** که میان صاحب
 حضرت خواجہ غوث بخش صاحب شد انومی که در ذی الحجہ سکنه بود برای زیارت و اداسه
 منوئی صاحبزاده میان عبداللہ صاحب ولد حضرت میان صاحب میان ہوت صاحب
 خانقاہ شریف حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری آنزدہ و راستی صاحب مولوی نظام الدین
 صاحب مدرسہ عربی احمد پور شیرازی زیارت آنزدہ بیان کردند کہ در ملتو حضرت میان صاحب
 قبلہ نوشوی دیدہ ام کہ کسی شخص نقل می کند کہ از حضرت صاحب قبلہ نوشوی شنیدہ بودم و اللہ
 اعلم کہ حضرت صاحب موصوف چه فرمودہ و این شخص چہ فرمود کہ میان صاحب از حضرت صاحب
 وزیر کہ مرید حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری رضی اللہ عنہ بود بوقت فوت شد ان ایمان را
 در حیرت برین بیان حضرت میان صاحب قبلہ شد انومی فرمودند من بجا است بگویم و وصال
 حضرت صاحب قبلہ احمد پوری ہمیشہ وزیر مذکور با صاحبزادگان حضرت حضرت صاحب قبلہ احمد پور
 برابر نیاز داشتہ و خرج لشکر و عرس مبارک بپردہ میکرد و الا کہ سید صاحب مسی حضرت شاہ سکنہ
 علا قد لاہور پنجاب در اینجا نژدہ وزیر مذکور آمدہ متوقف شد چونکہ سید صاحب مذکور و سید
 بشیخہ بود بسبب صحبت او را غیب بدیدہ او شد و بالکلینہ مذہب تبدیل نہ کردہ بسبب استماع
 این فیر حضرت صاحب من خواجہ تاج محمود صاحب قبلہ رضی اللہ عنہ کسی شخص کہ مرید حضرت
 صاحب قبلہ ممدوح رشتہ دار و آشنا وزیر بود بطرف میان یعقوب محمد وزیر مرحوم

فرستادند که از جانب من سلام بده و بگو که شما پیر را بجز این جانب غلام حضرت صاحب من خواهم
غیب نواز قبله احمد پوری است باید که از مذہب دیگر باز آورده عقیقہ ہلاک خواہی شد
شخص مذکور حسب الارشاد نزد وزیر مرحوم آمد و پیغام داد و دوبار گفت وزیر مذکور خاموش
ماند سویم بارگفت کہ جواب متید ہی وزیر جواب داد کہ از طرف قدوی بجنوب نیاید بندگیات
پردہ و عرض کن کہ من غلام حضور و حضرت صاحب قبلہ احمد پوری ام مگر فشامی حضور است کہ
اگر مرا از کسی نفع نرسد نزد آن شخص بجز جواب سوار شدہ بجنوب حضرت صاحب خواجہ نامچود
صاحب قبلہ رسیدہ عرض کرد حضور مدوح بجز شنیدن این جواب بجوش آمدند و خاموش شدند
بعد دوسر روز باستماع آمدہ کہ وزیر را نوالہ صاحب بہادر ثالث بانخیر مرحوم مقید کردہ حضور
مدوح شنیدہ تیاری کرد و فرمودند کہ وزیر پیر را در منت نزد خانہ صاحب میروم و او را
میرانم و در راہ بودند کہ خبر شنیدند کہ وزیر شہید شد پس گفتند درین اثنا کسی شخص
مولوی سکنتہ علاقہ چاچران شریف کہ مرید حضور موصوف و وظیفہ خوان و صوفی بودین
خبر شنیدہ حیران شد و بسیار گریست کہ وزیر بادیار و دیشان و بزرگان این چنین نیاید
میداشت و بیعت صحیح و غلام حضور قبلہ عالم حضرت صاحب احمد پوری بود و وظیفہ خوان
و شب بیدار و این چنین حال او شد و خواب رفت دید کہ وقت صبح است ملا اذان دادہ
و من یعقی مولوی مذکور ہم و صلو کردہ و مسجد شریف برای خواندن نماز صبح رفتیم و دیدم کہ میان
یعقوب محمد وزیر مرحوم سوار شدہ صبح چارہ پنج صد آدمی سوار آمدہ در آن مسجد شریف نماز
خواندہ و نیاز بہمان طور سوار شدہ رفت از ملا مسجد مذکور رسیدیم کہ فلان وزیر است آگفت
کہ بلای من امام این مسجد ام کہ این مسجد شریف ہمین وزیر بنا کردہ و ہمیشہ پس من نماز می خواند
از خواب بیدار شدم بوقت صبح از خور بندہ جلدی بجنوب پیر خود خواجہ تاج محمود صاحب
آمد مرا کہ از دور دیدہ فرمودند حوصلہ حوصلہ قدیوس شدہ نشستم فرمودند کہ شما چرا گریہ
میکردی و چه خیال شما را بود چونکہ یعقوب محمد مرید حضرت صاحب قبلہ من احمد پوری بود

چنانچہ در پیمان بہ تعلیم و تکریم بود انجام این طور است۔ الحال ویدی۔ حضرت میان صاحب
 خواجہ غوث بخش صاحب شد انوی و مبارک جانب این فقیر خاکراہ در و مندان محمد
 نجم الدین معروفی کرنی چشتی احمد پوری و مولوی صاحب مدرس عربی و غیرہ حاضرین انوی
 صاحب مولوی دین محمد صاحب علیہ الرحمۃ و حضرت مولوی محمد سیف الدین صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ
 فرمودہ فرمودند کہ صورت حال این چنین است ہر کس گذارش کردہ کہ بجای است کہ وزیر کور
 شہید و صاحب و وظیفہ خوان و بہت بشیخ کامل میداشت و دستور وزیر موصوف بہ پیشہ این طور
 بود کہ یومیہ بر دربار حضور غریب نواز قبیلہ احمد پوری آمدہ پنجرہ سپید و دو کونہ شیرینی تہ جہت
 ابی امجدی شیشہ المشایخ مولانا خواجہ محمد نظام الدین صاحب و حضرت عمو کیفتا مولانا حاجی
 محمد نصیر بخش صاحب کہ خور و سال بودند و بر خانقاہ مبارک میرفتند و اوہ زیارت حضرت
 صاحبزادہ صاحبان غریب نواز شیشہ المشایخ مولانا خواجہ محمود بخش صاحب و خواجہ
 محمد بخش صاحب کردہ بعدہ و دیگر کچھ میرفت و نیز حضرت سیاف صاحب قبلہ شد انوی فرمودہ
 کہ حضرت صاحب قبلہ من خواجہ تاج محمود صاحب کہ ہمیشہ برای زیارت حضور حضرت صاحب
 قبلہ احمد پوری و بر عرس در احمد پور تشریف می آوردند قریب کوٹھی فرنگی کہ بقا صلہ میل و میل
 است از سواری زیر آمدہ پایادہ تا شہر می آمدند ہر گاہ در شہر تشریف فرما می شدند یا
 بر سہ تہ خانقاہ شریف آمدہ چند یوم بچنے چل یوم توقف می فرمودند یا بر سہ تہ می ماندند
 حضرت خالصہ جان والی ریاست کہ استدعا قدم مبارک تا ویرہ میگردند میفرمودند کہ
 ہر گاہ از حضور نصیت خواہم شد در ویرہ خواہم آمد تا آنکہ حیدر خان صاحبان بر خانقاہ بیا
 می آمدند و گذارش میکردند میان صاحب موصوف بر وزیر و انکی مخفی روانہ جاجران شریف
 و غیرہ میشدند ہر گز نمی رفتند و میفرمودند کہ رفتن نزوال میاننا مناسب است کرامات و
 خوارق عادات حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری و حضرت خواجہ تاج محمود صاحب
 رضی اللہ عنہما اظہر من الشمس اند حاجت تحریر غیت اللہم نور قلوبنا بنور معرفتک نقل است

از حضرت مولی صاحب حاجی محمد نصیر بخش صاحب قبله تیره حضور حضرت صاحب قبله عالم غوثیاج
 احمد پوری که یکبار حضرت صاحب خواجه تاج محمود صاحب قبله بر عرس خواجه غیب نواز
 احمد پوری قدس سرها بسبب هیچ طبع و غیره شغل نیامدند بر دیگر عرس تشریف آوردند حضرت
 مولانا خواجه محمود بخش صاحب صاحبان جوانه کلان حضور حضرت صاحب قبله احمد پوری بهجت
 حضرت صاحب مدوح گذارش کرد که بر عرس سابقه تشریف نیاورند جمیع خلوق شایق
 زیارت مانند و مخصوص مجلس بجز شیخ رونق نغیث و حضرت صاحب مدوح فرموده که چه
 شده که من نیامدم اینجا بنام غلام حضرت صاحب قبله احمد پوری است این دربار انجمن
 است که رونق مجلس غیره تا قیامت خواهد ماند و یک روز آن خواهد شد که عقده کشتائی
 و آستان یوسی جمیع خلایق اینجا خواهد شد کسی از نشان حضرت قبله من چه خبر است که خاتم
 الاولیاء را ند خیال نه فرمایند اینجا بنام موجب محمول همیشه برای زیارت و بر عرس می آید و
 خواهد آمد **نقل است** از حضرت مولی صاحب فیاضی مولانا مولوی محمد عابد صاحب
 شد انوی که در ابتدا از حضرت میا نصاحب میان محمد شریف صاحب قبله شد انوی خلیفه
 حضرت خواجه غیب نواز احمد پوری مجاهده و غیره بر خانقاه شریف حضرت صاحب قبله
 عالم در کوٹ مشن شریف میبودند که سبب ایشان تیر با حضرت صاحب سلطان الاولیاء
 قبله عالم خواجه محمد عاقل صاحب بود یکبار حضرت خواجه تاج محمود صاحب رضی اللہ تعالی
 عنهم برای زیارت حیدر علی خورش بر خانقاه مبارک رکوٹ مشن شریف رفتند میان
 صاحب شد انوی موصوف بر حوق نشسته بودند ایشان را دیده فرمودند میا نصاحب
 اگر کسی خیال فیض و غیره است در خیاب حضرت صاحب قبله من در احمد پور شریف بروند
 میا نصاحب موصوف بجز ارشاد و در احمد پور بچنو آندند و متوقف شدند بکرم ایزدی
 فیض یاب مجاز شدند یکبار حضور حضرت صاحب قبله احمد پوری و حضرت میا نصاحب
 میان محمد شریف صاحب شد انوی و حضرت مولانا خواجه تاج محمود صاحب قبله

سید فیض خورش
 سید محمد شریف
 سید میا نصاحب
 سید سلطان
 سید شریف

از مولانا
 محمد شریف

پسرشده صاحبان بر عرص مبارک در کوٹ شریف آمدند بوقت والہی میان صاحبانوی
بمختور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری عرض کرد کہ باز دمن سپرد حضرت خواجہ محمد
صاحب کردہ بروند حضور احمد پوری فرمود از دست دست خواجہ تلج محمود صاحب گرفت
بدست میان صاحبانوی دادند و نشان دست خواجہ صاحب گرفته بر سر و چشم نہاد و از آن
روزہ حالیکہ شا و حضرت صاحب قبلہ احمد پوری خواجہ صاحب نیاز با میان صاحبانوی
بیچید داشتند کہ فرمود و شیم خود حضور حضرت صاحب قبلہ عالم احمد پوری پو و سبحان اللہ
سبحان اللہ فیما بین چہ اتحاد بود و سلسلہ شریف چشمتہ ہشتیمہ

بسم اللہ الرحمن الرحیم

ای کہ از کجہ خفی در عین اظہار آمدی	باہر بہ سماء حسنی خود نمود آردی
کردی از اطلاق خود نقطہ و خط نمودی	در لباس سیم احمد شاہ مختار آمدی
حسن مجمل چو از اعیان مفصل ساختی	کسوت شیر خدا پوشیدہ کر آردی
از تجلیای جمال خود حس بصری شدی	ہیچو علی لواحد واحد باطوار آمدی
از جہت حق خود گشتی مسمی با فضیل	بر سر سربلخ سلطان جہاندار آمدی
کہ سید الدین شدی عشق از راہ سداو	گر امین الدین امین راز و دلدار آمدی
کسوت ممشا و پوشیدی لہبدرشان علو	شام یوہاق ارچون صبح انوار آمدی
خود الیہ احمد شری او قدوہ دنیا و دین	ناصر حق یو محمد بخت پیدا آمدی
گاہ بلو یوسف شدی گاہ مود و دجیان	با چنان تقد تلبیس گرم باز آمدی
و طواف کعبہ معنی شدی حاجی شریف	احمد عثمان مقتدای حرب ابرار آمدی
از پی ہستقیم کردی مصیل الدین لقب	حجت اہل جہان خورشید نور آمدی
مرکز عالم گرفتہ در محیط مستقیم خود	عین تجلی لیدش ہر عرش نما آمدی
از کمال انوار فیض خود قرید الدین شدی	صد ہزاران تلخا مان شکرا آمدی

<p>بموجب محبوب الهی با هزاران عز و ناز کردی از رخسار خود روشن چراغ دایه در شبستان و عالم خود بهرام الدین شد کسوت محمود و این کرده گشتی جلوه گر با همه خلق و حسن مثل حسن کردی ظهور از پناه اعیان و لها کرده بخشی لقب بر سر کوه طود و ل مثل کلمه افتد شدی خود و نظام الدین توئی او بزرگ بیست بسکه از فقر اتم کردی لقب فخر جهان جلوه نور محمد کردی از ملک وجود بعد از آن قاضی شدی بر بندین پی کرده بهم نام خود سلطان محمود از کرم گل محمد از نسیم فیض خود بگفت ای شریف از جمله این تری همان که بسپهر حسن تو تو تاج محمود است مهر حافظ فضل علی کان منظر آیت است</p>	<p>از نظام اندر جهان سلطان عالمی در کمال از علم علامه گه بر آردی بموجب علم الحق بعلم دین خیر آردی خود جمال الدین با حسن رخسار آردی و ده که چون شیخ محمد خوب کردی آردی قطب اراندر دین مکرر اسرار آردی در تماشای عجبی محمود دیدار آردی و نظام سلسله چون در شهر آردی انگسار رحمت عالم دیدار آردی و ده که در شهر شهید و این در انوار آردی چون محمد عاقل اندر شرح مختار آردی و ده که با این بادشاهی بنده بر آردی تازه در بازار احمد پور نگار آردی آخر اندر شهر شیدائی با نهار آردی عاشقان رو خود را پرده بردار آردی خود لوتی تا در سکھانی و ال بهشت آردی</p>
<p>ای بکریست و غنبت خاکراه در دندان خوش بخش محمد بن الدین محمد گردان به تاریخ تولد و وصا سنش منته تولد و منصف بر شاق او فیما بولوی و عالم علم علی آن گلستان محمد چون گنج</p>	<p>وصا شرح آن تو نظر ای منظر اسرار خفیه و حب زیر زمین شد بهی خوشدلی</p>

تمام سلسله شریف
ساقی نموده با دست سحر آردی

<p>یوم الجمعہ زخم شدیم ہم گشت زخم حمله جهان مست ما تقیم نرسالی و صافش ز غیب کرد و در رفیق بہشت شتاب ایضا بیاں اول ہر روز جمعہ</p>	<p>بر فلک غیب شدہ منجیل آہ کرن ما کملہ واقف کردہ ز دست کمرش سائل ایضا مولوی شیخ گل محمد سیر گفت معذور ہوں و جواب ایضا وصل الذلت بغیر جہاد</p>	<p>ماہ و چو فرش ز کمال ظهور وقت صبحی شد بکان علی فکر نمودم پئے تاریخ آن گفت یزد و پس فرار ^{۱۱۲۳} و لے لفظ تاریخ و وصل و ما لفت نہم محرم از جہان جہاد ^{۱۱۲۳}</p>
<p>جدید حضور محمد ص رضی اللہ تعالیٰ عنہ - از تصنیف مولوی صاحب مولوی عبد الرحمن صاحب</p>	<p>مرحوم سابق مدرس فی شیراز</p>	<p>مرحوم سابق مدرس فی شیراز</p>
<p>کرد چون از دار دنیا انتقال روضہ اش ہم منظر نور الہ مولوی نجم دین ہم سخی کرد گفت با لفت روضہ نور الہ</p>	<p>از کمال زہد منظور اللہ فی بود چون او منظر النوار حق زین سعادت گشت مامور الہ از سر بہشت پئے تاریخ آن</p>	<p>گل محمد خواجہ مولانا کہ بود گشت در فردوس منظر اللہ بانیش شد مولوی نصیر بخش شد برای اجر مزدور الہ</p>
<p>ایضا تاریخ وصال حضرت شیخ الشیخ مولانا خواجہ محمد بخش صاحب صاحبزادہ کلان حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری رضی اللہ تعالیٰ عنہ از تصنیف مولوی صاحب مولوی محمد اور سیریکتہ اوج بترک علاقہ احمد پور شرقیہ ریاست بہاول پور بوقت صلح و فرار پانوا از روضہ</p>	<p>ایضا تاریخ وصال حضرت شیخ الشیخ مولانا خواجہ محمد بخش صاحب صاحبزادہ کلان حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری رضی اللہ تعالیٰ عنہ از تصنیف مولوی صاحب مولوی محمد اور سیریکتہ اوج بترک علاقہ احمد پور شرقیہ ریاست بہاول پور بوقت صلح و فرار پانوا از روضہ</p>	<p>ایضا تاریخ وصال حضرت شیخ الشیخ مولانا خواجہ محمد بخش صاحب صاحبزادہ کلان حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری رضی اللہ تعالیٰ عنہ از تصنیف مولوی صاحب مولوی محمد اور سیریکتہ اوج بترک علاقہ احمد پور شرقیہ ریاست بہاول پور بوقت صلح و فرار پانوا از روضہ</p>
<p>کرخی و چشتی بود سیکو کار عالم با عمل عجبہ سیر طائر روح او شد طیار بہر تاریخ و وصل ان عارف گفت با لفت گنج ^{۱۱۲۸} و لے ہندہ اوریں ہر صباح و سا</p>	<p>چونکہ جو بخش معرو فی کوست شرقیہ شہرائی لار روز جمعہ بہ بیتہ رمضان امشیانہ گزیدہ دار قمار ہمدان منکر بودم و ناگاہ ایر رحمت بروح پاکشن</p>	<p>سبارک حضور محمد ص است مکشف بود شہرا محمد پور برگزیدہ ترین از ابرار بیر شاخار شد بہشت فکر کردم بے بدیدہ دو چار یا الہی طفیل ختم رسل</p>

بر روالش کند در وقتار... ایضا تایید حضرت مولانا شیخ المشایخ خواجہ محمد بخش صاحب صاحبزاده خورشید حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری رضی اللہ تعالیٰ عنہما و فرار پیرانوار ایشان در ملتان قریب بروضہ مبارک حضرت عوث بہاؤ الدین ذکر بارضا است

چون محمد بخش نیکو خوش لقا	بود عالم با عمل فرخندہ رای	از برج اولین بدوہ و یک
رخت ہستی بست زین زلفنا	بہر سال وصل آن درین	اختری نیکو زماقت شد
ہر دم از خالصہ و داز جان دل	بہر وانش یاد تا یوم اخیرا	خاتمہ نیکو شود اور پس را

حرمت آن سپید خیر الورا... ایضا تایید وصال حضرت ابو یوسف صاحب قبلہ مولانا شیخ باصفی خواجہ محمد نظام الدین صاحب صاحبزاده کلان حضور حضرت مولانا خواجہ محمد بخش صاحب رضی اللہ عنہما بوقت مغرب فرار پیرانوار ایشان نیز در احاطہ خانقاہ شریف حضور فرج

زہی حجتہ بخلق نیکو چہرہ اشہر نظام دین نام	ندیدہ آفاق مثل اور کسی ابو صف نیکو کمالش
شب آوینہ نیم مجسم بوقت شام برتقین بدانی	ز دار فانی مدار باقی نمود و چشم چو ترش چالیش
بروز جہدہ چو گنج از در بخت بد قول حکیم نریزان	ہمہ غریبانش افک نیران ز در و ہجران نمود و کاش
بکار دوشینہ پا فشرده نہادہ دیدہ بدیدہ برہم	بسال وصل آن حسیہ سیکرہ بویو نیکو جمیع خصالش
چو چشم بگشاہ بندہ اولیس پیر زاندہ کشتہ خاطر	بفرق آہی غم شدہ دیدار گشت ظاہرین وصالش

ایضا تایید وصال حضرت مولانا میان اللہ یار صاحب صاحبزادہ خورشید حضرت مولانا خواجہ محمد بخش صاحب رضی اللہ عنہما بوقت ظہر فرار ایشان نیز در احاطہ خانقاہ شریف حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری است

مولوی اللہ یار آن خوششو	تو جوان خوش زبان نیکو رو	عالم و خوش لقا فرشتہ صفقا
خندہ پیشانی بود و نادوگو	طائر روح او باوج فلک	رفت و با حور گشت ہم زانو
بیت ششم ربیع جہدہ بود	قرب حق راگزید از دل او	سال صلیبش چو فلک کرد و پس
گفت بافت بگو غیب نگو	ایضا تایید وصال ابو یوسف صاحب حضرت مولوی دین محمد صاحب	

علیہ الرحمۃ فرار ایشان اندر روضہ مبارک حضور حضرت صاحب قلم احمد پوری رضی اللہ	عنہما است بر فرجہ بوقت تلم	دریخا دین محمد قاضی بایوت
جہادی آخرین را بود ہستم	ز جام قرب حق شدت بہوش	بر آہ تیکہ وان چیت و بایوت
و آہ و رند حورالش و آہوش	ز دور و فرقت آن نیک محضر	در دن روضہ اجداد خود و غمت
بیا آدرینش بایش زین لب	در و دین خوان آہ و ناله غروش	بر آمد از جہان صد آہ پر جوش
صدای مرگت آید نیز در گوش	ز سال ہجرتش چون بیت لوت	بخواہی شربت فرقت چشیدن
		ندایش گشت از ہفت ہجرتش

الضاح قطع تاریخ وصال حضرت حاجی

الحرمین الشریفین مولانا مولوی محمد نصیر بخش صاحب علیہ الرحمۃ والغفران سابق وکیل سرکار	ریاست بہار و پورہ الہی و لا الہ الاہی مولوی معنوی بی نظیر	بصورت منور یعنی چو سپر
چو یزیدار کیش بخشی بکلاہ	ز لفظ نصیر آنکہ اسمش سیر	بہنگام مقرب بروز اربعہ
ز فوی قعدہ شہون احدی شہر	اجل گیلاندن طناب الی	سفر کردین عالم و لب زیر
بشد عفتش و لا بسکامیر	وزان پس بروضہ کہ جہش کیر	بشرقیہ احمد پوران و اقامت
کہ ساکن بدروازہ آن من شہر	بجنت خرامید گفتا سروش	ز سال وصالش بآید پس چہ

نسب نامہ حضور حضرت صاحب قلم احمد پوری رضی اللہ عنہ نوازہ مولانا شہید المصباح منظر اللہ علیہ
 حضرت خواجہ گل محمد صاحب رضی اللہ عنہ از آدم علیہ السلام تا بر خوردانہ شہ غلام حسین الدین
 زید صبیحہ و طو لعمرو بخت سیدنا محمد و آلہ و اصحابہ جمیع مشائخ کرام الی یوم الدین
 حضرت ابوالدین آدم صلی اللہ علیہ السلام ابنت حضرت شہید علیہ السلام ابنت ابنت ابنت
 ابنت قینان ابنت جہانگیر ابنت بیار دابنت اخوند ابنت متوکل ابنت لاک ابنت ابنت
 علیہ السلام ابنت شام ابنت ارغند ابنت شاخ ابنت غابر ابنت خانہ ابنت ارغوان
 شام ابنت ناخو ابنت آذر ابنت حضرت ایراہیم علیہ السلام ابنت حضرت اسماعیل
 ابنت قیدار ابنت حل ابنت نایت ابنت سلمان ابنت سمیع فی بعض النسخ ہو سمیع ابنت

بہار و پورہ الہی
 مولانا مولوی محمد نصیر بخش
 صاحب علیہ الرحمۃ والغفران
 سابق وکیل سرکار

کتاب فی الادب
 بہار و پورہ الہی

بہار و پورہ الہی

او و ابوش آو ابوش عذنان ابوش محمد ابوش نزار ابوش مضر ابوش الیاس ابوش اسلم
 ابوش مر که ابوش خرمیه ابوش کنانه ابوش نصر ابوش مالک ابوش فہر ابوش غالب ابوش
 لوی ابن مبارکش کعب است کہ حال نورجایا سرور کائنات مبدی و موجودات حضرت محمد
 مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم است و اولادش تا روز قیامت اظہر من الشمس کہ حاجت تحریر نیست از
 لوی دو فرزند یک کعب و ثانی عامر است فرزند کعب مرہ ابوش کلاب ابوش قحطی
 ابوش عبد مناف ابوش ہاشم ابوش عبد المطلب ابوش حضرت عبد اللہ ابن مبارکش حضرت
 سرور دو جهان صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و ثانی فرزند لوی عامر و او را دو فرزند یک فیصل
 ابوش مالک ابوش نصر ابوش عبد و د ابوش عبد الشمس ابوش فی ابوش لیث ابوش عبد العزیز
 ابوش بنریل کہ بر دست حضرت امام المشرق والمغرب علی المرتضیٰ کرم اللہ وجہہ بقیہ
 یاغیہ شہید گشتہ و ابوش سلام شرق گشتہ و ثانی معاویہ جانب امیر المومنین علی المرتضیٰ
 کرم اللہ وجہہ از دست قید یاغیہ شہید گشتہ ابوش محمد حسن با امام در دست کر بلا
 شہید شدہ ابوش عیسیٰ ابوش سلمان ابوش عبد الرحمن ابوش زید ابوش سعد ابوش مسعود
 ابوش سلیمان ابوش فیروزان بعضے گویند کہ اسمش فیروزین و بعضے گویند فیروز علی گری
 خولی یعنی آرد و کردہ حضرت امام علی موسیٰ رضا در بان آنحضرت بود روزی مردمان
 اثر دام کردند در پا در آمد ہلاک شد و بعضے گویند ابیہ نام پہلو شکستہ بیمار شد ند
 بہان بیماری بختی پیوستہ ابن مبارکش شیخ الشیوخ خواجہ خواجگان سرسلہ کہ خیان
 و تادریان و شپتیان و سہروردیان و غیرہ علیہما السلام حضرت خواجہ معروف کرخی
 رضی اللہ عنہ کہنت وی ابو مخنف و قدس سرہ از طبقہ اولی شاخ است وصال ایشان
 دویم ماہ محرم سنہ ۵۸۱ ہجری است و مرارہ پر انوار ایشان در بغداد شریف در محلہ کرخی
 است و حجب ارت ہر کہ بر آستان مبارک ایشان دعا خواہد مستجاب گرد و خلافت از
 حضرت سلطان اولیاء امام الہام حضرت امام علی موسیٰ رضا صاحب میدانند و صحبت

راجی

محمد از انہا جری
 خواجہ معروف
 کرخی
 خلیفہ علی و خلیفہ
 علی و خلیفہ از انہا جری

با حضرت شیخ المشایخ خواجه داود طائی رضی اللہ عنہم نیز بود و حالات کشف و کرامات در
 تذکره الاولیاء مندرج و قبل از شیخ المشایخ خواجه شیخ معروف کرخی روضه بهی غام معروف
 بودند و از شیخ صاحب قدس سره در بغداد بدست یافت و در بخارا خواجه شهباز میرزا و اولادش
 را ازین سبب شیخ و خواجه زاده منسوب می سازند فرزند مبارک حضرت خواجه معروف کرخی
 خواجه محمد محفوظ ابنش شیخ محمد ابنش شیخ حامد ابنش شیخ محمد جعفر ابنش شیخ عبد الغنی ابنش
 شیخ جمال الدین ابنش شیخ محمد عارف ابنش شیخ شهاب الدین ابنش شیخ محمد صلح ابنش
 شیخ حمید ابنش شیخ محمد تصدیر ابنش شیخ نظام الدین ابنش شیخ سعید الدین ابنش شیخ شمس الدین
 ابنش شیخ محمد تقی ابنش شیخ عباس علی ابنش شیخ نور الدین ابنش شیخ امان اللہ ابنش
 شیخ مراد علی ابنش شیخ حافظ محمود ابنش شیخ حاجی احمد ابنش شیخ حاجی علی رضا ابنش
 شیخ حافظ احمد ابنش شیخ ظهیر الدین در عهد حضرت سلطان خلد آشیان شاه جهان بادشاه
 از بخارا و در السلطنت بادشاه موصوف رسیده بنصب شیخ الاسلام در دار الامان
 ملتان در شهر سکونت ورزیده و در مسجد جامع اذان خود میدادند ازین سبب بهی غام
 بشیخ الاسلام با تکیه شهرت یافته بودند از بخالق با تکیه مقرر شده شیخ الاسلام شیخ ظهیر الدین
 دو پسر بودند یکی شیخ بدر الدین که استاد و پیر شاه عبدالعزیز بادشاه ملک بخارا بود
 و آنجا انتقامت داشت و دوم شیخ حاجی رحم علی که در دار الامان ملتان تولد شدند شیخ
 بدر الدین را یکی پسر شیخ کرم علی که معروف بشیخ کرکیداد است تولد شده بود بعد وفات
 پدر بزرگوار خود در عهد بادشاه غازی اورنگ زیب ملتان شریف رسیده فخر
 خوانی جد بزرگوار خویش را در ساخته بملاقات بادشاه موصوف در دیلی رفتند و از بادشاه
 غازی بخلعت فاخره سرفراز گشته دیگر کنه ظریف پوشیدند و علامه ملتان بجهت لنگر مدد
 معاش امداد شده چون در ملتان بان بخلعت فاخره و دستار کلان رسیدند در حرم
 الناس بشیخ کرکیداد و دیگر شهباز یافتند شیخ کرکیداد چهار فرزند داشت شیخ محمد حسین شیخ

خالق داد لاولد شیخ اللہ داد لاولد شیخ رحیم داد شیخ محمد حسین چہار فرزند داشت یکے شیخ
 حافظ عبد الرشید شیخ محمد صدیق شیخ محمد زمان شیخ کریم داد لاولد شیخ رحیم داد و شیخ
 محمد صدیق دو فرزند می داشت یکے شیخ محمد بخش لاولد و ثانی شیخ محمد فاروق کہ بہ طرف بنگالہ
 شہر ہندوستان رفتہ در آنجا سکونت پذیر شدہ و از اولاد دیگر کہ صاحبان برادران در
 لہان و خیر پور بہاول پور مبارک پور احمد پور موجود اند و شیخ حافظ عبد الرشید را کہ در ملتان
 فرزند تولد شدہ حضرت شیخ گل محمد حکیم است و از ایشان پنج فرزند شدند یکے شیخ غلام حسین
 لاولد کہ در گڑھی اختیار خان مت غربیہ پور ریاست ہذا فوت شدہ دوم شیخ محمد رشید حکیم سوم
 شیخ محمد صدیق حکیم چہارم شیخ محمد یوسف حکیم پنجم حضرت شیخ مولو ایصاحب مولوی اللہ یار صاحب
 حکیم از ایشان یک فرزند اسم مبارک حضرت شیخ ہاشم خویب نواز خواجہ گل محمد صاحب قند
 احمد پوری کہ در جمیع سلسلہ خصوص حشمتیہ خاتم الاولیاء اند و از حضرت خواجہ خواجگان شہیدی
 المشائخ مولانا مظہر قاضی الحاجات حضور خواجہ محمد عاقل صاحب قیلہ و نقی افروز کوٹ مٹھن شریف
 و چاچران شریف و از شیخ کمال مولانا خواجہ سلطان محمود صاحب رونق بخش خان بیکہ خلیفہ اعظم
 حضور موصوف اند بخلاف ممتاز اند والی یوم القیام فیض ایشان بر مایان باد و بہت میان گل
 اصحاب محبوبی بود بہ نسبت ہمہ بلکہ بادشاہی بود بہرگز زول و امن پیران گرفت بہ گنج
 بقارین وہ ویران گرفت بہ و از حضرت خویب نواز قباد احمد پوری دو فرزند شدند یکے حضرت
 مولانا شیخ فیض سان حضرت خواجہ محمود بخش صاحب قیلہ و ثانی حضرت مولانا خواجہ محمد بخش صاحب
 قیلہ و از ایشان حضرت مولو ایصاحب حاجی الحرمین اشرافین مولانا مولوی شیخ حاجی محمد نصیر
 صاحب کہ از طرف حضرت نوالیصاحب بہادر والی ریاست ہذا بر عہدہ وکالت در بیکانیر مامور
 اند و ام اقبالہ و ملاذ العالی و حضرت خواجہ محمود بخش صاحب رادو فرزند انیکہ ابی امجدی حضرت
 مولانا شیخ محمد نظام الدین صاحب مرحوم و ثانی حضرت شیخ مولوی اللہ یار صاحب مرحوم لاولد
 و از ابی امجدی سہ فرزند شدند یکے حضرت انبی صالح مولوی شیخ دین محمد صاحب مرحوم کہ

از ایشان دو فرزند یک شیخ محمود و یک شیخ خدا بخش زید حیاتها و دویم حضرت اخی
حافظ کلام الہی مولوی شیخ محمد سیف الدین صاحب و از ایشان یک فرزند شیخ گل محمد المعروف
محمد نواز طوعمہ در ملتان اند و قوم این خاکراہ در ولایتان فقیر محمد نجم الدین معروفی کرخی چشتی تبار
نشین خانہ شریف حضور حضرت صاحب قبلہ احمد پوری و ازین یک فرزند شیخ غلام معین الدین کہ
بفضلہ و کرمہ داد و طول العمر عطا سلسلہ شریف بہشتیہ از تصنیف حضرت عارف مکمل فقیر
یشی مرشدی خیاضران آن مصباح مشکوٰۃ ولایت و کرامت نور کوکب ہدایت شیخ الشاہ خیر غویب
نواز مولانا خواجہ غلام فرید صاحب سجادہ نشین رونق بخش کوٹ مٹھن شریف و چاچران شریف
دام اللہ قیومہ و مدظلہ العالی کہ حسب الارشاد حضور تجویر طبع شدن این کتاب تکرار شریف
سیر الاولیاء کا الشیخ الفیاض گشتہ ہر کہ مطالعہ فرماید این فقیر بے پیمان خاکراہ در مدندان محمد
نجم الدین احمد پوری عفا عنہ را بدعا و خیر یاد نماید

بیچارہ و عاجزہ و مضطربم	ای حضرت رب معین دے	بہر لحظہ عنایت سے طلبم
از بہر رسول امین مددی	در ماندہ و بے کس و متحسب	ای چارہ مضطربین مددی
از بہر شاہد جان لبسم	ای راحت روح حزین مددی	بہر لب رسول کریم توئے
بے شہرہ و وفاتیم توئے	بے شک احمد پیغم توئی	یا طہ و بے بین مددے
از خوان تو ہر کس ز کہ ربا	وز خود تو نشو و دنیا بہرہ را	عمود محمد نور خدا
ای مبد و دین یقین مددی	مخصوص بر جہت کم نری	داندہ راز حق و جہلے
ای بانی فقر علی و ولے	ای والی حصن حصین ہدے	ای دار حکم را باب توئی
مولای ہمہ اصحاب توئی	قاروق خطا و صواب توئی	ای افضل صمد یقین مددی
تو مردم دیدہ ہر بشری	در جہد جہاد اولی الفری	ای خواجہ با حسن البصری
سر حلقہ مجتہدین مددی	تشرع و مستحق و زائد	و متبرع و محقق و جاہد
بوالفضل شہسہ عبد الواحد	ایو اصل علیین مددی	بوالفضل فضیل عیاض شہسہ

ای شیخ بهشت برین مددی	در حبس فیاضیت شهرها	چو مطلع سنت رشک بها
ای ابرار اسیم ابن الادم	سلطان دو کون میرانم	ای زب عرب ای فخر مجسم
خوش خلق و سراپا جود و کرم	سلطان طریقت راسخ دم	ای شیخ شیوخ زمین مددی
اعلیٰ العرفان بلند قدره	ای عین خصال بهین مددی	ای شیخ خذیفه نیک شیم
ای شیخ امین الدین مددی	معروف بهیره عیش مقدره	در ایل دلان بس صاحب فر
مشا و علما الدینورے	چو ز جام حیات مخموری	یا عتیق الکی معموری
در کشف حقائق طاق توفی	در علم شهبی آفاق توفی	محبوب کبیر و بهین مددی
ای بوا احمد ابدال لقب	سلسله تلقین مددی	سلطان ابواسحاق توفی
ای امیه تحشیم مددی	شعفی مذهب و صوفی مشرب	ای عارف عالی پاک نسب
ای خواجه ابن ابی احمد	ای واحد گشته بذات احد	سرست ز جام مئی سرمد
از حسن توفیق زب و ضیا	تو یوسف مصر و لایت را	مشهور بنی صدرین مددی
هر جا مد را محمود توفی	ای مشرق نور مسبین دی	خورشید منور اوج بقا
ای قطب یار کین مددی	هر عارف را مودود توفی	هر قاصد را مقصود توفی
مخدوم جهان شریف سیر	اصحاب طریقت را راسد	ارباب شریعت را افسر
در قبضه حکم تو کون مکان	ای رکن ولایت جان جهان	ای حاجی که نشین مددی
ای تازه شاره ایمان نه تو	در بقعه بکه و فین مددی	ای گنج حیا و وفا عثمان
ای شیخ معین الدین مددی	اسلام بهندوستان ز تو	چو دوق بهر یک جان ز تو
در قفص صدق قعید توفی	باد دولت و جد و حید توفی	از حجر عشق شهید شدی
از روز ازل در دام تو شد	با صدق فرید غلام تو شد	ای خواجه قطب الدین مددی
خورشید جبین و ماه لبت	ای شیخ فرید الدین مددی	مشهور جهان بنام تو شد
ای شیخ نظام الدین مددی	از مهر تو تافت بهند ضیا	منظور نبی محبوب حنرا

موجود بحق مشہود توئے	پستہ ک نور وجود توئے	مستغرق بحر شہود توئے
وی بلبل باغ وصال توئے	ای کلین حسن جمال توئے	ای شیخ نصیر الدین مدوی
ای بزم ولایت راتر سین	ای شیخ کمال الدین مدوی	سرمایہ فضل وصال توئے
ای شیخ سراج الدین مدوی	صباح میرزا جات دین	در راہ طریقت نور امین
بافش مدام جہا و ترا	وز منین بنی ارشاد ترا	از لطف خدا ادا و ترا
وی ناظر نور وجود توئے	ای واصل با مقصود توئے	ای ناظم عالم الدین مدوی
ای نود قدم راشد توئے	ای طرز حمید گزین مدوی	در حمد صفت محمود توئے
ای شیخ جمال الدین مدوی	در حمد احد تا فرق شد	حقیقت حقیقی عنرق شد
ای حسن محمد عین حسن	ای روح محمد و پاک زن	ای اطمینان پھر ہر لطف
بکثوت بتو ہمہ ارعن و سا	ای لایق مرتب علیا	در ذات صفات حسین مدوی
ای قطب ہدایت پاک توئی	ای قدوہ حمد بین مدوی	ای شیخ محمد باوی ماہ
ای بیک محی الدین مدوی	بر خاک سبہ افلاک توئی	غنیار شہ لولاک توئے
ای شیخ جلیل کلیم اللہ	در فقتہ ولایت عالی جاہ	مخلوق با احلاق الایہ
بر ساک را انعام ز تو	در ملک سلوک نظام ز تو	حق دان و حقایق بین مدوی
لشکین وہ بر مضطر	ای شاہ نظام الدین مدوی	شد حال مقام مقام ز تو
مولانا محمد الدین مدوی	محبوب اللہ محبوب بنی	میر عیش حقیقی را سبب
ای نور محمد مرشد من	ای خواجہ حلق جہا وطن	ای قطب نانہ غوث زمان
ای شہزادہ رفیع نور ہدی	در دست تو ہست زمام قضا	ای قیلہ متعقدین مدوی
ای بخشا بندہ اہل جہان	ای قاضی شریع مستین دی	ای شیخ محمد عارف با
ای بہر جاوہ وین مدوی	ای قطب مدار منبت زان	خوش نام جہا بخت بران
ای شاہ سلام محمد الدین	بر تخت ولایت صدر نشین	ای زینت فخر مکان و کلین

با دولت وصل قرین مددی	ای پروردہ ز خود توحید ترا	لرگون و مکان تحب دید ترا
اسرار سلوک پدید ترا	دل باخت ہر آن کس دید ترا	ای نام غلام فرید ترا
از خضر حیات مزید ترا	حقا کس مثل ندید ترا	حضرت سجاد نشین دے

تواریخ اعراض مشائخ کرام ہر چہار سلسلہ وغیرہ

ردیف	تاریخ	اسمائی حضرات مشائخ	ردیف	تاریخ	اسمائی حضرات مشائخ
۱	محم	حضرت عمر خطاب رضی اللہ	۱	محم	و تولد مبارک در اجودین سنہ ۳۰۰ھ
۲	"	حضرت شیخ شہاب الدین سہروردی	۲	۵	نواب محمد بیادول خان ثالث باغیرہ
۳	"	روز چہار شنبہ سنہ ۳۰۰ھ ہجری	۳	"	بقولہ خواجہ ابو علی فضیل ابن عیاض
۴	"	حضرت فضیل عیاض حضرت شیخ	۴	"	روز چہار شنبہ سنہ ۳۰۰ھ در کہ مغلو گویا
۵	"	ابو الحسن بکری و شیخ ابوسعید	۵	"	جنت الاعلیٰ متصل روضہ مبارک حضرت
۶	"	سنہ ۳۰۰ھ ہجری بنوی علی اللہ علیہ وسلم	۶	"	خدیجہ الکبریٰ و تولد در سمرقند
۷	"	ابو انجیر مخرومی وصال ہر سنہ	۷	۹	جناب شیخ المشائخ مولانا حضرت خواجہ
۸	"	صاحبان درین ماہ بلا تعین تاریخ	۸	"	گل محمد صاحب مد پوری رضی اللہ عنہ
۹	"	علی الاصح +	۹	"	قرب پیماس اول روز چہار شنبہ سنہ ۳۰۰ھ
۱۰	"	حضرت خواجہ خواجگان شیخ اشرف	۱۰	"	اسم پور و ہند مبارک در باب گاہ علی
۱۱	"	خواجہ معروف کرخی رضی اللہ عنہ و غیرہ	۱۱	"	حضرت ابی امجدی مولانا شیخ محمد نظام
۱۲	"	زائر گاہ خلق اللہ است	۱۲	"	الدین صاحب رضی اللہ عنہ بوقت منور
۱۳	"	بقولہ حضرت خواجہ ممتاز و پیوری	۱۳	"	شب آدمینہ شب انیم حرم سنہ ۳۰۰ھ
۱۴	"	خواجہ غریب نواز سلطان الزما	۱۴	"	حضرت امیر المومنین امام حسین صاحب شہید
۱۵	"	خواجہ سندید الدین در پاک پونا	۱۵	"	رضی اللہ عنہ وقت ظہر جمعہ در وایت
۱۶	"	شریف زائر گاہ خلق اللہ است سنہ ۳۰۰ھ	۱۶	"	بروز شنبہ سنہ ۳۰۰ھ

ردیف	تاریخ	اسماء و شایخ رضی اللہ عنہم	ردیف	تاریخ	اسماء و شایخ رضی اللہ عنہم
۱۰	محرم	خواجہ ابو الحسن خرقانی رضی اللہ عنہ و رشبہ	۱۰		شہید خلیفہ حضرت سید محمد حسن علی شاہ چشتی دہلوی روز یکشنبہ و ظہر ۱۲۸۵ھ مرقہ مبارک روئی کلی شاہ تارا و تول دروہ علی الارحبیہ
۱۲	"	حضرت خواجہ کریم الدین مشاد علوی دیوڑی ۱۲۹۱ھ مرقہ و تولد دیوڑی است	۱۲	محرم	حضرت شیخ الشایخ مولانا فیاضنا مولوی خواجہ خدا بخش صاحب خیر پوری ۱۲۵۵ھ اگر ایام محرم ۶۹ شونہ یکم صفر عرس می شود۔
۱۸	"	حضرت امیر المؤمنین امام زین العابدین صاحب رحمہ	۱۸	صفر	بقولہ حضرت امیر المؤمنین امام علی موسی رضا صاحب ۱۲۸۵ھ
۱۹	"	حضرت مولانا مولوی جامی صاحب رضی اللہ عنہ	۱۹		والدہ شریفہ حضرت مولانا خواجہ گل محمد صاحب قبلہ احمد پوری رضا
۲۰	"	شیخ محمد صادق گنگوئی رضا	۲۰		حضرت غوث الملک خواجہ بہا الدین زکریا ملتانی ۱۲۶۵ھ
۲۱	"	حضرت شیخ الشایخ فیاضی خواجہ تاج محمد و صاحب درشب یکشنبہ بوقت عشاء ۱۲۸۵ھ مصرعہ	۲۱		بقولہ حضرت خواجہ ابو الفضل محمد علی بن زبیر رضا مرقہ نور در بصرہ ۱۲۸۵ھ
۲۲	"	بیتہ ازادہ محرم بدعشاء ازادہ حضرت قاضی عبدالقادر بن فیض رکن الدین رضا ۱۲۹۱ھ	۲۲		حضرت شیخ الشایخ خواجہ محمد سلمان تونسوی ۱۲۸۵ھ روز ہفتہ بواقی از بصرہ
۲۳	"	وصال حضرت والدہ شریفہ خواجہ تاج محمد صاحب رضا بر فرد و شنبہ ۱۲۶۵ھ ہجری ۴	۲۳		حضرت محمد مہار بن ۱۲۸۵ھ
۲۴	"	حضرت مولانا خواجہ محمد شرف الدین	۲۴		حضرت شیخ عبدالحق صاحب توشہ

۱۰	نمبر	اسماء شاخ	۱۰	نمبر	اسماء شاخ
۲۶	۲۶	حضرت شیخ علم الدین بن حضرت شیخ سرام الدین رضی مرقہ منور	۹	۹	حضرت شیخ شیر شریح سیدہ جلال الدین بخاری رضی درایح زیارت گاہ خلق است - بقول حضرت خواجہ محمد صاحب عرف محمد اعظم صاحب چشتی سلمہ مرقہ منور و تولد در احمد آباد -
۲۷	۲۷	حضرت امیر المومنین امام حسن مجتہد +	۱۰	۱۰	بقول شیخ رضی الدین علی اللہ عنہ
۲۸	۲۸	حضرت خواجہ یحییٰ مدنی -	۱۱	۱۱	حضرت مولانا خواجہ محمد شمس صاحب صاحبزادہ خور و حضرت خواجہ گل محمد صاحب احمد پوری مرزا شریف در میان قریب روضہ مبارک حضرت غوث بہاؤ الدین و کریم الدین سلمہ
۲۹	۲۹	جناب رسالت آباصلی علیہ السلام و آلہ وسلم بقول ام -	۱۲	۱۲	جناب رسالت آباصلی علیہ السلام بقول شہود
۳۰	۳۰	بقول حضرت فضیل عیاضی	۱۳	۱۳	حضرت امام احمد حنبل رضی
۳۱	۳۱	حضرت شیخ رضی الدین علی اللہ عنہ سلمہ	۱۴	۱۴	حضرت مخدوم علی صابر رضی
۳۲	۳۲	حضرت خواجہ بہاؤ الدین نقشبذی	۱۵	۱۵	حضرت شیخ جلال الدین برہانی پتی رضی اللہ عنہ
۳۳	۳۳	خواجہ ہاشم نقشبندی	۱۶	۱۶	حضرت خواجہ قطب الدین بختیار
۳۴	۳۴	امیر المومنین حضرت امام حسن علی			

ردیف	اسمهای مشایخ کرام	ردیف	اسمهای مشایخ کرام
۱۸	شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ حضرت شیخ احمد جوہانی رضی اللہ عنہ	۲۹	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ حضرت شیخ احمد جوہانی رضی اللہ عنہ
۲۰	حضرت سلطان التارکین خواجہ محمد الدین صفوی ناگوری رضی اللہ عنہ	۳۰	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۱	حضرت شیخ محمد الدین عربی صاحب فتوحات کلی	۳۱	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۲	والدہ صاحبہ حضرت اخوی	۳۲	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۳	صاحبہ شیخ مولوی دین محمد صاحب علیہ الرحمۃ احمد پورے	۳۳	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۴	حضرت خواجہ ابو یوسف صاحب چشتی رضی اللہ عنہ آداب الماہین	۳۴	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۵	حضرت عمولیا صاحب شیخ اللہ دین صاحب علیہ الرحمۃ در احاطہ خانقاہ شریف حضور حضرت صاحب قبلہ	۳۵	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۶	احمد پوری در سلسلہ بھری	۳۶	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۷	حضرت مولانا مولوی حاجی حافظ عبد اللہ صاحب احمد پور	۳۷	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ
۲۸	رضی خلیفہ حضرت سلطان الیاس	۳۸	حضرت شیخ المشایخ خواجہ محمد ماقل صاحب رونق افروز کوٹ مٹھن شریف و چاچہ ان شریف رضی اللہ عنہ

ردیف	اسامی مشایخ کرام	ردیف	اسامی مشایخ کرام	ردیف	اسامی مشایخ کرام
۱۰	ملا فی رضی اللہ عنہ ۳۵۵	۲۴	بقولے حضرت خواجہ ابراہیم بن	۱۰	ملا فی رضی اللہ عنہ ۳۵۵
۱۱	حضرت شیخ اشایخ خواجہ الاول	۲۵	۱۲۱ لادہم رض	۱۱	حضرت شیخ اشایخ خواجہ الاول
۱۲	بنجم الدین کبیر رض	۲۶	بقولے مشہد شاہ اقلیم عرفان حضرت	۱۲	بنجم الدین کبیر رض
۱۳	حضرت شیخ نور الدین ہمدانی		خواجہ ابراہیم بن ادہم بلخی قدس	۱۳	حضرت شیخ نور الدین ہمدانی
۱۴	المشہور بالکفر فی رض شہیدینہ		سترہ شب جمعہ ۱۲۵ و تولد در بلخ	۱۴	المشہور بالکفر فی رض شہیدینہ
۱۵	سنہ ۷۵		در سنہ ۱۶ بیت مرقدش در ولایت	۱۵	سنہ ۷۵
۱۶	حضرت خواجہ خواجگان خوجہ		شام است ۴ نور حق بر مزار او عام	۱۶	حضرت خواجہ خواجگان خوجہ
۱۷	ابراہیم بن الادہم رض		حضرت خواجہ ابوالاحد ہشتی رض ۵۵	۱۷	ابراہیم بن الادہم رض
۱۸	بقولے - و بقولے حضرت		مرقد منور در حشت و تولد ششم رمضان	۱۸	بقولے - و بقولے حضرت
۱۹	شاہ رکن عالم ملتان فی حضرت		حضرت خواجہ شیخ ابوالفضل عبدالواحد	۱۹	شاہ رکن عالم ملتان فی حضرت
۲۰	نامی صاحبہ معصومہ حضرت		بہی درین ماہ بلا تعین تاریخ ۵۲۷	۲۰	نامی صاحبہ معصومہ حضرت
۲۱	مولانا خواجہ گل محمد صاحب		حضرت مولانا شیخ جلال الدین صاحب	۲۱	مولانا خواجہ گل محمد صاحب
۲۲	قید احمد پوری رض		رومی رضی اللہ عنہ	۲۲	قید احمد پوری رض
۲۳	حضرت خواجہ ابو تراب		حضرت دیوان بدر الدین اسحاق	۲۳	حضرت خواجہ ابو تراب
۲۴	نخشبئی رض		حضرت انخی صالح مولوی شیخ دین	۲۴	نخشبئی رض
۲۵	حضرت شیخ سراج الدین بن		صاحب روز و شب مبارک حضور حضرت	۲۵	حضرت شیخ سراج الدین بن
۲۶	حضرت خواجہ کمال الدین		صاحب قبلہ احمد پوری مزار ایشان	۲۶	حضرت خواجہ کمال الدین
۲۷	صاحب علامہ رض ۸۱۵ مرق		است بروز جمعہ بود وقت ظهر ۱۳۹	۲۷	صاحب علامہ رض ۸۱۵ مرق
۲۸	منور در پیران پتن و تولد در		بقولے خواجہ ابوالاحد رض کذا فی الفیضہ	۲۸	منور در پیران پتن و تولد در
۲۹	۵۵۵		حضرت شیخ ضیاء الدین ابی النجیب	۲۹	۵۵۵

۱۰	۱۱	اسامی شریف کرام	۱۲	اسامی شریف کرام
۵	۵	حضرت خواجہ حسن بھری رضا	۱۰	حضرت خواجہ حسن بھری رضا
		روز جمعہ ۱۱۱۱ و تولد درین روز		بقولے خواجہ نصیر الدین صاحب
		۱۱۱۱ بیت سال القلش بدو حیرت		شریف زندی رضا
		خوان بد قدوہ درین روز بصرہ نجات		بقولے خواجہ حاجی شریف رضا
۶	۶	بقولے حضرت خواجہ حاجی شریف رضا	۱۵	حضرت امیر المومنین امام خجیہ صادق
		۱۱۱۱ مرقہ منور در زندان از بلاد		صاحب رضا روز دوشنبہ ۱۱۱۱
		بخارا و تولد ہم ۱۱۱۱		بقولے حضرت امام موسیٰ کاظم
		حضرت خواجہ غریب نواز بزرگ		حضرت امام ابو حنیفہ صاحب کرام
		معین الدین صاحب رضا ۱۱۱۱		رحمۃ اللہ علیہ
		پرانوار در اجیمہ شریف تولد درین روز ۱۱۱۱		حضرت ابی القاسم محمد بن علی پیر دہلوی
		بقولے امیر المومنین حضرت امام موسیٰ		شیخ رحیم بخش صاحب معروف فی احمدیہ
		کاظم صاحب ۱۱۱۱ یا ۱۱۱۱		شب یکشنبہ بوقت دو پاس ۱۱۱۱
		بقولے حضرت امیر المومنین موصی		حضرت شیخ علاء الدین سمنانی قنات
		حضرت شیخ الشایخ مظہر قاضی الحاجات		شب جمعہ ۱۱۱۱
		سلطان الاولیا خواجہ محمد عاقل صاحب		حضرت امیر المومنین امام موسیٰ
		رواق اختر اکوٹ مشیخ شریف و		کاظم صاحب رضا
		حاجی پلری شریف وقت صبح صادق		حضرت شیخ احمد معروف بمیان جوی
		در شدانی شریف و زیارت گاہ		بن حضرت شیخ نصیر الدین نصیرہ شیخ
		کون مشیخ شریف رضا بیت ازینضا		کمال الدین صاحب علاء حضرت
		صاحب ثامن از حجاب بادیاد و دوشنبہ		شیخ مولودیم بخش صاحب معروف فی احمدیہ

۱۰	اسماعیلی مشائخ کرام	۱۰	اسماعیلی مشائخ کرام
۷۷	حضرت شیخ جنید بغدادی صاحب مفاخر برزخین	۷۷	حضرت شیخ جنید بغدادی صاحب مفاخر برزخین
۷۸	حضرت شیخ تعلیل الدین صاحب	۷۸	حضرت شیخ تعلیل الدین صاحب
۷۹	حضرت شیخ کمال الدین صاحب	۷۹	حضرت شیخ کمال الدین صاحب
۸۰	حضرت شیخ ابو یوسف صاحب	۸۰	حضرت شیخ ابو یوسف صاحب
۸۱	حضرت شیخ شافعی صاحب	۸۱	حضرت شیخ شافعی صاحب
۸۲	حضرت مولانا مولوی عبدالغفور صاحب لاری شام رض	۸۲	حضرت مولانا مولوی عبدالغفور صاحب لاری شام رض
۸۳	حضرت شیخ الشان شیخ احمد علی صاحب ابن حضرت سلطان الاولیاء	۸۳	حضرت شیخ الشان شیخ احمد علی صاحب ابن حضرت سلطان الاولیاء
۸۴	خواجہ محمد عاقل صاحب شزار	۸۴	خواجہ محمد عاقل صاحب شزار
۸۵	ایشان نیرد کوٹ مٹھن شریف	۸۵	ایشان نیرد کوٹ مٹھن شریف
۸۶	حضرت خواجہ خواجگان سلطان	۸۶	حضرت خواجہ خواجگان سلطان
۸۷	العارفین خواجہ بایزید بطامی صاحب رض	۸۷	العارفین خواجہ بایزید بطامی صاحب رض
۸۸	حضرت شیخ شمس الدین صاحب	۸۸	حضرت شیخ شمس الدین صاحب
۸۹	ترک صابری پانی پتی رض	۸۹	ترک صابری پانی پتی رض
۹۰	حضرت شیخ محمد رفیع یکیم مرادی	۹۰	حضرت شیخ محمد رفیع یکیم مرادی

ردیف	اسامی شاہجہ کرام	ردیف	اسامی شاہجہ کرام
۱۰۰	حضرت شیخ شرف الدین صاحب	۱۰۰	بقولے حضرت مولانا شیخ
۱۰۱	خلیفہ حضرت سلطان الاولیاء	۱۰۱	والدہ شہدائہ حضرت مولانا شیخ
۱۰۲	رواق افرا کوٹ ٹھکان شریف	۱۰۲	خواجہ محمود بخش صاحب سرور
۱۰۳	حضرت مولانا شیخ خواجہ شہنشاہ	۱۰۳	کرخی چشتی احمد پوری رضہ مستند ۱۲۸۶
۱۰۴	صاحب بن حضرت خواجہ گل	۱۰۴	بقولے خواجہ عثمان صاحب ہرگز
۱۰۵	صاحب قبلہ احمد پوری بروز جمعہ	۱۰۵	حضرت شیخ تاج الدین ابوبکر الزبیری
۱۰۶	بعد طلوع ۱۲۸۹	۱۰۶	صاحب رضہ مرزا مبارک لپٹان دہلا
۱۰۷	حضرت امیر المؤمنین عبداللہ	۱۰۷	میلے منع طمان است
۱۰۸	الغالب سلطان الاشجیہ	۱۰۸	حضرت خواجہ ہبیرہ بصری صاحب
۱۰۹	علی المرتضیٰ کرم اللہ وجہہ	۱۰۹	علی الاصح مستند ۶۲۷
۱۱۰	مشہور و خفیہ شرف مرقد نور	۱۱۰	مولد در ۱۲۹۷
۱۱۱	است و تولد در بیت اللہ شریف	۱۱۱	حضرت خواجہ خدیجہ مرغشی صاحب
۱۱۲	روز جمعہ سیرہ ہم رحیم علی الاصح	۱۱۲	حضرت خواجہ عثمان مارونی قدس
۱۱۳	بقولے حضرت امام علی موسیٰ	۱۱۳	سیرہ مستند ۵۲۶
۱۱۴	رضہ صاحب رضہ علی الاصح	۱۱۴	تولد در قصبہ مارون مستند ۵۲۶
۱۱۵	بقولے حضرت امام علی موسیٰ	۱۱۵	حضرت امیر خسرو صاحب رضہ
۱۱۶	رضہ صاحب رضہ ۳۲۰۳	۱۱۶	بقولے حضرت ہبیرہ بصری رضہ
۱۱۷	بقولے حضرت خواجہ	۱۱۷	حضرت شیخ محمد الدین صاحب بن حضرت
۱۱۸	ابراہیم ابراہیم صاحب رضہ	۱۱۸	شیخ سراج الدین صاحب
۱۱۹	حضرت خواجہ عثمان مارونے	۱۱۹	حضرت شیخ غفر بخش صاحب رضہ فی احمد پور

ردیف	اسم	اسم	تاریخ
۱	شوال	۲۲- بقول حضرت خواجہ سید الدین	۱۰
۲	"	۲۵- مذیقہ المرحشی رضا ۲۵۶ھ	۱۱
۳	"	۲۵- بقول خواجہ موصوف	۱۲
۴	"	۲۵- حضرت شیخ عبد الوهاب صا	۱۳
۵	"	۲۵- مولوی محمود صاحب بن خلیفہ	۱۴
۶	"	۲۵- حضرت محمد اعظم صاحب انوی	۱۵
۷	"	۲۵- خلیفہ سلطان الاولیاء ورفیق	۱۶
۸	"	۲۵- گوشت مشق شریف	۱۷
۹	ذیقعدہ	۹- حضرت شیخ المشایخ خواجہ غلام حسن صاحب جیل و این	۱۸
۱۰	"	۹- خلیفہ حضرت قیلہ عالم صاحب اردو	۱۹
۱۱	"	۹- و فرزند شریف نیز دہشتی شریف	۲۰
۱۲	"	۹- قریب برومند مبارک حضور قیلہ	۲۱
۱۳	"	۹- عالم غریب نواز رضا	۲۲
۱۴	"	۱۲- حضرت شیخ المشایخ خواجہ نظام الدین صاحب اورنگ آبادی	۲۳
۱۵	"	۱۲- ملک کن تولد در قلعہ قصبہ پورب	۲۴
۱۶	"	۱۳- حضرت مولوی صاحب شیخ	۲۵
۱۷	"	۱۳- مولوی غوث بخش صاحب	۲۶
۱۸	"	۱۳- تحفہ خوشیہ در حکمت نافعون	۲۷
۱۹	"	۱۳- حضرت شیخ المشایخ خواجہ سید الدین	۲۸
۲۰	"	۱۳- صاحب علامہ رضا ۲۵۶ھ	۲۹

اسامی شاخ کرام	رقم	شاخ	اسامی شاخ کرام	رقم	شاخ
مزار پر انوار در دہلی و تولد اور	۱	شاخ	حضرت شیخ المشایخ خواجہ	۲۱	شاخ
حضرت شیخ المشایخ خواجہ	۲	شاخ	حسن محمد صاحب شاخ مرقد	۳	شاخ
منور تولد در احمد آباد گجرات	۴	شاخ	شرف ۹۵ سال	۵	شاخ
بقول حضرت خواجہ عیال الدین	۶	شاخ	حضرت شیخ المشایخ خواجہ عیال الدین	۷	شاخ
پیر انوار در احمد آباد گجرات و	۸	شاخ	تولد در سپدان پن است	۹	شاخ
حضرت خواجہ خواجگان غیب	۱۰	شاخ	انوار قطب مدار قبلہ عالم شاخ	۱۱	شاخ
المشاخ مولانا و مرشدنا	۱۲	شاخ	خواجہ نور محمد صاحب شاخ	۱۳	شاخ
رضی اللہ عنہ در آتش مزار	۱۴	شاخ	پیر انوار در حشمتی شریف علاقہ	۱۵	شاخ
شہر فرید ریاست بہاولپور	۱۶	شاخ	حضرت امیر المؤمنین امام محمد	۱۷	شاخ
تقی صاحب رضی	۱۸	شاخ	حضرت شیخ جلال تھانی سری صاحب	۱۹	شاخ
حضرت شیخ عبدلی سیدانی	۲۰	شاخ	رضی اللہ عنہ بھولے	۲۱	شاخ
رضی اللہ عنہ شہیدنا علی	۲۲	شاخ	حضرت شیخ جن رضی	۲۳	شاخ

ردیف	اسامی مشائخ کرام	ردیف	اسامی مشائخ کرام
۲۲- ذی الحجہ	حضرت خلیفہ محمد اعظم صاحب شہادت النور	۲۸- ذی الحجہ	حضرت مولوی صاحب مولائے سلطان محمود صاحب معروف مولوی جندوڈہ خلیفہ حضرت خواجہ تاج محمود صاحب و مزار مبارک در سیت پور ضلع مظفر گڑھ است +
۲۶- رجب ۳۲۲ھ	حضرت شیخ المشائخ ابوبکر شبلہ		
۲۸- رجب ۳۲۲ھ	حضرت امیر المؤمنین عمران الخطیار		

خاتمة الطبع

الحمد لله الذي جعل كتابه مستطابا تذكرة اوليائه متقدمين متاخرين على سبيل شيشية فخره رحمهم الله عليهم اجمعين
 مع موقوفات دوا مع حضرت سلطان الاوليا قطب العرش شمس الدين شيخ كمال خواجہ محمد ماقبل صاحب
 خلیفہ حضرت قطب الاقطاب خواجہ نور محمد صاحب مہاروی رحمۃ اللہ علیہ کہ جمع کردہ سند التقدیر تاج
 منظر اسرار احمد حضرت خواجہ گل محمد صاحب احمد پوری رحمۃ اللہ علیہ است با جازت خاص قدس و ہدایہ
 زیدہ الکاملین حضرت خواجہ محمد نجم الدین صاحب معروفی کرخی چشتی احمد پوری سجاد و نشین خاندانہ
 شریف حضرت مصنف رحمۃ اللہ علیہ بہ ماہ مبارک جادی الاخر ۱۳۸۲ھ ہجری قدسی در مطبعہ
 واقع و صلی بحین اہتمام بیچکارہ زمین سید میر حسن غفر اللہ عنہ و ذیہ علیہ الطیار و در بر کشید امید کہ با اہل

این مطبعہ کہ دیگر صاحب بقصد لطاع نفع نمایند

اطلاع مندرجہ ذیل کتب درین مطبعہ عنقریب طبع خواهند شد بہ شخص کہ طالب باشد در ذی القعدة
 گنج اسرار من کلام حضرت معین الدین چشتی اجیری رح فارسی منتخب لطایف سیرہ بہ حالت
 صاحب التیسرہ اردو حیات اعظم سوانح عمری حضرت امام اعظم کوئی رح اردو لطائف الثوارین سوانح حکماء

ک ۹۴۳
LYTTON LIBRARY, ALIGARH.
DATE SLIP
۹۲۰

This book may be kept

FOURTEEN DAYS

A fine of **one anna** will be charged for
each day the book is kept over time.
